

STORTINGET

Dokument 15:3

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 301–450
31.10–14.11.2025**

Innhold

301. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Norgespris, besvart av energiminister.....	11
302. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. grunnrenteskatt, besvart av energiminister.....	12
303. Fra stortingsrepresentant Elise Waagen, vedr. Borg Havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	13
304. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tog og sitteplasser, besvart av samferdselsminister.....	14
305. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. passtjenester, besvart av justis- og beredskapsminister....	14
306. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Vy, besvart av samferdselsminister	15
307. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. norgesreklame, besvart av kultur- og likestillingsminister	15
308. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. barnevern, besvart av barne- og familieminister.....	16
309. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ei oversikt over planlagte og/eller gjennomførte vedtak om kutt i årsverk i dei ulike helseforetaka, besvart av helse- og omsorgsminister	17
310. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Sudan, besvart av utenriksminister	18
311. Fra stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf, vedr. Stortingets vedtak om implementering av hurtigspor for unge lovbrytere i alle landets politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	19
312. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. gratis deltidsplass i SFO for 4. trinn, besvart av kunnskapsminister	20
313. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. avløserordningen ved sykdom og fødsel, besvart av landbruks- og matminister	21
314. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kinesiske elbusser av merket Yutong, besvart av samferdselsminister.....	22
315. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. krav om bruk av elektriske anleggsmaskiner hvor mange er produsert i Kina, besvart av forsvarsminister.....	22
316. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	23
317. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. bistandsbudsjett, besvart av utviklingsminister.....	24
318. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. hva statsråden konkret vil gjøre for å sikre at skolene har nødvendige ressurser til å gi elevene tilpasset undervisning og lærerne et forsvarlig arbeidsmiljø, besvart av kunnskapsminister.....	25
319. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. samtlige tunneler som omfattes av tunnelsikkerhetsforskriften, besvart av samferdselsminister	26
320. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. færre stopp på Svingen stasjon på Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsminister	27
321. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. hva næringsministerens gjør for å sikre at offentlig instanser følger loven om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) knyttet til klima- og miljøkrav, besvart av næringsminister.....	28
322. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. at Norge oppfyller energispareforpliktelsen på 100 TWh i perioden 2021–2030, besvart av energiminister	29
323. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. at pasienter venter i flere måneder, og noen i flere år, for å få en operasjon, besvart av helse- og omsorgsminister	29
324. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. nullvekst i personbiltrafikken på Nord-Jæren, besvart av samferdselsminister.....	30
325. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. inngåelse av nye avtaler innen spesialisert rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	31
326. Fra stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl, vedr. Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og havminister	33
327. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at det blir skilta frå riksveg 13 til “stavkyrkja” i Odda, besvart av samferdselsminister	33
328. Fra stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf, vedr. direktetog mellom Trondheim og Stockholm, besvart av samferdselsminister	34
329. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. barnehagepriser, besvart av kunnskapsminister.....	34
330. Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. Black Box Teater, besvart av kultur- og likestillingsminister .	35
331. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. personer knyttet til svenske nettverk som holdes i norske fengsler, besvart av justis- og beredskapsminister	36

332. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. oversikt over de forholdsregler Gjøvik kommune bør ta hvis det skal gjøres fysiske tiltak som berører sjøbunnen i sikkerhetssonen ved den dumpede ammunisjonen i Mjøsa, besvart av forsvarsminister	37
333. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. regler som gjelder for rydding av nedfall fra trær i en nasjonalpark, besvart av klima- og miljøminister	38
334. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. hvorfor regjeringen i forslag til statsbudsjett forskutterer Salærutvalgets arbeid når det gjelder kompensasjon til tolker, besvart av justis- og beredskapsminister	39
335. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. Sykehusinnkjøp, besvart av helse- og omsorgsminister	40
336. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. klimakonsekvenser, besvart av samferdselsminister	41
337. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkjel Wara, vedr. konto hos Klima- og energifondet, besvart av klima- og miljøminister	42
338. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. lån for å finansiere medisiner og behandling, besvart av finansminister	43
339. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. at SPK overprøver beslutninger hos NAV, besvart av forsvarsminister	44
340. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. Gullknapp flyplass, besvart av samferdselsminister	45
341. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. søk- og redningsoppdrag og ambulanseoppdrag utenfor vei i verneområder på Hardangervidda, besvart av klima- og miljøminister	45
342. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. kommuner som overprøver medisinske vurderinger og kutter i livsnødvendig BPA-bistand under dekke av «forsvarlighetsprinsippet», besvart av helse- og omsorgsminister	46
343. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. akademisk frihet og trygge forhold for forskere, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	47
344. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. tilskudd til frivillige organisasjoners innsats for forebygging av rusmiddelbruk, besvart av helse- og omsorgsminister	48
345. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. tilskuddet til International Council for Open and Distance Education (ICDE) i 2026, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	49
346. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. totale antall ansatte med “direktør” i stillingstittelen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	50
347. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. DMPs rapport om hormonbehandling for blåresept, besvart av helse- og omsorgsminister	51
348. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. ansvarsdelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene, besvart av helse- og omsorgsminister	52
349. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. en dramatisk situasjon ved Unicare Jeløy, besvart av helse- og omsorgsminister	54
350. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. antall ansatte med hhv. “direktør” og “sjef” i stillingstittelen i samtlige departement, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	55
351. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. Bivdu som en konsultasjonspart i viktige spørsmål i sjøsamiske områder, besvart av fiskeri- og havminister	55
352. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. initiativ til at Norge stiller som garantist for EUs planlagte lån til Ukraina, besvart av statsminister	56
353. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. konsekvenser for kommunenes hjemmetjenester og ambulerende tjenester og bilparken ved langvarige strømbrudd, besvart av helse- og omsorgsminister	57
354. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. etablering av mineralindustri på Fensfeltet, besvart av næringsminister	59
355. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. å iverksette motkonjunkturtiltak gjennom statlige byggeprosjekter, besvart av næringsminister	60
356. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. at tilreisende tiggere har et sted å sove om vinteren, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	62
357. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. om et nytt mål om 90 prosent utslippskutt innen 2040, besvart av energiminister	63
358. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. det totale antall ansatte med “direktør” i stillingstittelen i Samferdselsesdepartementet og underliggende etater, besvart av samferdselsminister	64

359. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. bemanningsnormen, besvart av kunnskapsminister.....	65
360. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. den planlagte pengebruken i forslag til statsbudsjett 2026 på planleggingsmidler på prosjekter som ikke har prioritet i NTP, besvart av samferdselsminister.....	66
361. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. gårdsutsalg av øl, vin og brennevin med en alkoholprosent over 4,7, besvart av helse- og omsorgsminister.....	67
362. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fellingsløyve for jerv, besvart av klima- og miljøminister.....	68
363. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. gratis ferjestrekning, besvart av samferdselsminister.....	69
364. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. frafalle en foreldelsesinnsigelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71
365. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. regnskapstall, besvart av forsvarsminister.....	72
366. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. Forsvarsløftet, besvart av forsvarsminister.....	72
367. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linneestad, vedr. kulturkompetanse, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	73
368. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. budsjettspørsmål, besvart av finansminister.....	74
369. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. offentliglova, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
370. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. operative seilingsdøgn med Jan Mayen klassen, besvart av forsvarsminister.....	76
371. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. operative forholdene ved Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister.....	77
372. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. barn på barne- og avlastningsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
373. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. kostnaden for samfunnet i timeverk og produktivitet berørte togpassasjerer mister, dersom togene er like mye forsinket i 2026 som gjennomsnittet hittil i 2025, besvart av samferdselsminister.....	78
374. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. gratis kjernetid i barnehage for skolefritidsordningen (SFO), besvart av kunnskapsminister.....	79
375. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. beredskapstilskudd til næringsmiddelindustrien, besvart av landbruks- og matminister.....	80
376. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. passkontor i Lærdal, besvart av justis- og beredskapsminister.....	81
377. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Nasjonalmuseet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	82
378. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. forfulgte kristne i Nigeria, besvart av utenriksminister.....	83
379. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. passkontoret på Voss, besvart av justis- og beredskapsminister.....	84
380. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linneestad, vedr. Askøypakken, besvart av samferdselsminister.....	84
381. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister.....	85
382. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. raskere tilgang på barneformuleringer på blå resept, besvart av helse- og omsorgsminister.....	86
383. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. det nye regelverket for prismarkedsføring, besvart av barne- og familieminister.....	87
384. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. tilbakekalle våpenløyve på bakgrunn av en fartsovertredelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
385. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. mindreårige brukes som såkalte ankerbarn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
386. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. utanlandslektorane, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	89
387. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. vegadresser, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	90
388. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. skatteinntekter fra arbeidsinnvandrere med D-nummer, besvart av finansminister.....	91
389. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. støtte til arbeid for elever med lærevansker/dysleksi, besvart av kunnskapsminister.....	92
390. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. regjeringens forslag til skatteletter for trinn 4 og 5, besvart av finansminister.....	93

391. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. provenytnap på en halvering av matmomsen fra ett år til det neste, besvart av finansminister	94
392. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ansatte i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	95
393. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ansatte i Forsvaret, besvart av forsvarsminister	96
394. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. distribusjonsanbudet, besvart av samferdselsminister	96
395. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. småkraftkonsesjoner, besvart av energiminister	97
396. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. små- og minikraftverk, besvart av energiminister	98
397. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. frivillig retur til Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister	99
398. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. "electromagnetic warfare capabilities" over flyplasser, besvart av forsvarsminister	100
399. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. statsborgere med eritreisk bakgrunn, besvart av justis- og beredskapsminister	100
400. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. synsundersøkelse av barn, besvart av helse- og omsorgsminister	101
401. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. vaksine mot RS-virus, besvart av helse- og omsorgsminister	102
402. Fra stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf, vedr. renteutgiftene, besvart av kommunal- og distriktsminister	102
403. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. undervisningssituasjonen, besvart av kunnskapsminister	106
404. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. antisemittisme, besvart av justis- og beredskapsminister	107
405. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. fartsgrenser, besvart av samferdselsminister	109
406. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. dyrehelseforskriften, besvart av fiskeri- og havminister	110
407. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. selvkostområder, besvart av kommunal- og distriktsminister	111
408. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. inntektssystemet for barnehager, besvart av kunnskapsminister	112
409. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Anker STI, besvart av kommunal- og distriktsminister	112
410. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. yringsfriheten, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	113
411. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Statens havarikommisjon, besvart av samferdselsminister	115
412. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. yrkestransportforskriften §8, besvart av samferdselsminister	118
413. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tog på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	118
414. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister	119
415. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. droner i luftrommet, besvart av justis- og beredskapsminister	119
416. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. godstrafikk på Gjøvikbanen nord for Roa, besvart av samferdselsminister	120
417. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. søknader om forskningstillatelser og -prosjekter på laksørret, besvart av fiskeri- og havminister	121
418. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. lusepåvirkning på sjørret, besvart av fiskeri- og havminister	122
419. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. å ta initiativ til å inkludere krisesenterbygg i Husbankens tilskuddsordninger, besvart av kommunal- og distriktsminister	123
420. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. innsatsen mot ulovlig jakt på rovvilt, besvart av justis- og beredskapsminister	124
421. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. hvor stor andel av forskningen i Norge er finansiert av private stiftelser og fond, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	125
422. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. å øke tilskuddet til skolebibliotek med 51,3 mill. kroner til totalt 103,2 mill. kroner, besvart av kunnskapsminister	126
423. Fra stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen, vedr. Stordmodellen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	127

424. Fra stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen, vedr. kostnaden for en skoleplass på fagskole, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	127
425. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at Sørreisa kommune tildeles skjønnsmidler, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	128
426. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. etablering av et 25 kilometer langt, og mellom 1,5 og 1,7 meter høyt, sperregjerde for rein fra Nordkjosbotn til Oteren langs E6, besvart av landbruks- og matminister.....	129
427. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. studiestipend for personer som har mottatt erstatning for eksempel på grunn av permanent skade etter feilbehandling, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	130
428. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. den videre saksbehandlingen av Stad skipstunnelen, besvart av fiskeri- og havminister.....	130
429. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. EUs sosiale klimafond, besvart av klima- og miljøminister	131
430. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. midlertidige etiske retningslinjene og endringen av mandatet for Statens pensjonsfond utland, besvart av finansminister	132
431. Fra stortingsrepresentant Aina Stenersen, vedr. at Oslo sitt barnevern ikke blir økonomisk likebehandlet med barnevernet i resten av landet, besvart av barne- og familieminister	133
432. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. provenyvirkingen av å øke registreringsgrensene for merverdiavgift til 200 000 kroner, besvart av finansminister.....	134
433. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. hvorfor støttegruppen for 25. juni er den eneste av støttegruppene blant de tre store terrorangrepene i Norge i nyere tid (22. juli og 10. august) som ikke får øremerket støtte til kunnskapsbygging og undervisning, besvart av kunnskapsminister	135
434. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. flytting av HV-staben fra Terningmoen, Elverum til Værnes, besvart av forsvarsminister	136
435. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. Instruks AI – 3/2024, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	136
436. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. en svensk lege som satt fengslet for voldtekt i Sverige, besvart av helse- og omsorgsminister	137
437. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. om bankene faktisk oppfyller lovverket og sitt beredskapsansvar, besvart av finansminister.....	139
438. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. tilgang til legemidler for pasienter med Pompes sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister	140
439. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Norges engasjement i Afghanistan, besvart av utenriksminister	141
440. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. medlemskontingent for bruk av Norsk Helsenett, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
441. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. diagnosen ACNES, besvart av helse- og omsorgsminister.....	142
442. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. ukrainske menn i vernepliktig alder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
443. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. forenklinger for næringslivet, besvart av næringsminister.....	144
444. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. rushtidsprising, besvart av samferdselsminister	145
445. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. hvor ofte kunstnere og forlag har fått bruke norske ambassader, ambassadeboliger og andre utenriksstasjoner gratis de seneste tre årene til å fremme egne prosjekter, besvart av utenriksminister	146
446. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. Helsedirektoratets og FHIs samfunnsoppdrag og utredningskapasitet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
447. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. antall ansatte med “direktør” i stillingstittelen, besvart av samferdselsminister.....	147
448. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. prisen for et pass, besvart av justis- og beredskapsminister.....	148
449. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. avtaler inngått med private og ideelle aktører for å ta ned helsekøene innen kvinnehelse, besvart av helse- og omsorgsminister	148
450. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. thorium, besvart av energiminister	149

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Sp Senterpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

V Venstre

Almeland, Grunde (V)	387, 388, 433
Amundsen, Per-Willy (FrP)	392, 393, 425, 426
Andersen, Alf Erik (FrP)	307
Astrup, Nikolai (H)	368, 432
Bastholm, Une (MDG)	354, 369, 418
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	305, 370, 371, 448
Borgli, Pål Morten (FrP)	338, 364
Bøe, Erlend Svardal (H)	436
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	312, 345, 389
Eilertsen, Kristian August (FrP)	323, 342, 438, 441
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	320
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	395
Fasteraune, Bengt (Sp)	346
Fiskaa, Ingrid (SV)	386
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	360, 394
Grande, Hilde (FrP)	437
Gulati, Himanshu (FrP)	397, 398
Gustavsen, Liv (FrP)	403
Hagerup, Margret (H)	335, 440, 449
Haltbrekken, Lars (SV)	396
Hammer, Marthe (SV)	390
Hauan, Anne Grethe (FrP)	361, 427
Hermstad, Arild (MDG)	430
Hjemdal, Silje (FrP)	313, 341, 383
Hoksrud, Bård (FrP)	314, 315, 412, 413
Hussein, Marian (SV)	310
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	316, 420
Indgaard, Oda (MDG)	321, 324, 405, 406
Jensen, Siren Julianne (MDG)	351
Johnsen, Tor André (FrP)	355
Kierulf, Henrik Gottfries (H)	311, 328, 402
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	340
Krokeide, Finn (FrP)	331, 332, 415, 416
Langfeldt, Morgan (FrP)	330
Larsen, Erlend (H)	339
Lie, Kathy (SV)	347, 356, 446
Lien, Geir Inge (Sp)	319, 358, 444, 447
Lillestøl, Stig Even (FrP)	326
Limi, Hans Andreas (FrP)	391
Linnestad, Anne Kristine (H)	367, 380

Melby, Guri (V)	352, 359
Molberg, Anna (H)	373, 434
Njåstad, Helge André (FrP)	327, 329, 408, 409
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	325, 400, 401
Nyholt, Hege Bae (R)	343
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	407, 411
Pettersen, Tage (H)	377
Pollestad, Geir (Sp)	375
Poppe, Haagen (H)	333, 445
Raja, Abid (V)	317, 439
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	348, 372
Sande, Erling (Sp)	376
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	399, 419
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	384, 404, 450
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	322, 357, 429
Stenersen, Aina (FrP)	431
Stenvaag, Hanne Beate (R)	435
Stokkebø, Aleksander (H)	301, 302
Storbukås, Stian (FrP)	353
Stuestøl, Julie E. (MDG)	334, 344, 410
Staahle, Tom (FrP)	443
Sve, Frank Edvard (FrP)	362, 363, 428
Sølvberg, Remi (R)	336
Søreide, Ine Eriksen (H)	365, 366
Tangen, Joakim Myklebost (FrP)	423, 424
Thorheim, Bård Ludvig (H)	417
Toppe, Kjersti (Sp)	308, 309, 379, 382
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	318, 374
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	350
Velle, Simen (FrP)	421, 422
Wara, Tor Mikkel (FrP)	337
Wiborg, Erlend (FrP)	304, 306, 349, 385, 442
Wold, Morten (FrP)	381, 414
Waagen, Elise (A)	303
Ystebø, Joel (KrF)	378

STORTINGET

Dokument 15:3

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 4. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

ESA har nylig bedt om at Norgespris notifiseres. Dersom Norgespris er i strid med EØS-avtalen.

Kan dette medføre at strømkundene må betale tilbake støtten de har fått, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å unngå at man havner i en slik situasjon?

BEGRUNNELSE:

ESA sendte 10. oktober et brev til Energidepartementet med 22 detaljerte spørsmålpunkter om Norgesprisordningen.

Punkt 22 sier:

“The Directorate finally reminds that the scheme is to be notified to the Authority, including its possible effect on national and international competition, in accordance with Art. 3(15) of the Electricity Directive.”

Viser også til Dokument nr. 15:1958 (2024-2025) fra mars 2024, hvor Høyres representant spurte om regjeringen ville notifisere Norgespris til ESA, siden støtteordninger til privatpersoner kan medføre indirekte statsstøtte og i så fall må godkjennes av ESA for å være lovlig. Høyres representant anmodet også statsråden da til å informere om det har vært dialog med ESA om statsstøtteproblematikk knyttet til Norgespris.

Svar:

Som en følge av Norgespris er klaget inn til ESA, har ESA bedt Energidepartementet om å svare på spørsmål om hvordan Norgespris påvirker energimarkedet. Depar-

tementet arbeider nå med å svare ut disse spørsmålene. Statlige tiltak som omfattes av elmarkedsdirektivets bestemmelser skal notifiseres til ESA. Departementets vurdering er at Norgespris ikke er et slikt tiltak som er notifikasjonspliktig, i henhold til direktivet.

Etter departementets vurdering er Norgespris heller ikke i strid med statsstøtteregelverket, noe jeg også har redegjort for i svar til Stortinget av 30. april 2025, spørsmål nr. 1958. Jeg mener derfor at Norgespris heller ikke er notifikasjonspliktig i henhold til statsstøtteregelverket.

Strøm- og fjernvarmekundene kan uansett ikke pålegges et økonomisk tilbakebetalingskrav dersom ESA eller EFTA-domstolen skulle konkludere med at Norgespris ikke er forenlig med EØS-avtalen.

På generelt grunnlag er det slik at dersom EFTAs overvåkingsorgan (ESA) mener at Norge i en gitt sak ikke oppfyller sine EØS-rettslige forpliktelser, skal organet gi en grunnlagt uttalelse i saken etter å ha gitt staten mulighet til å inngi sitt syn på spørsmålet. Hvis Norge ikke retter seg etter uttalelsen innen en gitt frist, kan ESA bringe saken inn for EFTA-domstolen.

Norge er folkerettslig forpliktet til å følge opp en avgjørelse fra EFTA-domstolen.

SPØRSMÅL NR. 302**Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 10. november 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Nøyaktig hvor mange småkraftverk, som ble bygget etter økningen av innslagspunktet for grunnrenteskatt på vannkraft i 2015, hadde opprinnelig konsesjon over 10 MVA, men søkte om nedskalering først etter at justeringen skjedde, fikk alle disse anleggene tillatelse av NVE/ Energidepartementet til å skalere ned, var det andre momenter som f.eks. miljømessige hensyn som da ble mer fordelaktig, og nøyaktig hvor mye mindre produksjon (i GWh) tilsvarer nedskaleringen av disse kraftverkene i et normalår?

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt 18 27.oktober sa stortingsrepresentant fra Arbeiderpartiet, Even Røed, at nedjusteringene etter 2015 handler om omtrent ti anlegg og har «kostet oss 60 MW i effekt».

Til sammenligning viser tall fra NVE sine nettsider at det under Solberg-regjeringen ble gitt konsesjon til ca. 450 småkraftverk med total effekt på ca. 1 250 MW og normalårsproduksjon på ca. 3 800 GWh (tilsvarende 3,8 TWh) i perioden fra og med andre halvår 2013 til første halvår 2021.

Tilsvarende under Støre-regjeringen, i tidsperioden fra og med andre halvår 2021 til og med første halvår 2025, ble det gitt konsesjon til ca. 70 småkraftverk med total effekt på ca. 40 MW og normalproduksjon på ca. 120 GWh.

I begge tilfeller virker tapet på 60 MW relativt mye til at det skal være snakk om nedjustering av omtrent ti småkraftverk, samtidig som mange har bedre kjennskap til energimengde (f.eks. GWh per år) enn effekt (MW).

Svar:

Regjeringen ønsker mer fornybar kraft. Gjennomførte utbygginger viser at kraftverk nedjusteres til under nedre grense og dermed unngår grunnrenteskatt. Verdifulle kraftressurser går da tapt. Det har vært diskusjon om nedre grense i lang tid. Både Kraftskatte- og Skatteutvalget foreslo å redusere nedre grense til 1 500 kVA (kilovoltampere). Det er det samme nivået som gjaldt ved innføringen av grunnrenteskatten i 1997. Skal vi ha et forutsigbart kraftskattesystem over tid, bør ikke reglene gi insentiver til uheldige tilpasninger for samfunnet. Med en lavere nedre grense reduseres rommet for tilpasninger.

Kraftverk satt i drift viser klart at utbygginger nedjusteres til under nedre grense for grunnrenteskatt, jf. figur 4.2 i høringsnotatet. Virkningen for kraftsystemet samlet sett av nedre grense for grunnrenteskatt er imidlertid krevende å tallfeste.

Representanten spør eksplisitt om nedskalering av prosjekter som er bygget etter økningen av innslagspunktet. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at også eldre utbygde kraftverk kan ha tilpasset seg til grensen i forbindelse med ombygginger og rehabilitering, samt at nye prosjekter kan planlegges med en effekt som er særlig tilpasset skattereglene.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har opplyst departementet om at det er bygget 10 kraftverk som har fått konsesjon til prosjekter med samlet generatorytelse i kraftverket over 10 MVA (megavoltampere) og som etter økningen av grensen for grunnrenteskatt til 10 MVA har fått tillatelse til planendringer som inkluderte nedskalering av generatorytelsen. Redusert effekt som følge av planendringene i disse sakene er samlet om lag 60 MW.

Ettersom anleggene var over 10 MW da de ble konsesjonsbehandlet første gang, var ikke NVE konsesjonsmyndighet. Både opprinnelige konsesjonssøknader og planendringssøknader ble behandlet av regjeringen ved kongelig resolusjon. Et unntak er Vassenden kraftverk hvor reduksjonen av maksimal slukeevne og installert effekt ble godkjent av NVE ved behandlingen av detaljplan for miljø og landskap som følge av oppdaterte vurderinger av hydrologisk grunnlag.

Generelt sett er det flere årsaker til nedskalering av kraftverk. Noen av de aktuelle utbygde kraftverkene hadde planlagt samlet generatorytelse i overkant av 10 MVA, men detaljprosjekteringen kan ha avdekket at prosjektene av ulike tekniske årsaker ikke kunne få utnyttet den samlede installerte ytelsen. For enkelte prosjekter kan dette skyldes oppdatert hydrologisk grunnlag, tilgjengelig kapasitet i nettet og andre anleggstekniske forhold. For enkelte prosjekter kan nedskaleringen ha vært en ren skattemessig tilpasning, ev. i kombinasjon med de nevnte forholdene.

Departementet viser for øvrig til konsesjonsvedtakene hvor den konkrete vurderingen av fordelene og ulempene ved å tillate planendringene er vurdert. Det er riktig at miljøvirkningene i flere av prosjektene kan ha blitt noe redusert som følge av reduksjon i produksjonskapasiteten. Hvor mye høyere den faktiske produksjonen fra disse anleggene ville vært dersom de ble bygget i

tråd med opprinnelig søknader er vanskelig å si nøyaktig ettersom produksjonen vil variere år til år etter tilsiget.

SPØRSMÅL NR. 303

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Elise Waagen

Besvart 7. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for når kvalitetssikring (KS2) av prosjektet er forventes ferdigstilt, og når kan det forventes oppstart av hovedprosjektet?

BEGRUNNELSE:

Viser omtale av prosjektet innseiling Borg havn i Prop. 146 S (2024 –2025). Regjeringen redegjør for at det gjennomføres ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet, og at regjeringen vil komme tilbake til den videre oppfølgingen av prosjektet når denne prosessen er ferdigstilt. Av hensyn til fremkommelighet og sjøsikkerhet er det viktig å opprettholde fremdriften for utbedringer og mudring av forleden til Borg Havn.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentanten om at fremkommeligheten inn til Borg havn er viktig. Gjennomføringen av prosjektet er derfor også prioritert i Nasjonal transportplan 2025-2036. Prosjektet er viktig for lokalt næringsliv. Innseilingen er trang, og grunnes opp av sedimenter som føres ut med Glomma. Dette begrenser adkomsten for dyptgående skip og medfører økte logistikkostnader for næringslivet.

Prosjektet Innseiling Borg havn var i 2024 klart til å starte opp, og Kystverket gjennomførte derfor en anbuds-konkurranse. De mottok to tilbud fra anerkjente aktører. Begge tilbudene hadde en kostnadsramme på over 1 mrd. kroner, som overstiger terskelverdien fastsatt i statens prosjektmodell for gjennomføring av store investeringsprosjekter. Kostnadene for prosjektet utløste dermed krav om ekstern kvalitetssikring. Anbudskonkurransen ble følgelig avlyst, og gjennomføringen av prosjektet utsatt.

Dovre group og Transportøkonomisk institutt fikk i oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet å gjennomføre den eksterne kvalitetssikringen av prosjektet. Konsulentene har nå overlev-

ert rapporten til departementene, hvor den er til vurdering, og videre oppfølging.

Det har vært en betydelig kostnadsøkning i prosjektet Innseiling Borg havn, og regjeringen er opptatt av at vi har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å holde god kontroll med kostnader, og nytteeffekter i planlegging og gjennomføring av prosjektet. Dette bidrar til en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Av denne grunn er det viktig at vi tar oss tid til å gjennomgå og vurdere de ulike anbefalingene fra den eksterne kvalitetssikringen. Det er derfor på det nåværende tidspunkt for tidlig å uttale seg om oppstart av prosjektet. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget, senest i revidert nasjonalbudsjett 2026, i henhold til Stortingets behandling av Prop 146 S (2024-2025) jf. Innst.540 S (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 304**Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 4. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be statsråden svare på spørsmålet han fikk i Dokument nr. 15:7 (2025-2026), vil flere eller færre måtte stå på toget?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:7 (2025-2026) der statsråden ikke besvarte selve spørsmålet.

Svar:

Antall sitteplasser blir omtrent som i dag. Samtidig blir det en betydelig økning i antall ståplasser. De nye lokal- og regiontogene gir dermed en stor økning i kapasitet sammenlignet med dagens tog.

Det blir noen flere seter i de nye togene sammenlignet med Type 69 og 74, og noen færre seter enn i Type 72 og 75. Reduksjon i antall seter sammenlignet med Type 72 og 75 skyldes at de nye togene har 2 seter på hver side av midtgangen, mot 3 seter på den ene siden av midtgangen i Type 72 og 75. Det vil gi bedre komfort for de reisende.

SPØRSMÅL NR. 305**Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 5. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Viser til svar på spørsmål nr. 206 hvor statsråden lar det være opp til Politidirektoratet å vurdere om det er behov for å øke antall passbusser til erstatning for de 14 passkontorene som er foreslått nedlagt.

Hvordan vil statsråden konkret påse at tilbudet til de som i dag har tilgang på passtjenester flere dager per uke, i praksis blir «tilsvarende eller bedre enn i dag», uten at verken regulariteten i de øvrige kommunene som omfattes av passbusser svekkes, eller at publikum må henvises til andre passkontor i politidistriktet?

BEGRUNNELSE:

Oversikten over regulariteten i eksisterende passbusstilbud, viser at hver kommune som inngår i ordningen vil få besøk av passbussen 2-5 påfølgende dager høsten 2025. Dette er langt mindre enn dagens tilbud ved de 14 passkontorene som regjeringen foreslår å legge ned. Som det framgår av svaret, har Regjeringen ikke budsjettert med innkjøp av nye passbusser i 2026 og lar det være opp til Politidirektoratet å avgjøre behovet for kapasitetsøkning for å dekke opp for bortfallet av de 14 passkontorene. I lys av kravet om en realistisk budsjettering, synes det derfor

uklart hvordan dette kan gjennomføres i 2026 uten at tilbudet blir vesentlig forringet – både for innbyggerne i de kommunene som mister sitt passkontor og de øvrige kommunene som i dag dekkes av passbusser. Det er videre uklart hvordan regjeringen definerer «tilsvarende eller bedre», samt hvilke krav regjeringen vil stille til Politidirektoratet for å sikre at ikke passkontor legges ned uten at tilbudet til publikum er ivarettatt, i tråd med det som er kommunisert i budsjettproposisjonen.

Svar:

Departementets styring av Politidirektoratet skjer i hovedsak gjennom årlige tildelingsbrev som utformes på grunnlag av den årlige budsjettproposisjonen til Stortinget. I budsjettproposisjonen har vi foreslått tydelige føringer: kontorene skal ikke stenges før tilsvarende eller bedre tilbud gjennom passbusser er på plass.

Som det fremkom av «Kort og spisset områdegjennomgang av økonomistyringen og budsjettsituasjonen i politiet» av mars 2024 bør styringen av politiet vris fra bemanningstall og antall tjenestesteder til mål- og resultatstyring slik at politiet selv får mer råderett over hvordan utviklingen og behovet løses. Jeg er opptatt av at vi

tar funnene fra områdegjennomgangen på alvor og at det i størst mulig grad overlates til politiet selv å avgjøre hvordan føringer fra departementet og Stortinget i praksis følges opp.

Jeg har tiltro til at Politidirektoratet sammen med politidistriktene finner gode løsninger for å oppfylle kravene som er satt.

SPØRSMÅL NR. 306

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 7. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Synes statsråden det er riktig at ved tekniske feil hos Vy selv, så skal kundene straffes med høyere pris på billetten?

BEGRUNNELSE:

Nylig hadde Vy store problemer med app og nettsider, noe som gjorde at kundene ikke fikk kjøpt billett der, men måtte kjøpe billett ombord. Når en ikke har kjøpt billett på forhånd er prisen vesentlig høyere. Når feilen ligger hos Vy hadde det vært naturlig å tenke at kundene slapp å betale den ekstra prisen, men fikk betalt til normal pris i appen. Når kunder har klaget til Vy viser de bare til reisevilkårene der Vy har skrevet:

“Dersom nedetid eller andre tekniske problemer på nettsiden medfører at det ikke er mulig å kjøpe billetter, må billetten kjøpes på bussen til ordinær pris.”

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Vy om saken, som forstår spørsmålet slik at det gjelder Vy Buss sine kjøpsvilkår ved kjøp av reiser med Vy Buss sine kommersielle ekspressbusser i Norge. Vy viser til at billetter som selges gjennom Vy Buss sine digitale kanaler er rabatterte. I tillegg benytter selskapet dynamisk prising i disse digitale salgskanalerne, som innebærer at billettprisene varierer basert på tidspunkt for kjøp samt etterspørsel.

Ved kjøp av billett om bord i bussen gjelder ordinær pris, altså fullpris. Dette gjelder også dersom det ikke er mulig å kjøpe rabatterte billetter på forhånd i selskapets digitale kanaler pga. nedetid. Ifølge Vy er dette vanlig bransjestandard. Vy påpeker at Vy Buss driver i et kommersielt marked med dels sterk konkurranse fra andre busselskaper, noe som begrenser muligheten til å sette andre kjøpsvilkår enn selskapets konkurrenter.

SPØRSMÅL NR. 307

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 7. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Er statsråden enig i at disse arrangementene har stor verdi som norgesreklame og hvordan ser statsråden på fremtiden for disse arrangementene etter fremleggelse av regjeringens forslag til statsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

Internasjonale sykkelritt i Norge har samlet verdensstjerner og blitt sendt på tv kanaler over hele verden. I Norge har blant annet TV2 sendt direkte over flere dager og befolkningen har sett hvilket enormt engasjement det har vært i start- og målbyer samt langs løypene. I start- og målbyer ser vi det arrangeres aktiviteter for barn og unge

med stor entusiasme. Men det viktigste er hvilken enorm reklame disse sendingene er for Norge, norske tradisjoner og norsk natur. Med regjeringens forslag til budsjett står disse internasjonale arrangement i Norge nå i fare.

Svar:

Det å arrangere idrettsarrangement er en del av idrettens kjerneoppgaver. Siden statsbudsjettet 2016 har det eksistert tilskuddsordning for internasjonale sykkelritt i Norge. Dette innebærer at sykkel har blitt særbehandlet

som den eneste idretten med en egen tilskuddsordning finansiert over statsbudsjettet.

Det er Kultur- og likestillingsdepartementets vurdering at det er uheldig at det over lang tid opprettholdes en særordning kun for sykkelritt. Idrettsarrangementer i Norge bør i størst mulig grad likebehandles. Derfor foreslås det å avvikle den særskilte tilskuddsordningen for internasjonale sykkelritt i Norge. Tilskuddsordningen til internasjonale sykkelritt i Norge har ikke vært næringspolitisk begrunnet. Effekter som norgesreklame eller turisme er derfor ikke tatt med i vurderingen når den foreslås avviklet.

SPØRSMÅL NR. 308

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. november 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden informere om kor mange kommunar som har tatt i bruk nasjonalt forløp for barnevern og helse, kor mange av born i einetiltak som har vedtak på det, og kan statsråden til slutt informere om framdrift for ny innretting av institusjonstilbodet der ein skal gå frå sju målgrupper til tre institusjonstypar akutt og utgreiing, omsorg og utviklingsstøtte og det forsterka tilbodet omsorg- og utviklingsstøtte?

GRUNNGJEVING:

Nasjonalt forløp for barnevern og helse er avgjerande for å styrke helsetilbodet til barn i barnevernet, at barn i einetiltak har vedtak på det, er avgjerande å sikre borna sin rettstryggleik og at behovet er vurdert individuelt, og ei ny innretting hastar og kan ikkje skuvast ut i tid med å avvente på erfaring frå nokre pilotar.

Svar:

Nasjonalt forløp for barnevern

Nasjonalt forløp for barnevern er en grunnmur i arbeidet med å sikre bedre helsehjelp til barn i barnevernet. Målet med det nasjonale forløpet er å sikre helhetlig ivaretagelse av barnets helse, og at barn og unge i barnevernet blir kartlagt og ved behov utredet medisinsk. Dette skal bidra til at barna får nødvendig helsehjelp når de har behov for det, i kombinasjon med riktige tiltak fra barnevernet.

Det er derfor bra at omtrent 40 prosent av kommunene har implementert forløpet siden det ble publisert i 2023. Vi fortsetter arbeidet med implementering i et nært samarbeid mellom Bufdir og Helsedirektoratet. I dette arbeidet er direktoratene i tett dialog med praksisfeltet og vil fortsette med å utvikle informasjons- og støttemateriell om forløpet rettet mot fagpersoner.

Enetiltak

Alle barn trenger omsorg, trygghet og ro. Barnevernsinstitusjonene skal gi barn forsvarlig omsorg og behandling. Noen barn med spesielt store utfordringer kan i perioder ha behov å bo alene i institusjon. Dette kan være begrunnet i hensynet til barnet selv eller til andre barn i institusjonen. Ved utgangen av andre tertial var det totalt 119 barn som hadde bodd alene i institusjon i seks uker eller mer. 92 av disse bodde alene uten at det var definert som et enetiltak. For å sikre at det å bo i tiltak uten andre barn ikke medfører isolasjon eller er til skade for barnets utvikling, er det viktig for meg å følge nøye med på utviklingen og begrunnelsene for slike plasseringer.

Tallene viser et øyeblikksbilde. Barn kan bo alene i et privat tiltak på en avdeling, ofte som følge av et enkeltkjøp - uten at det er definert som et enetiltak, fordi det i en kortere eller lengre periode kun er ett barn som er plassert der. I disse tilfellene følger Bufetat opp med mål om å få inn flere barn i avdelingen.

Bufdir har de siste årene iverksatt flere tiltak for å bedre rettssikkerheten til barn som bor som eneste barn i et tiltak. Blant annet er definisjonen på enetiltak og alenboer presisert, det er gjort endringer i Bufetats rutiner,

i saksbehandlingsrundskrivet og registreringer i fagsystemet. Jeg vurderer at det fremdeles er for mange barn som bor i enetiltak uten vedtak om det, og at en viktig grunn til at barn bor alene uten vedtak, er at institusjonene er for lite fleksible og robuste. Det viktigste tiltaket for å møte dette er utviklingen av ny innretning av institusjonstilbudet, som skal gi mulighet for å tilpasse gruppesammensetning og gruppestørrelse - inkludert behovet for å bo alene i kortere eller lengre perioder.

Ny innretning av institusjonstilbudet

I Prop. 83 L (2024–2025), Kvalitetsløftet i barnevernet, er det varslet en gradvis omstilling fra differensiering i syv målgrupper til tre institusjonstyper: akutt og utredning, omsorg og utviklingsstøtte, og forsterket omsorg og utviklingsstøtte. Målet er mer fleksible institusjoner som gir trygge, stabile og tilpassede tilbud til barn med ulike behov. Omstillingen skal skje innenfor gjeldende budsjettammer og vil ta tid – særlig når det gjelder tilpasning av bygningsmasse.

Det er igangsatt fire piloter med til sammen 60 plasser ulike steder i landet. Pilotene vil gi verdifulle erfaringer til bruk i det videre arbeidet med å utvikle tilbudet. Samtidig skal arbeidet med å videreutvikle institusjonstilbudet skje parallelt med pilotene. For å sikre at flest mulig barn får et tilpasset og stabilt opphold uten å måtte flytte, har departementet gitt Bufdir styringssignaler om utviklingen av institusjonstilbudet i ny innretning. Styringssignalene skal bidra til å realisere en mer fleksibel institusjonsstruktur, der tilbudet kan tilpasses barn med ulike behov og ivareta endringer i behov. I en tolkningsuttalelse fra Bufdir 5. desember 2024 ble det åpnet for at én institusjon kan ivareta barn med vedtak etter ulike plasseringshjemler. Bufdir arbeider nå med å videreutvikle og implementere ulike elementer som skal understøtte ny innretning.

Et sentralt element i ny innretning er at institusjonene skal være tilknyttet ambulante helseteam. De regionale helseforetakene (RHF) fikk i 2024 i oppdrag å planlegge for at alle barnevernsinstitusjoner skal være tilknyttet ambulante team med kompetanse innen psykisk helse og rus. Alle RHFene har igangsatt arbeidet, hovedsakelig basert på eksisterende team. Regjeringen har foreslått å styrke tilbudene med 40 mill. kroner fra 2026. Bufdir og Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide en overordnet beskrivelse av helseteamene, til støtte for tjenestene i etableringen.

God kartlegging av barna før inntak er en viktig del av den nye innretningen. Kartleggingen skal legge grunnlaget for et tilpasset tilbud og forsvarlig gruppesammensetning når vi går fra differensierte målgrupper til mer fleksible institusjonstyper. I Prop. 83 L (2024-2025) er en ny modell for tverrfaglig kartlegging omtalt, med todelt formål: å gi barnevernstjenesten nødvendig informasjon om barnet og å sikre barnet helsehjelp. Kartleggingen skal bestå av en barnevernsfaglig og en helsefaglig del, som legges til spesialisthelsetjenesten. Helsepersonell skal kunne yte helsehjelp, skrive journal og henvise videre ved behov.

Jeg har også varslet endringer som gir institusjonene bedre mulighet til å beskytte barn mot fare. Institusjonenes adgang til grensesetting og inngrep vil fra 1. januar 2026 tydeliggjøres i lov og retningslinjer. Det innføres ny hjemmel for innsyn i elektronisk kommunikasjon, og Regjeringen har varslet utvidet varighet for vedtak om bevegesrestriksjoner.

Jeg vil følge utviklingsarbeidet tett, slik at institusjonstilbudet over tid blir bedre tilpasset barnas behov, gir nødvendig omsorg og helsehjelp og ivaretar barnas rettssikkerhet. Samtidig skal alle barn som trenger et tilbud nå, få den hjelpen de har behov for.

SPØRSMÅL NR. 309

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 6. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi ei oversikt over planlagte og/eller gjennomførte vedtak om kutt i årsverk i dei ulike helseforetakene?

GRUNNGJEVING:

Det kjem stadig meldingar frå helseforetak om kutt i årsverk for å klare å dekke kapitalkostnader og sikre budsjett i balanse. Helse Møre og Romsdal varslar eit kutt på 500 årsverk i 2025 som del av ein omstillingsplan for å kutte kostnader med 800 mill. kroner. OUS skal kutte 200 års-

verk innan utgangen av 2026, her kjem i tillegg nedskjeringar i psykisk helsevern.

Svar:

Budsjettene for 2026 er ennå ikke vedtatt eller lagt frem for styrene. Det er derfor ikke mulig å gi en oversikt over planlagte vedtak som vil kunne berøre utviklingen i bemanning.

Representanten Toppe er i likhet med meg opptatt av den økonomiske situasjonen i sykehusene. Avskrivninger og renter utgjør om lag 5 prosent av de samlede kostnadene i sykehusene, hvorav renter om lag 0,5 prosent. Jeg erkjenner imidlertid at det er krevende for sykehusene når byggene står ferdig og kostnadene skal fordeles utover årene byggene er i bruk. Dette skal sykehusene ha tatt hensyn til allerede da de planla og vedtok investeringene. Dette er altså kostnader som det er planlagt for og som det skal være tatt høyde for.

Å skille drift og investeringer vil ikke gi mer penger til sykehusene. Et slikt skille vil kunne skje ved at staten prioriterer, bygger og finansierer, og at sykehusene deretter leier byggene av staten. I en slik ordning må husleien dekke kapitalkostnader, inkludert avkastningskrav på kapitalen og kostnader til verdibevarende vedlikehold. Det er ikke sikkert at det er billigere å leie enn å eie.

Lønnskostnadene utgjør om lag 60 prosent av de samlede kostnadene i sykehusene. En bemanningsvekst utover det finansieringen gir grunnlag for, vil derfor ha stor betydning for sykehusøkonomien. Som representanten Toppe viser til i sitt spørsmål er Helse Møre- og Romsdal HF i en krevende økonomisk situasjon, med et betydelig merforbruk. Helse Midt-Norge RHF har allerede

vedtatt ekstra likviditetsstøtte til Helse Møre og Romsdal HF og er i dialog med helseforetaket for å legge en realistisk økonomisk langtidsplan for de kommende årene som skal gi forutsigbarhet, men også en bærekraftig økonomi på sikt.

Jeg er ikke enig i at økte kapitalkostnader er hovedforklaringen til den krevende økonomiske situasjonen. Tall fra SSB viser at Helse Møre og Romsdal har hatt en bemanningsvekst på om lag 10 prosent i perioden 2019-2024. Denne veksten har ikke helseforetaket finansiering til i en ordinær driftssituasjon som både skal dekke kostnader til drift og investeringer. Tiltakene som nå diskuteres tar sikte på å ta ned veksten og ikke redusere den sammenlignet med 2019.

Regjeringen har sørget for å styrke sykehusøkonomien de siste årene, blant annet gjennom særskilte ekstra bevilgninger i 2024 og ved å øke de økonomiske rammene til sykehusene i 2025. Det vil likevel være behov for kontinuerlige endringer og omstillinger i sykehusene framover. Det gjelder ikke minst Oslo universitetssykehus. Drift av sykehusene og nødvendige tiltak for å tilpasse driften til rammene ligger til helseforetakene. Jeg mener det er riktig og nødvendig at helseforetakene gjør nødvendige tiltak for å sikre at sykehuspersonellet benyttes på en best mulig måte. Jeg legger til grunn at dette gjøres i dialog med de tillitsvalgte.

Regjeringen har nylig satt ned et offentlig utvalg, Helsereformutvalget, som blant annet skal utrede og foreslå ulike modeller for fremtidig organisering, styring og finansiering av en sammenhengende og integrert helse- og omsorgstjeneste. Utvalget skal levere sin rapport med anbefalinger innen 1. november 2026.

SPØRSMÅL NR. 310

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 8. november 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Da man trodde situasjonen ikke kunne bli verre i Sudan så ble den det. Denne uken har vi vært vitne til grufulle henrettelser og massivt angrep på sivile i Al Fasher.

Hva gjør regjeringen for å legge maksimalt press på de krigførende partene og vil regjeringen legge press på UAE slik at våpenleveransene til RSF stopper?

BEGRUNNELSE:

Den humanitære og sikkerhetsmessige situasjonen i Sudan er katastrofal og sammenlignes nå med folkemordet i Rwanda. De diplomatiske initiativene, da særskilt "Veikart for fred" lansert av "Quad"-statene (USA, Egypt, Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater (UAE)) i september, har ikke lyktes med å etablere en varig våpenhvile. Tvert

imot har konflikten eskalert og man kan stille spørsmål ved interessene til enkelte medlemmer av Quad-statene.

Den siste uken har RSF tatt kontroll over den viktige byen i Nord-Darfur, Al Fasher. Brutale rapporter kan leses og satellittbilder kan følges “live” for å se lik spre seg i gatene. En kvart million mennesker er innesperret i byen i dette som har vært en lenge varslet katastrofe. Det er stor grunn til å frykte at massakren av 460 sivile på kvinnesykehuset Saudi Maternity Hospital i Al Fasher tirsdag denne uken ikke er en enkeltstående hendelse, men starten på et målrettet massedrap og i verste fall et nytt folkemord.

Amerikanske etterretningskilder har avdekket at UAE har sendt våpen og droner til Rapid Support Forces (RSF) og dermed gjort massakre på sivile mulig. Amnesty International har likeledes i en uttalelse i mai i år bedt om umiddelbar stans i våpenleveranser fra UAE til RSF, og en stans i alle internasjonale våpenleveranser til UAE.

Svar:

Situasjonen i El Fasher er katastrofal og lidelsene enorme. Gjennom mottatte rapporter, er vi vitne til et urovekkende mønster av overgrep som systematiske drap, tortur og seksualisert vold. Risikoen for etnisk motivert vold er alarmerende høy. Den internasjonale straffedomstolen (ICC) har uttalt at det kan dreie seg om krigsforbrytelser. Vi har bedt innstendig om at de sivile som fremdeles er i El Fasher og som ønsker å dra, blir gitt fritt leide, og at humanitære organisasjoner får tilgang til byen.

Vi har en aktiv kontaktlinje med partene i denne konflikten og bruker det vi kan av virkemidler for å legge press på partene, den sudanske hæren (SAF) og den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF), for å prøve å få en våpenhvile på plass.

I går ble det kjent at RSF har akseptert et humanitært våpenhvileforslag forhandlet frem av USA og kvartettpartnerne Emiratene, Egypt og Saudi Arabia. For den hardt prøvede befolkningen i Sudan, kan en slik våpenhvile ikke komme fort nok. Mye er usikkert, og ord må følges opp med handling. Dersom dette bekreftes de kommende dagene, er det et skritt vi må ønske velkommen og bygge på.

Norge har videre dialog med FAE på lik linje med Qatar og de andre Gulf-landene, og land som er opptatt av krigen i Sudan. Vårt budskap er at krigen må stoppes umiddelbart. Dette er mulig å få til dersom det er vilje til det. Det forutsetter at våpenleveranser til partene i Sudan opphører. Vi forventer at alle lever opp til Kvartettens uttalelse, ledet av USA, hvor det oppfordres til at partene inngår en tre måneders våpenhvile etterfulgt av en overgangsperiode på ni måneder. De krever at ekstern militær støtte til partene stoppes.

Norge ønsker å se en ny demokratisk overgang ledet av en sivil regjering i Sudan. Derfor forsøker vi å legge til rette for en bredt anlagt politisk prosess med sivile aktører, inkludert kvinner og ungdom. Dette er noe vi har arbeidet med systematisk over lang tid og som er helt nødvendig for å sikre en varig fred.

SPØRSMÅL NR. 311

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf

Besvart 23. desember 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvorfor følger ikke regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett opp Stortingets vedtak om implementering av hurtigspor for unge lovbrøyttere i alle landets politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

I mange deler av landet ser vi økende ungdomskriminalitet. Trøndelag og Trondheim er intet unntak hvor lovbrøyttere har blitt yngre og kriminaliteten mer alvorlig. Et av tiltakene for å bekjempe denne økningen er raske reaksjoner og oppfølging av unge lovbrøyttere gjennom hurtigspor for rask pådømmelse. Hurtigspor er innført i flere av

landets politidistrikt, men Trøndelag politidistrikt er ikke prioritert.

Stortinget vedtok tidlig i 2025 følgende:

“Stortinget ber regjeringen innen 2026 legge til rette for implementering av hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner som var under 18 år på handlingstidspunktet, i de resterende politidistriktene”

I forslag til statsbudsjett for 2026 er dette ikke fulgt opp gjennom bevilgning av penger til etablering av hurtigspor i Trøndelag politidistrikt.

Svar:

Kriminalitet begått av barn og unge er et samfunnsproblem som Arbeiderpartiregjeringen prioriterer svært høyt. I statsbudsjettet for 2026 har vi derfor forslått å styrke dette området med over 150 millioner kroner. Den økte bevilgningen skal blant annet benyttes til en-til-en oppfølging, økt kapasitet ved ungdomsenhetene og utvidelse av nettopp ordningen med hurtigspor.

Lang tid mellom lovbrudd og reaksjon kan være en stor belastning både for den som begår lovbrudd, for fornærmede og pårørende. Det kan også utgjøre en risiko for at ungdommen begår nye lovbrudd. Som vist til i svar

på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 212 fra representanten Mahmoud Farahmand, legger regjeringen opp til å innføre hurtigspor i alle resterende politidistrikt i løpet av den kommende fireårsperioden.

I 2025 har regjeringen prioritert hurtigere behandling av straffesaker med gjerningspersoner under 18 år, såkalt hurtigspor, i Agder, Oslo, Vest og Øst politidistrikter. I budsjettet for 2026 foreslår regjeringen å utvide innsatsen til å gjelde Sør-Vest politidistrikt og til å sikre tilstrekkelig kapasitet til å prioritere arbeidet i de distriktene der ordningen allerede er innført.

SPØRSMÅL NR. 312

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 7. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvor mye koster det med gratis deltids plass i SFO for 4. trinn i bydeler og områder med levekårsutfordringer som er omfattet av statens områdesatsing samt i kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6?

Svar:

Ved innføringen av 12 timer gratis SFO på 1., 2. og 3. trinn ble det lagt til grunn full deltakelse (100 pst.) i den statlige bevilgningen til kommunene. I beregningene er utgangspunktet KOSTRA-tall for 2024, og GSI-tall for skoleåret 2024-25. Beløpene er oppgitt i 2026-kroner. Det er benyttet gjennomsnittstall og barnetall for kommuner i sentralitetszone 5 og 6, samt for de 14 kommunene som er omfattet av områdesatsingene: Oslo, Bergen, Drammen, Stavanger, Trondheim, Sarpsborg, Fredrikstad, Kris-

tiansand, Skien, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik og Tromsø.

Beregningene hensyntar kostnader ved å kompensere for bortfall av foreldrebetaling, og kostnadene ved å opprette nye plasser. Beregningene legger til grunn kostnaden ved å innføre gratis deltids plass for alle som går i SFO/AKS i disse kommunene, og hensyntar ikke om gratis deltids plass kun skal gjelde for enkelte bydeler og områder innad i kommunene.

Innføring av gratis halvtids plass på 4. trinn vil antageligvis påvirke etterspørselen for SFO ved at flere barn vil delta, og at flere barn som i dag har heltids plass kun vil ha halvtids plass eller motsatt. Det er derfor beregnet kostnader under ulike forutsetninger for deltakelse i SFO: dagens deltakelse, deltakelse på nivå med 3. trinn (86 pst.), deltakelse på nivå med 2. trinn (93 pst.), og full deltakelse (100 pst.).

Områdesatsinger	4. trinn	
	Halvårseffekt	Helårseffekt
i) Forutsatt dagens deltakelse i SFO	114 mill. kroner	251 mill. kroner
ii) Forutsatt deltakelse på nivå med 3. trinn (86 %)	208 mill. kroner	465 mill. kroner
iii) Forutsatt deltakelse på nivå med 2. trinn (93 %)	230 mill. kroner	516 mill. kroner
iv) Forutsatt full deltakelse (100 %)	253 mill. kroner	566 mill. kroner

Sentralitetssone 5 og 6		4. trinn	
		Halvårseffekt	Helårseffekt
i) Forutsatt dagens deltakelse i SFO		17 mill. kroner	38 mill. kroner
ii) Forutsatt deltakelse på nivå med 3. trinn (86 %)		93 mill. kroner	212 mill. kroner
iii) Forutsatt deltakelse på nivå med 2. trinn (93 %)		102 mill. kroner	232 mill. kroner
iv) Forutsatt full deltakelse (100 %)		111 mill. kroner	253 mill. kroner

SPØRSMÅL NR. 313

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 11. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å fjerne samordningsregelen i avløserordningen ved sykdom og fødsel, slik at bønder med deltidsinntekt utenfor gården får lik rett til refusjon for dokumenterte avløserutgifter som heltidsbønder?

BEGRUNNELSE:

Avløserordningen ved sykdom og fødsel er ment å sikre at bønder får dekket nødvendige utgifter til arbeidskraft når de selv ikke kan delta i driften. Samordningsregelen innebærer imidlertid at lønn fra annet arbeid eller ytelser fra Nav trekkes fra tilskuddet, slik at mange deltidsbønder i praksis står uten rett til refusjon. Dette rammer blant annet kvinner i landbruket som kombinerer gårdsdrift med deltidsarbeid, og skaper et reelt hinder for å kunne ta ut foreldrepermisjon eller håndtere sykdom.

Ifølge rapporten "Vurdering av velferdsordningene i jordbruket" fra den partssammensatte arbeidsgruppen til jordbruksoppgjøret i 2024, er det en utbredt oppfatning at dagens samordning ikke i tilstrekkelig grad ivaretar unge og nyetablerte bønder, og at behovet for avløsning ikke nødvendigvis står i forhold til inntektsgrunnlaget.

Svar:

Ordningen innebærer ikke en refusjon, men et tilskudd. Tilskuddet skal ifølge forskriften «medvirke til å dekke kostnader til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, og ved dødsfall». Tilskuddet utfyller NAVs ordninger gjennom

folketrygden. Tilskuddet kan gis til dekning av dokumenterte utgifter til avløsning, og blir beregnet med grunnlag i satser, definisjoner, utmålingsregler m.m. fastsatt i jordbruksavtalen. Dette fastsettes i årlige jordbruksforhandlinger mellom staten og jordbrukets faglag.

Samordningen er en avgrensning som bidrar til at tilskuddet i så stor grad som mulig gis for personer som vanligvis deltar i drifta og går i fjøset, og dermed har behov for avløsning. Det har vært avgrenset i form av samordningsregelen siden 1990-tallet. I praksis innebærer regelen at det utmåles høyest avløsertilskudd per dag til de som har begrenset inntektsgrunnlag og får lite utbetalt i ytelser fra Nav. Tidligere var tilskuddet avgrenset ved at personer med jobb utenfor bruket var diskvalifisert fra å få det.

Bønder har bedre økonomiske ordninger enn andre selvstendig næringsdrivende ved sykdom og fødsel mv. Andre selvstendig næringsdrivende får ikke noe eget tilskudd til å leie inn arbeidshjelp i tillegg til ytelsene de har opparbeidet seg rettigheter til gjennom folketrygden. Blant annet fordi bønder har ansvar for å sikre god dyrevelferd er det også grunner for at ordningene er bedre for jordbruket.

Jeg har forståelse for argumentet om at deltidsbønder kan ha like stort behov for avløser, men avkortingen kommer altså av at de også mottar andre ytelser. Samordningsreglene hindrer at staten kompenserer flere ganger for samme forhold. Videre vil en del foretak kunne komme bedre ut økonomisk ved sykdom enn ellers om man fjerner samordningen.

Jeg og regjeringen ønsker at det skal bli lettere å få barn og ta foreldrepermisjon, også for bønder, og både for mødre og fedre. I årets jordbruksoppgjør ble det enighet

om å øke dagsatsene videre, med en ekstra stor økning for avløsning i forbindelse med svangerskap og fødsel.

Dermed vil tilskuddet bidra til å økt dekking av avløserkostnader, og for de fleste også etter samordning.

SPØRSMÅL NR. 314

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 7. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I følge Aftenposten 28. oktober viser undersøkelser av kinesiske elbusser av merket Yutong, som er i trafikk hos Ruter, at bussene har programvare som gjør at bussene kan stoppes og gjøres ubrukelig og med dette kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Dette er busser som også er tiltenkt en rolle i beredskapssammenheng.

Vil statsråden på bakgrunn av blant annet denne nye informasjon ta et initiativ til å stille krav om at busser tiltenkt en rolle i norsk beredskap bare kan anskaffes fra land vi har et sikkerhetspolitisk samarbeid med?

Svar:

Jeg har satt i gang med et arbeid med å vurdere, på generelt grunnlag, risikoen for nasjonale sikkerhetsinteresser

ved bruk av busser fra land Norge ikke har et sikkerhetsspolitisk samarbeid med. Arbeidet vil inneholde en utredning av behov for- og innretning på eventuelle risikoreducerende tiltak og relevante aktører vil bli involvert. I forbindelse med risikovurderingen gjennomføres det en bred verdikartlegging av busstransportens betydning for den grunnleggende nasjonale funksjonen transport og for nasjonale sikkerhetsinteresser. Vi har bestilt faglig innspill fra både fylkeskommuner, departement og underliggende enheter.

Hvordan vi fremover skal arbeide med disse spørsmålene og hvilke nye grep som kan være aktuelle, er det naturlig å komme tilbake til når kartleggingsarbeidet vi har satt i gang er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 315

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 11. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Regjeringen har satt som mål at alle offentlige anskaffelser skal være utslippsfrie innen 2030. I tråd med dette har Forsvarsbygg begynt å stille krav om bruk av elektriske anleggsmaskiner, flere av disse maskinene produseres i Kina.

Hvordan vurderer Forsvaret risikoen for at elektrisk anleggsutrustning produsert i Kina kan utgjøre en sikkerhetstrussel og hvilke tiltak er iverksatt for å sikre at slike maskiner ikke har innebygde komponenter som kan brukes til overvåkning, datainnsamling eller fjernstyring?

BEGRUNNELSE:

Elektriske anleggsmaskiner er av regjeringen definert som et viktig virkemiddel for å nå klimamålene i offentlig sektor, og Forsvarsbygg har som statlig aktør et ansvar for å bidra til dette. Samtidig må sikkerhet og beredskap veie tungt i vurderingene når maskiner og utstyr skal brukes på eller nært forsvarsanlegg. Kinesiskprodusert teknologi har tidligere vært gjenstand for bekymring i flere NATO-land, blant annet knyttet til risiko for spionasje og uautorisert datatilgang. Det er derfor viktig å få klarhet

i hvordan Forsvaret vurderer denne risikoen, og hvilke konkrete tiltak som er på plass for å sikre at utslippsfrie løsninger ikke går på bekostning av nasjonal sikkerhet.

Svar:

Forsvarsbyggs arbeid med forebyggende sikkerhet tar hensyn til hvorledes dagens teknologi generelt nyttes og følgelig til behovet for skjerming av verdier og informasjon. Sårbarheten rundt el-maskiner og muligheten for sporing vil være gjeldende uavhengig av opprinnelsesland og i alt utstyr som benyttes i sektoren. Regjeringens mål om utslippsfrie offentlige anskaffelser skal ikke gå på bekostning av sikkerhets- og skjermingsbehov i enkeltanskaffelser og prosjekter.

Forsvarsbygg opplyser at de gjennomfører konkrete risikovurderinger i hvert enkelt prosjekt. Prosjektene har sikkerhetsressurser som sammen med Forsvaret vurderer viktigheten av verdien og behovet for skjerming på anleggsplassen. Forsvarets vurdering tillegges stor vekt, da det i mange tilfeller er de som er eier av verdien.

Hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre at el-maskiner ikke innehar komponenter som kan kompromittere sikkerheten på anleggsplassen vil avhenge av risikovurderinger og behovet for skjerming i det enkelte prosjekt. Enkelte skjermingsverdige prosjekter stiller i dag krav om maskiner uten noen teknologiske komponenter som kan brukes til datainnsamling. Dette kan for eksempel være kamera, GPS eller andre former for digital kartlegging og måling. Dersom dette er tilfellet vil det settes krav i prosjektets kontrakter, som entreprenøren må imøtekomme. Forsvarsbygg vil gjennom prosjektet kontrollere at utstyret er levert og arbeidet gjennomført i henhold til kontrakt. Med den raske teknologiske utviklingen vil det likevel ikke være mulig å eliminere all risiko.

Det gjøres også andre sikkerhetsmessige vurderinger, herunder at entreprenører kun får tilgang til informasjon som er strengt nødvendig for å gjennomføre sitt oppdrag. Den samlede summen av iverksatte sikkerhetstiltak er avgjørende for å minimere risikoen for at skjermingsverdig informasjon kommer på avveie.

SPØRSMÅL NR. 316

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 6. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med utredningen og anbefalingen knyttet til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner til Stortinget for behandling, og vil utredningen også bli gjort offentlig?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av opptraplingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner ble et flertall på Stortinget enig om å be regjeringen utrede forslag til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner og sende et lovforslag på høring innen våren 2025.

Da SV stilte spørsmål om status for oppfølgingen av dette vedtaket til statsråden i mars 2025 var svaret at den tverrdepartementale arbeidsgruppen etter planen skulle ferdigstille sin rapport med anbefalinger i løpet av våren 2025, og at regjeringen deretter ville ta stilling til hvordan arbeidet skal tas videre.

I forslaget til statsbudsjettet for 2026, som ble lagt frem den 15. oktober, står følgende:

“Utgreiinga, med tilråding, vart ferdigstilt sommaren 2025.”

Norske kommuner har et svært ulikt forebyggingsarbeid mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, og barn som utsettes for vold eller seksuelle overgrep får svært ulik oppfølging og behandling avhengig av hvor i landet de bor. Likevel er ikke norske kommuner forpliktet ved lov til å ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Riksrevisjonen fant i 2022 at kommuner uten en slik handlingsplan i mindre grad har skriftlige rutiner for å avdekke og varsle om vold og for å samordne tjenestene. Kommuner uten handlingsplaner har også i mindre grad kompetansetiltak for de ansatte.

Myndighetene har siden 2007 oppfordret kommunene til å ha slike planer, men ikke lovpålagt dette.

Svar:

Kommunale handlingsplaner kan være et effektivt virkemiddel for å styrke kommunenes arbeid mot vold i nære relasjoner. Handlingsplaner kan bidra til bedre koordinering av tjenester og et helhetlig tilbud til personer som er berørt av volden.

For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak 613 (2023–2024) fra behandlingen av Prop. 36 S (2023–2024) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028), har en tverrdepartemental

arbeidsgruppe hatt i oppdrag å utrede lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Som representanten påpeker ble arbeidsgruppens rapport ferdigstilt sommeren 2025. I tillegg til å drøfte lovfesting av kommunale handlingsplaner, har arbeidsgruppen også sett på andre tiltak som kan bidra til at kommunene utvikler slike planer.

Rapporten er nå til vurdering, og regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om den videre oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

SPØRSMÅL NR. 317

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 10. november 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Mener statsråden at regjeringens bistandsbudsjett gjør det enklere eller vanskeligere for Norge å bidra med humanitær nødhjelp i forbindelse med den katastrofen som utspiller seg i Sudan?

BEGRUNNELSE:

En menneskelig katastrofe utspiller seg i Sudan. Over 150 000 mennesker er drept. 14 millioner er drevet på flukt. Nå står hundretusener av sivile fanget i El Fasher – uten mat, uten helsehjelp, under konstant bombardement. Forskere kaller det i Panorama Nyheter for et «Rwanda-lignende folkemord». I over ett år har den paramilitære RSF beleiret El Fasher, den siste byen i Darfur kontrollert av regjeringsstyrkene. Nå har RSF tatt kontroll – og det vi frykter, er i ferd med å skje: Massakrer på sivile, etnisk motivert vold, og en total kollaps av humanitær tilgang. FN har dokumentert over 1 300 drap og 180 angrep på internt fordrevne. Videoer viser henrettelser. Og fortsatt er det mennesker som ikke kommer seg ut – fordi fluktrutene er stengt. Statsråden har tidligere uttrykt dyp bekymring for det som nå skjer i Sudan, og ber om at hjelpeorganisasjoner må få umiddelbar tilgang til El-Fasher. Dette er bra og støttes av undertegnede. Imidlertid er undertegnede bekymret for at regjeringens bistandsbudsjett gjør at mens katastrofen blir større, blir Norges mulighet til å hjelpe mindre. Bistandsbudsjettet har blant annet kutt på over 350 millioner kroner i såkalt regional bistand til Afrika og kutt på 510 millioner i støtte til flyktninger og internt fordrevne. Disse kuttene har i høringsinnspill

til Utenriks- og forsvarskomiteen blitt kritisert av blant annet Flyktninghjelpen og Digni, og angående kuttene til Afrika har Norsk folkehjelp sagt at «det å ikke prioritere regionen nå [vil] få negative konsekvenser, både for livreddende bistand og muligheten til å jobbe videre med fredsarbeid og konfliktløsning».

Svar:

Jeg deler den dype bekymringen for den dramatiske humanitære situasjonen i Sudan. Krigen har ført til ufattelige lidelser, med millioner av mennesker på flukt, omfattende menneskerettighetsbrudd og hungersnød.

Norge har siden krigsutbruddet økt den humanitære støtten til Sudan og nabolandene betydelig gjennom FN, Røde Kors-bevegelsen og norske humanitære organisasjoner. Vi har også vært aktive diplomatiske pådrivere for å sikre tilgang for nødhjelp og for å støtte det internasjonale arbeidet med å stanse volden.

Den totale norske humanitære bistanden for 2026 er foreslått opprettholdt på samme nivå som 2025. Russlands vedvarende aggresjon mot Ukraina, og de enorme lidelsene det skaper, gjør oss imidlertid nødt til å dreie en større andel av den humanitære innsatsen til Ukraina. Den norske humanitære bistanden til resten av verden vil fremdeles være betydelig, og fordeles basert på behov i de mest akutte kriseområdene. Sudan er en krise der behovene er svært store. Fordelingen av de humanitære midlene for neste år gjøres tidlig i 2026 og baseres blant annet på FNs oversikt over globale humanitære behov som legges fram i desember. Norge vil også neste år bidra til å redde

liv og lindre nød både i Ukraina, Palestina, Sudan og i flere andre humanitære kriser som sjelden når opp i medias søkelys.

Til tross for et foreslått kutt på 355 millioner kroner under regionbevilgningen for Afrika, vil vi videreføre støtten til Sudan under denne bevilgningen på et høyt nivå.

Norges store engasjement for det sudanske folk vil fortsette, både politisk og gjennom bistanden, også i 2026.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 11. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Tar statsråden ansvar for denne situasjonen, og hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at skolene har nødvendige ressurser til å gi elevene tilpasset undervisning og lærerne et forsvarlig arbeidsmiljø?

BEGRUNNELSE:

Kommunene beskriver nå den vanskeligste økonomiske situasjonen på 40 år. Det meldes om kutt i laget rundt eleven og i renhold på skolene. Dette fører til at lærere i økende grad står alene i klasserommet, og i noen tilfeller selv må utføre renholdsoppgaver, som å vaske toaletter, dersom uhell oppstår i skolehverdagen. Dette skjer samtidig som TALIS-undersøkelsen viser at det er betydelig økning i andelen lærere som forteller at de underviser klasser der over en tredjedel av elevene har språklige utfordringer, faglige vansker, spesielle behov eller atferdsutfordringer.

Svar:

Regjeringen er kjent med at flere kommuner og fylkeskommuner opplever den økonomiske situasjonen som utfordrende, med økte kostnader på flere tjenestekområder. Særlig 2024 var et krevende år for kommunesektoren.

For regjeringen er det viktig at kommuner og fylkeskommuner kan gi innbyggerne et godt tjenestetilbud. I 2025 har sektoren fått en realvekst i frie inntekter på om lag 15 milliarder kroner, noe som er den største økningen i nyere tid. En vekst på 4,2 milliarder kroner i 2026 vil ytterligere bidra til å styrke den økonomiske situasjonen i kommunesektoren.

I tillegg til dette har vi også prioritert noen særskilte økonomiske innsatsområder. Gode skoler har stor betydning både for det enkelte barn og for samfunnet. Vi

har derfor innført tilskudd til utstyr som gjør skolen mer praktisk og variert, og vi har satt av mer penger til fysiske lærebøker så det blir en bedre balanse mellom skjerm og bok. Mer motiverte elever som opplever mestring, gir bedre læring og bedre læringsmiljø.

Regjeringen har også tredoblet potten til skolemiljøteam fra 15 til 45 millioner kroner i 2025. Skolemiljøteamene skal gi ekstra tett oppfølging og sikre raskere og bedre innsats der skolemiljøet ikke oppleves som er trygt og godt. Skolemiljøteamene skal også jobbe forebyggende. Det er også satt av 80 millioner kroner til beredskapsteam i 11 ulike norske kommuner i 2025.

Å ha nok kvalifiserte lærere er helt grunnleggende for en god skole. Regjeringen har blant annet gjort viktige grep for å bidra til flere kvalifiserte lærere i klasserommene. Årets opptakstall til grunnskolelærerutdanningene viser at vi har klart å snu en negativ trend. Dette har regjeringen klart sammen med lærernes organisasjoner, skoleledere, KS og lærerutdanningene gjennom en felles strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket. Regjeringen har også satset på å kvalifisere de som allerede står i klasserommene med stipend og tilrettelagte studieløp for dem som ikke har fullført utdanningen sin.

I tillegg har vi styrket lærernes posisjon. Vi har gitt dem autoriteten de trenger for å holde ro og orden i klasserommet slik at de kan bruke tiden sin på opplæring, og vi har fjernet mobilen for å unngå forstyrrelser i opplæringen. Dette er både viktig for elevenes læring og lærernes arbeidsforhold her og nå, men også for å gjøre læreryrket mer attraktivt.

Jeg vil avslutningsvis understreke at det er kommunen som har hovedansvaret for den offentlige grunnskolen i Norge. I den forbindelse vil jeg peke på at grunnskolen har en norm for lærertetthet som er en nedre grense for ressursbruk på hvert hovedtrinn på en skole. Jeg vil også vise til opplæringslovens bestemmelser om at klasser og grupper ikke skal være større enn det som er trygt og

pedagogisk forsvarlig. Det kan være både mer og mindre enn normtallet. Det er viktig at kommunene sikrer at regelverket blir fulgt og at de prioriterer å sikre elevene den

undervisningen de har krav på når de lager sine budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 319

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 6. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over samtlige tunneler som omfattes av tunnelsikkerhetsforskriften, og kostnadsestimat for de arbeidene som gjenstår for at disse skal oppfylle kravene?

BEGRUNNELSE:

Mange fylkeskommuner er i en krevende økonomisk situasjon. Tunnelsikkerhetsforskriften er en av de statlige kravene som påfører fylkeskommunene med mye tunnel store utgifter. Det er viktig å få synliggjort hvilke kostnader som gjenstår før dette arbeidet er ferdigstilt.

Svar:

Forskrift av 15. mai 2007 nr. 517 om minimum sikkerhetskrav til visse vegtunneler (tunnelsikkerhetsforskriften) innarbeider EUs tunnelsikkerhetsdirektiv i norsk lov. Direktivet gjelder for tunneler på riksveier som er en del av det transeuropeiske vegnettet (TEN-T-veinettet). Forskriften gjelder også for riksveier som ikke er del av TEN-T-veinettet.

På TEN-T-veinettet er det totalt om lag 195 tunneler som er omfattet av kravene i tunnelsikkerhetsforskriften. Det er lagt opp til å innfri kravene i forskriften gjennom en kombinasjon av utbedringer av eksisterende tunneler og bygging av nye tunneler som vil erstatte de eksisterende tunnelene. Med forslaget til statsbudsjett for 2026 blir fire tunneler ferdig utbedret i 2026. Det gjenstår da å utbedre ni tunneler på dette veinettet. Videre er det lagt til grunn at 20 andre tunneler over tid skal erstattes med nye veistrekninger. Se nærmere omtale av tunnelutbedringsprogrammet på side 90 i Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet.

På øvrige riksveier som ikke er TEN-T er det totalt 129 tunneler som er omfattet av kravene i tunnelsikkerhetsforskriften. Det er per i dag nødvendig å gjennomføre

tiltak i 64 tunneler. Det blir nå utført arbeid i fem tunneler, og det gjenstår å utbedre 59 tunneler.

Tilsvarende krav som er gitt i tunnelsikkerhetsforskriften er gjort gjeldende også for fylkesveier gjennom forskrift av 10. desember 2014 nr. 1566 om minimum sikkerhetskrav til visse tunneler på fylkesvegnettet og kommunalt vegnett i Oslo (tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m.).

Fylkeskommunene forvalter sitt eget fylkesveinett og prioriterer utbedringer av fylkesveitunnelene innenfor egne rammer. En kartlegging i 2024 viste at om lag 205 tunneler på fylkesveinettet var omfattet av tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m., og at det gjenstod å utbedre om lag 127 tunneler på fylkesveinettet. Samferdselsdepartementet har ikke løpende oversikt over hvilke tunneler på fylkesveinettet som p.t. ikke tilfredsstiller kravene i tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m. eller kostnadsestimat for arbeidene som gjenstår. Det har heller ikke vært mulig å innhente opplysningene fra fylkeskommunene innen rimelig tid for å svare på spørsmålet.

Fylkeskommunene har siden 2015 blitt kompensert årlig for merutgifter ved tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg mv. gjennom rammetilskuddet. Det er innenfor forslaget til statsbudsjett for 2026 satt av 651,15 mill. kr i slik kompensasjon som blir særskilt fordelt gjennom inntektssystemet til fylkeskommunene over kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd. Oversikt over fordelingen går fram av tabell C-fk i beregningsteknisk vedlegg til Prop. 1 S (2025–2026) for Kommunal- og distriktsdepartementet (Grønt hefte). I Nasjonal transportplan 2025–2036 er det lagt opp til en videreføring av dette tilskuddet til fylkeskommunene.

SPØRSMÅL NR. 320**Innlevert 1. november 2025 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth****Besvart 7. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Oppfatter statsråden at færre stopp på Svingen stasjon på Kongsvingerbanen er i tråd med samfunnsoppdraget som regjeringen har gitt Bane Nor, og vil tiltaket avsluttes dersom evaluering viser at det ikke bedrer forsinkelsene senest innen nye rutetider settes opp for 2027?

BEGRUNNELSE:

Fra 13. desember trer nye rutetider i kraft for togene på Kongsvingerbanen for 2026, og ved Svingen stasjon blir ca. 90 prosent av avgangene borte. Antall avganger går fra 35 på hverdager til 9, og fra 34 avganger i helgene til 0 i 2026.

Begrunnelsen for endring i mobilitet for reisende fra Svingen stasjon, er tidsanalyser som Bane NOR har foretatt som de mener viser at Svingen holdeplass bidrar til forsinkelser på Kongsvingerbanen i begge retninger. De som tar toget hver dag erfarer derimot at forsinkelsene har oppstått lenge før toget kommer til Svingen, og at andre tiltak må iverksettes.

Målet for punktligheten for persontog er 90 % for hele året, og ligger i snitt på 87,1 %. Kongsvingerbanen var minst punktlig for persontog i Norge i 2024, med bare 73,3 %.

Kapasiteten på flere pendlerparkeringer i Lillestrøm kommune er sprengt. Muligheten for å benytte toget som fremkomstmiddel er følgelig redusert for de som har behov for bil. Flere holdeplasser som Lillestrøm stasjon, Leirsund, Frogner og Svingen sliter med for få plasser på innfartsparkeringen. I Bane Nor sine planer for bl.a. Strømmen stasjon ønskes de fleste plassene fjernet for å bygge boliger. Planene er sendt i retur fra Lillestrøm kommune to ganger allerede.

Å endre folks reisevaner, fra bil til kollektiv, fordrer at det finnes kollektivtilbud. Av de daglige 410 av- og påstigninger fra Svingen stasjon, er flere skoleelever i et utdanningsløp ved Sørumsand videregående skole nesten 1 mil unna, som reiser mot rushtrafikken. Fra Svingen til Sørumsand er det en fylkesvei (FV172) men ingen bussrute går på den veien, og det er heller ikke noen gang-/sykkelsti eller fortau for annen mobilitet enn personbil.

Fra 13. desember henvises passasjerer til å gå jernbanebrua 15 minutter over Glomma hele året for å ta toget fra Fetsund. Passasjerene mener dette er utopi. Å kjøre Fetsund bru til en allerede overfylt innfartsparkering er også et dårlig alternativ, mens å kjøre helt frem til destinasjonsstedet blir mest realistisk. Dermed blir BaneNor

ansvarlig for flere biler og mer kø, som vil ramme hele veinettet inn mot Oslo.

Regjeringen må gi tydelige årlige tildelingsbrev om de ønsker å hindre veksten i persontransport med bil, og om oppgaven er å få flere til å ta toget, må det legges til rette.

Svar:

Bane NOR har som infrastrukturforvalter og iht. regelverket ansvaret for å tildele infrastrukturkapasitet på det norske jernbanenettet. Dette betyr at Bane NOR har ansvar for å lage realistiske ruteplaner slik at togene klarer å holde ruta og de reisende kan stole på toget. De siste års ruteplaner har blitt stadig mindre realistiske fordi det kjøres langt flere tog på en svært presset infrastruktur og flere reisende gir lengre stopp på mange stasjoner.

Bane NOR gjør endringene i ruteplanen for å bedre punktligheten og gjøre togtilbudet bedre for svært mange reisende i Oslo-området. Reisende fra Svingen stasjon vil dessverre få et redusert tilbud, men det vil fortsatt være to stopp i rushtid om morgenen og to om ettermiddagen. Bane NOR opplyser at endringene er vurdert til å gi færre forsinkede tog og en vesentlig bedring i punktligheten på strekningen. I tillegg forventer Bane NOR at følgeforsinkelser på alle øvrige region-, fjern- og godstog reduseres tilsvarende.

For at de reisende og næringslivet skal velge toget, er det viktig at de kan stole på at det kommer og går til avtalt tid. I Norge har vi et mål om at ni av ti tog skal være i rute. Dette klarer vi dessverre ikke i dag, og det er derfor viktig at vi jobber målrettet i hele jernbanesektoren for å øke punktligheten slik at folk og næringsliv kan stole på og velger toget.

Bane NOR gjør disse endringene i ruteplanen for å kunne levere et best mulig produkt til brukerne av jernbanen. Bane NOR og Jernbanedirektoratet vil etter hvert evaluere om tiltakene har ønsket effekt, og vurdere ev. endringer i lys av en slik evaluering.

SPØRSMÅL NR. 321**Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 10. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva slags oppfølging gjøres fra næringsministerens side for å sikre at offentlig instanser følger loven om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) knyttet til klima- og miljøkrav?

BEGRUNNELSE:

Klagenemndas avgjørelse 15. august 2025 i sak 2025/0801 sier at Arbeids- og velferdsetaten har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved ikke å oppstille krav eller kriterier knyttet til klima og miljø.

Stjørdal-Meråker Trafikkskole har investert tungt i kjøretøy og ladeinfrastruktur for å kunne levere konkurransedyktige anbud etter at Lov om offentlige anskaffelser ble endret slik at Klima og miljø nå skal vektes 30 % ved tildeling av kontrakter. Likevel opplever de gang etter gang at offentlige instanser ikke har med klima og miljø som kriterier når anbud utlyses.

Nå har klagenemnda konkludert med at Arbeids- og velferdsetaten har brutt regelverket, men likevel ligger det nye anbud ute uten vektning av klima og miljø (<https://www.doffin.no/notices/2025-115491>, <https://www.doffin.no/notices/2025-115314>)

En slik mangel på etterfølgelse desimerer offentlige anskaffelser som virkemiddel for å få privat næringsliv, som eksempelet kjøreskole, til å omstille.

Svar:

Reglene om krav til klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser trådte i kraft 1. januar 2024. Formålet med reglene er å redusere klimaavtrykket eller miljøbelastningen fra offentlige anskaffelser. Hovedregelen er at oppdragsgiver skal gi klima- og miljøhensyn minimum 30 prosent vekt ved offentlige anskaffelser.

Oppdragsgiver kan erstatte 30 prosent vektning av klima- og miljøhensyn med klima- og miljøkrav til ytelsen, dersom det er klart at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt. Oppdragsgiver må begrunne dette i anskaffelsesdokumentene. Dersom unntaket brukes riktig, vil det være i tråd med målsettingen om å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning. Oppdragsgiver har betydelig skjønn i denne vurderingen.

Plikten til å stille krav eller kriterier gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk eller en miljøbelastning som er uvesentlig. Oppdragsgiver må begrunne dette i anskaffelsesdokumentene. Unntaket

innebærer at oppdragsgiver kan sette inn ressursene sine på å finne gode krav og kriterier der det har størst effekt.

Ettersom reglene om klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser fortsatt er relativt nye, er det å forvente at tolkningen av reglene, og bruken av unntak, kommer opp i saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) og domstolene. Dette bidrar til klargjøring og viser at leverandører utfordrer oppdragsgiveres bruk av bestemmelsen.

I Prop. 147 L (2024–2025) Lov om endringer i anskaffelsesloven (samfunnshensyn mv.), som ligger til behandling i Stortinget, har regjeringen foreslått noen justeringer i klima- og miljøkravene for å redusere enkelte utfordringer ved reglene.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) gjennomfører analyser av konkurransegrunnlag for å få en overordnet oversikt over hvordan klima- og miljøhensyn ivaretas i offentlige anskaffelser. Analysene viser at reglene om klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser har ført til et økt klima- og miljøfokus.

SPØRSMÅL NR. 322**Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 10. november 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er NVEs beregninger som viser at Norge oppfyller energispareforpliktelsen på 100 TWh i perioden 2021–2030 offentlig tilgjengelig?

BEGRUNNELSE:

I prop. 136 S (2024 – 2025) Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet skriver departementet:

«Innlemmelse av direktivene om energieffektivitet i EØS-avtalen innebærer at Norge må oppfylle en forpliktelse om årlig energisparing, jf. artikkel 7 i direktivet av 2018. Energisparingsforpliktelsen må nås gjennom konkrete virkemidler. Forpliktelsen innebærer dermed at Norge må ha virkemidler som i perioden 2021–2030 akkumulert bidrar til energisparing i Norge tilsvarende om lag 100 TWh. Det vil si en energibesparelse hvor det sammenlignes med et forbruk uten virkemidler for energisparing (kontrafaktisk utfall).

NVE har gjort beregninger som viser at Norge når energispareforpliktelsen i direktivene med eksisterende virkemidler, og

beregningene til NVE viser at vi når kravet på om lag 100 TWh med god margin. Direktivene gir stor frihetsgrad ved valg av virkemidler for å fremme energieffektivitet.

I beregningen har ikke NVE inkludert alle relevante virkemidler. Energispareforpliktelsen innebærer at Norge må sikre at virkemidlene innen klima- og energipolitikken bidrar til energieffektivitet.»

Svar:

Etter innlemmelse av energieffektiviseringsdirektivet fra 2012 og 2018 i EØS-avtalen arbeider departementet nå med gjennomføringen av direktivet. Dette inkluderer forberedelse av rapportering på oppfyllelse av bestemmelser i direktivet, inkludert artikkel 7. Den fremtidige rapporteringen vil være offentlig.

NVEs beregninger som viser at Norge oppfyller energispareforpliktelsen på 100 TWh i perioden 2021–2030, er innhentet av departementet til bruk i den interne saksforberedelsen, og er derfor unntatt offentlighet med hjemmel i offentleglova § 15 første ledd.

SPØRSMÅL NR. 323**Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 9. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er statsråden enig med legene ved UNN, som omtaler situasjonen som «uoverdig» at pasienter venter i flere måneder, og noen i flere år, for å få en operasjon, som så avlyses i siste liten som følge av dårlig pasientlogistikk og dårlig utnyttelse av operasjonskapasiteten, og vil statsråden ta initiativ til ekstraordinære tiltak for å sikre økt operasjonskapasitet og kortere ventetider ved Universitetssykehuset Nord-Norge, slik at pasientene i Nord-Norge får et likeverdig behandlingstilbud som resten av landet?

BEGRUNNELSE:

Kirurger og overleger ved Nevrokirurgisk avdeling på Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) slår alarm om en vedvarende krise i operasjonskapasiteten. Ifølge legene fører ineffektiv drift til at pasienter som har ventet i opp til to år på operasjon, får inngrepene avlyst i siste liten. Mange av pasientene reagerer med fortvilelse og sinne, og flere mister både arbeidsdager og livskvalitet som følge av utsettelse. Dette inkluderer også ledsagere og pårørende.

Ifølge tall fra Helsedirektoratet ble 9,1 prosent av planlagte operasjoner ved UNN Tromsø utsatt i første tertial i år, noe som er vesentlig høyere enn landsgjenn-

omsnittet på 6,2 prosent. Helse Nord topper statistikken for utsatte planlagte operasjoner i landet, og lekkasje av pasienter til andre helseregioner fører til økonomiske tap for UNN.

De ansatte peker på at det ikke er mangel på kirurger som er hovedproblemet, men at logistikken og organiseringen av operasjonskapasiteten er ineffektiv. Ifølge legene kunne flere operasjoner vært gjennomført med dagens ressurser dersom styringen og planleggingen ble bedre, og dersom operasjonssykepleiere ble lønnet mer rettferdig for overtid. De påpeker også at dette er noe som private klinikker løser bedre enn den offentlige helsetjenesten.

UNN står samtidig overfor et underskudd på nær 300 millioner kroner og er pålagt omfattende innsparinger. Dette skjer samtidig som regjeringens såkalte «ventetidsløfte» ikke ser ut til å ha gitt resultater i Nord-Norge, der ventetiden for pasienter fortsatt er betydelig lengre enn ved andre regionsykehus.

Svar:

Jeg har innhentet innspill fra Helse Nord RHF om situasjonen og tiltak. Helse Nord RHF oppgir at Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har erkjent behovet for å styrke kapasiteten innen flere kirurgiske fagområder. Det oppgis at dette er utgangspunktet for en stor og prioritert satsing for å korte ned ventetid og redusere antallet pasienter som reiser ut av regionen for å bli operert.

«Styrking av operasjonskapasitet i UNN» oppgis å være et av fem hovedområder i den omstillingsprosessen som nå gjennomføres i UNN under tittelen «Vi fornyer UNN», og innbefatter alle tre sykehus i UNN (Harstad, Narvik og Tromsø)

Helse Nord oppgir at tiltak er iverksatt for å:

- bedre utnytte tilgjengelig kapasitet med bedre operasjonsplanlegging og flyt på operasjonsstuen.
- Flytte inngrep til et lavest mulig omsorgsnivå (fra døgn til dag til poliklinikk).
- Øke anestesi- og operasjonskapasitet med en opptrappingsplan frem til januar 2027. Opptrappingen har allerede startet.
- I dialog med Helse Nord RHF har UNN meldt inn behov for anskaffelser av kapasitet til kirurgi for flere kirurgiske fagområder. Helse Nord RHF er i gang med ny anskaffelse av somatiske helsetjenester fra private leverandører. Nåværende avtaler utløper 30. april 2026, og målet er å inngå nye avtaler fra 1. mai 2026. Ryggkirurgi inngår ikke i dagens avtale, men vurderes som ett av fagområdene Helse Nord RHF skal be om tilbud på.

Helse Nord RHF oppgir videre at UNN er i prosess med Helse Nord RHF for å renovere operasjonsstuer til moderne standard. Jeg mener at svaret fra Helse Nord RHF viser at UNN og Helse Nord RHF er klar over situasjonen og gjennomfører nødvendige tiltak for å bedre operasjonskapasiteten og redusere ventetidene.

SPØRSMÅL NR. 324

Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 7. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for at Nord-Jæren skal oppfylle målet om nullvekst i personbiltrafikken som er en forutsetning for byvekstavtalen mellom staten og Nord-Jæren?

BEGRUNNELSE:

I avtalen om revidert statsbudsjett mellom Ap, Sp og SV fremkommer det at det skal brukes 67 millioner kroner på å redusere bompengene i Ryfastsambandet med 33 prosent fra 1. juli. Samtidig har regjeringen signert en byvekstavtale med Stavanger, Sandnes, Sola, Randaberg

og Rogaland fylkeskommune. Byvekstavtalene er regjeringens viktigste virkemiddel for å utvikle byer med god mobilitet og fremkommelighet, og med mindre lokal luftforurensing, støy og klimagassutslipp. Målet er å stanse veksten i persontransport med bil - ofte omtalt som nullvekstmålet.

Men tall fra Statens Vegvesen viser at trafikken for lette kjøretøy øker kraftig på Nord-Jæren, og forventes å øke ytterligere i årene som kommer. Trafikkveksten bryter med nullvekstmålet. En reduksjon i bompengene vil bidra til å øke trafikkveksten ytterligere, og gjøre det vanskeligere å oppnå nullvekstmålet.

Det kan se ut som om Regjeringen ser bort fra at Nord-Jæren ikke klarer å oppfylle vilkårene i byvekstavtalen. Det som trengs er å innføre tiltak som reduserer trafikken og øker andelen kollektiv, sykkel og gange. Trafikkreduksjon kan skje enten ved å øke bompengene, redusere antall parkeringsplasser, gjøre kollektivtilbudet billigere og bedre eller gjøre det lettere å sykle og gå.

Svar:

I byvekstavtalen for Nord-Jæren har staten, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg en felles forpliktelse om å nå nullvekstmålet for persontransport med bil. Med dette følger det et ansvar for alle avtalepartene om å gjennomføre nødvendige tiltak for å nå målet. Det er behov for en bred og samordnet virkemiddelbruk, der partene både styrker tilbudet for kollektivreisende, syklende og gående, og bruker restriktive tiltak mot biltrafikk som bompenger og parkeringsrestriksjoner. Fortetting rundt knutepunkter er viktig for å redusere transportbehovet og bygge opp under investeringer i kollektivtransport.

På Nord-Jæren skal nullvekstmålet nås ved utgangen av avtaleperioden i 2029. Samtidig følges måloppnåelsen tett underveis i avtaleperioden. Byindeksen viser per 1. oktober 2025 at personbiltrafikken på Nord-Jæren har hatt en vekst på 5,3 pst. sammenlignet med basisåret 2017. Trenden har vært stigende de siste årene. Dette viser at det er behov for en retningsendring for å nå nullvekstmålet.

På kort sikt må partene vurdere endringer i virkemiddelbruken i arbeidet med handlingsprogrammet, som rulleres årlig. På litt lengre sikt må det gjøres en mer omfattende vurdering av virkemiddelbruken i en kommende reforhandling av avtalen. Det er foreløpig ikke besluttet når reforhandlinger av byvekstavtalene skal starte opp.

Samtidig er det behov for mer kunnskap om hva som må til for å nå nullvekstmålet. Samferdselsdepartementet har derfor satt i gang et arbeid med byutredninger for de fire største byområdene, som vil vise mulighetsrommet for hvordan ulike typer virkemidler kan innrettes og virke sammen for å nå nullvekstmålet fremover. Det gis ingen anbefalinger om virkemiddelbruk, men byutredningene vil bli et viktig faglig grunnlag i de kommende reforhandlingene.

I vurderingene av måloppnåelsen i byvekstavtalen for Nord-Jæren må vi ha med oss at det er høy utbyggingssaktivitet, og det er ikke hentet ut full effekt av prosjektene som er under bygging. Fra sommeren 2026 vil Nord-Jæren ha en sammenhengende Sykkelstamveg mellom Sandnes og Stavanger via Forus som vil betjene områder med mange arbeidsplasser. Bussveien vil på samme tid være ferdig bygget mellom Sandnes og Stavanger og gi et enda bedre kollektivtilbud. Disse tiltakene vil gjøre det enklere å velge aktiv transport og buss i tråd med nullvekstmålet.

En annen forutsetning for å nå nullvekstmålet er at det legges restriksjoner på personbiltrafikken. Høsten 2023 vedtok styringsgruppen i Bymiljøpakken at elbiler skal betale 70 pst. av ordinær bompengetakst, og videre at takst for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 skal til enhver tid følge det øvre taket som er fastsatt i Stortinget (per nå 70 pst.).

Nullvekstmålet er et virkemiddel for å redusere kø, lokal luftforurensning og støy i byområdene, og det kan også bidra til å redusere klimagassutslipp. Jeg mener det er viktig å fortsette samarbeidet med lokale myndigheter for å få til god byutvikling med effektive og miljøvennlige transportløsninger. Det vil bli krevende å stanse veksten i personbiltrafikken fremover, men jeg mener det er viktig å holde fast med nullvekstmålet.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Sør-Øst har gjennomført anbudsrunde for tverrfaglig spesialisert rehabilitering, med både en redusert kostnadsramme fra tidligere og færre tilbydere som har fått

avtale. Begrunnelsen er blant annet at sykehusene skal bygge opp rehabiliteringsfaglig kompetanse.

Hva er begrunnelsen for at dette er et bedre alternativ for pasientene, og hvor langt har dette arbeidet kommet og er dette i dag et reelt alternativ til opphold hos

private og ideelle aktører (Ønsker gjerne en status fordelt på hvert enkelt helseforetak)?

BEGRUNNELSE:

Viser til nyhetssak publisert på Helse Sør-Øst sine nettsider 28. oktober, som omtaler inngåelse av nye avtaler innen spesialisert rehabilitering, og på denne bakgrunn ønsker undertegnede en oversikt over status på oppdraget fra Helse Sør-Øst til helseforetakene om å etablere egne rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt i sykehusene.

<https://www.helse-sorost.no/nyheter/inng-ar-nye-avtaler-innen-spesialisert-rehabilitering/>

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har i dag avtale med 29 private leverandører innen spesialisert rehabilitering. I den nye anskaffelsen er det tildelt avtale til 17 tilbydere fordelt på 23 ulike geografiske steder. Som det kommer frem av nyhets-saken som representanten Brännström Nordtug viser til, vil det i tillegg gjennomføres nye anskaffelser for høyspesialisert behandling, noe som vil øke antallet som tildeles avtale.

Innen rehabiliteringsfeltet skjer det en omlegging fra lange opphold i døgntil behandling til mer bruk av dagbehandling og digital oppfølging. I tillegg er «dag med overnatting» innført som et nytt alternativ, slik at pasientene overnatter i ukedagene, men reiser hjem i helgene. I omleggingen ligger det også kortere gjennomsnittlige oppholdstider enn tidligere. Endringene med dagbehandling og kortere oppholdstid medfører at det er en redusert kostnadsramme sammenliknet med dagens avtaler. Helse Sør-Øst understreker at pasienter som har behov for døgntil behandling vil få det.

Den gjennomførte anskaffelsen, sammen med de nye planlagte anskaffelsene Helse Sør-Øst RHF skal gjennomføre, legger til rette for at flere pasienter enn tidligere kan få behandling hos private leverandører. Oppbyggingen i helseforetakene, med økt tilbud til flere pasienter særlig i tidlig fase av sykdomsforløpet, kommer derfor i tillegg til og erstatter ikke tilbudet hos private leverandører.

Avtaler med private leverandører er i hovedsak knyttet til rehabilitering i senfase, mens helseforetakene har fått i oppdrag å etablere et rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt og å øke rehabilitering i tidlig fase.

Rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt er et team av fagfolk med et overordnet faglig ansvar for foretakets tjenester innen fysikalsk medisin og rehabilitering. Teamet skal være en ressurs for andre enheter i helseforetaket og for aktuelle samarbeidspartnere utenfor spesialisthelsetjenesten.

En viktig oppgave for fagpersonell i det rehabiliteringsfaglige tyngdepunktet er å bistå intensivenheter og sengeposter i deres arbeid med rehabilitering i tidlig fase,

til ulike pasientgrupper i akuttavdelingene i helseforetakene. De bistår med:

- tidlig oppstart av spesialisert rehabilitering integrert med medisinsk behandling
- rådgivning og veiledning til akuttavdelingene, om rehabiliteringstiltak generelt og om enkeltpasienter
- elektiv virksomhet med utredning, diagnostikk og behandling i tverrfaglige poliklinikker
- ambulant/digital oppfølging med kompetanseoverføring til kommunehelsetjenesten

Med ambulant virksomhet menes at personell fra rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt eller øvrige rehabiliteringstjenester i sykehusene reiser ut til kommunene for å bistå i kompetanseutvikling, generelt eller om enkeltpasienter etter utskriving fra sykehus som del av helhetlig pasientforløp.

Rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt er etablert ved seks av ti helseforetak/sykehus i Helse Sør-Øst RHF. De øvrige er under planlegging.

Rehabilitering i tidlig fase starter i akuttavdelingene, og ikke på egne rehabiliteringsposter eller enheter som følger opp pasientene over lengre tid. En pasient med hjerneslag kan for eksempel starte rehabiliteringen allerede på intensivavdelingen, der pasienten også får annen behandling enn rehabilitering. Kravet om å øke tidligfase-rehabiliteringen er derfor vanskelig å måle, da det ikke foreligger et tilstrekkelig kodeverk for å måle aktiviteten.

Private og ideelle aktører bidrar med omfattende og gode rehabiliteringstilbud til den offentlige helsetjenesten. Med de nye avtalene sikrer vi langsiktige forutsetninger for de aktørene som tilbyr tjenester for å dekke de behovene vi har for plasser innen rehabilitering fremover.

I anskaffelsen har Helse Sør-Øst RHF lagt vekt på behovet for et omfattende tilbud innen arbeidsrettet rehabilitering. Helse Sør-Øst RHF vil også gjennomføre en tilleggsanskaffelse for å dekke andre viktige behov. Ved tilleggsanskaffelsen vil Helse Sør-Øst RHF be om tilbud om rehabilitering innen hjerte- og lungesykdommer, kompleks epilepsi og nydiagnostisert multipel sklerose (MS).

Jeg vil til slutt ta med at Helsedirektoratet har fått i oppdrag å lage en nasjonal handlingsplan for å legge grunnlaget for fagområdet rehabilitering i årene framover. Riksrevisjonens funn i rapport om rehabilitering skal følges opp gjennom handlingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 326**Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl****Besvart 10. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Regjeringa varsla i oktober at arbeidet med Stad skipstunnel skulle stanse på bakgrunn av ein anslått kostnad på 9,4 milliardar kroner.

Kvifor er det i dette anslaget rekna med moms, altså pengar det offentlige betalar til seg sjølv, og kva blir kostnadsanslaget dersom ein ikkje reknar med pengane staten skal betale til seg sjølv?

GRUNNGJEVING:

I oktober kom det fram kostnadsanslag for Stad skipstunnel, og regjeringa formidla til offentlegheita at prosjektet vil koste 9,4 milliardar kroner. Her har man rekna med moms, noko som ikkje blir gjort for enkelte andre samferdselsprosjekt. Det gjer inntrykk av at Stad skipstunnel er dyrare enn kva den eigentleg er.

Svar:

I Prop. 1 S (2025-2026) er det vist til at Kystverket vurderer at kostnadsramma for Stad skipstunnel må oppjusterast til 9 430 mill. kroner dersom prosjektet skal vidareførast innanfor realistiske budsjettammer.

Den oppjusterte kostnadsramma på 9 430 millionar kroner inkluderer meirverdiavgift fordi den prisjusterte

kostnadsramma på 5 430 som Stortinget har vedtatt gjer det same. Utan meirverdiavgift blir dei same talla 7 606 millionar kroner for den oppjusterte kostnadsramma og 4 380 millionar kroner for Stortinget si kostnadsramme. Kostnadsanslaget for prosjektet har uansett auka med nærmare 75 prosent, om du reknar med eller utan meirverdiavgift.

Regjeringa vurderer at det ikkje lenger er realistisk å gjennomføre prosjektet innanfor den vedtatte kostnadsramma, og kan heller ikkje sjå at nytten av prosjektet kan forsvare dei høge kostnadane. I Prop. 1 S (2025-2026) er det difor foreslått å avslutte arbeida med Stad skipstunnel. Regjeringa er like fullt opptatt av at Vestlandet skal ha god transportinfrastruktur, og stans av Stad skipstunnel vil kunne gi økt handlingsrom til å igangsette andre prosjekt som i langt større grad vil bidra til tryggleik og framkome.

For å følgje opp vedtaket om Stad skipstunnel frå trontaledebatten, har eg bedt Kystverket om å gjenoppta og ferdigstille forhandlingane med tilbydarane samt arbeide vidare for å finne kostnadsreducerande tiltak.

Eg tar sikte på at resultata av forhandlingane og arbeidet med å finne ytterlegare kostnadsreducerande tiltak kan leggjast fram for Stortinget så snart som mogleg, men tidlegast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 327**Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 6. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn og sikre at det blir skilta frå riksveg 13 til "stavkyrkja" i Odda?

BEGRUNNELSE:

Ein søknad frå Bygg og anlegg kompetanse AS om å skilte til campingsplass, restaurant og stavkyrkje frå riksveg 13 er vistnok blitt avslått av Statens vegvesen. Dette stedet er

kjent og må virkelig kunne seiast å vera ein serverdighet. Uansett så oppstår det fleire som kjører feil i dag og eit skilt ville vært på sin plass. At terskelen for å sette opp skilt til ting folk ynskjer å ha skilt til er med å forsterke folk sitt syn på at byråkratiet er blitt for firkanta.

Saka er omtalt i Hardanger folkeblad:

<https://www.hardanger-folkeblad.no/vegvesenet-nekter-a-kalle-stavkirken-for-severdighet/s/5-22-728529>

Svar:

Serviceskilt og verksemdvising, som viser til verksemdar, sjåverdigheiter eller andre aktivi-tetar og tilbod langs vegen, er regulerte i skiltforskrifta.

Søknad om slik skilting må innehalde informasjon om kvifor det er behov for skiltinga, og kor skilta skal plasserast. Meir informasjon om dette går fram av kapittel 7 i skiltnormalen N300.

Som samferdselsminister går eg i utgangspunktet ikkje inn i enkeltsaker av denne typen. Når det gjeld den konkrete saka, har eg likevel fått opplyst at Statens vegvesen ikkje har avslått søknaden om skilt til campingplass, restaurant og stavkyrkje frå riksveg 13. Det Statens vegvesen har gjort, er i brev datert 14. oktober 2025 å etterspørje meir informasjon for å kunne handsame søknaden. Vegvesenet har også vært i dialog med søkjar.

Ved oppdatert søknad, vil Statens vegvesen vurderare saka på nytt.

SPØRSMÅL NR. 328

Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf

Besvart 5. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når vil Jernbanedirektoratet ta en endelig beslutning om kjøp av persontransport for direktetog mellom Trondheim og Stockholm, og når vil det tidligst være mulig å kjøre direktetog på strekningen?

BEGRUNNELSE:

Det er gjort betydelige investeringer i elektrifisering og oppgradering av jernbanen mellom Trondheim og Storlien og videre til Gävle på svensk side. Dette muliggjør en direkte togforbindelse og nattog mellom Trondheim og Stockholm.

Dette er en sak som er svært viktig for Trondheim og Trøndelag og mange aktører har engasjert seg. Behovet for et løft for jernbanen er stort. En direkte togforbindelse mellom Trondheim og Stockholm vil være attraktivt for et stort marked, å kunne rette seg mot fritidsreisende, turisme og næringsliv.

Svar:

Jernbanedirektoratet har opplyst at beslutningsprosessen nå nærmer seg en avslutning, og direktoratet forventer å kunne ta en avgjørelse innen kort tid.

SPØRSMÅL NR. 329

Innlevert 2. november 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Korleis er kommunene kompensert for reduserte barnehagepriser fra 1. august?

GRUNNGJEVING:

I revidert nasjonalbudsjett blei regjeringspartiet og SV / SP enig om å redusere barnehageprisen fra 1. august. Dette skal etter normalt kompensere mindre inntektene til kommunesektoren. Men til tross for dette opplever fleire

kommunar når dei no har økonomirapporter at det er eit gap mellom kva kommunen tapar av inntekter og kva som er blitt kompensert. Stord kommune er eit slikt døme der dei opplever ein kostnad på 3 mill og at kompensasjonen ikkje står i stil. Kan statsråden opplyse korleis kommunane er blitt kompensert for inntektsbortfallet.

Svar:

For regjeringen er det viktig å gi småbarnsforeldre mer å rutte med etter at barnehageregningen er betalt. Aldri før har vi hatt så lav maksimalpris for en barnehageplass som nå. Fra høsten 2024 kuttet vi maksimalprisen til historisk lave 2 000 kroner i måneden. Fra høsten 2025 kuttet vi maksimalprisen ytterligere til 1 200 kroner i måneden, etter budsjettenigheten med SV og Sp. I sentralitetssone 5 og 6 er maksimalprisen 700 kroner per måned. I budsjettforslaget for 2026 videreføres maksimalprisen på samme nivå nominelt. Dette gir en ytterligere innsparing for småbarnsforeldre. I innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark er barnehage helt gratis. Regjeringen har også gjort

barnehage gratis for tredje barn i familien når barna går i barnehage samtidig.

Kommunene ble kompensert med nærmere 1 mrd. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2025 for redusert maksimalpris. I 2026 blir kommunene kompensert for helårseffekten av redusert maksimalpris, inkludert videreføring på nominelt nivå, på til sammen 2,4 mrd. kroner i regjeringens budsjettforslag. Med dette skal kommunene være fullt ut kompensert for reduserte inntekter som følger av redusert maksimalpris.

Midlene er fordelt etter barnehagenøkkelen i inntektssystemet for kommunene. Av dette fikk Stord 3,7 mill. kroner i 2025, og i 2026 er beløpet for Stord nærmere 9 mill. kroner.

Så kan det være at dette ikke nøyaktig samsvarer med de reduserte inntektene hver enkelt kommune har. Fordeling etter inntektssystemets kriterier er ikke en refusjon av de konkrete utgifter som er påløpt, men innebærer en fordeling etter objektive kriterier, og er en del av kommunenes frie inntekter som de selv kan prioritere mellom sine oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 330

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt

Besvart 10. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan synes statsråden det ser ut at utvalgslederen i Faglig utvalg for tverrgående ordninger i kulturrådet etter bare tre måneder i vervet mottar millionstøtte til Black Box Teater der hun selv er styreleder, og hvilke endringer ser statsråden for seg at er nødvendig for å opprette tillit til kunstfeltet og vil statsråden sørge for at prosessen med å rydde opp i disse utfordringene prioriteres?

BEGRUNNELSE:

Styrelederen i Black Box Teater leder et utvalg i Kulturrådet som har tildelt millionstøtte til Black Box Teater. I søkerunden i 2025 var det svært mange søkere. De fleste som fikk innvilget søknader fikk langt mindre enn de søkte om og mange fikk ikke innvilget søknader i det hele tatt.

Black Box Teater fikk derimot innvilget hele beløpet de søkte om, beløpet var også svært høyt og dobbelt så høyt som noen andre som fikk søknader innvilget.

Beløpene som er innvilget i støtte i senere tid ser ut til å være betydelig høyere enn det som tidligere er innvilget som eksempel 100 tusen i 2023.

Denne type tildelinger skaper utrygghet for at tildelinger av statlige midler til kulturen skjer på en riktig og tillitsfull måte. Det er for folk der ute ikke lett å forstå at de samme lederne som sitter i store roller i kunstinstitusjonene våre også sitter i bevilgende roller i kulturrådet.

Statsråden uttalte i et tidligere svar på en annen sak som handlet om statlige midler og bruken av disse følgende, sitat:

Det er avgjørende at offentligheten har tillit til at fellesskapets midler forvaltes på en god måte. Da jeg ble kjent med saken representanten viser til, ba jeg derfor Kulturrådet og Kulturdirektoratet om å se på muligheter for å forbedre regler og retningslinjer for fordeling og opfølging av tilskudd.

Svar:

Kulturrådet er et uavhengig organ, som forvalter midlene etter armlengdes avstand prinsippet. Armlengdes avstand er avgjørende for at kunsten skal være fri og for å sikre et bredt spekter av ytringer og meningsmangfold i samfunnet.

Medlemmene og fagutvalgsmedlemmene skal ha kunst- og kulturfaglig kompetanse til å behandle søknader, og er derfor yrkesaktive i kultursektoren.

Jeg har fått opplyst at vedtaket om tilskudd til byggeprosjektet ved Black Box teater er fattet av Kulturrådet i tråd med forvaltningslovens habilitetsregler. Leder av faglig utvalg for tverrgående ordninger ble erklært inhabil da utvalget behandlet saken og fratrådte i behandling av saken. Som en ekstra sikkerhet ble saken løftet fra fagutvalget, som er de som behandler søknadene, til Kulturrådet som er overordnet fagutvalget.

Jeg har forståelse for at noen reagerer når personer som får midler fra staten også har verv i organisasjonene som tildeler midlene. At offentligheten har tillit til at fellesskapets midler forvaltes på en god måte er noe jeg tar på stort alvor. Dette handler om tilliten til Kulturrådet og legitimiteten til ordningene de forvalter.

Jeg har derfor, som nevnt tidligere, bedt Kulturrådet og Kulturdirektoratet om å gjennomgå sine rutiner, særlig med tanke på å forbedre regler og retningslinjer for fordeling og oppfølging av tilskudd. Dette arbeidet er høyt prioritert og de allerede godt i gang med arbeidet. Noen umiddelbare tiltak er allerede innført, blant annet skjerpede krav til oppfølging av rapporter og søknader om utsettelse av gjennomføringsperioden for prosjekter som har fått tilskudd.

Andre tiltak krever en grundigere gjennomgang. Kulturrådet vil blant annet vurdere i hvilken grad medlemmer av Kulturrådet og underliggende utvalg skal kunne søke tilskudd fra Norsk kulturfond. De vil også gå igjennom egne rutiner for kontroll, rapportbehandling, tilbakebetaling, habilitet og oppnevning av fagutvalg.

I tillegg vil direktoratet iverksette en rekke tiltak som vil gi bedre kvalitet i saksbehandlingen, som for eksempel nytt tilskuddsforvaltningssystem og ny dataplattform. Alle rutiner og prosedyrer blir revidert i 2025, og skal implementeres fra 1.1.2026. I rutinene legges blant annet det opp til økt grad av standardisering og å redusere omfanget av skjønn i tilskuddsforvaltningen.

Jeg vil følge denne prosessen tett i styringsdialogen med Kulturdirektoratet og Kulturrådet.

SPØRSMÅL NR. 331

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 6. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er det gjort grep for å sikre at varetektinnsatte og de som soner dom på ubetinget fengsel som har knytning til svenske kriminelle nettverk holdes adskilt fra innsatte som senere skal løslates i Norge, eller holdes de i avdelinger sammen med innsatte som skal løslates i Norge etter endt varetektsopphold eller soning med den risikoen det innebærer for at sistnevnte gruppe av innsatte vil bli rekruttert av de svenske kriminelle nettverkene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mediernes dekning av utviklingen i kriminalitetsbildet, der vi over tid har sett at tilfeller av alvorlig kriminalitet begått i Norge har knytninger til svenske kriminelle nettverk. Det vises videre til at fengsler er en arena hvor kriminelle holdes samlet, og dermed er en arena hvor kontaktnett kan utvikles og hvor kriminelle

nettverk kan bedrive rekruttering. Det ønskes derfor besvart om personer knyttet til svenske nettverk som holdes i norske fengsler, holdes adskilt fra innsatt som skal løslates i Norge etter endt fengselsopphold, eller om disse to gruppene av innsatte blandes og at de svenske nettverkene dermed gis en rekrutteringsarena i norske fengsler.

Svar:

Kriminalomsorgen skal levere varetektsplasser til politiet og gjennomføre dommer for de som er dømt til ubetinget fengselsstraff. Kriminalomsorgen har et kontinuerlig fokus på sikkerheten for samfunnet, ansatte og domfelte, forebygging av kriminalitet og reduksjon av uønsket nettverksdannelse blant innsatte. Dette gjelder også innsatte som har tilknytning til utenlandsk kriminelt nettverk.

Ved innsettelse og plassering av innsatte foretas det en individuell vurdering av personen. Vurderingen,

som også er basert på informasjon fra politiet, omfatter blant annet risiko for vold, eventuell kjent tilknytning til kriminelt nettverk, rushistorikk med mer. På bakgrunn av denne vurderingen, og avhengig av ledig kapasitet, plasseres innsatte i et gitt fengsel.

Det er ikke etablert egne avdelinger særskilt for innsatte med tilknytning til svenske nettverk, men kriminalomsorgen følger nøye med på utviklingen i kriminalitetsbildet og antall innsatte med tilknytning til kriminelt nettverk. Det er også et samarbeid mellom kriminalomsorgen og politiet for å forebygge påvirkning og rekruttering til organiserte kriminelle nettverk i norske fengsler.

I tillegg kan kriminalomsorgen, for en periode, avslutte et innsatt helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskap med andre innsatte dersom det er nødvendig for å hindre at innsatte fortsetter å påvirke miljøet i fengselet på en særlig negativ måte, eller innsatte utøver vold eller fremsetter trusler mot andre. Det samme gjelder dersom

det er nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet. Dette er uavhengig av nasjonalitet. En innsatt kan også plasseres på en egnet avdeling der det er begrenset mulighet for å påvirke andre innsatte, men dette krever at det er ledig kapasitet.

Enhetene i kriminalomsorgen rapporterer om en økning av innsatte med tilhørighet til kriminelle nettverk, og at konflikter i samfunnet tas med inn i kriminalomsorgens enheter. Dette synes også å ha sammenheng særlig med økte varetektsfengslinger av unge menn. Det er utfordrende å følge konfliktlinjene, og det må kontinuerlig samarbeides om informasjonsutveksling med politiet. Som en del av arbeidet med utvikling av nytt saksbehandlingssystem, er det igangsatt en pilot for registrering av gruppetilhørighet blant innsatte. Målet er å gi bedre beslutningsstøtte ved plassering av innsatte i avdelinger og fengsler, forhindre voldshendelser og øke sikkerheten for innsatte og ansatte.

SPØRSMÅL NR. 332

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 10. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden gi en uttømmende oversikt over de forholdsregler Gjøvik kommune bør ta hvis det skal gjøres fysiske tiltak som berører sjøbunnen i sikkerhetssonen ved den dumpede ammunisjonen i Mjøsa, og hvem mener statsråden skal bære kostnadene forbundet med gjennomføringen av disse forholdsreglene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål av 16.10.25 og til statsrådens besvarelse av spørsmålet den 22.10.25, jf. Dokument nr. 15:132 (2025-2026). Tematikken for spørsmålet er den dumpede ammunisjonen i Mjøsa, hvordan Gjøvik kommune skal forstå informasjonen fra Forsvarsdepartementet – og med det hvordan kommunen skal forholde seg til sikkerhetssonene rundt den dumpede ammunisjonen. Enkeltheter ved statsrådens besvarelse av spørsmålet, foranlediger oppfølgende spørsmål om samme tematikk. Det vises herunder til følgende utdrag fra statsrådets besvarelse av spørsmålet:

«Kartene skal gjøre folk og forvaltning oppmerksomme på at det ligger ammunisjon på visse strekninger, og er en anbefaling om at man bør være forsiktig og ta hensyn og forholdsregler

hvis man skal gjøre fysiske tiltak som berører sjøbunnen. Før man foretar graving eller andre fysiske tiltak bør det eksempelvis gjøres nærmere undersøkelser i det arealet man ønsker å gjøre inngrep i.»

Det fremgår av det siterte avsnittet at man bør ta forholdsregler hvis det skal gjøres fysiske tiltak som berører sjøbunnen, deretter eksemplifiseres dette med at det bør gjøres nærmere undersøkelser i det arealet hvor man ønsker å gjøre inngrep. Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden kan oppgi alle de forholdsregler Gjøvik kommune bør ta, dersom det skal gjøres fysiske tiltak som berører sjøbunnen i sikkerhetssonen ved den dumpede ammunisjonen i Mjøsa. En konkret og uttømmende oversikt over forholdsreglene som bør følges, vil være lettfattelig og en pedagogisk god fremgangsmåte for å forstå hvordan man skal forholde seg til sikkerhetssonen.

Det fremgår av besvarelsen av spørsmålet i Dokument 15:132 (2025-2026) at Forsvarsbygg har personell med ekspertise på eksplosiver og ammunisjon, som kan bistå med vurderinger og anbefalinger. Det sies derimot ingenting om fordelingen av de kostnadene som gjennomføringen av forholdsreglene vil medføre. Det bes der-

for besvart hvem statsråden mener skal være kostnadene forbundet med gjennomføringen av forholdsreglene.

Svar:

Som jeg trakk frem i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 132 om sikkerhetssonene som Forsvarsbygg har utarbeidet, er forundersøkelser en særlig relevant forholdsregel. På bakgrunn av en slik mer detaljert kartlegging kan man vurdere behovet for eventuelle avbøtende tiltak og forholdsregler som er mer tilpasset faktiske funn og eventuell risiko knyttet til dem. Forsvarsbygg opplyser om at aktuelle forholdsregler da vil kunne være å vurdere alternative plasseringer eller mindre justeringer av traseer slik at man unngår den enkelte gjenstanden som eventuelt kan bli berørt av et tiltak. Jeg anbefaler at kommunen har dialog med Forsvarsbygg om nærmere vurderinger og eventuelle hensyn og tiltak.

Jeg er samtidig opptatt av at forsvarssektoren også støtter med bidrag fra vår side. Forsvarssektoren sørger nå for at det gjennomføres en kartlegging i ferjeleden Gjøvik-Mengshol for områder grunnere enn 50 meter. Videre skal vi gjennomføre en vannovervåking utenfor Totenvika. Dette gjøres som en oppfølging av pålegget fra Miljødirektoratet av 9. august 2024. Utgiftene for disse tiltakene

dekkes av Forsvarsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Dette er med bakgrunn i St.prp. nr. 40 (2003–2004) – Statlig miljøansvar på Raufoss, der staten på nærmere vilkår påtar seg garantiforpliktelser knyttet til historisk forurensning i Raufoss industripark og i Mjøsa.

Nærings- og fiskeridepartementet dekker dermed etterskuddsvis halvparten av forsvarssektorens påløpte utgifter knyttet til oppfyllelsen av pålegget. Både kartleggingen og overvåkingen vil gi ytterligere informasjon der dataene vil være offentlige og som dermed kan benyttes fritt av forvaltning og andre aktører i sin planlegging. Jeg opplyser om at Miljødirektoratet har utvidet fristen for å levere resultatene fra undersøkelsene i henhold til det nevnte pålegget, til 15. desember 2026. Forsvarsbygg er tilgjengelige for dialog under gjennomføringen av de ulike oppgavene som følger av pålegget. Deriblant legges det opp til at nevnte kartlegging utenfor Gjøvik gjennomføres så tidlig som mulig.

Tiltak utover denne kartleggingen og hensynet til kostnadsfordeling må vurderes i øvrige prosesser. Det er også Miljødirektoratet som er myndighet etter forurensningsloven og som vurderer eventuelle ytterligere tiltak og oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 7. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre for hvilke regler som gjelder for rydding av nedfall fra trær i en nasjonalpark?

BEGRUNNELSE:

Siden stormen «Amy» herjet i Syd-Norge for en måned siden, har brukne, potensielt farlige, trær ligget over stier på Hoveodden i Arendal, distriktets mest populære turområde. Området er innlemmet i Raet nasjonalpark og underlagt strengt vern. Den frivillige dugnadsforeningen Hoves venner venter på å få klarsignal til å igangsette ryddingen, men nasjonalparkforvalter Jenny Gulbrandsen vil ikke gi det før Miljødirektoratet gir sin tilslutning. Det er ikke første gang dette skjer. Etter stormen «Babet» for to år siden ble forvaltningen anmeldt for ulovlig hogst, og i

fjor vinter ble frivillige filmet og trakassert når de ryddet og gjorde dugnadsarbeid.

I gjeldende verneforskrift kan nasjonalparkstyret (ved forvalter) gi tillatelse til rydding av vegetasjon i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen. Gjeldende plan er under revidering for å klargjøre utydelige retningslinjer. Direktoratet har til media kommentert at de har sendt ut en generell veiledning til alle lokale forvaltningssmyndigheter for verneområder. De vil imidlertid ikke sende ut noen instruks om hvordan det skal gjøres i det enkelte området; Vurderingene må gjøres lokalt innenfor rammen av verneforskriften. Nasjonalparkforvalter har imidlertid sendt inn bilder og dokumentasjon på skadene til Miljødirektoratet, og spurt om man kan igangsette rydding umiddelbart. Da fikk man beskjed om å vente. Med andre ord gis det tvetydige svar, noe som skaper usikker-

het i lokal forvaltning, for lokalbefolkningen og dugnadsgruppen.

Svar:

I de fleste verneområder er det en målsetting at naturlige økologiske prosesser skal kunne skje uten at det gjennomføres tiltak som påvirker disse prosessene. At trær blåser over ende, er naturlig og utløser ikke automatisk oppryddingstiltak. Død ved gir levested og næring til arter, frigjør næringsstoffer til jorda og spiller en rolle i å regulere vann og karbon i økosystemet. I verneområdene kan det likevel være behov for opprydding dersom storm eller ekstremvær har ført til skader på bygninger eller vindfall hindrer fremkommelighet eller står i fare for å falle over stier eller veier.

Ansvar for rydding etter vindfall i verneområder ligger dels til grunneier og dels til forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Forvaltningsmyndighetens ansvar er å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdiene trues. Dersom ekstremvær fører til skader som er en direkte trussel for eksempel for truede arter eller naturtyper, er det forvaltningsmyndighetens ansvar å iverksette nødvendige tiltak. Dette kan også innebære å rydde nedfalte trær.

Grunneier beholder eiendomsretten i området selv om det vernes, og det er som hovedregel grunneier som har ansvar for rydding etter vindfall på egen eiendom.

Verneforskriftene for nasjonalparker og andre store verneområder gir regler om bruk og fysiske tiltak i området og inneholder normalt bestemmelser som åpner for at vedlikehold av veier, stier, bygninger og andre innretninger i verneområdet kan skje uten søknad. Dette gjelder blant annet i Raet nasjonalpark, som representanten nevner i begrunnelsen for sitt spørsmål. Bestemmelsene om vedlikehold av sti innebærer at grunneier kan rydde nedfall over sti og ta ned enkelttrær eller greiner som står i fare for å falle over stien.

Selv om rydding primært skjer av hensyn til fremkommelighet eller sikkerhet for besøkende i verneområdene, bør det likevel gjøres en vurdering av omfanget av rydding og hvordan den skal gjennomføres. Vegetasjonen i verneområdene er vernet, det gjelder også døde busker og trær. Vegetasjon som ryddes bør derfor primært bli liggende igjen i verneområdet.

Det er forvaltningsmyndighetens oppgave å veilede grunneier om hva som kan gjennomføres av opprydding uten nærmere søknad, og hvilke tiltak som krever søknad om tillatelse etter verneforskriften. Krav om tillatelse vil for eksempel gjelde motorisert ferdsel i forbindelse med oppryddingen. Grunneier, eller den som skal utføre tiltak på vegne av grunneier, må søke forvaltningsmyndigheten om nødvendige tillatelser.

Etter stormen Amy mottok Miljødirektoratet spørsmål fra flere forvaltningsmyndigheter om ansvaret for rydding i verneområdene. På bakgrunn av dette sendt direktoratet 24. oktober 2025 ut en generell veiledning om skader etter ekstremvær i verneområder. Hensikten var å informere om hva forvaltningsmyndigheten på generell basis bør vurdere etter ekstremvær.

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten konkret til situasjonen i Raet nasjonalpark. Raet nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde. Som sekretariat for styret er det ansatt en nasjonalparkforvalter. Forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Jeg har fått opplyst fra Miljødirektoratet at de mottok bilder fra Raet nasjonalpark av vindfall etter stormen Amy. Jeg har videre fått opplyst at direktoratet i forkant av at brevet ble sendt, ga forvalter en del generell informasjon i tråd med det som nå fremgår av brevet, og foreslo for forvalter å legge en plan i samråd med Statens naturoppsyn lokalt for skånsom rydding av vindfall. Direktoratet har også gitt veiledning pr. telefon til forvalter.

SPØRSMÅL NR. 334

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 6. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen i forslag til statsbudsjett forskutterer Salærutvalgets arbeid når

det gjelder kompensasjon til tolker, om endringen i tolkers reise- og avlysningsgodtgjørelse er hensyntatt, hvorfor forslaget kun gjelder tolker og ikke sakkyndige som blir honorert fra same ledd i salærforskriften, og om statsråd-

en deler bekymringen for at endringene vil kunne få negative konsekvenser for kvaliteten på arbeidet i etater som er avhengige av tilgang på tolk?

BEGRUNNELSE:

I Regjeringens budsjett foreslås det å redusere kompensasjonen til tolker fra til ⅔ av den offentlige salærsatsen fra 2026. Dette skjer parallelt med at Justisdepartementet har senket reise- og avlysingssatser for tolker fra 1.1.2026.

Advokatforeningen har uttalt at en lavere godtgjørelse for tolker begrenser tilgangen til de høyest kvalifiserte tolkene, og Dommerforeningen har pekt på at det kan gi vanskeligheter med å skaffe kvalifiserte tolker. Kuttet vil på den måten kunne påvirke kvaliteten på arbeidet i flere etater, for eksempel politi, barnevern og domstol.

Dårligere tolkekvalitet kan true rettssikkerheten for minoritetsspråklige innbyggere og alle parter som er involverte i saker med tolk, ved at misforståelser kan føre til at avgjørelser blir tatt på feil grunnlag.

Svar:

Regjeringen vil sørge for best mulig utnyttelse av ressursene innenfor justis- og beredskapssektoren. På noen områder vil det derfor være nødvendig med omprioriteringer, for å skape rom for nye satsinger og sikre mer effektiv bruk av ressursene.

Regjeringen har i Prop. 1 S foreslått å redusere timesatsen til tolker i saker som godtgjøres etter forskrift

3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater mv. Forslaget er sendt på høring med høringsfrist 8. desember 2025. Jeg viser til høringsnotatet punkt 3 om departementets vurderinger og forslag:

«Tolker spiller en viktig rolle i rettssystemet. Det er viktig å opprettholde tilgjengelighet og høy kvalitet i leveransene fra tolker i saker for domstolene, straffesaker og saker etter rettshjelploven. Samtidig er det departementets ansvar å sikre god utnyttelse av fellesskapets ressurser.

I en rapport fra Proba samfunnsanalyse (2022) vises det til at timekompensasjon til tolker i saker som godtgjøres etter salærforskriften er på et høyere nivå enn i andre deler av offentlig sektor, og at den gjennomsnittlige varigheten på oppdragene er lengre, slik at oppdragene blir mer attraktive. Departementet foreslår å endre godtgjørelsen fra av salærsatsen, til ⅔ av satsen. Med utgangspunkt i gjeldende salærsats for 2025 tilsvarer dette en reduksjon på 175 kroner timen, fra 1 052 kroner til 877 kroner. I Prop. 1 S (2025–2026) er det imidlertid foreslått en salærsats på 1 375 kroner. Med utgangspunkt i den foreslåtte satsen for 2026 vil godtgjørelse på ⅔ av salærsatsen utgjøre 917 kroner. Selv om godtgjørelsen reduseres, er departementets inntrykk at det fortsatt vil være attraktivt for kvalifiserte tolker å påta seg tolkeoppdrag i domstolene som følge av oppdragenes varighet og forventet inntjening. Departementet viser også til at salærsatsen, som godtgjørelsen til tolker beregnes utfra, har økt med 290 kroner fra 2021 til den foreslåtte satsen for 2026.»

For øvrig viser jeg til at det er flere aktører som godtgjøres etter salærregelverket. Et av punktene som Salærutvalget skal utrede er om de samme godtgjøringsreglene skal gjelde for alle aktørene, eller om det bør fastsettes egne regler, godtgjøringsmodeller eller satser for de ulike aktørene eller for ulike typer oppdrag.

SPØRSMÅL NR. 335

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 10. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er praksisen til Sykehusinnkjøp, slik som beskrevet under bakgrunn, i tråd med eksisterende retningslinjer og regler?

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett for 2024 ble det bevilget 5,3 millioner kroner til å etablere en digital kvinnehelseportal. Bevilgningen er ment å følge opp et av tiltakene i utredningen «Den store forskjellen» og skal formidle kunnskap om kvinnehelse.

På kampanje.no 1.november 2025 kan vi lese at tre av fem aktører har trukket seg fra anbudskonkurransen til Sykehusinnkjøp.

Marius Eriksen i Sannum og Bergestuen viser til at Sykehusinnkjøp kom med nye krav i finalerunden som de opplever som både urealistiske og uetiske. Sykehusinnkjøp ba nemlig leverandørene om å komme med konkrete forslag og kreative ideer, inkludert innsiktsanalyse, forslag til visuell identitet og markedsføringsstrategi.

Svar:

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF bekrefter at anskaffelsen er gjennomført av Sykehusinnkjøp HF, på vegne av Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning (Oslo Universitetssykehus) og Kilden kjønnsforskning.no (Forskningsrådet), som har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å etablere Kvinnehelseportalen. Prosjektgruppen i anskaffelsen har bestått av representanter fra Sykehusinnkjøp HF, samt fagpersoner fra Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning og Forskningsrådet.

Det opplyses fra Helse Sør-Øst RHF at det var 21 selskaper som søkte om å delta i konkurransen. Det fremgikk av konkurransebestemmelsene at inntil 5 leverandører ville bli invitert til å delta i dialogen. Av disse fem valgte to å levere inn tilbud. Sykehusinnkjøp HF tildelte kontrakten den 4. november 2025. Informasjon om tildeling og opplysning om karenstid er sendt til alle leverandører som har vært med i konkurransen.

Sykehusinnkjøp HF har ifølge Helse Sør-Øst RHF gjennomført anskaffelsen i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og DFØs veileder til reglene om offentlige anskaffelser. Anskaffelsen opplyses å være gjennomført som «konkurransepreget dialog». Denne prosedyren er valgt for å ha mulighet for å diskutere ulike løsninger med leverandørene, slik at oppdragsgiver på denne måten stiller krav som dekker behovet best mulig. Med denne prosedyren får leverandørene mulighet til å

komme med sine innspill og forslag, men det er oppdragsgiver som beslutter hvilke krav som stilles for at behovet blir best mulig dekket. Det er etter hva departementet har fått opplyst ikke uvanlig at leverandører velger å trekke seg i en konkurransepreget dialog fordi de ser at de ikke vil kunne nå opp i konkurransen, eller at leverandører må avvises på grunn av at minimumskrav ikke er oppfylt.

Som en del av underlaget for evalueringen av tilbudene, er leverandørene bedt om å beskrive sin oppdragsforståelse i form av case for å få dokumentasjon på leverandørenes kompetanse og erfaring. Det ble gjort tydelig at det ikke var forventet at dette skulle være ferdigutviklede konsepter, analyser eller strategier.

Å benytte case, der leverandørene bes om å vise til hvordan de ville løst en konkret oppgave, er ifølge Helse Sør-Øst RHF ikke brudd på verken regelverk eller andre retningslinjer, og er verken urealistisk eller uetisk, men en relevant metode for å få dokumentasjon på hvordan leverandøren tenker og ser for seg en mulig løsning. Det kan også legges til at Sykehusinnkjøp HF har mottatt tilbagemelding fra andre leverandører som har deltatt i konkurransen, som uttrykker at det ikke er uvanlig å be om denne type dokumentasjon i anskaffelser som gjelder levering av nettsider, der visuell design er viktig.

Jeg vil avslutningsvis si at jeg er glad for at vi nå kan se fram til etableringen av en digital kvinnehelseportal for formidling av kunnskap om kvinnehelse, slik også Kvinnehelseutvalget foreslo.

SPØRSMÅL NR. 336

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg

Besvart 7. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er samfunnsoppdraget for jernbanen ivarettatt når det foreslås reduksjon i togavganger fra små togstasjoner, og har krav åpenhet, medvirkning og vurdering av klimakonsekvenser blitt oppfylt?

BEGRUNNELSE:

Reduksjon i togavganger kan svekke jernbanens rolle som et tilgjengelig og klimavennlig transporttilbud. Manglende åpenhet og medvirkning i prosessen reiser spørsmål om demokratisk forankring og ivaretagelse av bruk-

ernes behov. Et redusert tilbud kan føre til økt bilbruk og dermed høyere utslipp, i strid med nasjonale klima- og transportmål. Det er derfor nødvendig å avklare om beslutningen er i tråd med jernbanens samfunnsoppdrag og overordnede politiske mål.

Svar:

Bane NOR har som infrastrukturforvalter og iht. regelverket ansvaret for å tildele infrastrukturkapasitet på det norske jernbanenettet. Dette betyr at Bane NOR har ansvar for å lage realistiske ruteplaner slik at togene klarer

å holde ruta og de reisende kan stole på toget. De siste års ruteplaner har blitt stadig mindre realistiske fordi det kjøres langt flere tog på en svært presset infrastruktur og flere reisende gir lengre stopp på mange stasjoner.

Bane NOR gjør endringene i ruteplanen for å bedre punktligheten og gjøre togtilbudet bedre for svært mange reisende i Oslo-området. Reisende fra stasjonene som får færre avganger vil dessverre få et redusert tilbud, men det vil fortsatt være stopp i rushtid. Bane NOR opplyser at endringene er vurdert til å gi færre forsinkede tog og en vesentlig bedring i punktligheten. I tillegg forventer Bane NOR at følgeforsinkelser på alle tilgrensende region-, fjern- og godstog reduseres tilsvarende.

I trafikkavtalen mellom Jernbanedirektoratet og togselskapene er det krav om involvering av fylkeskommunen dersom togselskapet planlegger endringer i ru-

tetilbudet, og eventuelle endringer togselskapet foreslår skal godkjennes av Jernbanedirektoratet. Endringene i stoppmønster som trer i kraft fra 14. desember i år er imidlertid initiert og besluttet av Bane NOR som følge av manglende infrastrukturkapasitet for å oppnå realistisk ruteplan.

For at de reisende og næringslivet skal velge toget, er det viktig at de kan stole på at det kommer og går til avtalt tid. I Norge har vi et mål om at ni av ti tog skal være i rute. Dette klarer vi dessverre ikke i dag, og det er derfor viktig at vi jobber målrettet i hele jernbanesektoren for å øke punktligheten slik at folk og næringsliv kan stole på og velger toget. Jernbanedirektoratet har dialog med fylkeskommunen og orienterte fylkeskommunene så snart Bane NORs beslutning om rutetildeling ble fattet.

SPØRSMÅL NR. 337

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara

Besvart 7. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye står på konto hos Klima- og energifondet, og hvor stor del av midlene i fondet er bundet i tilsagn per dags dato?

BEGRUNNELSE:

Per 31.12.2024 stod 24,8 mrd. på kontoen til Klima- og energifondet i Norges bank, ifølge årsrapporten. Dette er penger som er bevilget, men ikke brukt. Deler av midlene er bundet i tilsagn, men ikke utbetalt.

Svar:

Hvert år tilføres Klima- og energifondet nye midler. Inntektene kommer fra bevilgninger i statsbudsjettet, et påslag på nett-tariffen og renteinntekter fra midlene som står på fondet. Enova kan også disponere midler som er overført fra tidligere år, samt tilbakeførte midler fra kansellerte prosjekter.

Per 1. oktober 2025 var saldoen på Klima- og energifondet 27,2 mrd. kroner. Av dette er 17,2 mrd. kroner forpliktet til vedtatte prosjekter som ikke er slutført. 10 mrd. kroner er udisponert, det vil si at de ikke ennå er vedtatt til konkrete prosjekter. Enova har så langt i 2025 gitt tilsagn om støtte tilsvarende om lag 4,6 mrd. kroner.

Saldo for udisponerte midler i Klima- og energifondet midt i et år kan gi et misvisende bilde, da bevilgninger over statsbudsjettet tilføres fondet på starten av året og skal dekke alle vedtak (forpliktelser) i hele året. Slik sett gir saldo ved årsslutt et bedre bilde på den reelle mengden midler som er udisponert og som overføres til påfølgende år. Ved årsslutt 2024 var saldo for udisponerte midler fra Klima- og energifondet om lag 3,1 mrd. kroner.

Beholdningen i Klima- og energifondet ved årsslutt gir allikevel kun et øyeblikksbilde, og varierer avhengig av når utbetalinger til prosjekter faktisk skjer. Det at fondets struktur og vedtekter gjør det mulig å overføre tilførte midler mellom budsjettår gir Enova handlingsrom til å planlegge langsiktig og prioritere de beste prosjektene. Muligheten til å overføre midler gir prosjektene trygghet for at tidspunktet for søknad og vedtak ikke påvirker utfallet av saksbehandlingen. For teknologiprosjekter kan det gå flere år fra Enova gir tilsagn om støtte, til prosjektet er ferdigstilt og midlene faktisk utbetales fra fondet. Når Enova igangsetter nye satsinger, må de også sikre at fondet har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å kunne følge opp satsingen over tid.

SPØRSMÅL NR. 338**Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 10. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil helseministeren bidra til at mennesker som tar ansvar for egne medisinske utgifter kan få fradrag på selvangivelsen?

BEGRUNNELSE:

Det er dessverre mange pasienter som må betale millioner av egen lomme for medisiner fordi staten ikke har råd til å dekke dem, selv om det er medisiner som er godkjent i andre land. Dette skjer ofte innen nye eller avanserte behandlinger, som for eksempel innen kreft, og skaper sosiale ulikheter i helse. Noen pasienter flytter til utlandet for å få tilgang til medisiner, mens andre betaler dyrt privat. Årsaker til at pasienter må betale selv er at nye medisiner må godkjennes av Beslutningsforum for å dekkes av det offentlige. Hvis medisinen ikke får godkjenning, må pasienten betale selv, selv om den er godkjent i andre land. Noen medisiner er så dyre at de kan koste millioner av kroner over tid, noe som er umulig for de fleste å betale selv. Enkelte pasienter må betale millioner av egen lomme for medisiner fordi staten ikke dekker dem, selv om de er godkjent i naboland. Dette skjer ofte for nye eller avanserte behandlinger, som for eksempel innen kreft, og skaper sosiale ulikheter i helse. Noen pasienter flytter til utlandet for å få tilgang til medisiner, mens andre betaler dyrt privat. Nye medisiner må godkjennes av Beslutningsforum for å dekkes av det offentlige. Hvis medisinen ikke får godkjenning, må pasienten betale selv, selv om den er godkjent i andre land.

Noen medisiner er så dyre at de kan koste millioner av kroner over tid, og mange tar opp lån for å finansiere medisiner og behandling. Den norske staten får til og med inn 25 % MVA i en slunken statskasse når folk velger å ta ansvar selv. Det burde gis skattefradrag for medgåtte utgifter i slike tilfeller.

Svar:

Jeg har forståelse for at det kan utgjøre en stor økonomisk belastning, når en pasient benytter kostbare medisiner som av ulike årsaker ikke dekkes av offentlige støtteordninger. Jeg mener likevel at det ikke er riktig å innføre et fradrag i skattereglene for utgifter til medisiner.

Det norske skattesystemet bygger på et prinsipp om brede skattegrunnlag med få unntak og særordninger. Særordninger i skattereglene bidrar til å komplisere skattereglene, øker de administrative kostnadene ved

skattelekking og kan undergrave prioriteringer på andre politikkområder. I utgangspunktet er det mer effektivt å kanalisere støtte til enkelte formål og grupper gjennom tjenester, tiltak og/eller tilskuddsordninger på budsjettets utgiftsside enn gjennom skattesystemet.

Jeg viser til at det tidligere særfradraget for høye sykdomsutgifter ble avvirket fra 2012 med en overgangsordning, se Prop. 1 LS (2011-2012) kapittel 8. Bakgrunnen for avviklingen var blant annet at ordningen var krevende og komplisert for brukerne av særfradraget, men også for skattemyndighetene som ikke innehar helsefaglig kompetanse. Videre hadde særfradraget uheldige fordelingsvirkninger fordi lavinntektsgrupper ikke hadde høy nok inntekt til å dra nytte av særfradraget. I proposisjonen uttalte regjeringen:

«Hensynet til å ha en ryddig arbeidsdeling mellom utgiftssiden og inntektssiden på statsbudsjettet taler klart mot å kanalisere støtte til personer med store sykdomsutgifter gjennom skattesystemet. Særfradragsordningen overprøver i praksis de prioriteringene av offentlige midler som er foretatt på helse-, omsorgs- og trygdeområdene, fordi man kan få inntektsfradrag for utgifter som ikke dekkes gjennom offentlige stønadsordninger.»

Jeg nevner til slutt at regjeringen har satt i verk tiltak for å ned behandlingstiden for godkjenning av legemidler. Metodevurderingskapasiteten i Direktoratet for medisinske produkter ble i 2023 styrket med 10 mill. kroner, og i 2024 ble ressurser knyttet til metodevurderinger flyttet fra Folkehelseinstituttet, jf. endringer i den sentrale helseforvaltningen. Fra 2024 har Direktoratet for medisinske produkter det helhetlige ansvaret for metodevurdering av medisinske produkter, herunder legemidler. Det ble i 2024 innført et tidskrav på 180 dager også for metodevurderinger i nye metoder, og etaten jobber kontinuerlig med forbedring og effektiviseringstiltak for å redusere saksbehandlingstidene knyttet til metodevurderinger.

Saksbehandlingstiden for metodevurdering i Direktoratet for medisinske produkter er kraftig redusert og gjennomsnitt for alle saker levert i 2025 er under 180 dager.

SPØRSMÅL NR. 339**Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 10. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Er forsvarsministeren bekvem med at SPK overprøver beslutninger hos NAV, og på den måten gjør livet ekstra vanskelig for veteraner som fra før av har en stor og tung bør å bære på?

BEGRUNNELSE:

Jeg får stadig henvendelser fra veteraner som har tjenestegjort på vegne av Norge i internasjonale operasjoner om at SPK overprøver beslutninger tatt hos NAV. Typisk har NAV godkjent en skade som yrkesskade etter folketrygdlovens kapittel 13, men SPK velger å se bort fra dette og i stedet begrunner de et avslag på egne vurderinger.

Svar:

Jeg vil benytte anledningen til å berømme veteranene våre og bemerke at de har gjort en heltemodig innsats. Å bli sendt ut til belastede krigs- og kriseområder innebærer ofte en betydelig risiko for liv og helse. Ivaretagelse og oppfølging av veteraner er derfor et samfunnsansvar regjeringen er meget opptatt av.

Arbeids- og inkluderingsministeren viser til at Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statens pensjonskasse (SPK) er to ulike forvaltningsorganer, som behandler saker om veteraner etter ulike regelverk. NAV tar blant annet stilling til om det foreligger en yrkesskade som gir yrkesskadefordeler etter folketrygdloven kapittel 13. SPK behandler blant annet krav om erstatning eller kompensasjon etter tjenestegjøring i internasjonale operasjoner etter forsvarsloven § 55 og forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner. Arbeids- og inkluderingsministeren bekrefter overfor meg at det tale om to ulike rettighetsspor. Det ene sporet er spørsmålet om trygdeytelser, et regelverk Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for. Det andre er spørsmålet om erstatning eller kompensasjon for skade oppstått under tjeneste i internasjonale operasjoner, et regelverk Forsvarsdepartementet har ansvaret for.

Det er ikke slik at SPK overprøver NAVs vedtak etter folketrygdloven. SPK foretar selvstendige vurderinger etter de særskilte erstatningsreglene for veteraner i tråd med mandatet de er gitt, og er derfor ikke bundet av de vurderinger NAV har gjort etter folketrygdloven. Regelverkene er dessuten ikke parallelle.

Det er viktig for meg at det fattes gode og materielt riktige beslutninger i veteransakene.

Veteranenes prosessuelle rettssikkerhet ivaretas blant annet gjennom en to-instans behandling. Klagesaker fra SPK sendes til Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner, hvor veteranen kan få prøvd hele saken på nytt. Statens sivilrettsforvaltning er sekretariat for Klagenemnda. Veteranene er gitt ekstra prosessuelt vern gjennom muligheten til å møte Klagenemnda før saken behandles. De prosessuelle rettighetene sikres ellers gjennom forvaltningslovens regler. Videre gjelder det en sikringsregel som skal bidra til å sikre materielt riktige beslutninger. Dersom en sakkyndig har konkludert med at skaden skyldes tjenesten, men SPK eller Klagenemnda likevel vurderer at vilkåret om årsakssammenheng ikke er oppfylt, må det innhentes en tilleggserklæring fra den sakkyndige og eventuelt en ny erklæring fra en annen sakkyndig.

Stortinget har bedt regjeringen om å utrede og legge frem forslag til en egen veteranlov. Dette gir oss en mulighet til å gå gjennom og vurdere de ulike ordningene som veteranene er omfattet av. Et mandat er under utarbeidelse i Forsvarsdepartementet. Målet er at utvalget kan starte opp sin utredning på nyåret 2026. En veteranlov vil kunne bidra til å tydeliggjøre myndighetenes ansvar overfor veteranene. Jeg ser derfor frem til utredningen.

SPØRSMÅL NR. 340**Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 10. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Gullknapp flyplass, med tilhørende tårntjeneste, er en viktig arena for flyskolen, som igjen bidrar med piloter og viktig kompetanse for regionen rundt. For å sikre dette tilbudet er tårntjenesten viktig. Med regjeringens budsjettforslag vil ikke tårntjenesten kunne dekke skolens behov for flyvinger.

Hvordan vil statsråden sikre at flyskolen får gjennomført tilstrekkelig antall flyvinger dersom støtten til tårntjenesten beholdes på det foreslåtte nivået?

Svar:

Jeg er kjent med at Gullknapp flyplass og flyskolen der har betydning for lokal kompetanseutvikling og rekruttering av piloter. Regjeringen anerkjenner behovet for tilgang på kvalifisert personell i luftfartssektoren, og Samferdselsdepartementet har dialog med Kunnskapsdepartementet om utviklingen i behovet for piloter og om finansiering av flygerutdanning.

Samferdselsdepartementet har ikke lenger en egen tilskuddsordning for ikke-statlige lufthavner. I forbindelse med regionreformen ble forvaltningsansvaret for slike tilskudd overført til fylkeskommunene fra og med 2020/2021, og midlene inngår nå som frie midler i fylkeskommunenes rammetilskudd. I 2026 er det foreslått 2,7 millioner kroner til Agder fylkeskommune. Det er fylke-

skommunen selv som må vurdere hvordan midlene skal prioriteres.

Selv om rammetilskuddet bevilges over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett, er Samferdselsdepartementet som sektormyndighet for luftfarten ansvarlig for midlene. I forbindelse med budsjettforslaget for 2026 har regjeringen varslet at rammetilskuddet til fylkeskommuner med lufthavner uten rutetrafikk gradvis vil bli utfaset. Bakgrunnen er at Samferdselsdepartementet vurderer det som statsstøtterettslig problematisk å gi offentlig støtte til lufthavner uten rutetrafikk, og at støtten kan føre til konkurransevridninger.

Eventuelt behov for offentlig støtte til utdanningsvirksomhet, eller til studenter og elever, må derfor løses med utdanningspolitiske virkemidler. Samferdselsdepartementet bistår Kunnskapsdepartementet med innhenting av kunnskapsgrunnlag om behovet for flygerutdanningstilbud i Norge, og departementene vil frem mot fremleggelsen av statsbudsjettet for 2027 gjøre en vurdering av situasjonen og eventuelle behov for tiltak.

Det er Luftfartstilsynet som fastsetter rammene for flyaktiviteten på Gullknapp. Jeg er kjent med at Luftfartstilsynet har varslet Arendal Lufthavn Gullknapp AS om en mulig reduksjon av antall tillatte flybevegelser i konsesjonen for flyplassen. Bakgrunnen er en rapport fra Statens havarikommisjon. Utgangspunktet er at eventuelle finansieringsbehov som følge av Luftfartstilsynets vurderinger og pålegg må håndteres lokalt.

SPØRSMÅL NR. 341**Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 10. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er klokt at det ikke gis tillatelse til gjennomføring av kjentmannstur, slik tilsynsutvalget for Hardangervidda i Telemark nå har gjort, når dette fører til at Vinje og Haukeli Røde Kors Hjelpekorps ikke lenger vil gjennomføre søk- og redningsoppdrag eller ambulanseoppdrag utenfor vei i verneområdene?

BEGRUNNELSE:

Vinje og Haukeli Røde Kors hjelpekorps har besluttet at de inntil videre ikke vil gjennomføre søk- og redningsoppdrag eller ambulanseoppdrag utenfor vei i verneområder på Hardangervidda. De viser til at de har fått avslag på søknad om kjentmannstur vinteren 2026, og dermed ikke får mulighet til å trene eller gjøre seg kjent i terrenget

de forventes å operere i. Uten slik lokalkunnskap og øving i krevende terreng, mener hjelpekorpsset at det ikke er forsvarlig å delta i oppdrag i området. Røde Kors har understreket at de ikke søker øvingstillatelse for øvingens skyld, men fordi det handler om liv og sikkerhet. Den frivillige beredskapen er en helt sentral del av norsk redningstjeneste, og det er svært alvorlig dersom hjelpekorps må trekke seg ut av områder de tidligere har dekket fordi myndighetene ikke gir adgang til nødvendig trening.

Svar:

Den frivillige beredskapen, som Røde kors er en del av, er en helt sentral og svært viktig del av norsk redningstjeneste. Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige, frivillige redningsorganisasjoner og private aktører under ledelse av Hovedredningssentralen og underordnede lokale redningssentraler. Den frivillige beredskapen gjør en uvurderlig innsats ved krisesituasjoner, blant annet i fjellområdene våre.

Representant Heimdals spørsmål er knyttet til et konkret vedtak. Jeg kjenner ikke detaljene i saken og har ikke forutsetninger for å mene noe om vurderingene som er gjort. Etter det jeg har fått opplyst, er vedtaket dessuten påklaget. Jeg vil derfor bare kommentere redningstjenestens bruk av snøskuter i verneområder, som denne saken handler om, på generelt grunnlag.

Bruk av motoriserte kjøretøyer i verneområder reguleres dels av motorferdselloven og dels av verneforskriften for det enkelte verneområdet.

Klima- og miljødepartementet har i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder ([Retningslinjer om redningst-](#)

[jenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder - regjeringen.no](#)). I retningslinjene heter det blant annet:

«For at redningsaksjoner kan gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig, skal det legges til rette for at organisasjonene kan drive øvingskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes mulige redningsaksjoner. (...)»

Øvingskjøringen skal ivareta behovene som den enkelte organisasjon har, slik at de kan gjennomføre en effektiv redningsaksjon med høy sikkerhet for egne mannskaper. Samtidig skal øving skje på en måte som ivaretar hensynet til naturmangfold, friluftsliv og naturopplevelser. Dette er særlig viktig innenfor verneområder, der områdets verneverdier skal beskyttes. All øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, skal derfor foregå utenfor verneområdet.»

Videre står det:

«Innenfor vernede områder er utgangspunktet i de fleste verneområder at øvingskjøring er forbudt. Det er et overordnet mål i verneområder å redusere motorisert ferdsel til et minimum, derfor skal slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig. For å være i stand til å redde liv og ivareta egen sikkerhet ved redningsoperasjoner, vil imidlertid redningstjenesten til en viss grad være avhengige av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent ("kjentmannskjøring") innenfor verneområder.»

Retningslinjene omtaler deretter nærmere hvilke vurderinger forvaltningsmyndigheten skal gjøre når den behandler søknader om dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring innenfor verneområder.

Jeg kan som nevnt ikke si noe om hvilke vurderinger som er foretatt i denne saken, men jeg mener at vi har gode retningslinjer som ivaretar redningstjenestens behov for øving på en god måte, og legger til rette for at redningstjenesten kan gjennomføre redningsaksjoner i verneområder effektivt og trygt.

SPØRSMÅL NR. 342

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 11. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at kommuner overprøver medisinske vurderinger og kutter i livsnødvendig BPA-bistand under dekke av «forsvarlighetsprinsippet», når det i realiteten er snakk om økonomiske hensyn, og vil statsråden gjøre noe for å hindre kommunene fra å gjøre dette samt sikre at BPA-ordningen igjen blir et reelt verktøy for frihet,

trygghet og verdighet, ikke en salderingspost i kommunale budsjetter?

BEGRUNNELSE:

I Tromsø har kommunen vedtatt å fjerne nattlig brukerstyrt personlig assistanse (BPA) for en 75 år gammel kvinne med langtkommen multipel sklerose (MS), til tross

for at hun er totalt pleietrengende og at fastlegen mener nattevakt er livsnødvendig.

Kommunen reduserer ni timer våken nattevakt til to korte besøk fra nattjenesten, og foreslår samtidig trygghetsalarm og kameraovervåking som erstatning. Fastlegen advarer om at dette kan få dødelig utfall, blant annet fordi kvinnen mangler hostekraft og trenger kontinuerlig tilsyn.

Saken reiser prinsipielle spørsmål om kommunenes skjønnsutøvelse, når de overprøver medisinske vurderinger og fjerner tjenester som er avgjørende for liv, helse og verdighet.

Samtidig ser vi en bekymringsfull tendens i flere kommuner om at BPA-ordningen brukes som en salderingspost når det skal gjøres økonomiske nedtrekk, stikk i strid med intensjonen om at ordningen skal gi mennesker med store hjelpebehov frihet, trygghet og selvbestemmelse i eget liv.

Når kommuner reduserer livsviktige tjenester på tvers av medisinske råd, og i praksis tvinger alvorlig syke mennesker ut av egne hjem og over i omsorgsboliger, er det grunn til å spørre om staten har mistet kontrollen over hvordan BPA-ordningen faktisk praktiseres i kommunene.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det følger av samme lov at tjenestene som ytes skal være forsvarlige og at den enkelte pasient og bruker gis et verdig tjenestetil-

bud. Det skal med andre ord ytes riktige tjenester i riktig tid og i riktig mengde.

I samsvar med kommunalrettslige prinsipper står imidlertid den enkelte kommune relativt fritt til selv å organisere sine tjenester slik det finnes mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Uavhengig av hvordan kommunen velger å innrette sitt tjenestetilbud, er det kommunen som står ansvarlig for at tjenestetilbudet er forsvarlig og adekvat.

Jeg kjenner ikke den konkrete saken representanten viser til, og på bakgrunn av ovennevnte vil det heller ikke være riktig av meg å kommentere den. Etter lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten mv. (helse-tilsynsloven) skal statsforvalter føre tilsyn med helse- og omsorgstjenesten, herunder føre tilsyn med om tjenestene er i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter. Dersom en pasient eller bruker er av den oppfatning at tjenestetilbudet er mangelfullt, kan dette påklages til statsforvalter i samsvar med bestemmelsene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7. Som tilsynsmyndighet vil det være statsforvalter som avgjør hvorvidt tjenestetilbudet er i samsvar med de krav lovgiver har satt.

På samme måte som representant Eilertsen er jeg opptatt av at BPA-ordningen skal være et reelt verktøy for frihet, trygghet og verdighet. Jeg har derfor nedsatt et ekspertutvalg om brukerstyrt personlig assistanse som skal komme med forslag til hvordan ordningen best kan utformes og organiseres. Utvalget skal bl.a. kartlegge tilgrensende ordninger og komme med forslag til hvilke andre ordninger som eventuelt bør inngå i en fremtidig BPA-løsning. Utvalget skal levere sin innstilling 15. desember 2026.

SPØRSMÅL NR. 343

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 11. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

I hvilken grad mener regjeringen at det er viktig å jobbe for akademisk frihet og trygge forhold for forskere gjennom ordninger som SAR og hva vil regjeringen konkret gjøre for å hjelpe Aya ElMashharawi og Khamis Elessi, med familier, til å evakuere Gaza for å ta fatt på jobben i Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge har siden 2011 vært medlemmer i det verdensomspennende nettverket Scholars at Risk (SAR), Nettverket ble startet i USA i 2000 og har som oppgave å fremme akademisk frihet og forsvare menneskerettigheter. Nettverket bistår forskere som blir forfulgt og som ikke kan utøve sin akademiske gjerning fritt med å få plass ved andre institusjoner i trygge land. Kanidater for stipender sikkerhetsklarerer sentralt og i Norge er 20

universiteter, høyskoler, institutter og interesseorganisasjoner er medlemmer. Også palestinske forskere bosatt i Gaza er tildelt stipend gjennom SAR, og har både arbeids- og oppholdstillatelse, samt jobb som venter i Norge, men er forhindret fra å reise fra Gaza pga. stengte grenser og krig. Den palestinske forskeren Aya ElMashharawi, som er tilknyttet University College of Applied Sciences i Gaza, har hatt innvilget oppholdstillatelse og innreisevisum til Norge siden mai 2024 (sammen med ektefelle og fire barn). Oslomet har gjentatte ganger henvendt seg til UD med forespørsel om bistand til evakuering av Aya ElMashharawi.

Khamis Elessi, den palestinske legen og professoren i medisin har fått stipend og stilling ved Universitetet i Oslo (UiO) gjennom SAR-programmet. Elessi har arbeidstillatelse og midlertidig oppholdstillatelse i Norge, men har som ElMashharawi behov for bistand for å kunne evakuere Gaza. I Khrono kunne vi lese 1.11.2025 at UD begrunner at de har vært tilbakeholdne med å bistå for å få ham ut av Gaza, med at de ikke kan yte konsulær bistand til personer som ikke er norske statsborgere eller har særlig tilknytning til landet.

En rekke andre europeiske land har bistått evakuering av studenter og akademikere fra Gaza, noe som viser at det lar seg gjennomføre.

Svar:

Akademisk frihet og trygge forhold for forskere er grunnleggende verdier i forskning og høyere utdanning. I den endrede geopolitiske situasjonen vi står overfor blir disse verdiene satt under press, og det er avgjørende at vi står samlet om å verne og styrke dem.

Scholars at Risk er et anerkjent og viktig nettverk som bidrar til å beskytte nettopp disse verdiene. SAR begynte i USA i 1999 og Norge var tidlig ute med å etablere dette nasjonalt. Nå har nettverket over 600 institusjoner i mer enn 45 land som deltakere. Alle norske universiteter, flere offentlige og private institusjoner for høyere utdanning, samt enkelte forskningsinstitusjoner er medlemmer. I tillegg er Universitets- og høyskolerådet, Forskerforbundet og SAIH (Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond) assosierte medlemmer. SAR-Norge arbeider for å promotere og verne akademisk frihet og andre kjerneverdier i høyere utdanning, gjennom opplæring og informasjonsarbeid, overvåking og rapportering av overgrep.

En rekke norske institusjoner har eller har hatt SAR-akademikere, inkludert palestinske forskere bosatt på Gaza. Deltakelse og finansiering ligger hos den enkelte institusjon. Kunnskapsdepartementet støttet arbeidet til Scholars at Risk Norge med til sammen 1,3 mill kroner for årene 2019 og 2020.

Norge er ellers deltaker i Students at Risk-ordningen, som gir utenlandske studenter mulighet til å fullføre høyere utdanning i Norge, dersom de av sikkerhetsmessige årsaker ikke kan fortsette sitt menneskerettighetsengasjement i hjemlandet. Ordningen omfatter også studenter fra Palestina og Gaza. Students at Risk-ordningen ble formelt opprettet i 2013. Den er basert på et initiativ fra Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond (SAIH) og Norsk studentorganisasjon (NSO).

Når det gjelder eventuell evakuering av enkeltpersoner fra Gaza til Norge, er ikke dette noe Kunnskapsdepartement har en rolle i å vurdere.

SPØRSMÅL NR. 344

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Endringer i forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoners innsats for forebygging av rusmiddelbruk og problematisk spilling kan få betydning for hvilke typer tiltak det kan søkes om tilskudd til.

Mener statsråden at en slik ytterligere begrensning av søkerorganisasjonenes verktøykasse er hensiktsmessig, gitt at målet med ordningen er å forebygge skade, og

vil regjeringen vurdere å inkludere skadereduksjon i tilskuddsordningen i stedet?

BEGRUNNELSE:

«Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoners innsats for forebygging av rusmiddelbruk og problematisk spilling (tidl. forskrift om tilskudd til frivillig rusmiddelfore-

byggende og spillavhengighetsforebyggende innsats)», har vært på høring fra Helsedirektoratet.

I høringsbrevet står det at de foreslåtte forskrifts- endringene “ikke [er] ment å utgjøre innholdsmessige endringer av tilskuddsordningen”. Likevel ser det ut til at endret ordlyd innebærer en endring av forskriftens formål, som kan få betydning for hvilke typer tiltak det kan søkes om tilskudd til.

Tilskuddsordningen har i dag som formål å “bygge opp under frivillig sektors rusmiddel- og spillavhengighetsforebyggende innsats”. Sistnevnte begrep defineres som “[a]rbeid for å forebygge negative konsekvenser av og redusere bruken av lovlige og ulovlige rusmidler”. Det gis ikke tilskudd til “skadereduksjon”, som Helse- og omsorgsdepartementet har definert som én-til-én-intervensjoner av skadeforebyggende snarere enn bruksforebyggende art. Det gis derimot tilskudd til tiltak av skadeforebyggende art som ikke er individrettet.

I forslaget til ny forskrift endres ordningens formål til å “forebygge rusmiddelbruk og problematisk spilling for å redusere negative helsemessige og sosiale konsekvenser dette forårsaker.” “Skadereduksjon” foreslås også omdefinert til tiltak “spesifikt rettet mot å redusere umiddelbare helseskader av rusmiddelbruk”.

Dette utelukker tilsynelatende forebygging av skade på andre eller flere måter enn ved å forebygge bruk, hvilket vil begrense de ideelle organisasjonenes verktøykasse i kampen mot skade og gjøre det vanskeligere for dem å nå relevante målgrupper.

Svar:

Helsedirektoratet har gjennomført høring av utkast til ny forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoners innsats for forebygging av rusmiddelbruk og problematisk spilling. Høringsfristen var 1. oktober 2025. Helsedirektoratet har oppsummert høringen og oversendt endelig utkast til ny forskrift til departementet for fastsettelse. Saken er nå under arbeid i departementet. Vi vil i arbeidet vurdere behovet for eventuelle justeringer i formålsbestemmelsens ordlyd.

Forslaget til ny forskrift viderefører i hovedsak gjeldende regelverk. Det er ikke ment å gjøre innholdsmessige endringer i tilskuddsordningen. Etter gjeldende forskrift faller skadereduksjon utenfor tilskuddordningen. Dette videreføres i ny forskrift. For å tydeliggjøre/presisere hva som skal regnes som «skadereduksjon», er det i forslag til ny forskrift inntatt en egen definisjon av dette begrepet, samt at det er angitt enkelte eksempler på skadereduserende tiltak som faller utenfor tilskuddordningen.

Jeg vil i denne sammenheng peke på at selv om det skadereduserende arbeidet ikke er omfattet av denne konkrete tilskuddsordningen, kan det søkes om tilskudd til det skadereduserende arbeidet etter annen eksisterende tilskuddsordning.

Skadereduksjon og skadereduserende tiltak er en viktig del av regjeringens ruspolitikk, og er tydelig forankret i Forebyggings- og behandlingsreformen. Jeg vil også gjøre oppmerksom på at jeg har gitt Helsedirektoratet i oppdrag i avklare regelverket for rusmiddelanalyser utenfor brukerrom. Det er etter regelverksendringer som trådte i kraft 1.7.25 åpnet for å gjennomføre denne type analyser i brukerrom.

SPØRSMÅL NR. 345

Innlevert 3. november 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 12. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden å halvere tilskuddet til International Council for Open and Distance Education (ICDE) i 2026 og fullstendig avvikle støtten fra 2027 er forenlig med regjeringens oppfølging av Panoramastategien?

BEGRUNNELSE:

I forslag til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen å redusere tilskuddet til International Council for Open and Distance Education (ICDE) med 1,5 millioner kroner i 2026, og å avvikle hele støtten fra og med 2027 (Prop. 1 S 2025–2026, kap. 272, post 72).

ICDE har hatt sitt sekretariat i Norge siden 1988 etter beslutning av statsminister Gro Harlem Brundtland, og er verdens eldste og eneste globale medlemsorganisas-

jon innen fleksibel utdanning og livslang læring. Organisasjonen har over 350 medlemmer og partnere i 92 land, er rådgivende partner for UNESCO, og bidrar med kapasitetsbygging, kvalitetssikring og politikkutvikling for inkluderende utdanning i alle verdensdeler.

ICDE har vært en viktig brobygger mellom norske utdanningsmiljøer og internasjonale partnere, og er en ressurs i oppfølgingen av regjeringens Panoramastrategi for internasjonalt samarbeid på utdanningsfeltet. Den årlige støtten på under 3 millioner kroner utgjør grunnlaget for driften av sekretariatet i Oslo, og et bortfall av støtten vil føre til at organisasjonen må legges ned.

I en tid der Norge har uttalt mål om å styrke internasjonalt samarbeid om høyere utdanning og forskning, samt å bidra til global kunnskapsdeling, fremstår det som uventet og ubegrunnet at regjeringen foreslår å avvikle støtten til en organisasjon som fremmer nettopp disse målene.

Svar:

International Council for Open and Distance Education (ICDE) har over mange år arbeidet for å gjøre åpen og fleksibel utdanning globalt tilgjengelig. Samarbeid på tvers av landegrenser og utdanningsinstitusjoner er viktig for å dele erfaringer, spre tilbud og øke kvaliteten i fleksible tilbud. I løpet av de 37 årene som har gått siden etableringen av ICDEs sekretariat i Oslo, har det skjedd en rivende teknologisk og organisatorisk utvikling som gir helt nye muligheter for digital tilgang på utdanning.

Utviklingen av MOOC (Massive Open Online Courses) de siste 10-15 årene har særlig økt tilgangen på, og variasjonen av tilbud. MOOC-kursene er nettbaserte, ofte gratis, åpne for alle og tilgjengelige uavhengig av geografisk plassering. Tilbudene gis av universiteter, høyskoler og et stort antall private aktører fra hele verden.

Kursene kan omfatte alt fra enkle innføringskurs til hele grader innenfor kompliserte teoretiske fagområder. På verdens største MOOC-plattform, Coursera, tilbyr over 350 universiteter og bedrifter studier og kurs til over 175 millioner personer. Fremveksten av globale og regionale plattformer for åpen og tilgjengelig utdanning gjør at behovet for egne nettverksaktører som ICDE minker.

Vi har i dag en stor variasjon av fleksible tilbud som studenter og folk flest over hele verden kan delta på. Jeg mener derfor det er forsvarlig å bygge ned støtten til ICDE. Ved å redusere bevilgningen over to år har ICDE muligheter til å vurdere hvordan de eventuelt kan øke sine inntekter på andre måter og hvordan aktiviteter eventuelt kan videreføres.

Internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid er viktig for regjeringen og vi vil fortsette satsingen gjennom mange ulike tiltak, strategier og program selv om tilskuddet til ICDE nå blir trappet ned. Panoramastrategien er regjeringens strategi for å styrke kvaliteten og relevansen på norsk forskning og høyere utdanning gjennom strategisk samarbeid med verdensledende miljøer i prioriterte land utenfor EU. Strategien gjelder for perioden 2021 til 2027 og omfatter samarbeid med Brasil, India, Kina, Sør-Afrika, Japan, Sør-Korea, USA og Canada. Dette arbeidet satser vi fortsatt tungt på. Og innenfor EU-samarbeidet investerer vi tungt for at norske aktører skal kunne delta fullt ut i utdannings- og forskningssamarbeid i Erasmus+ og Horisont Europa.

ICDEs arbeid har ikke hatt en plass i regjeringens oppfølging av Panorama-strategien. Arbeidet for at norske kunnskapsmiljøer kan bygge strategisk samarbeid med verdensledende fagmiljøer har jeg stor tro på at våre institusjoner og fagmiljøer fullt ut er i stand til å oppnå innenfor de rammene som ligger i regjeringens forslag til statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 13. november 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om det totale antall ansatte med "direktør" i stillingstittelen i hhv. alle statlige enheter, samtlige fylkeskommuner, samtlige kommuner og samt-

lige statlige selskaper der staten har en eierandel på 50 % eller mer?

Svar:

Antall ansatte med «direktør» i stillingskoden i statlig tariffområde er 4 268. Data er hentet fra statens lønnsstatistikk og innrapporterte opplysninger for ledere på Statens lederlønnssystem (SLS). For statens lønnsstatistikk er det tatt utgangspunkt i innrapporterte stillingskoder, jf. hovedtariffavtalene i staten. Det kan forekomme at virksomheter benytter arbeidstitler, men dette er ikke noe statens lønnsstatistikk har opplysninger om. For ledere på SLS er det tatt utgangspunkt i innrapporterte tall fra departementene på de som var lønnet etter dette systemet pr 31. desember 2024. For de øvrige er det tatt utgangspunkt i tall pr 1. august i år. Feilregistreringer i disse statistikkene kan forekomme. De 4 268 direktørene omfatter statsforvaltningen, Stortingets underliggende virksomheter, domstolene og Sametinget. Ansatte i de statlige eide selskapene, som for eksempel helseforetakene, er ikke en del av det statlige tariffområdet og er ikke med i denne statistikken.

Stillingskoder med «direktør» vil ikke nødvendigvis innebære linjelederansvar. For eksempel, er bruken av stillingskoden «fagdirektør» som oftest en senior fagrolle uten personalansvar. Også underdirektør er en stillingstitel som ikke nødvendigvis innebærer at man har personalansvar. Det kan også være at noen i oversikten tidligere

har hatt et lederansvar og beholdt tittelen selv om de ikke lenger har personalansvar.

Kommuner og fylkeskommuner er selvstendige forvaltningsnivåer og egne rettssubjekter som tar avgjørelser på eget initiativ og ansvar. Det følger av dette at titler for ansatte i kommuner og fylkeskommuner ligger til kommuner og fylkeskommuner som arbeidsgiver selv å bestemme. Det er imidlertid et lovpålagt krav om at alle kommuner og fylkeskommuner skal ha en kommunedirektør som leder administrasjonen. Departementet har ikke oversikt over totalt antall ansatte med direktørtitler i kommuner og fylkeskommuner.

Når det gjelder selskaper hvor staten er eier, er disse ikke en del av staten, og departementet har ikke noen oversikt over antallet ansatte i selskapene med «direktør» i stillingstitelen.

Regjeringen har klare forventninger om, og tillit til, at statlige virksomheter og selskaper velger en intern organisering som sørger for at virksomhetens mål og samfunnsoppdrag blir løst på en mest mulig kostnadseffektiv og formålstjenlig måte. Det er den enkelte virksomhet som lokalt er best i stand til å beslutte sin organisering, ofte i samarbeid med sine tillitsvalgte.

Vi viser for øvrig til svar på spørsmål 350, vedrørende direktørstillinger i departementene.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når vil konklusjonene fra DMPs rapport om hormonbehandling for blåresept bli kjent, og hvordan vil regjeringen følge opp rapporten?

BEGRUNNELSE:

En tredjedel av alle kvinner har betydelige plager knyttet til overgangsalder. Enda flere har moderate plager. En ny studie fra Danmark viser at overgangsplager rammer kvinner hardere og tidligere enn man før har antatt. Hormonbehandling er en behandling som hjelper mange med overgangsplager. Per nå er det kun 4 % av de som får hormonbehandling for overgangsplager som får denne dekket. Det betyr at mer enn 200 000 norske kvinner betaler denne behandlingen med egne midler. Hvor mange

som ikke kan benytte seg av hormonbehandling grunnet økonomi, vet vi ikke. I et intervju med VG 5. september sier helseministeren at:

“Det mange damer tar opp er at det har vært vanskelig å få tilgang til hormonplaster på grunn av leveringsproblemer og at det er forholdsvis kostbart. Det er derfor vi nå ser på hvordan vi kan få dette inn i blåreseptordningen.”

Direktoratet for medisinske produkter har fått i oppdrag å vurdere enn rekke spørsmål knyttet til hormonbehandling for overgangsplager. Disse er redegjort for av helseministeren, blant annet i skriftlig svar til stortingsrepresentant Siv Mossleth dater 18.06.25. DMPs konklusjoner skulle foreligge 1. november. Representanten kan ikke se at disse har blitt gjort offentlige enda.

Svar:

Regjeringen prioriterer kvinnehelse for å sikre likeverdige helsetjenester og vi har arbeidet målrettet og systematisk for å styrke kvinners helse. Vi skal fortsette arbeidet med å gjennomføre kvinnehelsestrategien, og vi følger opp tiltakene i sjupunktsplanen for kvinnehelse. I planen står det blant annet at vi skal redusere ventetidene, tilby bedre hjelp til kvinner med overgangsplager, sikre at kvinnehelseperspektivet gjennomsyrrer hele helsetjenesten og sørge for et likeverdig behandlingstilbud for kvinner med endometriose, adenomyose og lipødem.

Som det vises til i spørsmålet fikk Direktoratet for medisinske produkter (DMP) følgende oppdrag med frist 1. november i år:

- Vurdere hvilke undergrupper av kvinner med plager knyttet til overgangsalder som oppfyller alvorlighetskriteriet i blåreseptforskriften
- Vurdere hvorvidt tilgjengelig dokumentasjon tilsier at det er sannsynlighetsovervekt for at hormonbehandling er kostnadseffektiv og dermed oppfyller priorit-

eringskriteriene for de aktuelle delene av pasientpopulasjonen

- Anslå budsjettkonsekvenser ved eventuell blåreseptfinansiering av hormonbehandling for denne populasjonen
- Vurdere tiltak for å sikre god utgiftskontroll og tilgang til hormonbehandling.

DMP har levert svar på oppdraget, og saken er nå til behandling i Helse- og omsorgsdepartementet. Utredningen viser at budsjettkonsekvensene ved å innvilge forhåndsgodkjent refusjon vil være så høye at fullmaktsgrensen til DMP overstiges. Det innebærer at saken må behandles i departementet og ev. legges fram for Stortinget som et budsjetttiltak. For å sikre forsvarlige interne avgjørelsesprosesser i departementet vil DMPs vurderinger inntil videre unntas offentlighet jf. offentleglova § 15 første ledd første punktum.

DMP har i arbeidet med oppdraget også framskaffet et kunnskapsgrunnlag, dette vil bli offentlig tilgjengelig på deres nettsider om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 348

Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

HSØ RHF har nylig inngått nye avtaler innen spesialisert rehabilitering med 17 private og ideelle aktører. Dette innebærer en betydelig reduksjon i antall døgnplasser, til fordel for dagopphold og såkalt «dag med overnatting».

Hvordan vurderer statsråden konsekvensene av denne omleggingen for pasienter med behov for helhetlig, døgnbasert rehabilitering, og hvordan vil han sikre at de fortsatt får et faglig forsvarlig og tilgjengelig tilbud, og at ansvarsdelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene fungerer i praksis?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst RHF har nylig inngått nye avtaler innen spesialisert rehabilitering med 17 private og ideelle aktører. Den samlede rammen er om lag 1,2 milliarder kroner årlig, men det innebærer en betydelig reduksjon i antall døgnplasser, til fordel for dagopphold. På Helse Sør-Østs nettsider peker direktørene som uttaler seg "I perioden fra 2015 fram til nå har det vært en betydelig faglig ut-

vikling i rehabilitering, med dreining fra lange opphold i døgnbehandling til mer bruk av dagbehandling og digital oppfølging." Denne "faglige utviklingen" har flere forskere innen rehabilitering advart mot i forkant av denne anbudsrunden <https://www.dagensmedisin.no/hvilken-forskning-viser-helse-sor-ost-til-nar-de-vil-avskaffe-effektiv-arbeidsrettet-rehabilitering/636489>.

Et konkret eksempel er Unicare Steffensrud på Bøverbru i Innlandet, som etter 60 år som veldrevet rehabiliteringssenter nå mister sin avtale med Helse Sør-Øst. Ansatter der forteller om kreftpasienter som tidligere har hatt behov for døgnbasert rehabilitering, men som nå kun får tilbud om dagopphold lokalisert i Oslo eller Sørlandet. Selv om konserndirektøren i HSØ understreker:

"Pasienter med behov for døgnbehandling vil fremdeles få et tilbud om det".

Men i situasjonene med døgnbehandling med overnatting må pasientene må være selvhjulpne om natten, og reise langt hjem i helger. Flere beskriver dette som uforsvarlig for mennesker i svært sårbar fase etter alvor-

lig sykdom. Steffensrud har også hatt tilbud til pasienter med sammensatte diagnoser som CRPS (komplekst regionalt smertesyndrom), som nå trolig mister et egnet rehabiliteringstilbud. I tillegg peker ansatte på at kommunene ikke er gitt ekstra ressurser eller planer for å overta pasientgrupper som nå mister spesialisert rehabilitering.

Også samspillet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene fremstår uavklart etter dette anbudet. Helse Sør-Øst legger til grunn at deler av pasientgrunnlaget skal ivaretas i kommunene, men det foreligger ingen nasjonal plan for hvordan dette skal skje, og det er ikke bevilget øremerkede midler for å styrke kommunal rehabiliteringskapasitet.

Svar:

Representanten Lindtveit Røse tar opp i sitt spørsmål at Helse Sør-Øst RHF gjennomfører en omlegging fra lange opphold i døgnbehandling til mer dagbehandling. I tillegg er «dag med overnatting» innført som et nytt alternativ, slik at pasientene overnatter i ukedagene, men reiser hjem i helgene. I omleggingen ligger det også kortere gjennomsnittlige oppholdstider enn tidligere. Med rehabiliteringsanskaffelsen i Helse Sør-Øst RHF er det også tildelt tilnærmet 107 000 døgnopphold fordelt på ni delytelser. Det er derfor mange pasienter som vil få døgnopphold hos private leverandører også framover. Helse Sør-Øst RHF understreker at pasienter som har behov for døgnbehandling vil få det. Mange pasienter har imidlertid ikke behov for helsehjelp hele døgnet, og derfor er dag med overnatting innført som en egen leveranseform.

Forut for anskaffelsen gjennomførte Helse Sør-Øst RHF en behovsvurdering, som bygger på fagplanen innen fysikalsk medisin og rehabilitering. Fagplanen er bredt forankret, og arbeidet involverte blant annet representanter fra helseforetak, tillitsvalgte, kommuner, private leverandører og brukere. Fagplanen ble vedtatt av styret i Helse Sør-Øst RHF i 2023.

Når det gjelder forskningen det vises til i spørsmålet, sier Helse Sør-Øst RHF at forskningsprosjektet sammenligner 3,5 ukers døgnopphold og 6 ukers poliklinisk oppfølging innen arbeidsrettet rehabilitering. Forskningsprosjektet omhandler derfor ikke det Helse Sør-Øst RHF har etterspurt i anskaffelsen. I leveranseformene dag og dag med overnatting er det stilt krav om minimum 5 timer tverrfaglig spesialisert rehabilitering per dag i ukedagene (mandag til fredag), eventuell egentrening kommer i tillegg.

Det er stilt omfattende krav til kvalitet i anskaffelsen. Kvalitetskravene er utarbeidet av fagpersoner (herunder legespesialist i fysikalsk medisin) fra helseforetakene, brukerrepresentanter og ansatte i Helse Sør-Øst RHF. Det er stilt to typer kvalitetskrav, der de fleste er kvalitetskrav som alle tilbydere må oppfylle. Om disse ikke er oppfylt, kan tilbydere avvises fra konkurransen. Dette

gjelder blant annet krav til helhetlig behandlingstilbud og pasientforløp, utdanning, kompetanse, fagutvikling og forskning og brukarmedvirkning. I tillegg er det stilt tre kvalitetskrav som er evaluert (krav til samhandling, rehabiliteringsprogram og rehabiliteringsteam inkl. krav til legespesialist), og som er gitt en karakter på en skala fra 1-10. Tilbyderne har gitt omfattende beskrivelser av disse kravene. Det er disse tre kravene som er vurdert sammen med pris. De tilbudene som har høyest samlet karakter, er tildelt avtale.

I rehabiliteringsanskaffelsen kom det inn tilbud fra 25 ulike tilbydere. Tilbudt volum er samlet tilnærmet det dobbelte av det Helse Sør-Øst RHF har etterspurt. Dette innebærer at ikke alle tildeles avtale.

Når det gjelder rehabilitering av kreftpasienter, så har alle helseforetak i Helse Sør-Øst RHF etablert «pusterom» som er et poliklinisk treningstilbud for denne pasientgruppen. I tillegg har Sykehuset i Vestfold HF tilbud om døgnbehandling for de mest komplekse pasientene. Helse Sør-Øst RHF har tildelt avtale til to tilbydere, fordelt på fire leveringsadresser for pasienter med komplekse tilstander etter langvarig sykehusbehandling. Dette er et døgntilbud som er uavhengig av diagnose, og som kan benyttes av kreftpasienter.

Helse Sør-Øst RHF skal så raskt som mulig skal gjennomføre flere nye anskaffelser for høyspesialiserte rehabiliteringstjenester. Med disse avtalene vil flere pasienter enn i dag kunne få tilbud om rehabilitering hos private leverandører. Det legges derfor ikke opp til overføring av oppgaver til kommunene.

Samtidig med inngåelse av nye avtaler styrker også helseforetakene sine rehabiliteringstjenester. Helseforetakene/sykehusene har fått i oppdrag å etablere et rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt. Det er etablert ved seks av helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF, og de resterende fire er i planleggingsfasen. Rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt er et team av fagfolk med et overordnet faglig ansvar for foretakets tjenester innen fysikalsk medisin og rehabilitering. Teamet skal være en ressurs for andre enheter i helseforetaket og for aktuelle samarbeidspartnere utenfor spesialisthelsetjenesten. En viktig oppgave for fagpersonell i det rehabiliteringsfaglige tyngdepunktet er å samarbeide med og bistå med kompetanseoverføring til kommunehelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 349**Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at pasienter med alvorlige og sammensatte rehabiliteringsbehov fortsatt får tilgang til spesialisert døgnrehabilitering ved institusjoner som Unicare Jeløy, og hvordan vil regjeringen sikre at endringer i avtalestrukturen med private aktører ikke fører til at pasienter med store behov overlates til kommunale tilbud som ikke er faglig eller kapasitetsmessig tilstrekkelige?

BEGRUNNELSE:

I Moss Avis beskrives en dramatisk situasjon der pasienter ved Unicare Jeløy frykter for livskvaliteten og i verste fall livet dersom de mister tilgang til spesialisert rehabilitering. Flere av dem har komplekse og alvorlige lidelser som krever døgnopphold og tverrfaglig oppfølging. Endringer i avtalestrukturen med Helse Sør-Øst RHF har ført til at Unicare Jeløy står i fare for å miste sin avtale, til tross for at tilbudet har vært livsviktig for mange. Det er uttrykt bekymring for at pasienter i stedet må overføres til sykehjem eller kommunale tilbud som ikke har nødvendig kompetanse eller kapasitet. Dette reiser alvorlige spørsmål om hvordan regjeringen ivaretar pasienter med behov for høyspesialisert rehabilitering.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF og de andre helseregionene gjennomfører kjøp av helsetjenester hos private etter regelverket om offentlige anskaffelser. Dette gjelder også anskaffelsen av spesialiserte rehabiliteringstjenester. Forut for anskaffelsen ble det gjennomført en behovsvurdering som bygger på fagplanen innen fysikalsk medisin og rehabilitering. I arbeidet med fagplanen involverte Helse Sør-Øst RHF blant annet fagpersoner, brukere og representanter for kommunene. Etterspurt volum innen de ulike delytelsene og leveranseformene er basert på det samlede behovet i regionen, samt en vurdering av hvilke behandlingstilbud som er etablert eller planlegges etablert ved helseforetakene/sykehusene.

I rehabiliteringsanskaffelsen kom det inn tilbud fra 25 ulike tilbydere. Tilbudt volum er samlet tilnærmet det dobbelte av det Helse Sør-Øst RHF har etterspurt. Dette innebærer at ikke alle tildeles avtale.

For å avgjøre hvem som tildeles avtale, er det foretatt en grundig gjennomgang av de mottatte tilbudene. Helse Sør-Øst RHF opplyser at det i anskaffelsen er stilt to

typer krav, der de fleste er kvalitetskrav som alle tilbydere må oppfylle. Om disse ikke er oppfylt, kan tilbydere avvises fra konkurransen. I tillegg er det stilt tre kvalitetskrav som er evaluert, og som er gitt en karakter på en skala fra 1-10. Disse tre kravene er vurdert sammen med pris, og tilbudene med høyest samlet karakter er tildelt avtale.

I tillegg til den gjennomførte anskaffelsen, skal Helse Sør-Øst RHF så raskt som mulig gjennomføre nye anskaffelser for høyspesialiserte rehabiliteringstjenester. Til sammen vil flere pasienter enn i dag kunne få tilbud om rehabilitering hos private leverandører. Det legges derfor ikke opp til overføring av oppgaver til kommunene.

Pasienter i hele regionen har tilgang til avtalene med private leverandører innen rehabilitering, uavhengig av hvor de er bosatt og hvor leverandørene er lokalisert. Alle som er vurdert som å ha rett til rehabiliteringstjenester, vil få det.

Helseforetakene/sykehusene har fått i oppdrag å etablere et rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt. Det er etablert slike tyngdepunkt ved seks av helseforetakene/sykehusene, og de resterende fire er i planleggingsfasen. Rehabiliteringsfaglig tyngdepunkt er et team av fagfolk med et overordnet faglig ansvar for foretakets tjenester innen fysikalsk medisin og rehabilitering. Teamet skal være en ressurs for andre enheter i helseforetaket og for aktuelle samarbeidspartnere utenfor spesialisthelsetjenesten. En viktig oppgave for fagpersonell i det rehabiliteringsfaglige tyngdepunktet er å samarbeide med og bistå med kompetanseoverføring til kommunale helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 350**Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 13. november 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Kan statsråden oppgi det totale antall ansatte med hhv. «direktør» og «sjef» i stillingstittelen i samtlige departement samt oppgi det totale antall ansatte i disse, og kan det bes om å få oversikten fordelt per departement?

Svar:

I vedlagte tabell framgår antall ansatte som har en stillingskode som inneholder «direktør» eller «sjef» i departementene. Det er i tillegg også tatt med en oversikt over antallet departementsråder og assisterende departementsråder. Antallet ansatte totalt inkluderer de som var som var lønnet etter hovedtariffavtalene (pr. 1. august 2025) og statens lederlønnssystem (pr. 31. desember 2024).

Tallgrunnlaget for antallet ansatte med «direktør» eller «sjef» i stillingstitlene er hentet fra statens lønnsstatistikk. Tallgrunnlaget for ledere på statens lederlønnssystem er innrapporterte opplysninger fra departementene.

For statens lønnsstatistikk er det tatt utgangspunkt i innrapporterte stillingskoder, jf. hovedtariffavtalene i staten. Fra dette statistikkgrunnlaget er det tatt utgangspunkt i tall pr. 1. august 2025. Det kan forekomme at virksomheter benytter arbeidstitler. Dette er ikke noe statens

lønnsstatistikk har opplysninger om. For ledere på statens lederlønnssystem er det tatt utgangspunkt i innrapporterte tall pr 31. desember 2024. Feilregistreringer i disse statistikkene kan forekomme.

For Utenriksdepartementet er tallene inkludert de utsendte på utestasjonene.

Stillingskoder med «direktør» vil ikke nødvendigvis innebære linjelederansvar. For eksempel er bruken av stillingskoden «fagdirektør» som oftest en senior fagrolle uten personalansvar. Også underdirektør er en stillingstittel som ikke nødvendigvis innebærer at man har personalansvar. Disse to gruppene utgjør omtrent halvparten av det totale antallet med «direktør» eller «sjef» i stillingstittelen i departementene. Det kan også være at noen i oversikten tidligere har hatt et lederansvar og beholdt tittelen selv om de ikke lenger har personalansvar.

Departementene har en organisering som sørger for at regjeringens mål og samfunnsoppdrag blir løst på en mest mulig kostnadseffektiv og formålstjenlig måte. Det er det enkelte departement som er best i stand til å beslutte sin organisering, ofte i samarbeid med sine tillitsvalgte.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-0350-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 351**Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen****Besvart 11. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Mener fiske- og havministeren at Bivdu er en konsultasjonspart i viktige spørsmål i sjøsamiske områder?

BEGRUNNELSE:

Bivdu er en organisasjon for fiskere i sjøsamiske områder. Foreningen har ca. 150 medlemmer og i statistikken for organisasjonen er det opplysninger om hvor de kommer

fra (bosted), om de er kvinner eller menn, om de er A eller B registrere fiskere, om de er sjølaksefiskere og hvilken aldersgruppe de er i. Navneliste over medlemmer vil de naturlig nok ikke utlevere; iht. Grunnloven og Den Europiske Menneskerettskonvensjonen er det i all hovedsak ikke noe som kan kreves; medlemskap i en organisasjon er en del av privatliv og retten til politisk ytringsfrihet.

I flere aktuelle saker har Klima- og Miljøverndepartementet og Miljødirektoratet gjennomført konsultasjon-

er med Bivdu (spesielt ang. laksefiske i sjø), men Nærings- og Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet har ikke en eneste gang hatt slik konsultasjon, på tross av at det i en årrekke har vært viktige saker hvor dette burde skjedd (f.eks. i de årlige regulerings sakene).

Sametinget har i flere tilfeller brakt spørsmålet om Bivdu og konsultasjonsrett opp for fiskerimyndighetene, blant annet i møtet:

«Avklaringer mellom Fiskeridirektoratet og Sametinget vedr. prosess for fiskerireguleringen 2025».

Sjøl uten at Sametinget har satt dette på agendaen er Sameloven klar på at myndigheter plikter å konsultere andre samiske interesser og rettighetshavere. Likevel har altså hverken Nærings- og fiskeridepartementet eller Fiskeridirektoratet innrømmet slik konsultasjonsplikt ovenfor Bivdu en eneste gang. I noen tilfeller er Bivdu henvist til å gi ordinære høringsuttalelser på linje med det som enhver borger eller organisasjon i landet kan gjøre. (Som nevnt har Klima- og Miljøverndepartementet hatt konsultasjoner, det samme har både fylkeskommuner og kommuner hatt).

Svar:

Det er svært viktig for meg at det ikke fester seg et bilde av at samiske interesser mangler påvirkningskanaler og en medvirkningsmulighet på fiskeriområdet.

Nærings- og fiskeridepartementet har i sin alminnelighet et ansvar for at alle saker som vi behandler er tilstrekkelig opplyst, og at de interesser som kan bli berørt, høres. Når det gjelder saker som kan påvirke samiske interesser direkte, foreligger det en særskilt plikt etter sameloven (Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold av 12. juni 1987) til å konsultere Sametinget og andre representanter for berørte samiske interesser. Departementet gjennomfører derfor årlig konsultasjoner

med Sametinget om relevante regulerings spørsmål samt andre fiskeriforvaltningsspørsmål som berører samiske interesser. Videre holdes det faste høringsmøter med representanter fra hele fiskerinæringen og øvrige berørte interesser i forkant av de årlige fiskerireguleringene.

Når det gjelder Bivdu har de bedt om konsultasjonsrett med departementet, og dette er et spørsmål vi har til vurdering.

For departementet er det avgjørende både å hegne om tilliten og effektiviteten til den særordningen som konsultasjonsinstituttet er, samtidig som legitimitet og interessefelt til vedkommende organisasjon klargjøres. Sentralt står spørsmålet om medlemsmassens omfang og sammensetning, for å kunne ta stilling til hvilke berørte interesser organisasjonen representerer.

Som ledd i denne vurderingen har det vært holdt en rekke møter og vært skriftlig kommunikasjon mellom departementet og Bivdu. For at departementet skal kunne ta stilling til om det foreligger en konsultasjonsrett, er det nødvendig med oppdaterte og verifiserbare opplysninger om Bivdu som er relevante for vår vurdering av vilkårene i sameloven. I vurderingen er det blant annet relevant om organisasjonen kan anses å representere de samiske interessene som kan bli berørt av tiltakene i en konkret sak, og om det er tilstrekkelig tilknytning mellom organisasjonen og den konkrete saken det er snakk om. Departementet har derfor etterlyst en del opplysninger om medlemsmassen til Bivdu, og det er fortsatt en dialog knyttet til å få tilstrekkelig klarhet i dette.

Jeg vil videre understreke at uavhengig av spørsmålet om konsultasjonsrett så har Bivdu anledning til å be om møter med departementet om saker som er viktige for organisasjonen og dens medlemmer. De har også på lik linje med andre mulighet til å spille inn høringssvar i alle saker som sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 352

Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 11. november 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Vil statsministeren ta initiativ til at Norge stiller som garantist for EUs planlagte lån til Ukraina, gitt Norges unike kredittverdighet og oljefondets størrelse, og med tanke på

at Belgia krever risikodeling for å frigjøre frosne russiske midler som sikkerhet?

BEGRUNNELSE:

EU diskuterer et rentefritt lån til Ukraina på om lag 140 milliarder euro, sikret med frosne midler fra den russiske sentralbanken som står hos Euroclear i Belgia. Belgia har stilt som betingelse at andre land deler risikoen, da de frykter juridiske og økonomiske konsekvenser dersom Russland senere krever midlene tilbake. Dette har foreløpig blokkert en løsning i EU, til tross for Ukrainas akutte behov for finansiering. Flere, både i Norge og utlandet, har foreslått at Norge – som har verdens høyeste kreditverdighet, et oljefond på over 20 000 milliarder kroner og som har fått merinntekter i billionklassen som følge av Putins gasskrig mot Europa – bør stille som garantist for lånet. Dette er også noe undertegnede støtter. Spørsmålet er om regjeringen vil ta initiativ til at Norge stiller som garantist, for å bidra til europeisk sikkerhet, styrke Ukrainas forsvarsevne og styrke Norges internasjonale omdømme som en forkjemper for Ukrainas frihet.

Svar:

Norge er en betydelig bidragsyter til Ukraina, politisk, militært og humanitært. Vi arbeider fortløpende med å innrette norsk støtte etter Ukrainas behov slik at den gir størst mulig effekt for Ukrainas forsvarsevne, utholdenhet og gjenoppbygging. Vår støtte gis derfor uten krav om til-

bakebetaling og er langsiktig og forutsigbar. Rammen er på 274,5 milliarder kroner frem til og med 2030, inkludert budsjettforslaget for 2026. Støtten koordineres i tett samarbeid med EU og nære partnere.

Europakommisjonen arbeider med å finne løsninger som kan bidra til langsiktig og forutsigbar økonomisk støtte fra europeiske land til Ukraina. Mange av medlemslandene har begrenset handlingsrom for å yte omfattende direkte støtte, slik Norge gjør gjennom Nansen-programmet.

En modell som Kommisjonen arbeider med, er å benytte immobiliserte russiske sentralbankmidler til å gi et lån til Ukraina på om lag 140 mrd. euro. Vår forståelse er at lånet først skal tilbakebetales dersom Ukraina får krigsskadeerstatning fra Russland. De russiske midlene befinner seg blant annet i verdipapirsentralen Euroclear i Belgia. Dersom midlene skal lånes ut kan det være nødvendig med garantier som avlaster Belgia og Euroclear for eventuell økonomisk risiko.

EU har foreløpig ikke tatt noen beslutning om å etablere en låneordning for de russiske midlene, eller hvordan et slikt lån skal håndteres. Det europeiske råd har bedt Kommisjonen arbeide videre med ulike muligheter for ny finansiell støtte.

Regjeringen vil holde Stortinget orientert om Norges støtte til Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 4. november 2025 av stortingsrepresentant Stian Storbukås

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kommunene kan tilby tilstrekkelige hjemmetjenester, og andre ambulerende tjenester, ved langvarige strømbrydd i hele eller av Norge gitt det faktum at store deler av bilparken er elektrifisert?

BEGRUNNELSE:

Russland driver en invasjonskrig mot Ukraina hvor en av taktikkene er systematisk ødeleggelse av infrastruktur generelt, og energiforsyningen spesielt. Vi vet også at Russland driver hybridkrig mot vestlige land, med både drone- og sabotasjeaktivitet. I en situasjon hvor Norges strømmett blir skadet og satt ut av spill i lengre tid vil vår beredskap bli satt på den største prøve.

I nevnte forskrifts § 2 gjøres det unntak for kjøretøy som er knyttet til beredskap. Av en eller grunn er ambulanser og kjøretøy knyttet til helseoppdrag ikke omfattet av unntakene.

Ifølge Fagbladet (2019) skal 80 prosent av bilene i Oslos hjemmetjeneste være elektriske. Tallet er helt sikkert høyere i dag. Kristiansand hadde i april en andel på 86 prosent. Under et formannskapsmøte fikk denne representanten anledning til å stille spørsmål om i hvilken grad Kristiansand med 118 000 innbyggere kunne holde hjemmetjenestene i gang ved langvarig strømbrydd. Svaret var skremmende:

«Vi er veldig sårbare når strømmen går. Mange av bilene har kort rekkevidde, og det er en utfordring. Når strømmen går må vi finne en hurtiglader, og det er ganske

krevende.», sa kommunens beredskapskoordinator. Han påpekte også at nødaggregater ikke er en utømmelig ressurs man kan basere seg på. Ladenettet kan også falle ut ved teknisk svikt. Koordinatoren sa under møtet at en 30 prosent fossile biler er nødvendig for å utføre kritiske oppgaver når elbilene ikke kan brukes som vanlig.

Denne problemstillingen vil være i både by og land. Det er helt åpenbart at det må være på plass muligheter for fossile biler til livsviktige hjemmetjenesteoppdrag, slik det også er for øvrige beredskapskjøretøy. Andelen må selvsagt kommunene vurdere selv.

Svar:

Av lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) fremgår at kommunene skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, jf. loven § 3-1 første ledd. Kommunens plikt til å sørge for nødvendige tjenester gjelder også i kriser. Av loven § 5-2 fremgår at kommunen skal utarbeide en beredskapsplan for sin helse- og omsorgstjeneste i samsvar med de krav som følger av helseberedskapsloven. Kommunens beredskapsplan for helse- og omsorgstjenesten skal også samordnes med kommunens øvrige beredskapsplaner.

Lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven) § 2-2 pålegger blant annet kommuner å «utarbeide en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenester de skal sørge for et tilbud av eller er ansvarlige for. (...). Beredskapsplanen skal også omfatte tjenester som etter lov eller avtale tilbys av private virksomheter som en del av de respektive tjenester. Det skal også i nødvendig utstrekning utarbeides delplaner for aktuelle institusjoner og tjenesteområder.» Kravene til beredskapsplaner er ytterligere utdypet i forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap. Forskriften § 3 første ledd lyder:

«Virksomheten skal gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser skaffe oversikt over hendelser som kan føre til ekstraordinære belastninger for virksomheten. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal ta utgangspunkt i og tilpasses virksomhetens art og omfang. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal alltid omfatte selve virksomheten, virksomhetens ansvarsområde og lokale forhold som innvirker på virksomhetens sårbarhet. Forutsetningene risiko- og sårbarhetsanalysen bygger på skal dokumenteres.»

Av forskriften § 4 første ledd fremgår at beredskapsplanene skal omfatte prosedyrer for ressursdisponering og omlegging av drift som sikrer nødvendig tjenesteytelse ved:

«a. interne og eksterne hendelser som vesentlig reduserer virksomhetens evne til å yte varer og tjenester.

b. eksterne hendelser som vil innebære en ekstraordinær belastning på virksomheten og som kan kreve en generell omstilling av den ordinære driften for å kunne øke kapasiteten.»

Kommunene i Norge er svært ulike. Det gjør at konkrete statlige føringer om hvordan ulike tjenester skal organiseres eller hva som er et beredskapsmessig riktig nivå på ulike kommunale ressurser, ofte vil være lite tilpasset lokale forhold og behov. I helseberedskapsmeldingen understreket regjeringen at en sterk kommunal helse- og omsorgstjeneste er grunnlaget for en god helseberedskap og er avgjørende for å redusere konsekvenser av kriser. Helseberedskapen i Norge har en styrke ved at mye ansvar, kompetanse og virkemidler ligger på kommunalt nivå. Kjennskap til lokale forhold gir en mer målrettet og tilpasset håndtering av hendelser og kriser nært de som berøres, samt mulighet til fleksibilitet og omstillingsevne i responsen. Som det fremgår av ovennevnte lov- og forskriftsregulering er det klart at kommunene skal ha beredskapsplaner som gjør det mulig å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder helsetjenester i hjemmet, også ved uforutsette hendelser som for eksempel langvarig strømbrytning.

Når det gjelder forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport, som regulerer kontrakter for offentlige anskaffelser av kjøretøy til veitransport, har jeg innhentet bidrag til svar fra Samferdselsdepartementet.

Det fremgår av forskriften § 2 at den gjelder for kontrakter for alle anskaffelser av kjøretøy til veitransport. Dette omfatter blant annet kjøp, avbetalingskjøp, leasing og leie av kjøretøy både ved inngåelse eller fornyelse av rammeavtale og ved avrop på eksisterende rammeavtale.

Forskriften gjelder anskaffelser som foretas av (§ 2 annet ledd bokstav a):

offentlig oppdragsgiver omfattet av forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) og forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften). Kommuner er en offentlig oppdragsgiver som omfattes av anskaffelsesregelverket

Videre fremgår at bl.a. en offentlig oppdragsgiver som nevnt i § 2 annet ledd skal stille følgende miljøkrav ved anskaffelse av:

a. Personbil (M1): 0 g CO₂/km

b. Varebil (N1-I, N1-II og N1-III): 0 g CO₂/km

Det betyr i praksis at personbilen må være en elektrisk drevet bil, men forskriften åpner for at det iht. § 4 kan gjøres unntak fra miljøkravene når et følgende vilkår inntrer:

§ 4.Unntak fra miljøkrav

Offentlig oppdragsgiver og operatør og deres underleverandører kan fravike miljøkrav i § 3 dersom:

a. primærbehovet for anskaffelsen ikke kan dekkes ved kjøretøy som definert i § 3

b. tilstrekkelig ladeinfrastruktur ikke er tilgjengelig

c. buss som bruker biogass

d. behovet skal dekkes ved anskaffelse av brukt kjøretøy og markedet ikke kan tilby brukt kjøretøy som oppfyller kravene i § 3

e. virksomheten er bundet av en rammeavtale inngått før forskriftens ikrafttredelse som hindrer dem i å anskaffe kjøretøy som oppfyller kravene i § 3.

Anskaffelse av kjøretøy som ikke kan oppfylle miljøkrav i § 3, skal uansett ha lavest mulig CO₂-utslipp og muligheten for bruk av biogass kan vurderes.

Hovedregelen etter regelverket er altså at kommunene skal kjøpe elektriske biler, også til den bruk det

her er snakk om. Av forskriften § 4 første ledd bokstav a fremgår imidlertid at kommunene etter en konkret vurdering også kan kjøpe annet enn utelukkende elektriske biler dersom dette etter en beredskapsmessig vurdering fremstår som nødvendig. Om det er adgang til å dette må den enkelte kommune selv vurdere, men i en slik vurdering vil det være relevant å blant annet legge vekt på begrensninger i kjørelengde for aktuelle elektriske biler, om det er mulig å sørge for tilstrekkelig lading av de elektriske bilene døgnet gjennom og hvilken mulighet man har for forsyne bilparken med nødstrøm i situasjoner hvor strømmettet er nede i kortere eller lengre perioder.

SPØRSMÅL NR. 354

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 12. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort for å følge opp anmodningsvedtaket fra representantforslag S 171 (2024-25), og vil statsråden sørge for at Nome kommune, Telemark fylkeskommune og evt. andre berørte, tilføres midler som sikrer videre arbeid med, og forsvarlig saksbehandling av, den krevende prosessen rundt etablering av mineralindustri på Fensfeltet?

BEGRUNNELSE:

Fensfeltet i Nome kommune er trolig Europas største forekomst av sjelden jordartsmetaller (REE-mineraler), og er særlig rikt på såkalte «magnetmetaller» - en kritisk råvare for energiproduksjon, elektrisk transport, kommunikasjonsteknologi og forsvarsteknologi.

Det har blitt etablert svært lite ny mineralindustri i Norge de siste 40 år, og Nome kommune har gjort nybrottsarbeid innen saksbehandling, innbyggermedvirkning og samarbeid med næringsaktører for å bidra til en oppdatert praksis i tråd med dagens regelverk og forventninger. Dette er ressurskrevende arbeid, og langt utenfor hva en kommune normalt håndterer av saksbehandling – særlig i lys av den krevende økonomiske situasjonen for kommune-Norge.

Med tidligere tildelinger fra departementet har Nome gjennomført grundige kartlegginger av 4 utpekte arealer/områder for etablering av s.k. «grønn mineralpark», i tråd med regjeringens mineralstrategi. 2 av disse har vært på høring, og kommunen forventes å peke ut

areal for videre planprosess 1. kv. 2026. Imidlertid er det fortsatt mange ubesvarte spørsmål, og det er kritisk for prosjektets samfunnsaksept og muligheter for videre finansiering at det gjøres tilstrekkelig gode alternativsvurderinger. De to arealene som nå vurderes, fremstår begge svært konfliktfylte, av ulike årsaker. Derfor er det avgjørende at dersom ett av disse velges, må det gjøres med visshet om at det ikke finnes andre, bedre egnede arealer. En slik vurdering må inkludere arealer også utenfor Nome kommunes grenser, og det er derfor naturlig om Telemark fylkeskommune gis en ledende eller koordinerende rolle i et slikt arbeid.

Mineralene på Fen er kritiske ressurser som kan utgjøre en reell geopolitisk forskjell, og bidra til å sikre europeisk uavhengighet fra Kina og et stadig mer ustabilt USA. Prosjektet fremstår slik sett som av stor samfunnsmessig viktighet, og det vil etter vårt syn derfor være naturlig om staten og underliggende forvaltningsnivåer (fylke og kommune) inntar en mer ledende og styrende rolle.

Svar:

I spørsmålet er det vist til representantforslag S 171 (2024–2025). Jeg regner med at det er ment å henvise til Innst. 171 S (2024–2025), og svarer derfor med bakgrunn i det.

Tilgang på kritiske mineraler er viktigere enn noen gang, både for Norge og for våre allierte.

Regjeringen vil legge til rette for at Norge er en bærekraftig, stabil og langsiktig leverandør av mineraler. Vi arbeider med problemstillinger knyttet til kritiske min-

eraler langs flere spor. Myndighetenes viktigste ansvar når det gjelder kritiske mineraler er å etablere gode og forutsigbare rammevilkår og regelverk for mineralnæringen.

Vi har blant annet fremmet forslag om ny minerallov, som ble vedtatt av Stortinget før sommeren. Den nye loven skal legge til rette for økt mineralaktivitet og en mer bærekraftig og effektiv forvaltning og utnyttelse av mineralressursene i Norge, og det er tatt flere grep for å øke aktiviteten i Norge. Ett tiltak er å styrke samordningen av de ulike saksbehandlingssporene på mineralfeltet. Et annet er å samle tillatelsene til å undersøke statens mineraler, industrimineraler og lette metaller på en og samme hånd.

Godt samarbeid med partnerland og allierte er også en sentral del av rammevilkårene for å bidra til robuste verdikjeder. Vi har derfor inngått flere industripartnerskap om kritiske mineraler, blant annet med EU, Tyskland og Frankrike. Jeg er også enig i at nordisk samarbeid er viktig, og jeg vil fortsette å følge dette opp i det videre arbeidet. Vi prioriterer blant annet årlig å delta på Nordic Mining Day ifm. gruvemessen PDAC i Canada. Arrangementet er et samarbeid mellom de svenske, finske og norske geologiske undersøkelsene. Her utveksler de nordiske landene erfaringer og oppdaterer hverandre om prosjekter, rammevilkår m.m.

Jeg arbeider også med å følge opp tiltak i mineralstrategien. Senest i august i år leverte Norges forskningsråd sine anbefalinger om en fremtidig FoU-satsing for bærekraftig utnyttelse av landbaserte mineraler og jeg vurderer nå videre oppfølging av Forskningsrådets rapport.

Fensfeltet i Telemark er i en særstilling, som Europas største dokumenterte forekomst av sjeldne jord-

arter. Regjeringen har derfor allerede støttet Nome kommune med til sammen 7,5 mill. kroner for å bidra til god fremdrift i arealavklaring og utvikling av Fensfeltet. Tildelingen legger ingen føringer for den pågående prosessen. Vi har også fremmet Fensfeltet som prosjekt under Mineral Security Partnership, som Norge er en del av. I tillegg har selskapet REN fått 60 mill. kroner i tilskudd fra Innovasjon Norge til et pilotprosjekt for bearbeiding av sjeldne jordartsmetaller på Fensfeltet.

Arealavklaring er kommunens ansvar. Nome kommune har valgt en aktiv styringsrolle for å legge til rette for utvikling av Fensfeltet. Jeg er godt kjent med at Nome kommune har gjennomført en arealanalyse for fire ulike områder for plassering av en mineralpark for gruvedrift og deponi. På bakgrunn av dette har Nome kommune foreslått to alternative plasseringer, hvor det ene alternativet er en kombinasjon av tre av områdene som er kartlagt. Høringsprosessen har identifisert ulike målkonflikter som må løses og tas stilling til. Kommunen har inngått en partnerskapsavtale med flere relevante myndigheter, inkludert Telemark fylkeskommune, for styrket involvering i prosessen. Jeg opplever at Nome kommune arbeider målrettet og systematisk med arealprosessen, basert på grundige faglige vurderinger.

Jeg vil også legge til at regjeringen er opptatt av å spille på lag med industrien, partene i arbeidslivet, miljøbevegelsen og lokalsamfunnet. Erfaringsvis er lokal forankring og støtte til denne type prosjekter av stor betydning. Viktigheten av lokal forankring er en av begrunnelsene for regjeringens støtte til Nome kommune for gjennomføring av arealprosessen.

SPØRSMÅL NR. 355

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 12. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil næringsministeren redegjøre for hvorfor regjeringen, til tross for økende konkurser i bygge- og tilhørende treindustri, verken iverksetter motkonjunkturtiltak gjennom statlige byggeprosjekter (slik Arbeiderpartiet ofte foreslår) eller lettelser i skatter, avgifter og byråkrati (slik FrP foreslår), og hvilke umiddelbare grep statsråden vil ta for å hindre at levedyktige bedrifter går over ende?

BEGRUNNELSE:

Bygge- og treindustrien er hardt presset. I Innlandet og ellers i landet ser vi nå konkurser på konkurser samt permitteringer og nedleggelser i underleverandørleddene.

Blant ferske eksempler er Sandermoen AS (industriell overflatebehandling av treprodukter) som nylig gikk konkurs med om lag 40 mill. kroner i gjeld – 12 ansatte mister jobben. Videre er Boligpartner AS, en av landets største hus- og hytteprodusenter, slått konkurs – 129 an-

satte ble direkte rammet. Moelven Løten AS, et tradisjonsrikt sagbruk, avvikles som følge av for høye råvare- og produksjonskostnader og varslede nye miljøkrav som ville krevd om lag 50 mill. kroner i investeringer innen 2030. I tillegg har Moelven Van Severen i Kongsvinger-området midlertidig gått ned til dagskift og permittert medarbeidere som følge av svakt marked.

Fellesnevneren i sakene er lav byggeaktivitet, svekket ordreinngang, høye renter og kraftig kostnadsvekst som spiser marginene i hele verdikjeden – fra sagbruk og panelprodusenter til entreprenører og boligutviklere. Når en bransje sliter, finnes grovt sett to veier: (1) en keynesiansk motkonjunkturlinje der staten igangsetter prosjekter og løfter etterspørselen, eller (2) en FrP-linje der rammebetingelsene lettes gjennom lavere skatter og avgifter, lavere energi- og gebyrskostnader og raskere, enklere regelverk og saksbehandling. Regjeringen gjør etter mitt syn ingen av delene: Den har verken lagt frem en målrettet investeringspakke som får i gang byggeaktiviteten, eller gjennomført betydelige lettelser i skatter, avgifter og byråkratiske krav som gjør det lønnsomt å stå i, og starte nye, prosjekter.

Konsekvensen er at levedyktige bedrifter bukker under før markedene rekker å ta seg opp, kompetanse forsvinner ut av bransjen, og lokalsamfunn mister viktige arbeidsplasser. Det haster å få på plass umiddelbare tiltak som faktisk virker i bedriftenes hverdag.

På denne bakgrunn ber jeg statsråden forklare hvorfor regjeringen står passiv gjennom konkursbølgen i bygg- og treindustrien, og redegjøre for hvilke konkrete, raske grep som nå vil bli tatt for å hindre at flere bedrifter med i utgangspunktet bærekraftig drift går konkurs og flere arbeidstakere mister jobbene sine.

Svar:

Byggenæringen er en konjunktursensitiv næring. Det har de siste årene vært høy prisvekst på innsatsvarer, samt et klart høyere rentenivå enn i tidligere år. Dette har trukket ned boliginvesteringene og dermed aktiviteten i byggenæringen, og både salget og igangsettingen av nye boliger har vært på svært lave nivåer. Fremover er det derimot ventet endring. Norges Bank har kuttet renten to ganger, og varsler gradvis videre normalisering av rentenivået. Bedriftene i Norges Banks regionale nettverk meldte i september at de forventet vekst i både tredje og fjerde kvartal i år, særlig i de store byene. Det har også vært god reallønnsvekst i fjor og i år. Det kan tilsi en økning i husholdningenes etterspørsel etter nye boliger. Finansdepartementet og Norges Bank anslår en vekst i boliginvesteringene neste år på hhv. 11,7 og 7,5 prosent, og de fleste andre prognosemiljøer anslår også at det kommer et omslag i boligbyggingen de nærmeste årene.

At det etter noen tøffe år ser ut til å gå mot lysere tider for byggenæringen generelt, og boligbyggerne spesi-

elt, er gode nyheter. Særlig for de som har klart seg gjennom disse utfordrende årene, gjennom omstilling og god drift. Næringen må tilpasses de utfordringene vi ser i dag, samt forventede og uventede utfordringer i fremtiden. Utfordrende tider kan være tider hvor slik tilpasning skjer.

Regjeringen har et mål om at det skal bygges 130 000 nye boliger innen 2030. Det er allerede gjort en rekke grep for å bidra til dette og det arbeides med andre tiltak som skal gjøre det enklere å bygge boliger. Kommunal- og distriktsdepartementet har økt digitalisering- og forenklingsarbeidet for å få ned tidsbruken i plan- og byggesaksprosessene. Det settes også i gang en omfattende gjennomgang av byggereglene. Regjeringen har økt rammene til Husbanken og i 2025 er lånerammen rekordhøy. Dette skal bidra til flere boliger som samfunnet trenger.

I tillegg vil den planlagte styrkingen av Forsvaret gi behov for betydelige investeringer innenfor eiendom, bygg og anlegg, og tilhørende behov for arbeidskraft. Framover vil også energieffektivisering trolig øke oppdragsmengden for byggenæringen. I møte med dette vil vi trenge en kompetent og fortsatt omstillingsdyktig byggenæring, noe regjeringens politikk skal støtte oppunder.

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 7. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Tilskuddet til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere kuttet med 10 millioner i statsbudsjettet for 2026.

Etter et slikt kutt, hvordan vil regjeringen følge menneskerettslige forpliktelser og sørge for at tilreisende tiggere har et sted å sove om vinteren?

BEGRUNNELSE:

Tilreisende tiggere, som oftest romfolk fra EØS land benytter seg av akuttovernattingen som kirkens bymisjon tilbyr om vinteren i Norge.

Kirkens Bymisjon rer hver dag opp senger for dem som ikke har noe sted å sove blant fattige EØS-migranter. Regjeringens forslag til statsbudsjett betyr at de må sove ute.

Tilskudd til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere kuttet med ti millioner i 2026 og Regjeringen planlegger nå å avvikle det helt.

Kirkens bymisjon har rettet sterk kritikk mot regjeringens forslag og uttaler at det er en menneskelig og menneskerettslig feilvurdering.

Avdelingsleder i Kirkens bymisjon uttaler videre at konsekvensene trolig er at alle akuttovernattingstilbud forsvinner. I tillegg vil det ramme sanitære tilbud, matservering, råd og veiledning for målgruppen. Samtidig påpeker hun at å denne ordningen er brutal politikk. Det rammer livsviktige tilbud til de mest utsatte hardt.

Alle EU-land har slått fast at ingen skal måtte sove ute av mangel på akuttovernattingstilbud. En rekke menneskerettighetsorganer har anbefalt Norge å sikre akuttovernatting for alle som trenger det.

Ved å kutte i tilbudet, legger man ansvaret for tilbudene over på kommunene som allerede sliter med stram økonomi og som prioriterer denne gruppen i svært liten grad.

Svar:

Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2025–2026) å avvikle tilskuddet til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere fra 2027, og kap. 621, post 70 foreslås redusert med 10 mill. kroner i 2026.

Tilskuddsordningen ble opprettet sommeren 2013 som et ledd i Tiltaksplan mot tigging, på bakgrunn av en økning i antall EØS-borgere som kom til Norge for å tigge. Ordningen ble etablert for å håndtere en plutselig økning i antall personer med behov for humanitære tiltak.

Situasjonen i dag er mer stabil og oversiktlig, sett i forhold til den akutte situasjonen i 2013. Kommunene har dermed bedre forutsetninger for å ivareta sine forpliktelser overfor denne sårbare gruppen. Personer i denne gruppen som befinner seg i en nødssituasjon, har rett til økonomisk stønad og midlertidig botilbud etter sosialtjenesteloven til det kan forventes at det vil være mulig å få bistand fra kilder i hjemlandet, ev. bistand til hjemreise.

Norges forpliktelser i henhold til internasjonale konvensjoner gjelder for alle som oppholder seg i landet. Kommunene har en hjelpeplikt overfor personer i en nødssituasjon, også utover den lov- og forskriftsregulerte plikten til å yte hjelp som følger av sosialtjenesteloven.

Kommunene har et omfattende tjeneste- og virkemiddelapparat, som kan brukes også overfor EØS-borgere som kommer til Norge for å tigge. Kommunene kan, som i dag, inngå samarbeid med frivillige organisasjoner om humanitære tilbud til gruppen.

Behovet for en statlig tilskuddsordning er ikke lenger sterkt til stede. Regjeringen foreslår en nedtrapping og avvikling av tilskuddet over to år for å gi kommunene og de frivillige organisasjonene tid til å tilpasse seg.

SPØRSMÅL NR. 357**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 18. november 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

EUs klimaministere har i dag blitt enige om et nytt mål om 90 prosent utslippskutt innen 2040.

Hvordan vurderer statsråden at dette målet vil påvirke etterspørselen etter norsk olje og gass?

BEGRUNNELSE:

EUs klimaministre har i dag blitt enige om et nytt mål om å redusere utslippene med 90 prosent innen 2040. Avtalen åpner for kvotekjøp utenfor EU for inntil 5 prosent av dette, slik at det reelle målet er 85 prosent kutt innenfor EUs grenser innen 2040.

Et så stort utslippskutt i løpet av 15 år innebærer en betydelig reduksjon av forbrenning av fossile energikilder. I et bakgrunnsnotat om klimamålet anslår EU-kommisjonen at etterspørselen etter fossil energi vil reduseres med 80 prosent i 2040 sammenlignet med 2021 hvis målet nås.

Svar:

Olje og gass omsettes i markeder som er globale i sin natur. Selskaper som produserer olje og gass på kontinental-sokkelen selger produksjonen sin i disse markedene. Norske felt dekker nå 2-3 pst. av verdens bruk av olje og gass. Denne andelen ventes bli redusert over tid. Europa står for 11 pst. av gassbruken og 14 pst. av oljebruken globalt.

Norge er den største produsenten og eneste relevante nettoeksportøren av olje og gass i Europa. Samlet europeisk egenproduksjon av olje og gass er lav. Egenproduksjonen har videre blitt betydelig redusert det siste tiåret og er fortsatt fallende. Europa er derfor helt avhengig av å importere olje og gass fra andre deler av verden både i dag og framover.

EU og Storbritannia importerte i 2024 mer enn 310 mrd. Sm³ gass eller 2,5 ganger norsk produksjon (124 mrd. Sm³). Det resterende gassbehovet i Europa er i økende grad dekket av importert LNG. I 2024 utgjorde LNG i underkant av 40 pst av EUs gassimport, opp fra om lag 20 pst. i 2021. Russland var i 2024 den nest største kilden til LNG. EU har mål om å løsrive seg fra både russisk gass og olje, som da må dekkes inn fra andre kilder.

Av norsk gasseksport leveres om lag 70 pst. gjennom rørledninger til mottaksterminaler i EU-land, 25 pst. til mottaksterminaler i Storbritannia, mens 5 pst. eksporteres på skip som flytende naturgass (LNG).

Olje og gass produseres i Norge med gjennomsnittlig lavere utslipp av klimagasser enn olje og gass produ-

sert i andre deler av verden. LNG levert fra andre regioner til Europa har mer enn 11 ganger høyere utslipp per levert enhet enn tilsvarende utslipp fra norsk rørgass.

De sentrale energianalysemiljøene forventer at Europa vil trenge olje og gass i flere tiår fremover. Behovet ventes gradvis å reduseres over tid, men ventes i tiår framover være nødvendig for at myndighetene i Europa skal kunne gi sine innbyggere og næringsliv trygghet for kontinuerlig tilgang til stabil energi til en akseptabel pris, samtidig som klimagassutslippene reduseres.

EU og Storbritannia ventes således å ha et importbehov som langt overstiger forventet norsk produksjon mot 2040. Alternativet til norske leveranser vil være enda høyere import av olje og gass fra andre deler av verden. Egenproduksjon er i seg selv viktig for enhver region da den gir økt trygghet for tilgang på olje og gass også i krisesituasjoner. Jeg mener det å ha egenproduksjon av både olje og gass i tiårene fremover er avgjørende for Europas energisikkerhet, økonomiske utvikling og derfor også Europas nasjonale sikkerhet i en urolig verden.

Det finnes ikke én spesifikk bane for hva etterspørselen etter olje og gass vil være i en utvikling som er i tråd med et klimamål. Det gjelder også for 2040-klimamålet i EU. Ethvert utslippsmål kan oppnås ved ulike kombinasjoner av teknologier og energikilder, inkl. olje og gass. Det er videre usikkerhet knyttet til norsk olje- og gassproduksjonsnivå fremover. Produksjon forventes gradvis å avta framover som følge av «uttømmingseffekten». Uttømmingseffekten er det produksjonsfallet som skjer fra allerede gjennomførte investeringer og tiltak. Dette underliggende fallet er typisk opp mot 10 pst. per år. For at produksjonen ikke skal falle svært raskt trengs det derfor kontinuerlig at det gjøres nye funn gjennom leting, at funn bygges ut og at økt utvinningstiltak gjennomføres.

Jeg ser, på denne bakgrunn, at norsk olje- og gassproduksjon ikke vil være markedsbegrenset, men ressursbegrenset, både på kort og lang sikt.

Regjeringen vil derfor videreutvikle petroleumsvirksomheten for fortsatt å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Dette vil vi gjøre gjennom å videreføre dagens stabile, forutsigbare og langsiktige petroleumpolitikk. Slik vil vi legge til rette for videre lønnsom leting, utbygging, økt utvinning og drift i næringen. Da kan starten på produksjonsfallet utsettes og deretter begrenses. Dette vil være bra for arbeidsplasser, verdiskaping og statlige inntekter i Norge - og bra for våre allierte i EU og resten av Europa.

SPØRSMÅL NR. 358

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 11. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om det totale antall ansatte med «direktør» i stillingstittelen i hhv. Samferdselsdepartementet, samtlige underliggende etater og samtlige selskaper eid av staten ved Samferdselsdepartementet samt oppgi samlede utgifter til lønn/samlet godtgjørelse inkludert evt. pendlerbolig, pendlerreiser, pensjonsopptjening mv. for alle disse?

Svar:

Departementet og underliggende etater

Tabellen under viser antall ansatte i Samferdselsdepartementet og underliggende etater som har «direktør» i stillingstittelen. For «samlede utgifter til lønn» opplyses det om regnskapsførte utgifter til bruttolønn, og for «pensjonsopptjening» opplyses det om hvor mye departementet/underliggende etater har betalt til Statens pensjonskasse. Alle tallene i tabellen er pr. 31. desember 2024 og er avrundet til nærmeste tusen.

	Ansatte med «direktør» i tittel	Regnskapsført bruttolønn	Betalt til Statens pensjonskasse
Samferdselsdepartementet	40	40 179 000	5 296 000
Statens vegvesen	92	114 808 000	12 629 000
Jernbanedirektoratet og Norsk jernbanemuseum	11	15 648 000	1 659 000
Luftfartstilsynet	6	8 455 000	851 000
Statens jernbanetilsyn	6	7 712 000	840 000
Statens havarikommisjon	5	7 902 000	1 122 000
Vegtilsynet	1	1 054 000	99 000

I Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen omfatter ansatte med «direktør i tittelen» både ansatte med og uten personalansvar. 26 av disse ansatte i departementet hadde ikke personalansvar, mens det var 17 i vegvesenet. Både departementet og Statens vegvesen har ledere med personalansvar som ikke har «direktør» i stillingstittelen, som «departementsråd» og «ekspedisjonssjef» i departementet og «kontorsjef» og «seksjonsleder» i Statens vegvesen.

Tallene for bruttolønn omfatter bl.a. ikke utgifter til overtid og ev. fungeringsgodtgjørelser som for den enkelte varierer fra år til år.

Statens vegvesen er den eneste som i 2024 hadde pendlerutgifter. Det utgjorde 201 928 kr og hadde sin begrunnelse i skifte av arbeidssted etter omorganisering. Vegvesenet avviklet den siste pendleravtalen våren 2025.

Ved overgang fra Jernbaneverket til Jernbanedirektoratet 1. januar 2017 mistet ansatte personalbilletten de hadde i Jernbaneverket. Det ble utarbeidet en månedlig kompensasjon for å kompensere for dette tapet. Dette utgjorde 86 598 kroner i 2024 (utbetalt til to direktører). Ansatte som var ansatt før 2004, har i tillegg en tilleggskompensasjon som utbetales ved pensjonering (engangsutbetaling) siden disse ansatte mistet den livslange fribilletten. Dette utgjorde 329 827 kroner (utbetalt til én direktør). Sistnevnte ble utbetalt tidlig i 2025.

Verken departementet eller underliggende etater hadde utgifter til pendlerbolig.

Selskaper/foretak som Samferdselsdepartementet forvalter eierskap i

Selskaper/foretak der staten v/Samferdselsdepartementet forvalter statens aksjer er ikke en del av staten som rettssubjekt. Departementet har derfor ikke oversikt over antall ansatte i selskapene med «direktør» i stillingstittelen.

Staten har som eier av selskaper forventninger til lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Departementet følger derfor med på lønn til disse, og ikke til andre ansatte i selskapene. Tallene for godtgjørelse til ledende ansatte er tilgjengelig i selskapenes årsrapporter. Lønn, pensjonskostnad og andre godtgjørelser til administrerende direktør/konsernsjef går videre frem av den årlige budsjettproposisjonen, jf. tabell 10.1 i Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet. For øvrig stiller regnskapsloven krav til rapportering av lønnskostnader. Dette danner grunnlaget for departementets eieroppfølging på lønnsområdet.

SPØRSMÅL NR. 359**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 18. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden oppgi hvor mye disse bevilgningene samlet har utgjort, hvor mange ekstra årsverk i barnehagene de har resultert i perioden, og hvor stor del av disse bevilgningene som er videreført i forslaget til statsbudsjett for 2026?

BEGRUNNELSE:

Bemanningsnormen ble innført for å sikre bedre kvalitet og trygghet i barnehagene gjennom økt voksentetthet. For å oppnå dette har staten over tid bevilget midler som økning i kommunenes frie inntekter med føringer om bruk til bemanning, og gjennom ulike tilskudd til barnehagesektoren. Det er viktig for Stortinget å få oversikt over den samlede økonomiske innsatsen og effekten av disse bevilgningene, både i form av antall årsverk og videreføring i kommende budsjett. Dette gir grunnlag for å vurdere om bemanningsnormen fungerer etter intensjonen, og om finansieringen er tilstrekkelig for å opprettholde kvaliteten i barnehage tilbudet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke bemanningen i barnehagene. I statsbudsjettet for 2025 ble 800 millioner kroner av veksten i kommunenes frie inntekter begrunnet med bemanning i barnehage. Disse midlene foreslås videreført i 2026, og bør sees i sammenheng med videreføringen av tilskuddet på 200 millioner kroner til toppet bemanning i barnehagene og videreføringen av tilskuddsordningen til økt pedagogtetthet og økt grunnbemanning i levekårsutsatte områder på 216,6 millioner kroner. Det betyr at vi foreslår over 1,2 mrd. til økt bemanning i 2026.

Økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder er en viktig prioritering for regjeringen. Det ble i 2022 opprettet et tilskudd til å styrke pedagogtettheten i barnehager i levekårsutsatte områder. Tilskuddet har senere blitt styrket og utvidet til også kunne øke bemanningen i de samme områdene, og er som nevnt foreslått til 216,6 mill. kroner i 2026. Utdanningsdirektoratet har mottatt rapportering fra barnehageåret 2024–25, og rapporterer om følgende ekstra årsverk over kap. 231 Barnehager, post 61 Tilskudd til økt pedagogtetthet og økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder:

Kommuner	Ekstra årsverk fordelt på type stilling
Gjøvik	2,5 årsverk barnehagelærerutdanning, 0,5 årsverk fagarbeider.
Larvik	Totalt 9,68 årsverk på 12 barnehager. Oppgir ikke stillinger.
Kristiansand	2 årsverk fordelt på to barnehager. Oppgir ikke stillinger.
Halden	Ca. 5 årsverk på sju barnehager. Alle pedagoger.
Skien	5,2 årsverk. Oppgir ikke stillinger.
Tromsø	1 årsverk. Barnehagelærer.
Sarpsborg	5 årsverk. Oppgir ikke stillinger.
Bergen	Ca. 33 årsverk. 16,65 av disse var barnehagelærere og resten assistenter eller fagarbeidere.
Drammen	5 pedagogstillinger.
Trondheim	5 årsverk. Oppgir ikke stillinger.
Indre Østfold	Ingen pedagogårsverk, midlene er brukt til økt grunnbemanning.
Oslo	Bydel Alna: 4 stillinger, bydel Søndre Nordstrand: 28 årsverk, bydel Grorud: Ikke hatt en økning i pedagogårsverk, men økt grunnbemanningen, bydel Stovner: lyste ut pedagogstillinger, men har ikke fått rekruttert barnehagelærere med godkjent utdanning så brukt tilskuddet til økt grunnbemanning, bydel Gamle Oslo: 29 årsverk, 21 årsverk barnehagelærere og 8 årsverk økt grunnbemanning.
Fredrikstad	17 stillinger fordelt på 16 barnehager, og en pedagog som jobber ut mot fem familiebarnehager. Totalt 18 stillinger.

Utdanningsdirektoratet mangler foreløpig rapportering fra Stavanger kommune, og venter rapportering fra kommunen snarlig. Stavanger er blant kommunene som mottar mest av tilskuddet, sammen med Oslo, Bergen og Fredrikstad.

I revidert budsjett for 2025 ble det opprettet et tilskudd på 200 millioner kroner til toppet bemanning i barnehagene. Målet med tilskuddet er å styrke bemanningen, redusere arbeidsbelastningen og bidra til at alle barn får et trygt og godt pedagogisk tilbud. Det er for tidlig å si hvor mange ekstra årsverk tilskuddet har resultert i, men vi tror at dette tilskuddet vil bidra til å snu utviklingen vi har sett der det har blitt færre merkantilt ansatte i norske barnehager.

Etter innføring av bemanningsnormen i 2018 har bemanningstettheten økt betydelig. I 2024 var det i snitt

5,7 barn per ansatt. Siden 2016 har det vært en økende andel ansatte med barnehagelærerutdanning og barne- og ungdomsarbeidere. Det er i dag 42,2 prosent barnehagelærere, og 22,7 prosent barne- og ungdomsarbeidere. Bemanningsnormen oppfylles i 99 % av barnehagene (2024). Likevel rapporteres det om en utfordrende bemanningssituasjon i sektoren. Årsakene kan blant annet være at barnegruppene er annerledes enn tidligere, at flere barn har behov for støtte og tilrettelegging, flere minoritetsspråklige barn og at flere 1-åringer går i barnehage, høyt sykefravær blant ansatte og økte forventninger fra foreldre. Jeg vil framover jobbe godt med de ulike delene av sektoren for å møte utfordringene på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 360

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund

Besvart 11. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er den planlagte pengebruken i forslag til statsbudsjett 2026 på planleggingsmidler på prosjekter som ikke har prioritet i NTP, brutt ned på de enkelte prosjektene, hvor også andel arbeid utført i 2025 der betalingen skjer i 2026 oppgis?

Svar:

Riksvei

Mål, økonomiske rammer og portefølje av utbyggingsprosjekter i Meld. St 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 (NTP) samt innpassing av prosjekter som følger av Stortingets behandling av NTP er utgangspunktet for Statens vegvesens planleggingsaktivitet. Statens vegvesen er gitt føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten slik at det er mulig å starte de særskilt prioriterte prosjektene i første seksårsperiode og gjennomføre planporteføljen på tolv år. Det er også gitt føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten til den til enhver tid gjeldende innfasing av planen, slik at det ikke brukes unødige ressurser på planlegging sett opp mot hva det er rom for å gjennomføre av tiltak, jf. nærmere omtale i kapittel 13.8 i NTP.

For de prioriterte prosjektene gjelder føringen i NTP om at dersom prosjektene ikke endres, gjennom optimalisering eller annen ny informasjon, skal disse gjennomføres først. Målet er at disse kan starte i første seksårsperiode. Systemet med porteføljestyring gir fleksibilitet i den videre oppfølgingen. Gjennomføringen av de særskilt prioriterte prosjektene og planporteføljen vil avhenge av ressursbruken i det enkelte budsjettår.

Innenfor bevilgningen til investeringer er det Statens vegvesen som vurderer behovet for midler til pågående planarbeid og grunnerverv gjennom året. I Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet er det oppgitt midler til planlegging og grunnerverv dersom anslåtte utgifter til et prosjekt overstiger 25 mill. kroner i løpet av budsjettåret.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst fra Statens vegvesen at det for 2026 foreløpig er lagt opp til planleggingsaktivitet på følgende prosjekter som ikke ligger i planporteføljen i NTP, med antatt forbruk i parentes

- E10 Fiskebøl–Nappstraumen (5 mill. kroner)
- E39 Fjøsanger–Arna (6 mill. kroner)
- E39 Bokn–Bømlafjorden (30 mill. kroner)
- E39 Stord–Os inkl. Fjordkrysningen over Bjørnafjorden (14 mill. kroner)
- E18 Ramstadsletta–Slependen–Nesbru (80 mill. kroner)

Det er foreløpig anslått at disse arbeidene vil summere seg til om lag 135 mill. kroner i 2026. For at planene skal være av nytte i fremtiden legger jeg opp til at Statens vegvesen skal slutføre påbegynte planleggingsprosesser. Dette mener jeg er riktig og god ressursbruk.

Jernbane

Med utgangspunkt i NTP, Stortingets behandling av denne, Prop. 1 S (2024–2025) for Samferdselsdepartementet og Stortingets budsjettvedtak for 2025, fastsatte Samferdselsdepartementet i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2025 den oppdaterte investeringsporteføljen for jernbanesektoren. Denne legger Jernbanedirektoratet til grunn for innretningen av gjen-

nomføringsplanen for NTP, direktoratets avtaler med Bane NOR, direktoratets utredningsarbeid, innspill til porteføljeprioritering og helhetlige risikostyring.

På side 174 i Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet går det frem at det for 2026 er anslått å bruke om lag 920 mill. kroner av bevilgningsforslaget på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 73 Kjøp av infrastrukturtjenester – investeringer, til videre planlegging av nye effektpakker og oppstart av enkelte tiltak innenfor effektpakkene som er prioritert i NTP. Det er ikke lagt opp til planlegging av effektpakker/tiltak på jernbanen utover dette i budsjettforslaget for 2026.

SPØRSMÅL NR. 361

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente et forslag fra regjeringen som åpner opp for gårdsutsalg av øl, vin og brennevin med en alkoholprosent over 4,7, i tråd med utspillene i stortingsvalgkampen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i media under valgkampen, der statsminister Jonas Gahr Støre er sitert på at «det har vi bestemt oss for å gjøre noe med» når han snakker om at gårdsutsalg ikke kan selge produkter som øl, vin og brennevin med en alkoholprosent over 4,7.

<https://www.vg.no/nyheter/i/LMry69/regjeringen-aapner-for-mer-alkoholsalg-paa-gaarder>

Statsministeren er også sitert på følgende: – Det er ikke rett frem, men vårt mål er at vi skal finne en god løsning på dette. Gårdsutsalg som denne skal kunne selge øl, vin og brennevin med en alkoholprosent over 4,7 prosent, sier Støre og fortsetter:

– Men det må skje på en måte som ivaretar Vinmonopolet og som er i tråd med EØS-avtalen. Dette skal vi gjøre så fort som mulig og så fort vi finner en løsning som fungerer.

Det vises også til Stortingets vedtak 111 i sak Dokument 8:175 S (2023-2024).

Svar:

En utvidelse av dagens ordning med salg av alkohol direkte fra produsent krever utredning for å sikre vinmonopolordningen og en fortsatt helhetlig alkoholpolitikk. Departementet har fått gjennomført en juridisk utredning av det EØS-rettslige handlingsrommet for salg av alkoholholdige drikker utenom Vinmonopolet. Utredningen er nå til vurdering i departementet. Å åpne for salg av produkter over 4,7 volumprosent alkohol utenom Vinmonopolet vil kreve lov- og forskriftsendringer. Jeg vil sikre at denne saken får en grundig behandling slik at vi kan få på plass en ordning som sikrer Vinmonopolet og den norske alkoholpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 362**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 11. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare kvifor tildelt fellingsløyve for jerv gitt av rovvilt nemnda, har blitt oppheva av direktoratet, når bestandsmålet for ant ynglingar ligg skyhøgt over vedtekte bestandsmål, og tapa av sau til jerven er formidable i dette området, spesielt i Fjord og Stranda kommune, og kan statsråden forklare kvifor regjeringa har foreslått kutt i statsbudsjettet til konfliktdempande tiltak for beitenæringa opp mot rovdyr, i ein situasjon der beitenæringa nærmest er i ferd med å gje opp?

GRUNNGJEVING:

Rovdyrproblematikken er svært stor i delar av Møre og Romsdal, der tapstall for sau etter angrep frå jerven er svært store, spesielt i Sunnylvsbygda i Stranda kommune, men også i store delar av Fjord kommune.

I Fjord kommune er tapstalla for sau i 2024 omlag 60% av lammene. så langt i år er det registrert tap av sau og lam.

I Stranda kommune har det i Sunnylven vore store tap av sau til jerven i Sunnylven beitelag, så langt i år er der registrert 244 tap av sau til jerven, etter at 1605 dyr vart slept i marka. Alle desse i beiteprioriterte områder.

Midt inne i desse områda ligger verdsarvområdet, som blokkerer dette ytterligere, der statsforvalteren og andre forvalter dette betydelig strengere enn det som faktisk vart lagt til grunn i innlemminga av Geirangerfjordområdet i UNESCO verdsarv. Geirangerfjordområdet fekk denne statusen ikkje på grunn av fjellområda og naturen, men kulturverdiane i Fjordområdet/fjellgårdane osv.

Bestandsmålet for jerv er etter rovdyrforliket på 39 årlige jervekull. I 2025 var det påvist 51 jervekull og bestanden estimeres til å ligge på rundt 370 individer.

I forvaltningsområde 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er det eit bestandsmål på 10 ynglinger. Status pr no er i snitt siste 3 åra som er berekningsgrunnlaget som skal brukast, bestanden på 14,7 ynglinger.

- Med andre ord, langt over bestandsmålet også her.

Rovdyrnemnda i region 6 ville gje1 fellingsløyve for jerv innafor jerveprioriterte områder, rett og slett fordi det er der dei beste beiteområda faktisk er og jerven herjer der fritt. Dett vart påklaga og Direktoratet inndrog dette løyvet, heilt uforståeleg.

Det er også problematisk å felle jerven i ordinære jakt, omtrent som å jakte på eit spøkelse, derfor blir kvotane sjelden tatt ut også i dei beiteprioriterte områda.

SNO burde i langt større grade enn praksisen i dag, kunne få ta ut løyva som vert gitt med helikopter ved sporsnø.

Å baserer felling av fellingsløyva for jerve kun med jakt, er regelrett ganglaust og heilt urealistisk.

Viser ellers til brev frå Fjord og Stranda kommune til departementet om saka.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at det brukes store ressurser og er stor oppmerksomhet på forvaltning av jervebestanden. Videre viser tallene for antall ungekull av jerv i 2025 at vi ligger betydelig nærmere det nasjonale bestandsmålet enn i 2024. I region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) er bestanden i 2025 mindre enn bestandsmålet for regionen.

Siste bestandstall rapportert fra Rovdata viser en nasjonal nedgang fra 61 ungekull i 2024 til 51 i 2025. I tillegg ble det i år gjennomført 11 hiuttak, slik at det var 40 gjenværende ungekull ved inngangen til beitesesongen for sau. Selv om bestanden fremdeles er større enn bestandsmålet på 39 årlige ungekull som Stortinget har vedtatt, mener jeg tallene viser at forvaltningen har lyktes med å redusere bestanden, og at antall ungekull nasjonalt ligger nær bestandsmålet.

Det regionale bestandsmålet for jerv i region 6 (Møre og Romsdal) er på 10 årlige ungekull. I 2025 viser tall fra Rovdata at det er født 8 ungekull. Rovviltnemnda i region 6 har delt det regionale bestandsmålet for jerv med henholdsvis 3 årlige ungekull i Møre og Romsdal og 7 årlige ungekull i Trøndelag. I Møre og Romsdal er det 3 ungekull i 2025, der 1 ungekull er tatt ut ved hiuttak.

Når det gjelder endring av rovviltnemndenes vedtak vil jeg oppklare at det er Klima- og miljødepartementet, og ikke Miljødirektoratet, som er klageinstans for nemndas vedtak. Miljødirektoratet har altså ikke opphevet lisensfellingskvoter som rovviltnemndene har vedtatt.

For innværende lisensfellingsperiode vedtok rovviltnemnda i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) en kvote for lisensfelling av inntil 35 jerv, hvorav 31 dyr på en startkvote og 4 dyr på en reservekvote. Rovviltnemnda fordelte startkvoten med 1 jerv i prioritert jerveområde og 6 dyr i beiteprioritert område i Møre og Romsdal, samt 11 dyr i jerveprioritert område og 13 dyr i beiteprioriterte

områder i Trøndelag. I klagebehandlingen opprettholdt departementet totalkvoten, men fjernet startkvoten på 1 dyr i jerveprioritert område i Møre og Romsdal og reduserte antall hunndyr i startkvoten for jerveprioritert område i Trøndelag. Departementets begrunnelse var at rovviltnemnda, som omtalt over, har satt et mål om 3 årlige ungekull av jerv innenfor et nærmere avgrenset jerveprioritert område i Møre og Romsdal. Det har vist seg vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med 3 ungekull i dette området, og i 2025 ble det kun registrert ett ungekull i jerveprioritert område i Møre og Romsdal. Fordi det ikke er registrert en overtallighet av jerv innenfor jerveprioritert område var det departementets vurdering at man må være tilbakeholden med bestandsregulering i denne delen av Møre og Romsdal. I tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning bør uttak av jerv i en slik situasjonen prioriteres i områder rovviltnemnda har avsatt som prioriterte beiteområder.

Det totale tapet av sau til jerv får vi bedre oversikt over etter at søknader om erstatning er behandlet. Det vi imidlertid har av sikker kunnskap per nå er at det ved skadedokumentasjon i løpet av beitesesongen 2025 ble påvist (dokumentert eller antatt) totalt 65 jerveskader i Møre og Romsdal, hvorav 39 innenfor jerveprioritert område og 26 i beiteprioritert område. I de to kommunene Stranda og Fjord som representanten Sve nevner spesielt, ble det påvist henholdsvis 19 og 23 skader. Samtlige skader i Stranda kommune samt 3 i Fjord kommune var i beiteprioritert område, mens 20 jerveskader ble påvist i jerveprioritert del av Fjord kommune.

Tydelig soneforvaltning er et grunnprinsipp i rovviltforlikene av 2004 og 2011. Det betyr at rovdyr og beitedyr prioriteres i ulike områder. I rovdyrprioriterte områder skal bestandsmålene oppnås, og beitenæring skal tilpasses rovviltforekomsten. I beiteprioriterte områder er utgangspunktet motsatt, og det er lav terskel for å tillate

uttak av rovdyr som gjør skade. Hvordan soneinndelingen best løses i den enkelte region er rovviltnemndenes ansvar, og nemnda i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) arbeider nå med revisjon av sin forvaltningsplan. I en faglig uttalelse fra Miljødirektoratet er det påpekt særlige utfordringer knyttet til stabil oppnåelse av bestandsmål innenfor de prioriterte områdene for både jerv og bjørn i regionen, og jeg mener det er viktig at nemnda adresserer dette i sin revisjon av forvaltningsplanen.

Når det gjelder selve uttakene av jerv følger det av rovviltforlikene at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen. Lisensfelling utført av ordinære lisensjegere har de senere år blitt mer effektivt i flere områder, og forrige vinter ble et rekordhøyt antall dyr felt. I områder der lisensjegere i liten grad lykkes med uttak av jerv vurderer Miljødirektoratet fortløpende behovet for ekstraordinære uttak. I de aktuelle områdene representanten Sve viser til har direktoratet så langt besluttet ekstraordinært uttak av 1 jerv i deler av Stranda, Stryn og Volda kommuner i inneværende lisensfellingsperiode.

Det er mange prioriteringer som må gjøres i statsbudsjettet, og dette er krevende vurderinger og avveininger. Jeg mener likevel at prioriteringene er riktig. Jeg vil også påpeke viktigheten av at beitebrukere som opplever tap faktisk søker om midler til forebyggende tiltak, da dette vil kunne bidra til reduserte tap. Videre viser jeg til at flere tiltak som nå skal gjennomføres både kan gi reduserte tap og dempet konflikt på sikt. Dette gjelder blant annet forskningsprosjektet på jerv som iverksettes i Nord-Gudbrandsdalen, og de større utredningene som skal gjøres i samarbeid med reindriftsnæringen i ulike reinbeiteområder, jf. oppfølgingen av tiltakspakken om reindrift og energi fra desember 2023. Målet er å finne gode tiltak der vi kan ivareta både beitenæringene og rovviltbestandene på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 363

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram kva Møre og Romsdal fylkeskommune får kompensert pr gratis ferjestrekning i statsbudsjett framlegget for 2026, synliggjort pr ferjesamband i dette fylket?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har i sitt framlegg til statsbudsjettet lagt til grunn å fjerne gratisferjer til utvalgte øysamfunn.

Etter spetakkel med SP har regjeringa på nytt lagt dette inn igjen, der ordninga med gratis ferjer fortsatt skal gjelde ser det ut til.

I tidligere spørsmål til statsråden har underteikna stilt spørsmål om kva uttrekk av inntekter og kompensasjon for tapte billettinntekter som var lagt til grunn i statsbudsjetta som kompensasjon til fylkeskommunane sine ferjestrekninger som har blitt gratis.

Dette har statsråden ikkje klart og tydeleg klart å svare på, og når dette no vart som utgangspunkt frå regjeringa tatt ut som ordning, dvs. gratisferjene vart kutta, må statsråden no kunne svare på kva fylkeskommunane faktisk får i kompensasjon for desse gratisferje strekningane i statsbudsjettet, sjølvstilt synliggjort pr ferjesamband.

Svar:

Etter framlegginga av regjeringa sitt forslag til statsbudsjett, har stortingsgruppa til Arbeidarpartiet gått inn for å vidareføre ordninga med gratis ferjer på samband med under 100 000 passasjerar årleg og til øyar og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet i det vidare arbeidet med statsbudsjettet for 2026. Forslaget til statsbudsjett er no til behandling i Stortinget, og regjeringa vil følgje opp Stortinget sine budsjettvedtak når dei er klare.

Eg legg til grunn at dersom ordninga med gratis ferje blir ført vidare, vil kompensasjonen bli fordelt gjennom delkostnadsnøkkelen for ferje i inntektssystemet for fylkeskommunane, slik det òg var gjort i 2024 og 2025. Kriteriet for ferjer i kostnadsnøkkelen er dei normerte ferjekostnadene, som blir rekna ut med ein kostnadsmodell utvikla av Møreforskning Molde og ein inntektsmodell utvikla av Kommunal- og distriktsdepartementet basert på eit forslag frå Transportøkonomisk institutt (sjå Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024). Ferjekriteriet blir brukt til å omfordele ei gitt ramme mellom fylkeskommunane, og ikkje til å fastsette størrelsen på ramma eller kompensasjonen for bortfall av billettinntekter.

I utrekninga av ferjekriteriet til forslaget til statsbudsjett for 2026 vart det lagt til grunn at alle fylkeskommunale ferjesamband ville kunne ta betaling, med takstar redusert med 50 prosent samanlikna med takstane som gjaldt 1. januar 2021. Ved ei vidareføring av ordninga med gratis ferje, vil det bli lagt til grunn at ferjesamband som er omfatta av ordninga, ikkje har billettinntekter. Dei normerte nettokostnadene ved å drifte desse ferjesambanda vil dermed auke. Kompensasjonen for gratis ferjer vil bli fordelt mellom fylkeskommunane etter deira andel av auken i ferjekriteriet. Den samla kompensasjonen skal leggje til rette for at ordninga kan vidareførast, men det vil vere avvik mellom kompensasjonen den enkelte fylkeskommune får og dei faktiske utgiftene den enkelte fylkeskommune har til gratis ferje.

I forslaget til statsbudsjett var rammetilskotet redusert med 255 mill. kroner som ei følgje av forslaget om å

avvikle ordninga med gratis ferje. Tabellen under viser korleis dette beløpet vil fordele seg på kvart enkelt samband ved ei vidareføring av ordninga. For Møre og Romsdal sin del utgjer det samla beløpet 48 mill. kroner. Eg gjer samstundes merksam på at midlar til reduserte ferjetakstar kjem i tillegg til kompensasjonen for gratis ferje.

Sambandsnavn	Kompensasjon gratis ferje (1000 kr)
Arasvika - Hennset	2 381
Aukra - Hollingsholmen	16 349
Brattvåg - Dryna	3 321
Edøya - Sandvika	7 214
Eidsdal - Linge	0
Festøya - Hundeidvika	1 705
Hareid - Sulesund	0
Kvanne - Rykkjem	0
Larsnes - Åram - Voksa - Kvamsøya	4 123
Molde - Sekken	1 598
Seivika - Tømmervåg	0
Småge - Orta - Finnøya - Sandøya - Ona	2 382
Solholmen - Mordalsvågen	7 111
Standal - Trandal - Sæbø - Skår	346
Stranda - Liabygda	0
Sykkylven - Magerholm	0
Sæbø - Leknes	1 505
Volda - Lauvstad	0
Åfarnes - Søsnes	0
Årvika - Koparneset	0
Sum	48 035

SPØRSMÅL NR. 364**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 10. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Jeg viser til justisministers uttalelse i 2008: at staten har anledning til å frafalle en foreldelsesinnsigelse, og at dette også nesten uten unntak gjøres i praksis der skadelidte ellers ville lide uforskyldt tap. Komiteen vil understreke viktigheten av at denne praksis.

Kan justisministeren redegjøre for eksempler og opplyse om hvor mange ganger staten har avstått fra å påberope seg foreldelse?

BEGRUNNELSE:

Jeg vil først takke for svar på mitt spørsmål Dokument nr. 15:146 (2025-2026). Selv om det i svaret loves en fremdrift og mulig behandling i vårsesjonen ønsker jeg å stille et nytt spørsmål på bakgrunn av uttalelser fra justisministeren.

Jeg vil vise til rundskriv Rundskriv | Dato: 04.04.2017.G-01/2017 - Erstatningskrav mot staten – belastning av budsjettkapittel 471, post 71 og frafall av foreldelsesinnsigelse. Dette bør statsråden ta med seg inn i arbeidet som skal gjøres i forbindelse med sak 766/2024.

I behandlingen i 2008 uttalte man den gang:

«Komiteen viser til at staten har anledning til å frafalle en foreldelsesinnsigelse, og at dette også nesten uten unntak gjøres i praksis der skadelidte ellers ville lide uforskyldt tap. Komiteen vil understreke viktigheten av at denne praksis konsekvent følges opp, ikke minst i saker der det reises krav mot det offentlige for feil eller forsømmelser mot barn og unge. Komiteen mener det ville være klart urimelig om skadelidte ble møtt med en påstand om foreldelse i slike tilfeller, og ber departementet påse at reglene om frafallelse av foreldelse praktiseres i henhold til forutsetningene. Komiteen viser til at hensynet til at skadevolder skal kunne legge forholdet bak seg, og etter en tid skal kunne innrette seg på at den skadegjørende handling ikke vil føre til nye krav, ikke har samme vekt når det er det offentlige som er skadevolder.»

I brevet til justiskomiteen av 25. april opplyser justisministeren bl.a. at staten følger denne «forsiktighetslinjen». Justisministeren sier videre i sitt brev:

«Hver sak og hvert sakskompleks må imidlertid vurderes konkret. De hensyn som begrunner foreldelsesinstituttet ved erstatningskrav, vil også kunne gjøre seg gjeldende for erstatningskrav mot staten. Eventuelle uheldige utslag av reglene vil kunne avbøtes på annen måte enn ved lovendring, for eksempel ved at staten unnlater å påberope foreldelse.»

Svar:

Som representanten viser til kan staten unnlate å gjøre gjeldende foreldelsesinnsigelse når det fremmes erstatningskrav mot staten. Myndigheten til å frafalle foreldelsesinnsigelse er delegert til departementene og kan ikke delegeres videre, jf. kongelig resolusjon 3. mars 2017. Det føres imidlertid ingen oversikt over hvilke saker (antall og/eller sakstyper) staten har avstått fra å påberope foreldelse i.

For å sikre så lik praksis som mulig har Justis- og beredskapsdepartementet utgitt et rundskriv som blant annet gir uttrykk for hvordan reglene om frafall av foreldelsesinnsigelse skal praktiseres, se [rundskriv G-01/2017](#). I rundskrivet pkt. 5.3 fremgår følgende:

Spørsmålet om hvorvidt staten bør frafalle foreldelsesinnsigelsen er en skjønnsmessig avgjørelse. Det må foretas en konkret vurdering der det tas utgangspunkt i at Stortinget har forutsatt en praksis hvor staten er forsiktig med å påberope foreldelse dersom skadelidte ville vunnet frem med kravet om det ikke var foreldet og det objektivt sett er gode grunner til at vedkommende ikke har fremmet kravet tidligere.

Jeg legger til grunn at departementenes praksis er i samsvar med de føringene som er gitt i rundskrivet.

For ordens skyld vil jeg også vise til at foreldelse nettopp er en forutsetning for å bli tilkjent kompensasjon etter Stortingets rettfærdsvederlagsordning. Ordningen er myntet på personer som har kommet i en særlig uheldig stilling og er påført en skade eller ulempe som har sammenheng med kritikkverdige forhold fra det offentlige side. Se mer informasjon om ordningen i årsrapporten for 2025: <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2024-2025/dok14-202425.pdf>.

SPØRSMÅL NR. 365**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 13. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan det bes om tall over årlige utgifter til LTP-formål i årene 2024 til 2026, nominelt og i 2026-prisnivå, og ber om at regnskapstall, anslag på regnskap for 2025 og Gul bok 2026 legges til grunn?

Svar:

De årlige utgiftene til LTP-formål for perioden 2024–2026 er som følger:

År	Nominelt (mill. kroner)	Prisnivå 2026 (mill. kroner)
2024	93 724	99 333
2025	107 509	110 197
2026	111 624	111 624

I fremstillingen er regnskap og forsvarsbudsjettene korrigert for enkelte budsjettkapitler, poster og tiltak som ikke er en del av langtidsplanen. Tiltak som omfatter utgifter til militær støtte til Ukraina, redningshelikoptertjenesten, Program for felles IKT for departements-

felleskapet samt nasjonal slepeberedskap er trukket ut fra grunnlaget. Ved omregning fra nominelle til prisnivå 2026 er følgende deflatorer benyttet: 3,4 pst. fra 2024 til 2025 og 2,5 pst. fra 2025 til 2026.

SPØRSMÅL NR. 366**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 12. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan det bes om at tabell 6.1 i Prop. 87 S (2023-2024) omregnes til 2026-prisnivå?

Svar:

Nedenfor er tabellen omregnet til 2026-prisnivå. Benevnelsene i tabellen er beholdt slik de står i tabell 6.1 i Prop. 87 S (2023-2024).

Tabell 6.1 Økonomiske hovedstørrelser 2025-2036					
LTP-anslag i mrd. 2024-kroner	2024	2025	2028	2032	2036
Investeringer	32,1	41,5	61,8	84,8	84,8
Drift	58,4	64,8	68,9	74,3	91,0
Sum	90,5	106,3	130,7	159,1	175,8
Endring i planrammer fra 2024-nivået	-	15,9	40,2	68,7	85,4
Militær andel Nansen-programmet	5,8	-	-	-	-

SPØRSMÅL NR. 367**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 17. november 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

KI kan bøte på noe av mangelen på fagpersoner med samisk språk- og kulturkompetanse i offentlig sektor. Forutsetningen er tilstrekkelig ressurser til forsknings- og utviklingsarbeid som sikrer at høyrisikotjenester tilpasses samisk språk og kultur og forholder seg riktig til lovverk på feltet.

Hvordan vil statsråden sikre nok ressurser til forsknings- og utviklingsarbeid som bidrar til at digitaliseringen av blant annet utdanning- og helsesektoren fremmer likeverd og ikke forsterker diskriminering av samiske innbyggere?

BEGRUNNELSE:

Retten til ikke å bli diskriminert er sentral i Grunnloven, likestillings- og diskrimineringsloven, den europeiske menneskerettskonvensjonen og EUs AI-act. KI-basert diskriminering av minoriteter kan ha flere former. Én av formene oppstår når KI-applikasjoner fremmer stereotyper og feilrepresentasjoner om minoriteten til majoriteten. En annen form for KI-basert diskriminering er når minoritetsgrupper ikke har lik tilgang til KI-applikasjoner i det offentlige tjenestetilbudet, for eksempel i skolen eller i møte med primær- og spesialisthelsetjenesten.

Her kan KI-baserte tjenester og applikasjoner påvirke helse, utdanning og andre rettigheter og dermed klassifiseres som høyrisikotjenester. Norske fagmiljø på feltet, blant annet i Sami AI-lab uttrykker at det vil kreve stor innsats å utvikle og forbedre høyrisikotjenester og applikasjoner slik at de blir gode og pålitelige nok til bruk av og for samiske innbyggere.

Fagmiljøene peker også på at utviklingsarbeidet er krevende fordi det møter en innebygd motsetning i lovverket. Retten til ikke å bli diskriminert er tydelig i EUs AI-act. Derfor må KI-modellene trenes og justeres med data som representerer den minoriserte gruppen, men her kan arbeide møte en motsetning fordi GDPR beskytter særlige kategorier av personopplysninger som etnisitet.

Denne saken opptar også det nye sametingsrådet, som i Mánočalbmi-erklæringen sier at sametingsrådet vil «arbeide for at eksisterende samiske KI-miljøer blir styrket, og for at nye aktører skal kunne få støtte til å utvikle samiske KI-verktøy.

Svar:

Regjeringen satser tungt på KI gjennom både infrastruktur, regulering, kompetanseutvikling, forskning, innbyggertjenester og internasjonalt samarbeid. Vi vet at KI kan være nøkkelen til en forbedret og mer effektiv offentlig sektor.

Allerede i dag finnes teknologinøytralt regelverk som også gjelder for utvikling, testing og bruk av KI. Noen eksempler er menneskerettsloven, personopplysningsloven, åndsverkloven og likestillings- og ikke-diskrimineringsloven. I offentlig sektor setter dessuten saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven rammer for bruk av KI. Diskriminering av minoriteter er like lite tillatt ved bruk av KI-verktøy, som ellers.

Den kommende KI-loven, som nylig har vært på høring, vil styrke diskrimineringsvernet ytterligere. Loven legger til rette for trygg, ansvarlig og innovativ bruk av kunstig intelligens, samtidig som norske aktører får like konkurransevilkår som resten av Europa. Med KI-loven etablerer vi et nasjonalt kontrollapparat som skal sikre trygg bruk av KI i Norge. Vi oppretter også en regulatorisk KI-sandkasse for testing og utprøving innenfor kontrollerte rammer.

Norge er også et av de aller første landene som har undertegnet Europarådskonvensjonen om kunstig intelligens (5. september 2024). Konvensjonen er det første globale rettslige bindende instrumentet for regulering av KI. Formålet med konvensjonen er å sikre at utvikling og bruk av KI er i tråd med menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsipper.

Språkmodellene som blir levert av de store internasjonale teknologiselskapene har vesentlige mangler, blant annet når det gjelder å forstå norsk og samisk språk, kultur og samfunnsforhold. Nasjonalbiblioteket og Sigma 2 AS fikk derfor i budsjettet for 2025 en bevilgning på til sammen 40 mill. kroner per år for å kunne trene og tilgjengeliggjøre grunnmodeller basert på norsk og samisk språk til bruk i og av det norske samfunnet. Satsingen er en del av arbeidet med å etablere en nasjonal infrastruktur for kunstig intelligens, jf. tiltak i nasjonal digitaliseringsstrategi fra 2024.

Tilgang på treningsdata av god kvalitet, som blant annet avisartikler fra de siste tiårene, er helt nødvendig for å lage oppdaterte språkmodeller av høy kvalitet. I statsbudsjettet for 2026 har regjeringen derfor foreslått å bevilge 45 mill. kroner for en vederlagsordning for bruk av materiale som er vernet av opphavsrett (aviser) til trening av norske og samiske språkmodeller ved Nasjonalbiblio-

teket. Vederlagsordningen skal legge til rette for at journalister og mediebedrifter kan få betalt for at språkmodeller trenes på deres materiale.

Tilgang til treningsdata er en særlig stor utfordring når det gjelder lite utbredte språk. Når det gjelder trening av samiske språkmodeller jobber Nasjonalbiblioteket aktivt med dette. Blant annet har Nasjonalbiblioteket utviklet en modell for samisk talegjenkjenning (tale til tekst) i samarbeid med Divvun ved Universitetet i Tromsø. Divvun utvikler språkteknologiske verktøy for samiske språk.

Sámi AI Lab, som ble etablert i starten av 2024, er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Samisk høyskole. Laboratoriet arbeider med å tilrettelegge for bedre KI basert på samisk språk og kunnskap.

De nasjonale språkmodellene vil være grunnmodeller som privat og offentlig sektor kan utnytte for å bygge løsninger både ved å benytte norsk og samisk språk. Dette vil være viktig for å ivareta likeverd og unngå diskriminering av samiske innbyggere.

Kommunal- og distriktsdepartementet har videre tatt initiativ til å etablere et nettverk for samisk kunstig intelligens. Dette tiltaket er forankret i KDDs og Sametingets

arbeid i Nasjonalt samarbeidsforum for urfolksspråktiåret (IDIL 2022–2032). Samarbeidsforumet har et sterkt fokus på betydningen av samisk språkteknologi og KI. KDD har derfor samlet utviklere, forskere, brukere og andre aktører som er engasjert i samisk KI-utvikling. Målet med dette nettverket er at det på sikt kan bli et miljø for samarbeid om samisk KI, der aktørene deler erfaringer og jobber på tvers av landegrenser. I statsbudsjettet for 2026 er det foreslått 1 million kroner over KDDs budsjett for videre arbeid med samisk kunstig intelligens.

Regjeringen følger opp anmodningsvedtak 2, der det heter at «Stortinget ber regjeringen aktivt støtte opp under teknologiutvikling og nye undervisningssmuligheter som kan bidra til bedre tilgang på utdanning i og på kvensk og samiske språk...». Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Jeg viser videre til anmodningsvedtak 875, der regjeringen bes om å sørge for at det samiske KI-arbeidet blir inkludert i Forskningsrådets satsing på forskningsentre for KI. Anmodningsvedtaket kom like etter at fordelingen av KI-milliarden var besluttet. Regjeringen har ikke ønsket å instruere KI-sentrene eller Forskningsrådet.

SPØRSMÅL NR. 368

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 13. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan det bes om anslag på fordelingsvirkninger av regjeringens forslag til skatteopplegg for 2026, jf. tabell 1.5 i Prop. 1 LS, men med samme intervaller over brutto inntekt som i svaret på Høyres budsjettsspørsmål 594?

Svar:

Lettelser i inntektsskatten er blant regjeringens viktigste prioriteringer. For å måle fordelingsvirkningene av disse lettelsene, sammenlignes forslagene i 2026-budsjettet med

2025-regler fremført til 2026 (referansesystemet), se tabell 1.5 i Prop. 1. LS (2025–2026). I tabellen er skattyterne fordelt etter bruttoinntekt og delt inn i ti like store grupper (desiler).

Tabell 1 viser anslåtte fordelingsvirkninger av regjeringens foreslåtte endringer i inntektsbeskatningen etter bruttoinntektsintervaller, ikke desiler. Som beskrevet i Prop. 1 LS (2025–2026) side 28, er ikke alle inntektsskatteendringer inkludert i tabellen. De viktigste forslagene som er utelatt, er forsøksordning med arbeidsfradrag for unge og reduserte beløpsgrenser i foreldrebetaling.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av endringer i inntektsbeskatningen for personer 17 år og eldre. Fordelt etter bruttoinntekt. Negative tall er skattelettelser. Sammenlignet med referansesystemet for 2026

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennom-snit- tlig skatt i ref- eranse-alterna- tivet. Kroner ²	Gjennom-snit- tlig skatt i ref- eranse-alterna- tivet. Prosent	Gjennom-snit- tlig endring i skatt. Kroner ²	Endring i pst. av brut- to-inntekten. Prosent
0–100 000 kr	305 300	1 200	3,3	0	0,0
100 000–200 000 kr	201 200	5 800	3,8	200	0,2
200 000–250 000 kr	133 700	11 600	5,1	-200	-0,1
250 000–300 000 kr	177 300	17 600	6,3	-400	-0,1
300 000–350 000 kr	251 900	30 000	9,2	-400	-0,2
350 000–400 000 kr	275 300	48 200	12,8	-600	-0,2
400 000–450 000 kr	294 600	66 400	15,6	-600	-0,1
450 000–500 000 kr	272 300	83 600	17,6	-600	-0,1
500 000–550 000 kr	271 900	101 000	19,2	-800	-0,1
550 000–600 000 kr	271 300	117 600	20,5	-800	-0,1
600 000–700 000 kr	498 700	140 800	21,7	-1 000	-0,1
700 000–800 000 kr	437 400	172 200	23,0	-1 000	-0,1
800 000–1 000 000 kr	561 100	227 600	25,6	-1 200	-0,1
1 000 000–2 000 000 kr	602 400	405 200	31,3	-1 600	-0,1
2 000 000–3 000 000 kr	65 300	885 200	37,4	-2 400	-0,1
3 000 000 kr og over	36 000	2 506 400	41,7	-3 000	-0,1
I alt	4 655 700	170 600	25,1	-800	-0,1

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2023. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen.

Datagrunnlaget er framskrevet til 2026. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget er sjablongmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 369

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 13. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvilket vedtak som ligger til grunn for instruksene om hemmelighold, hva som er hjemmelen for vedtaket, og mener statsråden at Asker kommunes praksis fra og med 11.06.2024 med å unnta samtlige

dokumenter i sin helhet, uten en konkret vurdering av nødvendigheten av hemmelighold i hvert enkelt tilfelle, er i tråd med offentleglova?

BEGRUNNELSE:

Reguleringsplanen for utvidelsen av Chemring Nobels fabrikkplanlegg på Sætre i Asker ble vedtatt i 2024. Samtlige byggesaksdokumenter – foreløpig rundt 1250 enkeltdokumenter – og journalposter knytta til denne reguleringsplanen blir holdt unntatt offentlighet. Det er altså ikke mulig for offentligheten å be om innsyn i dokumenter knytta til byggesaken, fordi det ikke er mulig å finne ut hvilke dokumenter som faktisk eksisterer i saken. Kommunedirektøren har informert Asker formannskap om at hemmeligholdet skjer på instruks fra NSM.

Svar:

Etter det jeg har fått opplyst har ikke Nasjonal sikkerhetsmyndighet instruert Asker kommune om å unnta dokumentene i saken fra offentlighet. Nasjonal sikkerhetsmyndighet har i utgangspunktet heller ikke adgang til å instruere kommunen på den måten. Kommuner er selvstendige organer som tar avgjørelser på eget initiativ og an-

svar. Derfor kan jeg heller ikke uttale meg om kommunens innsynspraksis.

Som utgangspunkt har alle rett til innsyn i kommunens dokumenter. Dette er et viktig prinsipp, som blant annet er nedfelt i Grunnloven § 100 femte ledd. Det finnes imidlertid unntakshjemler som begrenser adgangen til innsyn. Når det er påkrevd av hensyn til nasjonal sikkerhet eller forsvaret av landet, kan det likevel gjøres unntak fra innsyn for opplysninger, jf. offentleglova § 21. Jeg legger også til at det er egne regler for innsyn i sikkerhetsgradert informasjon etter sikkerhetsloven, da dette i utgangspunktet vil være taushetsbelagt.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet har en rekke ganger gitt Chemring Nobel råd og veiledning knyttet til forebyggende sikkerhet etter sikkerhetsloven. Dialogen har bestått av kurs, møter, e-postkorrespondanse og telefonisk kontakt. Nasjonal sikkerhetsmyndighet har i denne sammenheng bedt virksomheten om å vurdere verdien av dokumentene den produserer i relasjon til sikkerhetsloven, slik at informasjon som har betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser sikkerhetsgraderes.

SPØRSMÅL NR. 370

Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 13. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for antall operative seilingsdøgn med Jan Mayen klassen fordelt på hvert fartøy i tidsrommet 5. juli til 5. oktober 2025?

Svar:

Departementet har innhentet nedenstående opplysninger fra Forsvaret som svar på spørsmålet. Aktiviteten for Jan Mayen-klassen i forespurte periode var ifølge Forsvaret som følger:

KV Jan Mayen: 92 patruljedøgn

KV Bjørnøya: 59 patruljedøgn (Gjennomført planlagt ligge til kai i juli)

KV Hopen: 9 patruljedøgn (Gjennomført planlagt ligge til kai og verkstedopphold i perioden)

SPØRSMÅL NR. 371**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 14. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan de nåværende operative forholdene ved Andøya flystasjon påvirker øving med, og mottak av, allierte styrker, samt redegjøre for om alliert aktivitet har blitt kansellert som følge av de operative forholdene siden nyttår?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Vesterålen online 02.11.2025 som synliggjør nedskalering og forverring av operative forhold ved flyplassen på Andenes.

Svar:

De operative restriksjonene ved Andøya Flystasjon har siden nyttår i all hovedsak ikke medført kansellering av aktivitet i sin helhet, men flere enkeltaktiviteter har blitt flyttet til og gjennomført ved andre lokasjoner som følge av begrensningene. Eksempelvis ble danske militære flyvninger til Grønland flyttet fra Andøya til Island. Luftmilitær understøttelse av MFE-25 (Missile Firing Exercise) er eksempel på

aktivitet som har blitt gjennomført med utenlandske avdelinger fra Andøya i løpet av 2025.

Restriksjonene som nylig er iverksatt ved Andøya flystasjon har sin årsak i dårlig status på operative flater, men er også konsekvens av manglende fysisk inngjerding rundt flystasjonen. Sistnevnte har medført at vilt har kommet seg inn på flystasjonen og videre inn på operativt område. Som midlertidig tiltak har AVINOR satt opp et indre perimetergjerde, som i kombinasjon med ytre perimetergjerde, skal fungere som viltgjerde. Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036 er tydelig på Andøyas betydning for Forsvaret og våre allierte. Som en følge av dette skal Andøya videreutvikles for å understøtte alliert trening og mottak, inkludert utbedring av fysisk inngjerding og sikring for å tilfredsstille militære standarder.

For øvelse Cold Response 2026 får restriksjonene ved Andøya flystasjon konsekvenser siden flyaktivitet som opprinnelig var planlagt ved Andøya flystasjon blir flyttet til andre lokasjoner i og utenfor Norge. Flytting av aktiviteten til andre lokasjoner får imidlertid ikke konsekvenser for selve omfanget av øvelsen.

SPØRSMÅL NR. 372**Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse****Besvart 12. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden komme med et lovforslag til Stortinget som sikrer at barn på barne- og avlastningsboliger, som er særlig utsatt for rettighetsbrudd og i en sårbar livssituasjon, får styrket sin rettssikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Etter det landsomfattende tilsynet på barne- og avlastningsboliger, kom Statens helsetilsyn med følgende anbefaling: «Helse- og omsorgsdepartementet bør vurdere om tilbudet i barne- og avlastningsbustader i større grad bør regulerast for å bedre rettstryggleiken til barna.»

Helsedepartementet har varslet at de som en oppfølging av tilsynet ber Helsedirektoratet om å vurdere om det er behov for revisjon av direktoratets veiledere for å tydeliggjøre hvordan dagens regelverk skal forstås.

Dette er ikke er tilstrekkelig for å styrke rettsikkerheten for disse barna. En forskriftsfesting av krav til kvalitet og godkjenning av barne- og avlastningsboliger vil både styrke barnas rettsikkerhet, samt bidra til å sikre en trygg og god oppfølging. Barne- og avlastningsboliger regnes som omsorgsinstitusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester (jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c jf. forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstav a). Regler om tilsyn og

internkontroll følger av de generelle bestemmelsene i kommuneloven, supplert med bestemmelser i helse- og omsorgstjenesteloven og helsetilsynsloven. Krav til kompetanse, godkjenning, bemanning og medvirkning må utledes fra bl.a. helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven.

Til sammenlikning gir forskrift om krav til kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner tilpassede regler om godkjenning, lokalisering og materielle krav, krav til bemanning og kompetanse, krav rutiner og internkontroll. På denne måten samler forskriften regler for krav til institusjonene på ett sted, og det gis konkrete føringer for hva som skal inngå i begrepet "forsvarlig".

Barn med funksjonsnedsettelse er, i likhet med barn på barnevernsinstitusjoner, i en sårbar livssituasjon og er i større risiko for å bli utsatt for rettighetsbrudd. Det må sikres at den oppfølgingen, omsorgen og behandlingen de får er i tråd med barnekonvensjonen og forankret i lovverket. Slik at det i større grad enn i dag sikres en tjeneste med en kvalitet som har kompetanse på å ivareta barnas behov, blant annet retten til medvirkning.

Svar:

Barn i barne- og avlastningsboliger skal få trygge og gode tjenester. Jeg deler vektleggingen av barns rettsikkerhet i barne- og avlastningsboliger.

Kommunene skal sikre at barn i barne- og avlastningsboliger får forsvarlige, trygge og individuelt tilpassede tjenester i tråd med kravene i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Dette inne-

bærer at tilbudet skal være helhetlig, samordnet og basert på barnets behov, med medvirkning fra barnet og familien. Kvalitetsforskrift for pleie- og omsorgstjenestene stiller blant annet krav om at kommunen skal ha prosedyrer som ivaretar grunnleggende behov som omsorg, trygghet, sosial kontakt og habilitering. Boligene skal ha kompetent personale, internkontroll og rutiner som sikrer kontinuitet og kvalitet i tjenestene, slik at barn opplever et trygt og godt opphold. Utforming av bygg og utearealer for disse boligene skal følge kravene i byggeteknisk forskrift som blant annet stiller krav til universell utforming, tilgjengelighet og sikre arealer tilpasset barn med ulike behov.

Kommunene må kjenne til disse kravene og følge dem. Å samle kravene i én forskrift, kunne gitt enkelte fordeler, samtidig ville det ikke gitt materielle endringer i kravene som allerede stilles. Jeg mener derfor at det er viktigere at Helsedirektoratet går gjennom de gjeldende veiledere og sikrer at kommunene får god veiledning om hvordan dagens regelverk skal forstås.

Tilsyn skal være faglig uavhengig og tilpasses risiko og alvorlighet i den enkelte sak. Å lovfeste hyppigere tilsyn kan gi en formell endring uten å sikre reell kvalitetsforbedring. Det viktigste er at tiltakene gir effekt, gjennom bedre styring, kompetanseheving og oppfølging i kommunene. Derfor prioriterer vi å styrke implementeringen og oppfølgingen av dagens regler, kompetanseheving og risikobaserte tilsyn, fremfor å innføre nye krav som kan bli ressurskrevende uten å løse de underliggende utfordringene.

SPØRSMÅL NR. 373

Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 13. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva blir kostnaden for samfunnet i timeverk og produktivitet berørte togpassasjerer mister, dersom togene er like mye forsinket i 2026 som gjennomsnittet hittil i 2025?

BEGRUNNELSE:

Det bes om beregninger for arbeidsmarkedsregionene Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim enkeltvis og samlet, og det bes om at svaret tar utgangspunkt i forsinkelser i tidsrommet 06-09 og 14-17.

Svar:

Forsinkelser og innstillinger på jernbanen er en kostnad for samfunnet. For at de reisende og næringslivet skal velge tog, er det viktig at de kan stole på at det kommer og går til avtalt tid. I Norge har vi et mål om at ni av ti tog skal være i rute. Dette klarer vi dessverre ikke i dag, og det jobbes derfor målrettet i hele jernbanesektoren med å bedre punktligheten.

Regjeringens viktigste satsing på jernbanen i Nasjonal transportplan 2025-2036 er å øke innsatsen til drift,

vedlikehold og fornyelser. Det vil gi færre innstillinger, økt punktlighet og et bedre tilbud for dem som bruker toget.

Jernbanedirektoratet leder arbeidet med en tiltaksplan for bedre driftsstabilitet, hvor alle aktørene på jernbanen bidrar med totalt over 50 små og store tiltak som skal bidra til å bedre punktligheten.

I begrunnelsen til spørsmålet bes det om beregninger for arbeidsmarkedsregionene Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim enkeltvis og samlet, og det bes om at svaret tar utgangspunkt i forsinkelser i tidsrommet 06-09 og 14-17. Jernbanedirektoratet har gjort beregninger basert på spørsmålet, og oppsummert viser disse at samfunnet lig-

ger an til å tape i sum anslagsvis over 700 årsverk i 2026 pga. forsinkelsene. Resultatene er gjengitt i tabellen nedenfor.

Jernbanedirektoratet beregnet passasjerforsinkelser ved å multiplisere antall forsinkede passasjerer med forsinkelse målt i minutter. Én passasjerforsinkelsestimer kan for eksempel være 30 passasjerer som ble to minutter forsinket, eller fire passasjerer som ble 15 minutter forsinket. Summeringen er altså en forenkling, og ikke reelle årsverk som går tapt, men en fremstilling av produktivitet som spørsmålsstiller etterspør. Produktiviteten vil for eksempel også påvirkes av hvor vidt pendlere arbeider på toget.

Byområde	Passasjerforsinkelsestimer	Antall årsverk (*)
Oslo	1 148 500	678
Stavanger	41 200	24
Trondheim	21 500	13
Bergen	5 200	3
Totalt	1 216 400	718

(*) Ett årsverk = 1 695 timer

Jernbanedirektoratet har gjort følgende forutsetninger for beregningene:

- Gjennomsnittstall for i år frem til og med oktober, og justert dette opp til et helt år. Passasjervolumet i 2026 forutsettes å bli likt årsestimatet for 2025.
- Det forutsettes at togtilbudet og nivå av forsinkelser blir det samme i 2026 som i inneværende år.
- Tog som har planlagt ankomst på en av sentralstasjonene (Oslo S, Stavanger S, Trondheim S og Bergen) i perioden 06-09 blir inkludert, samt tog som har planlagt avgang i perioden 14-17. Merk at dette avviker fra Bane

NORs definisjon på rushtid, som er 07-09 og 15-17. Lørdag, søndag og helligdager inkluderes ikke.

- Alle forsinkelser på ett minutt eller mer blir inkludert. Merk at dette avviker fra Bane NORs punktlighetsberegning, der kun tog som er forsinket fire minutter eller mer regnes som «ikke punktlig».
- Kun effekter av forsinkelser er inkludert i tallene, slik representanten spør om. Påvirkning fra innstillinger og buss for tog er således ikke inkludert.
- Beregningene inneholder alle passasjerer, ikke bare passasjerer til/fra arbeid.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 12. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Jeg ber om en beregning av hva det vil koste å innføre en tilsvarende moderasjonsordning som gratis kjernetid i barnehage for skolefritidsordningen (SFO), der barn i husholdninger med inntekt under hhv. a) 450 000 b) 500 000 c) 550 000 d) 600 000 e) 650 000 får 12 timer gratis kjernetid hver uke i SFO.

Kan det også bes om tilsvarende beregning for 6 timer gratis kjernetid?

BEGRUNNELSE:

Beregningen bes omfatte kostnadene dersom ordningen gjelder bare for 1. trinn, 2. trinn og 3. trinn og det samlede kostnadsanslaget for alle trinn.

Svar:

Jeg legger til grunn at det spørres om å avvikle ordningen om 12 timer gratis SFO for 1.-3. trinn, og heller innføre en inntektsgradert ordning om 12 timer gratis kjernetid for husholdninger med inntekt under hhv. a) 450 000, b) 500 000, c) 550 000, d) 600 000 og e) 650 000. Innsparingen for å avvikle ordningen om gratis kjernetid er anslått til om lag 5,6 mrd. totalt for alle trinn. Avviklingen innebærer at kommunene ikke lenger vil være finansiert for å tilby 12 timer gratis SFO til alle elever på 1.-3. trinn, og det legges videre til grunn at dekningsgraden for deltakelse vil gå tilbake til

det den var før innføring av 12 timer gratis SFO på disse trinnene.

For å anslå provenyeffektene av å innføre inntektsgraderte moderasjonsordninger for å motta 12 timer gratis SFO, har departementet tatt utgangspunkt i nasjonale gjennomsnittstall for elever i grunnskolen, deltakelse og foreldrebetaling i SFO fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI), inntektsstatistikk fra SSB og KOSTRA-tall.

Det er i anslaget lagt til grunn at alle elevene på 1.-3. trinn som kvalifiserer for den nye moderasjonsordningen vil delta i SFO. Beregningene hensyntar kommunenes egne utgifter knyttet til opprettelse av plasser. Dette er samme beregningsmåte som ble brukt ved innføring av 12 timer gratis SFO for alle på 1.-3. trinn. Effektene den nye ordningen vil ha for 6 pst.-regel for moderasjon, dvs. at ingen husholdninger betaler mer enn 6 prosent av sin samlede inntekt for SFO, er ikke hensyntatt i beregningene.

Tabellen under viser provenyeffekten av å avvikle ordningen om 12 timer gratis kjernetid i SFO, og så innføre inntektsgraderte moderasjonsordning, isolert per trinn. For 4. trinn vises kun kostnaden ved innføring av inntektsgradert gratis kjernetid, i 2026-kroner.

Inntektsgrense	1. trinn	2. trinn	3. trinn	4. trinn	Sum
450 000 kr	1,590 mrd. kr	1,650 mrd. kr	2,010 mrd. kr	190 mill. kr	5,060 mrd. kr
500 000 kr	1,570 mrd. kr	1,640 mrd. kr	1,990 mrd. kr	230 mill. kr	4,970 mrd. kr
550 000 kr	1,550 mrd. kr	1,610 mrd. kr	1,960 mrd. kr	270 mill. kr	4,850 mrd. kr
600 000 kr	1,530 mrd. kr	1,590 mrd. kr	1,940 mrd. kr	310 mill. kr	4,750 mrd. kr
650 000 kr	1,510 mrd. kr	1,570 mrd. kr	1,910 mrd. kr	350 mill. kr	4,640 mrd. kr

Tabellen under viser tilsvarende beregning for 6 timer gratis kjernetid. Det legges også her til grunn avvikling av hele dagens ordning om 12 timer gratis kjernetid i SFO, i 2026-kroner.

Inntektsgrense	1. trinn	2. trinn	3. trinn	4. trinn	Sum
450 000	1,640 mrd. kr	1,700 mrd. kr	2,060 mrd. kr	140 mill. kr	5,260 mrd. kr
500 000	1,630 mrd. kr	1,690 mrd. kr	2,050 mrd. kr	170 mill. kr	5,200 mrd. kr
550 000	1,620 mrd. kr	1,680 mrd. kr	2,030 mrd. kr	200 mill. kr	5,130 mrd. kr
600 000	1,600 mrd. kr	1,670 mrd. kr	2,020 mrd. kr	230 mill. kr	5,060 mrd. kr
650 000	1,590 mrd. kr	1,660 mrd. kr	2,000 mrd. kr	260 mill. kr	4,990 mrd. kr

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 14. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hvordan er midlene til beredskapstilskudd til næringsmiddelindustrien i nord brukt i 2025, og hva er gjort for

at de 14 millioner kronene fullt ut skal bli brukt i tråd med Stortingets intensjon?

Svar:

Medio oktober er det anslått et forbruk under tilskuddsordningen til næringsmiddelindustrien i Troms og Finnmark på 4,7 millioner kroner. Forbruket inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader hos Innovasjon Norge for forvaltningen av ordningen. Følgende tilskudd er gitt til tilskuddsmottakere:

Troms:

Aron Mat: 174 000 kroner

Tine SA: 1 500 000 kroner

Finnmark:

Rein Eiendom: 2 020 000 kroner

Totalt er det gitt tilskudd for 3,694 millioner kroner under ordningen.

Prosjektene som er aktuelle for å få støtte under denne tilskuddsordningen er primært utviklingsprosjekter som normalt går over flere år.

Den aktuelle posten har ikke overføringsadgang, og midlene bortfaller derfor ved årsskiftet.

For å innvilge tilskudd i 2025 til prosjekter som skal utbetales et senere budsjettår kreves det i tillegg en tilsagnsfullmakt fra Stortinget, jf. Bevilgningsreglementet § 6. Det er heller ikke knyttet en tilsagnsfullmakt til ordningen. I praksis betyr dette at prosjektene som får støtte må gjennomføres og avsluttes i 2025 slik at midlene kan betales ut.

Forvaltningen av tilskuddsordningen må skje i tråd med regelverket, og siden posten mangler de nødvendige fullmakter fra Stortinget har dette begrenset omfanget av prosjekter som det har vært mulig å gi støtte til.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 11. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Arbeiderpartiet sin ordfører i Lærdal uttalte i 2023:

«No slepp folk på denne sida av fjorden å ta fri frå jobben ein heil dag for å ordna seg pass».

24. mars i år sende justisministeren eit brev til Politidirektoratet som handla om strukturtiltak i politiet, innan pass og ID. Nedleggingsavgjerda tok regjeringa ein månad før dei visste kor mange som brukte dei nye passkontora.

Meiner justisministeren det er god samfunnsøkonomi i at folk i Lærdal i framtida på nytt må ta seg fri en hel dag for å få seg pass?

difor å leggje ned 14 av dei 15 nye passkontora og erstatte dei med eit tilbod om passbussar. Vurderingane er mellom anna basert på oppdaterte besøkstal for dei nye kontora frå 2024 og 2025.

I framlegget til statsbudsjett er vi tydelege: kontora skal ikkje stengjast før eit tilsvarande eller betre tilbod gjennom passbussar er på plass.

Svar:

Med om lag 1 million ID-dokument kvart år, er utferding av pass og ID-kort ein relativt stor del av politiet si oppgåveportefølje. Det er viktig at vi prøver å tilby tenesta på ein så ressurseffektiv og føremålstenleg måte som mogleg, samstundes som vi tek vare på eit best mogleg tilbod. Løyvingane til politiet skal gi oss den polititenesta som innbyggjarane og samfunnet har behov for.

Regjeringa meiner at eit godt tilbod om pass og ID-kort kan givast både gjennom passkontor og passbussar. På bakgrunn av dei politifaglege tilrådingane foreslår vi

SPØRSMÅL NR. 377**Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 13. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Anser kulturministeren det som en del av Nasjonalmuseets oppgave å ta politisk standpunkt i verdens kriger og konflikter ut over å vise den kunsten som til enhver tid anses kunstfaglig relevant og interessant for et bredt publikum, og hvilke konsekvenser mener kulturministeren en slik politisk oppgave i så fall vil få for publikums tillit til at kunsten på Nasjonalmuseet faktisk er fri?

BEGRUNNELSE:

På nettstedet kunstkritikk.no hevder kunstner Victor Lind at Nasjonalmuseet legitimerer Israels okkupasjon og folkemord ved å vise det 50 år gamle verket av Noa Eshkol i utstillingen. Videre krever en lang rekke kunstnere og andre at kunstverket «Mourning Carpet» fjernes fra Nasjonalmuseets utstilling «På barrikadene».

De mange kritikerne i kunstfeltet mener at Nasjonalmuseet viser verket uten tilstrekkelig kontekst. Ifølge styreleder i Norske Billedkunstnere, Geir Egil Bergjord, fører denne manglende formidlingsevnen til at «verket utilsiktet knyttes til dagens situasjon i Gaza. Kurateringen gjør verket politisk».

Den samme typen anklager om politisering blir i dag stadig oftere fremmet av autoritære, frihetsfiendtlige politikere. Nettopp det skjer med den amerikanske presidentens ødeleggende angrep på amerikansk kunst og kultur. Tilsvarende skjer i flere andre land.

Min bekymring er hva som skjer med kunstens frihet hvis for eksempel Nasjonalmuseet skal bli en politisk aktør. Derfor vil det være av allmenn interesse å høre hva kulturministeren mener om dette.

Vi som ser kunst og besøker museer, tåler mye så lenge vi vet at kunsten er fri. Og vi kan tenke selv. Nasjonalmuseets rolle er å være en arena, ikke en politisk aktør.

Svar:

Jeg vil takke stortingsrepresentanten for spørsmålet. Dette er et spørsmål som strekker seg langt utover Nasjonalmuseets kunstformidling og kuratoriske valg – det handler om hvordan vi ivaretar ytringsfriheten og det offentlige ordskiftet i det norske samfunnet.

Kulturpolitikken bygger opp under grunnleggende verdier i det norske samfunnet, som demokrati, ytringsfrihet, fellesskap og retten til fri livs- og meningsutfoldelse. I en tid med økende autoritære krefter flere steder i verden er det viktigere enn noen gang å styrke den demokratiske

motstandskraften og legge til rette for et åpent og opplyst ordskifte.

Våre kunst- og kulturinstitusjoner er viktige deler av den grunnleggende infrastrukturen for demokrati og frie ytringer i det norske samfunnet. For museenes del står dette sentralt i gjeldende museumspolitikk.

Regjeringen har nylig lagt frem nasjonal strategi for en åpen og opplyst offentlig samtale. I forordet til strategien skrev jeg at vi treng eit offentlig ordskifte som ikkje berre toler usemje, men som verdset det. Eit samfunn der ulike stemmer ikkje berre får plass, men blir lytta til. Der vi ikkje trekkjer oss tilbake i stille, men møtest med ei open og nysgjerrig haldning.

Debatten som har foregått den siste tiden rundt Nasjonalmuseets kuratering av Noa Eshkols kunstverk «Mourning Carpet» viser at kunst og kultur har kraft til å engasjere og skape ulike reaksjoner, og at vi har et offentlig rom som tåler ulike syn. I et sunt uenighetsfellesskap får man bryne seg på ulikheter og uenighet – nettopp slik et levende demokrati bør fungere.

I dette fellesskapet har museene en viktig rolle. De er både arenaer for den offentlige samtalen og viktige premissleverandører for den. Som kunnskapsbærere er de ikke nøytrale, men som autonome institusjoner har de frihet til å definere hva som til enhver tid er relevant og viktig å vise fram, debattere og formidle hos dem. Det at museene ikke er nøytrale og har en posisjon som definerer og påvirker vår forståelse og tolkning av historien og samtiden slås fast av ICOMs etiske retningslinjer for museer i Norge (2022). Museenes faglige frihet bygger på prinsippet om armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og det kunst- og kulturfaglige skjønnet. Prinsippet, som nå er lovfestet i den reviderte kulturloven, er en av de viktigste forutsetningene for fri kunst og frie institusjoner.

Museene nyter stor tillit i samfunnet – en tillit som henger sammen med deres faglige uavhengighet og evne til å forvalte sin definisjonsmakt på en ansvarlig måte. Fortsatt tillit forutsetter at museene bygger sine valg på grundige faglige vurderinger. Det forutsetter også at museene evner å svare for sine valg ut i offentligheten, delta i debatten og stå for de vinklinger og perspektiver de velger, enten de vekker kritikk eller anerkjennelse, noe jeg opplever mange museer gjør. Det er en forventning jeg har til alle kunst- og kulturinstitusjonene våre.

SPØRSMÅL NR. 378**Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 12. november 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan arbeider regjeringen konkret for å støtte forfulgte kristne i Nigeria og løfte trosfrihet høyere på den norske utenrikspolitiske dagsordenen?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har situasjonen for kristne i Nigeria blitt dramatisk forverret. Kirker brennes, landsbyer jevnes med jorden, og tusenvis av mennesker mister livet eller drives på flukt – ofte uten at gjerningspersonene stilles til ansvar. I mange områder lever kristne i konstant frykt for nye angrep fra islamistiske grupper eller væpnede bander, mens staten svikter sitt grunnleggende ansvar for å beskytte sine borgere.

Dette handler ikke bare om sikkerhet, men om retten til å tro og til å leve i fred. Trosfriheten er en grunnleggende menneskerett, og når den trues på så alvorlig vis, må det internasjonale samfunnet reagere tydelig. Norge har lenge profilert seg som en forkjemper for menneskerettigheter og trosfrihet. Derfor er det naturlig å spørre hvordan regjeringen konkret følger opp denne forpliktelsen i møte med den omfattende forfølgelsen av kristne i Nigeria.

Svar:

Norske myndigheter følger med på utviklingen i Nigeria og vi har merket oss internasjonal oppmerksomhet om økende vold i landet, særlig rettet mot kristne. Konfliktbildet i Nigeria lar seg imidlertid ikke forklare gjennom religiøse merkelapper alene. Volden har sammensatte årsaker og rammer befolkningen på tvers av etnisitet og tro. Jenter rammes gjennomgående hardest.

Situasjonen for tros- og livssynsfrihet, inkludert for kristne, er likevel bekymringsfull. Ikke-statlige aktører som dreper, kidnapper eller truer både kristne og muslimer i de nordlige og midtre regionene blir i liten grad holdt ansvarlig fra myndighetenes side. Tolv delstater og den føderale regjeringen anvender sharia-lovgivning for alle trosretninger og minst fire nigerianere er fengslet for blasfemi-anklager.

Norge har tatt opp bekymring for religiøs vold og for mangel på tros- og livssynsfrihet i Nigeria gjentatte ganger. Som del av den internasjonale trosfrihetsalliansen og sammen med 15 andre land tok Norge opp vår bekymring for angrepet på den katolske kirken i Owo på første pinsedag i 2022. Samtidig ble det krevd at de ansvarlige stilles til ansvar.

Som del av den felles gjennomgangen av menneskerettighetssituasjonen (UPR) i 2024 anbefalte Norge at Nigeria sikrer at alle borgere har lik og trygg tilgang til helsetjenester og utdanning, uavhengig av sosioøkonomisk status, kjønn, bosted, etnisitet, eller religion.

Norge har vært blant de landene som har tatt opp situasjonen for ateisten Mubarak Bala som ble fengslet og dømt til 24 års fengsel for å ha forlatt islam og offentlig gitt uttrykk for ateistiske synspunkter. Etter sterkt internasjonalt press ble Bala løslatt etter fire års fengsel, og flyttet til Tyskland i 2024.

Norge arbeider aktivt for å fremme tros- og livssynsfrihet som del av vår innsats for menneskerettighetene. Vi jobber for at enkeltindivider og grupper skal ha rettsvern og lik tilgang til velferdstjenester slik at ingen diskrimineres på grunnlag av sin tro eller sitt livssyn. Vi arbeider videre for at sivilt samfunn skal ha handlingsrom til å fremme tros- og livssynsfrihet, at nasjonale myndigheter og private aktører støtter opp om tros- og livssynsfrihet i lov og praksis, og at internasjonale aktører utfordrer og stiller nasjonale myndigheter til ansvar med hensyn til tros- og livssynsfrihet og religiøse minoriteters rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 379**Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 13. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

På spørsmål i spørretimen 26. mars 2025 om sentralisering av namnsmannfunksjonen i Vest politidistrikt svarte statsråden at ho ikkje var kjent med at dette ville føre til flytting av arbeidsplassar eller nedlegging av skrankepunkt for publikum. No kjem det fram at passkontoret på Voss vil kunne bli lagt ned på grunn av denne sentraliseringa av sivil rettspleie til Bergen.

Er dette Arbeiderpartiet sin politikk, eller vil statsråden hindre ei slik omlegging av namnsmannfunksjonen og nedlegging av passkontoret på Voss?

GRUNNGJEVING:

Paskontoret ved politistasjone på Voss har ikkje ledige timar fram til desember og det vil ikkje vere mogleg å tinge time etter 1.12. Årsaka er ei varsla omorganisering av sivil ressource i politidistriktet til Namsfogden i Bergen. Dette er ei sentralisering som ein starta arbeidet med i politidistriktet då Senterpartiet gik ut av regjering, og Arbeiderpartiregjeringa har ikkje stoppa dette, jf. svar på spørsmål i spørretimen 26. mars 2026. Sentraliseringa inneber at dei tilsette som i dag jobbar med slike oppgåver ved politistasjonen vil måtte arbeide i Bergen i staden for på Voss. Då vil det ikkje vere nok kapasitet igjen på Voss

til å produsere pass. Dette vil sjølv sagt gå ut over publikum og er noko anna enn det justisministeren gav uttrykk overfor Stortinget i mars, der justisministeren meinte at dette ikkje ville innebære flytting av årsverk. Dette er sjølv sagt ei sentralisering, som kan stoppast ved politisk vilje. Spørsmålstillar viser også til at Arbeiderpartiet i statsbudsjettet har foreslått å legge ned nyoppretta passkontor, til dømes i Kvinnherad. Voss er ikkje eit slikt kontor, men risikere likevel å bli lagt ned på grunn av anna sentralisering i politiet som regjeringa lar skje. Dette fører til sterk sentralisering til Bergen.

Svar:

På bakgrunn av politifaglege råd vil regjeringa legge ned 14 passkontor og erstatte kapasiteten med passbussar, jf. Prop. 1 S (2025–2026) for Justis- og beredskapsdepartementet. Politiet har ikkje fått høve til å legge ned andre passkontor. Voss er ikkje eit av kontora som regjeringa vil legge ned.

Eg har vore i kontakt med Politidirektoratet, som stadfester at det ikkje er planar om å legge ned pass- og id-kontoret på Voss, men at kontoret i ein periode kan ha mindre kapasitet i samband med omorganisering i politidistriktet.

SPØRSMÅL NR. 380**Innlevert 6. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 14. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan den eksisterende Askøypakken revideres slik at alle prosjektene kan realiseres, eller må det legges fram en ny pakke for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Stortinget sluttet seg til Askøypakken gjennom Prop. 197 S (2012–2013) Delvis bompengefinansiering av Askøypakken i Hordaland, jf. Innst. 40 S (2013–2014). Pakken om-

fatter 10 prosjekt og tiltak i fylkesvegnettet, i tillegg til ei ramme til kollektivtiltak. Bompengennekningen startet opp høsten 2014, og skulle pågå til 2028.

Etter hvert som de første prosjektene ble realisert og prosjektering pågikk for den videre porteføljen, ble det tydelig at det ikke lot seg gjøre å finansiere alle tiltakene innenfor den opprinnelige økonomiske rammen. Dermed ble det satt i gang et arbeid med å få revidert pakken slik at vi kunne få på plass alle prosjekter som ønsket. Det ble vedtatt i Prop. 101S da med ytterligere 5 års innkrevings-

tid, samt en ekstra bomstasjon. Senere er bompengerabatten for elbiler satt til 30 % i tråd med nasjonale føringer. Kostnadsøkning, samt høy elbilandel gjør at det nå ikke er mulig å fullfinansiere alle prosjektene.

Svar:

Retningslinjene for bompengepakker åpner i utgangspunktet ikke for å legge frem reviderte pakker for Stortinget utelukkende for å dekke inn kostnadsøkninger og/eller inntektssvikt. Slike pakker skal styres innenfor den økonomiske rammen som er fastsatt i bompengeproposisjonen, og manglende finansiering skal håndteres gjennom kutt i prosjekter.

Askøypakken ble første gang vedtatt av Stortinget gjennom Prop. 197 S (2012–2013) Delvis bompengefinan-

siering av Askøypakken i Hordaland, jf. Innst. 40 S (2023–2014). I 2022 ble det lagt frem et revidert finansieringsopplegg for Stortinget for å øke finansieringsgrunnlaget og gjennomføre fem gjenstående prosjekter, jf. Prop. 101 S (2021–2022) Revidert finansieringsopplegg for Askøypakken i Vestland og Innst. 282 S (2021–2022). Dette innebar etablering av en ny bomstasjon og forlengelse av innkrevningstiden til utgangen av 2033. Det ble samtidig presisert at pakken heretter skal porteføljestyres, og at revisjonen var et unntak fordi lokale vedtak var fattet før nye retningslinjer for bompengepakker trådte i kraft.

Dersom lokale myndigheter f.eks. ønsker å gjøre vesentlige endringer i bompengepakkenes portefølje, vil dette kreve nytt fremlegg for behandling i Stortinget. Dette vil da bli vurdert som en ny bompengepakke.

SPØRSMÅL NR. 381

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 11. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ringeriksbanen er lagt inn i fjerntogstrategien, som er en del av grunnlaget for prioritering av aktuelle prosjekter ved rullering av neste NTP.

Er det riktig oppfattet at Ringeriksbanen i denne sammenheng vil bli prioritert på lik linje med de andre prosjektene i fjerntogstrategien, og hvordan har mindretallsregjeringen tenkt å følge opp Stortinget sin tydelige formulerte anmodning og vilje for gjennomføring av fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16?

BEGRUNNELSE:

Da regjeringen la frem forslag til Nasjonal transportplan (NTP) i 2024, foreslo den på nytt å dele opp fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Skaret–Hønefoss. Veien skulle fremdeles ligge i Nye Veier. Ringeriksbanen ble foreslått overført til Bane Nor, tatt ut av NTP og lagt inn i en ny fjerntogstrategi, som grunnlag for vurdering ved rullering ved neste Nasjonale transportplan. Stortinget sa nei. Et bredt flertall (Høyre, Frp, Venstre, KrF, SV og Rødt) vedtok at prosjektet skulle videreføres samlet og innpasses i gjeldende transportplan. Flertallet ba regjeringen komme med egen sak til Stortinget senest i revidert budsjett for 2025. Men da budsjettet kom i mai, var Ringeriksbanen hverken omtalt eller prioritert.

Det viser seg at Samferdselsdepartementet allerede i juni 2024 – bare dager etter stortingsvedtaket – sendte et nytt tildelingsbrev til Jernbanedirektoratet. Her ber man om at Ringeriksbanen blir lagt inn i arbeidet med en ny fjerntogstrategi med tidshorisont 2050. Dette er nøyaktig det samme forslaget som Stortinget sa nei til.

Realitetene er at Ringeriksbanen med regjeringen sin manøver blir skjøvet ut i det ukjente, uten penger eller plan for fremdrift. Det betyr i praksis at prosjektet blir utsatt på ubestemt tid, uten noen som helst garanti for oppstart.

Regjeringen har tidligere hevdet at stortingsvedtaket er fulgt opp i statsbudsjettet for 2025, med formuleringer om at prosjektet «videreføres» og skal «innpasses innenfor en uendret økonomisk planramme». Det er tomme ord når prosjektet hverken er innpasset, prioritert eller finansiert – og det ikke er lagt frem noen sak slik Stortinget ba om.

Svar:

Regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan, hvor vedtaket var «Stortinget ber regjeringen videreføre Ringeriksbanen og ny E16 Skaret–Hønefoss (FRE16) som

et fellesprosjekt for å sikre den økonomiske nytten og bærekraften i prosjektet».

Prosjektet videreføres som fellesprosjekt hos Nye Veier og er innlemmet i Jernbanedirektoratets NTP-portefølje.

Jernbanedirektoratet skal ha fjerntogstrategien klar i løpet av april 2026 og arbeidet vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget for prioriteringene ved neste

rullering av NTP. Det er naturlig at vi tar med alle fjerntogstrekninger i dette arbeidet. Dette gjelder for Oslo-Trondheim-Bodø, det gjelder for Oslo-Stavanger, og det gjelder for Oslo-Bergen – som Ringeriksbanen er en del av.

Den videre fremdriften i prosjektet avhenger av de årlige statsbudsjettene, på lik linje med alle andre samferdselsprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 382

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 14. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når vil regjeringen følge opp forslagene i prioriteringsmeldingen som kan sikre raskere tilgang på barneformuleringer på blå resept?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål dok. 15: 2297 (2024-2025) om legemidler til barn. I prioriteringsmeldingen som ble la frem våren 2025, ble det foreslått flere forenklinger i regelverket som vil kunne bidra til raskere tilgang til eldre antibiotika og barneformuleringer på blå resept. Statsråden skrev i svar på skriftlig spørsmål, Dok 15: 2297 (2024-2025) at han sikter på å sende nødvendige regelverksendringer på høring så fort som mulig.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 3. juni 2025 til spørsmål nr. 2297 fra stortingsrepresentanten tidligere i år. Norge utgjør et lite marked med få pasienter, spesielt når det kommer til legemidler til barn. Dette gjør oss generelt mindre attraktive for legemiddelfirmaer som oppgir at lave priser og lav omsetning er blant hovedårsakene til at legemidler enten ikke markedsføres eller trekkes fra markedet. Resultatet er at flere EU-godkjente legemidler for barn ikke er tilgjengelig i Norge og i Norden.

Regjeringen jobber kontinuerlig med å sikre tilgang til forsyningskritiske legemidler, herunder legemidler til barn, gjennom nasjonale tiltak og nordisk og europeisk samarbeid. Både i handlingsplan for arbeidet med AMR og smittevern og i oppdrag, har jeg bedt Direktoratet for medisinske produkter se nærmere på juridiske og økonomiske virkemidler som kan sikre fremtidig tilgang

til både eldre og nye antibiotika. Dette arbeidet pågår fortsatt og vil bli fulgt opp når utredningene foreligger.

I Norden er det etablert et tettere samarbeid mellom legemiddelmyndighetene i de fem nordiske landene for å utveksle informasjon og erfaringer som kan legge bedre til rette for at EU-godkjente barnelegemidler blir tilgjengelige. Samarbeid om godkjenningprosesser, regulatoriske krav og vurdering av felles insentiver overfor legemiddelfirmaer kan bidra til å gjøre det nordiske markedet mer attraktivt. Norge deltar også aktivt i EU sitt arbeid med å utvikle modeller som kan sikre tilgang til antibiotika.

Utkast til høringsnotat som følger opp forslagene i prioriteringsmeldingen som kan sikre raskere tilgang til legemidler gjennom blåreseptordningen ligger til vurdering i departementet, og vil bli sendt på høring så snart dette arbeidet er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 383**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 14. november 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden erfaringene med det nye regelverket for prismarkedsføring så langt?

BEGRUNNELSE:

Tall fra prissammenligningstjenesten Prisjakt viser at nesten hver tredje pris i norske butikker økte i oktober, kort tid før Black Friday. Prisene senkes deretter i november, noe som skaper et inntrykk av rabatter. Flere har uttrykt bekymring for at slik praksis kan villede forbrukere, selv innenfor gjeldende regelverk. Det ble innført nytt regelverk for prismarkedsføring i 2023, med krav om at laveste pris de siste 30 dagene skal oppgis ved salg. Dette var et steg i riktig retning, men det er grunn til å stille spørsmål ved hvorvidt regelendringen har fungert etter intensjonen, særlig i lys av årets tilbakemeldinger.

Svar:

Forbrukere skal ikke bli lurt. De skal få korrekt prisinformasjon slik at de kan ta gode og informerte valg. Jeg forutsetter at næringsdrivende følger de klare kravene til førpris ved salgsmarkedsføring, slik at forbrukerne kan vurdere og sammenligne tilbud på en god måte.

Markedsføringsloven har flere bestemmelser som verner forbrukere mot villedende markedsføring, og som forbyr villedende opplysninger om priser og prisfordeler. Loven pålegger også næringsdrivende å opplyse om prisene slik at de lett kan ses av kundene. Som representanten viser til, fastsatte Barne- og familiedepartementet i 2023 en ny og klarere regel om markedsføring av prisnedsettelse av varer i prisopplysningsforskriften § 9a. Dersom prisen på varer markedsføres som nedsatt, plikter den næringsdrivende å gi informasjon om varens førpris. Førprisen er den laveste prisen som den næringsdrivende har anvendt i minimum 30 dager før markedsføringen startet.

Bestemmelsen gjennomfører EUs prismerkingsdirektiv, som ble oppdatert gjennom EUs moderniseringsdirektiv. Formålet med endringene var at forbrukerne enkelt skal kunne se hva førprisen har vært, og at førprisen er reell. Det er imidlertid ikke forbud mot at prisene varierer gjennom året, forutsatt at førprisen har vært holdt i minimum 30 dager før salget starter. Dersom en næringsdrivende skruer opp prisen før et salg og dette gir et uriktig inntrykk av at forbrukerne kan spare penger, kan dette imidlertid være villedende markedsføring i strid med markedsføringsloven. Da regelverket kom i 2023 ble det

vurdert om det var grunnlag for å innføre en lenger førprisperiode. Direktivets hovedregel er 30 dager, og dette er regelen i både Sverige og Danmark, så vi vektla hensynet til mest mulig like regler i EU/EØS.

Forbrukertilsynet, som fører tilsyn med reglene, har slått ned på villedende salgsmarkedsføring i flere saker. Blant annet ble det fattet vedtak mot en nettbutikk for bruk av ulovlige førpriser i forbindelse med Black Week i 2024. Selskapet ble ilagt et overtredelsesgebyr på to millioner kroner. I tillegg sendte Forbrukertilsynet ut veiledningsbrev til 76 aktører i klesbransjen om kravene til salgsmarkedsføring og førpriser. De har også laget en egen veiledning for prismarkedsføring og salgsmarkedsføring.

Det er viktig at forbrukerne ikke får villedende informasjon. Om effekten av nye regler og Forbrukertilsynets oppfølging er tilstrekkelig, vil bli klarere når reglene har virket noe lenger. Dersom vi ser at det ikke er nok, vil vi vurdere ytterligere endringer.

SPØRSMÅL NR. 384**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 13. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Er statsråden av den oppfatning av at det hindrer skadelig og uønsket våpenbruk ved å tilbakekalle våpenløyve på bakgrunn av en fartsovertredelse, er statsråden uenig i at det fremstår som vilkårlig og lite tillitsvekkende for rettsfølelsen å miste våpenløyve på bakgrunn av en fartsovertredelse, synes statsråden det er rimelig, og vil statsråden ta initiativ til rydde opp?

BEGRUNNELSE:

Jeger skriver 17. oktober 2025 om flere som har mistet våpenlisensen sin for å ha kjørt for fort. Det er flere eksempler på enkeltindivider med plettfriandel som i etterkant av en fartsovertredelse har fått tilbakekalt våpenløyve. I mitt eget hjemfylke Rogaland, er det reaksjoner og usikkerhet på grunn av dette hos medlemmer i jegermiljøet.

For rettsfølelsen til mange oppleves det som vilkårlig og lite tillitsvekkende at eksempelvis en jeger mister sin mulighet til å jakte på grunn av en fartsovertredelse.

Svar:

Det følger av våpenloven § 31 første ledd første punktum at politiet skal kalle tilbake en persons våpenløyve blant

annet dersom vedkommende ikke lenger oppfyller vandelskravet fastsatt i våpenforskriften § 7-4, jf. loven § 16. Av forskriften § 7-4 annet ledd første punktum fremgår at det ikke kreves plettfriandel for å kunne erverve og ha skytevåpen. Ved vurderingen av om vandelsmerknader skal føre til tilbakekall av utstedt løyve skal det ses hen til lovbruddets art og om det er en sammenheng mellom den kriminelle handlingen og evnen til eller tilliten til at vedkommende vil bruke skytevåpen på lovlig måte, jf. annet punktum. Av § 7-4 første ledd fremgår at det ved vurderingen av om vandelskravet er oppfylt kan legges vekt på opplysninger som ville fremkomme på en uttømmende og utvidet politiattest.

Det er politiet som er avgjørelsesmyndighet i saker om tilbakekall av våpenløyver. Politiets vedtak kan påklages til Politidirektoratet. Direktoratets vedtak kan bringes inn for domstolene, og domstolenes avgjørelser bidrar til å avklare hvor terskelen for tilbakekall ligger. Det er så langt lite rettspraksis som gir veiledning for hvilke straffbare forhold som må anses å være uforenlig med det å inneha våpenløyve.

Jeg kjenner ikke til faktum i de sakene som magasinet Jeger omtaler og hvilke vurderinger politiet har gjort, ei heller om vedtakene er klaget inn for Politidirektoratet. Jeg kan derfor ikke kommentere enkeltsaker. Klagebehandling hos Politidirektoratet og eventuell domstolsprøving vil som nevnt bidra til å avklare rettstilstanden nærmere.

SPØRSMÅL NR. 385**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 13. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener regjeringen det er en utfordring at mindreårige brukes som såkalte ankerbarn og hva gjør regjeringen for å stoppe dette?

BEGRUNNELSE:

Norge har en særdeles høy andel av mindreårige asylsøkere og en vet at flere sender mindreårige på en farefull ferd med hjelp av kyniske menneskesmuglere i håp om at den mindreårige skal få opphold i Norge, for så å få hentet resten av familien på familiegjenforening. FrP har lenge advart mot dette og foreslått konkrete tiltak for å stoppet

dette, men ikke møtt støtte for dette hos regjeringen og Stortinget.

Svar:

Jeg deler representanten Wiborgs bekymring for at mindreårige blir sendt alene på en farefull ferd til Norge for å søke beskyttelse her, og også for at de skal bli utsatt for overgrep underveis. Jeg er særlig bekymret for de tilfellene der foreldre sender barna sine til Norge som en del av familiens migrasjonsstrategi. Regjeringen vurderer der-

for innstramninger i retten til familiegjenforening med enslige, mindreårige asylsøkere, herunder en regel som tydeliggjør at familiegjenforening kan nektes når det vil være i strid med hensynet til barnets beste. Et forslag om dette har nylig vært på høring, og departementet vurderer nå hvordan høringsinnspillene kan følges opp. Ved vurdering av tiltak som begrenser barns adgang til familieliv med sine foreldre, må også menneskerettslige problemstillinger vurderes nøye.

SPØRSMÅL NR. 386

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 14. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Regjeringa foreslår å fasa ut ordninga «Noregskunnskap i utlandet», som finansierer utanlandslektorane. Utanlandslektorane underviser i norsk språk, litteratur og kultur, i tillegg til å vera sentrale i kulturarbeid i dei landa dei arbeider i.

Korleis vil statsråden grunngi å fasa ut ei ordning som har tent Noreg godt sidan tidleg på 1950-talet?

GRUNNGJEVING:

Utanlandslektorane underviser i norsk språk, litteratur og kultur for norskstudentar i utlandet, og er ofte også aktive i fleire former for kulturarbeid. Dette skjer i samarbeid med ambassadane i kvart land, og med organ som Europarådet. Utanlandslektorane administrerer også ofte ulike ordningar for studentutveksling.

Eksempel på kulturarbeid som lektorane er medansvarlege for er ulike typar konferansar, mottak av forfattarar på boklanseringsturné og av akademikarar og andre føredragshaldarar. Dei er også ofte med på å driva filmklubbar eller andre former for samlingar omkring norsk kultur.

Utanlandslektorane deltek i utanlandske system på ulike måtar, lærer dei å kjenna og tek røynslene med seg heim. Andre vegen formidlar norske lektorar kunnskap om og kjennskap til norske tilhøve og medverkar slik til kulturutveksling og mellomfolkeleg forståing.

Denne tradisjonen starta på tidleg 1950-talet, og har hatt stor tyding for kontakten mellom utdanningsinstitusjonar. Utanlandslektorane representerer eit jamt,

stillferdig og konstant nærvær som bearbeider dei kulturelle ulikskapane og bringer heim ny kunnskap.

Svar:

Kunnskap om norsk kultur, språk og litteratur kan være relevant for å tiltrekke seg flere utenlandske studenter, noe regjeringen er opptatt av. I årene fremover vil det økonomiske handlingsrommet imidlertid bli trangere, og vi må prioritere sterkere. I lys av dette bakteppet, kan ikke regjeringen prioritere alle gode enkelttiltak i budsjettforslaget. Regjeringen har lagt frem et forslag til budsjett som legger opp til trygg økonomisk styring hvor vi har lagt vekt på fortsatt gode rammer for forskning og høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 387**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 17. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Sørger kommunene for at anleggsbrakker til boligformål får tildelt vegadresser?

BEGRUNNELSE:

Som vi kan lese på nettsiden til prosjektet «Vegadresser til hele Norge» arbeider Kartverket med å dekke hele Norge med vegadresser. Dette er av avgjørende betydning blant annet for redningsetatene, slik at de raskt kan finne fram i nødsituasjoner.

I adresseveilederen utarbeidet av Kartverket finnes det også retningslinjer om midlertidige bygninger, slik som brakker for arbeidere:

“7.2.1. Adresser for midlertidig bruk

Anleggsbrakker til kontor- og boligformål brukes ofte ved utbygging av veger, boligblokker, næringsbygninger og annen anleggsvirksomhet. I slike områder er det ofte mange mennesker, samt utstrakt transport og varelevering. Dette gjør det nødvendig med midlertidige adresser. Kommunen kan tildele adresse til anlegg eller eiendom der det er hensiktsmessig, jf. departementets merknader til matrikkelforskriften § 50 første ledd.”

Av presseoppslag, blant annet i Østlandets blad, framgår det imidlertid at kommunene ikke oppfyller sine forpliktelser på dette området. De registrerer ikke brakkene, noe som unødvendig utsetter arbeiderne som bor der – ofte arbeidsinnvandrere – for fare.

På den bakgrunn er det verdt å stille spørsmål ved om kommunene sørger for tildeling av vegadresser, og mer spesifikt hvor mange midlertidige brakker som er registrert i kommunene og om de har fått tildelt vegadresser. I tillegg er det heller ikke klart hvorvidt beboerne i brakkene har mulighet til å melde flytting til bostedsadressen og om de kan oppgi denne adressen i folkeregistret.

Svar:

Det er kommunen som fastsetter offisiell adresse for bygninger og eiendommer, og som bestemmer om og når adressen skal fastsettes. I bygninger med separate boliger omfatter dette også regler for å nummerere hver enkelt bolig. Kommunene fører vedtak om adresser i matrikkelen. Ansvar for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen ligger til Statens kartverk (Kartverket).

Hjemmel for fastsetting og registrering av offisielle adresser framgår av matrikkellova. Det er gitt utfyllende regler og veiledning i matrikkelforskriften, Kartverkets føringsinstruks for matrikkelen og Kartverkets adresseveileder.

Et felles adressesystem er viktig for en rekke samfunnsformål. Adresser og skilt skal sørge for at alle på en lett og forståelig måte kan identifisere og finne fram til bygninger, boliger og andre steder som det er viktig å finne fram til. Adressen skal også kunne tjene som nøkkel til aktuell informasjon i private og offentlige registre og arkiv.

Bygninger som er godkjent for boligformål, skal tildeles adresse. Anleggsbrakker i tilknytning til midlertidige anleggsarbeider, kan tildeles adresse dersom kommunen mener dette er hensiktsmessig. Kartverket opplyser at det i matrikkelen er registrert ca. 1 000 brakker for overnatting, hvorav under 1 % ikke er tildelt egen adresse.

Kartverket er tilsynsmyndighet for matrikkelføringen og utfører tilsyn med et utvalg kommuner per år. Kartverket kan ikke, uten å foreta en detaljert gjennomgang av tilsynsrapportene, se at det har kommet fram avvik eller merknader knyttet til adressering av anleggsbrakker.

I byggesaksforskriften til plan- og bygningsloven er det et særskilt unntak fra søknadsplikt for plassering av blant annet anleggsbrakker på eller i direkte tilknytning til stedet hvor det pågår arbeid. Det vanligste er at anleggsbrakkene brukes til kontor og oppholdsrom. Det vil også være tilfeller der anleggsbrakkene brukes til midlertidig innkvartering av arbeidere mens anleggs- eller byggearbeidet pågår. Jeg vil understreke at bruk av unntaket ikke betyr at disse anleggsbrakkene er godkjent for boligformål.

Finansdepartementet opplyser at bostedsadresser i Folkeregisteret i utgangspunktet må være en offisiell adresse i matrikkelen. En person kan derfor ikke bli registrert i Folkeregisteret som bosatt i en brakke som ikke er tildelt en offisiell adresse.

SPØRSMÅL NR. 388**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 18. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Går skatteinntekter fra arbeidsinnvandrere med D-nummer direkte til budsjettene i kommunene der arbeiderne oppholder seg?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel fra 1. september 2025 på nrk.no uttaler ordføreren i Stord kommune at skatteinntekter fra flere tusen arbeidsinnvandrere som jobber lokalt i bedriften Aker Solutions ikke beriker kommunebudsjettet. Tilsvarende opplysninger når meg fra andre lokalsamfunn der arbeidsinnvandrere utgjør en stor andel av arbeidstakere.

Ifølge informasjon fra hjelpeorganisasjoner kan dette skyldes at mange arbeidstakere kun har såkalt D-nummer og, til tross for mangeårig arbeid i Norge, nektes folkeregistrering av Skatteetaten men må likevel betale full skatt i Norge.

Samtidig står regjeringen på standpunktet at helsetjenester samt tjenester rettet mot innvandrere bør finansieres av kommunebudsjettene – jf. departementets kommentar til artikkelserien i Klassekampen om D-nummer fra 2023. For tiden observerer vi samme tilnærming i begrunnelsene bak budsjettreduksjoner i finansieringen av organisasjoner som spesialiserte seg på bistand til innvandrere (Frelsesarmeen, Caritas, m.fl.).

I lys av dette ber jeg om en redegjørelse for situasjonen, og særskilt at følgende opplysninger inkluderes i svaret:

- Hva er det totale antallet arbeidsinnvandrere med D-nummer i Norge.
- Hvor går skatteinntektene fra arbeidsinnvandrere med D-nummer.
- Hvilke inntekter til statsbudsjettet fra denne kilden ble registrert i årene 2023-2025.
- Hva er størrelsen på midlene fra statsbudsjettet som tildeles kommunene til finansiering av offentlige tjenester for innvandrere med D-nummer, og gjennom hvilke programmer overføres disse tilskuddene.

Svar:

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere og skatt på formue deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Hovedregelen er at personlige skattytere

svarer skatt til bostedskommunen. Bostedskommunen er der skattyteren er bosatt per 1. januar i inntektsåret. De kommunale og fylkeskommunale skattørene fastsettes årlig i statsbudsjettet, se Prop. 1 LS (2025-2026) med regjeringens forslag for 2026.

Skattytere som er skattemessig bosatt i Norge, herunder arbeidsinnvandrere, betaler skatt til bostedskommunen. En utenlandsk arbeidstaker vil relativt raskt kunne bli bosatt i Norge. Ved opphold i Norge i mer enn 183 dager i løpet av enhver 12-månedersperiode eller mer enn 270 dager i løpet av enhver 36-månedersperiode blir personlige skattytere skattemessig bosatt i Norge. Skattytere som ikke er skattemessig bosatt i Norge, men er her på midlertidig arbeidsopphold, skal i utgangspunktet betale skatt av lønnsinntekt til den kommunen hvor skatteplikten først oppstod. For enkelte grupper skattytere som ikke har en særskilt kommunetilhørighet, vil skatten i sin helhet tilfalle staten. Det gjelder f.eks. utenlandske arbeidstakere på sokkelen, utenlandske personer som eier næringseiendom i Norge og personer ansatt på norske utenriksstasjoner.

For utenlandske arbeidstakere på kortvarig opphold gjelder særlige skatteregler om kildeskatt på lønn. Kildeskatteordningen er en valgfri skatteordning der reglene er enklere enn i det alminnelige systemet. Skattytere innenfor denne ordningen betaler i utgangspunktet kun inntektsskatt til staten med en sats på 25 pst. av bruttoinntekten.

Fordelingen av skatteinntekter fra arbeidsinnvandrere mellom stat, kommune og fylkeskommune avhenger derfor av flere forhold.

Tabell 1 gir en oversikt over tall fra skattemanntallet for 2023 og 2024 basert på fastsatt skatt. For 2024 er ikke skattefastsettingen endelig ferdig, og det kan bli endringer. For 2025 vil det ikke foreligge tall før skatteoppgjøret er endelig fastsatt mot slutten av 2026 (skattefastsettingsåret). Arbeidsinnvandrere som er skattemessig bosatt i Norge (fødselsnummer), er ikke omfattet av tallene nedenfor.

Personer med d-nummer i skattemanntallet kan blant inkludere utenlandske arbeidstakere i Norge, men også flyktninger, pensjonister bosatt i utlandet som mottar ytelser fra Norge, selvstendige næringsdrivende og utenlandske sokkelarbeidstakere og sjøfolk mv.

Tabell 1 Antall personer med d-nummer med fastsatt skatt for 2023 og 2024

	2023	2024
--	------	------

Antall med ordinær skatt	202 275	232 000
Av disse, antall med beregnet skatt	117 590	116 500
Samlet skatt, mill. kroner	8 637	9 354
Antall med kildeskatt på lønn	58 160	61 700
Av disse, antall med beregnet skatt	38 000	38 400
Samlet skatt, mill. kroner	1 555	1 710

Kilder: Skatteetaten og Finansdepartementet

Regjeringen er opptatt av en trygg og forutsigbar økonomisk styring av kommunesektoren, og har blant annet fra 2025 innført et nytt inntektssystem for kommunene, som sikrer en jevnere inntektsfordeling mellom kommunene.

Kommunesektoren finansieres i hovedsak gjennom skatteinntekter og rammetilskudd fra staten, som samlet utgjør i overkant av 70 prosent av sektorens samlede inntekter. Finansieringen skal bidra til å dekke kommunale tjenester, herunder også for innvandrere med d-nummer. I regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2026 anslås kommunesektorens frie inntekter til om lag 576 mrd. kroner i 2026, hvorav forslag til rammetilskudd utgjør om lag 259 mrd. kroner. Denne inntektsrammen fordeles gjennom inntektssystemet. I beregningen av fordelingen benyttes antall bostedsregistrerte innbyggere i kommunen. Dersom utenlandske arbeidsinnvandrere er registrert i Folkeregisteret som bosatt i kommunen, vil de dermed inngå i dette beregningsgrunnlaget, både i fordelingen av rammetilskuddet og i utjevningen av skatteinntektene.

Kommunesektoren ble samlet sett kompensert da kildeskatteordningen ble innført, gjennom tilsvarende økning av skatteinntektene fra bosatte. Det årlige kommunepoengget i statsbudsjettet er basert på at kom-

munesektoren skal ha en gitt realvekst i frie inntekter (hvor skatteinntekter inngår), kombinert med et mål om at skatteinntekter samlet sett skal utgjøre om lag 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. En reduksjon i kommunenes inntekter fra én skatt vil da motvirkes av en økning i inntektene fra en annen skatt. Siden betydningen av ulike skatteinntekter varierer fra kommune til kommune, kan innføringen av kildeskatten for utenlandske arbeidstakere ha gitt en viss omfordeling fra kommuner med høy andel ikke-bosatte til kommuner med færre ikke-bosatte. Inntektsutjevningen i inntektssystemet vil samtidig bidra til å dempe slik omfordeling. Gjeldende regler for fordeling av skatteinntekter vil gi større forutsigbarhet og stabilitet for enkeltkommuner.

I tillegg viser jeg til at kommuner som opplever særskilte økonomiske utfordringer, kan søke statsforvalteren om skjønnstilskudd. Skjønnstilskuddet skal kompensere kommuner for lokale forhold som ikke fanges opp av de ordinære kriteriene i inntektssystemet eller andre faste tilskuddsordninger.

Statsforvalteren har ansvaret for årlig å fordele skjønnstilskuddet mellom kommunene basert på statsforvalterens kjennskap til forholdene i den enkelte kommune, og vil ved tildeling av skjønnsmidler gjøre en helhetlig vurdering av kommunens økonomi og behov.

SPØRSMÅL NR. 389

Innlevert 14. november 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 25. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Regjeringen har i statsbudsjettet foreslått 10 millioner kroner til støtte til arbeid for elever med lærevansker/dysleksi.

Vil statsråden vurdere å utarbeide en veileder eller retningslinje for opplæringstilbudet til elever med

spesifikke lærevansker, herunder dysleksi, dyskalkuli og utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD), slik Dysleksi Norge foreslår?

BEGRUNNELSE:

Dysleksi Norge opplyser om at de er bekymret for at elever med lærevansker ikke får den hjelpen og støtten de trenger på et tidlig nok tidspunkt. De viser til at mange elever som skårer under kritisk grense på kartleggingsprøvene i lesing ikke blir utredet videre for eventuelle lesevansker. Mange rektorer sier de ikke utreder elever for lærevansker, med mindre det er aktuelt med vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. I tillegg er det ofte at utredning av eventuelle lærevansker ikke er omfattet av den sakkyndige vurderingen for å vurdere behovet for individuelt tilrettelagt opplæring

Utredningspraksis i Norge knyttet til lærevansker er varierende avhengig av hvor man bor. Dysleksi Norge sier de opplever at det mange steder er det lokalt satt grenser for hvor tidlig man kan utrede. Disse er ikke nødvendigvis godt faglig begrunnet. Det kan for eksempel være at man ikke utreder før 4. trinn, at man ikke utreder før ungdomstrinnet, at man ikke utreder før eleven har strøket i et fag, eller at man ikke utreder hvis det «går ganske bra».

Det finnes en rekke faglige veiledere og prioriteringsveiledere for pasientgrupper innen helse, for eksempel om ADHD: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/adhd>

Noe tilsvarende finnes ikke for dysleksi eller spesifikke lærevansker.

Dysleksi Norge foreslår å utarbeide en nasjonal faglig veileder som kan svare på spørsmål som for eksempel: Når bør man utrede spesifikke lærevansker? Hvilke instanser bør være involvert? Hvilken oppfølging er anbefalt? Sammenhengen mellom kartlegging som har som

formål å fange opp elever og at oppfølging faktisk skjer. Sammenhengen mellom regelverk (Udires veileder) og pedagogiske tiltak.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig at elever med lærevansker får den hjelpen og støtten de trenger, og at det blir oppdaget tidlig. Som en del av satsingen på lesing, har regjeringen satt av 10 millioner kroner til tiltak for at elever med lesevansker / dysleksi kan få et bedre tilbud.

Statped tilbyr spesialpedagogisk støtte og kompetanseutvikling på små og særlig spesialiserte fagområder, og hjelper blant annet PPT med tjenester og kompetanseutvikling og produserer læremidler og materiell. Statped har utarbeidet gode støtteressurser om både utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD), dysleksi og spesifikke matematikkvansker. Nettressursen omfatter både veileder for utredning av lese- og skrivevansker, veileder for lesing og kartleggingsverktøy. Se siden [her](#). Nettressursen for spesifikke matematikkvansker omfatter flere veileder om inkluderende matematikkundervisning, kartleggingsprøver og forslag til intensivopplegg. Se siden [her](#).

I tillegg har Utdanningsdirektoratet utarbeidet nyttige støttesider for flere ulike spesialpedagogiske fagområder, herunder både [lese- og skrivevansker](#) og [matematikkvansker](#). Støttesidene gir innføring i hva vanskene dreier seg om, hvordan det gjenkjennes og utredes og hvordan skolen kan tilrettelegge best mulig. Jeg håper at ressursene tas godt i bruk.

SPØRSMÅL NR. 390

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 13. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er proveny av å ikke gjennomføre regjeringens forslag til skatteletter for trinn 4 og 5?

Svar:

I Prop. 1 LS (2025–2026) foreslår regjeringen å videreføre satsene i trinnskatten og justere innslagspunktene med forventet lønnsvekst på 4,0 pst. Siden satsene og innslagspunktene i trinnskatten foreslås uendret sammenlignet

med referansesystemet for 2026, har endringene ingen provenyvirkning. Regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder dermed ikke lettelse i trinn 4 og 5 i trinnskatten.

Regjeringen har imidlertid foreslått å redusere trygdeavgiften på lønn/trygd og næringsinntekt med 0,1 prosentenhet. I tillegg foreslås personfradraget økt med 5 660 kroner, som tilsvarer en reell økning på 1 535 kroner sammenlignet med referansesystemet.

Både trygdeavgift og trinnskatt beregnes med utgangspunkt i personinntekt, det vil si lønn, trygd og pensjon før fradrag. Jeg legger til grunn at spørsmålet omhandler marginalsatten på den delen av personinntekten som overstiger innslagspunktet for trinn 4. Denne kan holdes uendret sammenlignet med referansesystemet for 2026 ved å øke satsen i både trinn 4 og 5 med 0,1 prosentenhet, som gir nysats i trinn 4 på 16,8 pst. og nysats i trinn 5 på 17,8 pst. Endringene anslås å øke provenyet med 280 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Jeg gjør oppmerksom på at selv med en slik endring vil også personer som betaler trinnskatt i trinn 4 og 5, få redusert inntektsskatt som følge av regjeringens øvrige forslag til skatteopplegg. Det skyldes at disse person-

ene typisk vil dra nytte av økt personfradrag og redusert trygdeavgift på den delen av personinntekten som er under innslagspunktet for trinn 4.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2023. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2026. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget er sjablongmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 391

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 13. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren redegjøre for hva som forklarer den betydelige økningen i beregnet provenytap på en halvering av matmomsen fra ett år til det neste, og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for beregningene?

BEGRUNNELSE:

Det framgår av finansdepartementets svar på budsjettspørsmål 1. fra Fremskrittspartiet at provenytapet av å halvere merverdiavgiften på næringsmidler anslås til om lag 13 200 mill. kroner bokført i 2026, mens tilsvarende anslag på samme spørsmål for 2025-budsjettet er om lag 11 500 mill. kroner, en økning på nær 15 prosent.

Svar:

Det årlige provenytapet av å halvere merverdiavgiftssatsen på næringsmidler ble anslått til 13,9 mrd. kroner i 2025-budsjettet (bokført virkning på 11,5 mrd. kroner), mens det i 2026-budsjettet er anslått til 15,9 mrd. kroner (bokført virkning på 13,2 mrd. kroner). Det utgjør en økning på nær 10 prosent utover generell pris- og volumvekst.

Denne økningen skyldes dels at beregningsmetoden er justert og dels at grunnlaget er utvidet ved at departementet nå tar høyde for at ta-med-mat omfattes av satsreduksjonen. Metodeforskjellen går ut på at depar-

tementet i 2026-budsjettet ikke tar hensyn til eventuelle virkninger på etterspørselen. I anslaget fra 2025-budsjettet ble det antatt at redusert merverdiavgift på mat øker etterspørselen etter mat, noe som isolert sett bidrar til å øke avgiftsinntektene og demper provenyvirkningene av redusert merverdiavgift på matvarer. I tråd med Beregningskonvensjoner 2025 har departementet sett bort fra slike etterspørselsvirkninger i svar på spørsmål i forbindelse med statsbudsjettet for 2026. I Beregningskonvensjoner 2025 er det gitt følgende forklaring på hvorfor departementet normalt ser bort fra etterspørselsvirkninger ved endringer i merverdiavgiften:

«En ser da bort fra at prisøkning på en vare trolig vil påvirke etterspørselen etter denne varen og eventuelle substitutter. Slike virkninger antas i sum å ha liten effekt på provenyet fra merverdiavgiften, ettersom redusert etterspørsel etter varer og tjenester med økt merverdiavgift innenfor en gitt forbruksutgift, kan medføre økt etterspørsel etter andre merverdiavgiftspliktige varer eller tjenester. Det tas derfor normalt ikke hensyn til etterspørselsvirkninger ved beregning av provenyeffekten av endringer innenfor merverdiavgiftssystemet.»

Departementet vil samtidig påpeke at provenyberegninger for endringer i merverdiavgiftssatsen for næringsmidler er svært usikre. Dette skyldes at det ikke foreligger uttømmende statistikk for sluttforbruk av næringsmidler. Usikkerheten er spesielt stor når det er snakk om større endringer i merverdiavgiftssatsen, blant annet som følge av tilpasninger.

SPØRSMÅL NR. 392

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 14. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden fremskaffe en oversikt over hvor mange ansatte og årsverk det er i NAV, samt hvordan dette har endret seg gjennom de siste 20 årene?

Svar:

Det er lagt til grunn at spørsmålet gjelder Arbeids- og velferdsetaten. Arbeids- og velferdsetaten ble opprettet

1. juli 2006, og innbefatter de statlige ansatte. I tabellen nedenfor framgår derfor tall fra og med 2007. Det har vært både økninger og reduksjoner i antall ansatte og årsverk gjennom perioden tabellen omfatter. Jeg gjør spesielt oppmerksom på den store økningen fra 2020 til 2021 og den store reduksjonen fra 2022 til 2023. Årsaken til disse endringene er at etaten midlertidig ble betydelig styrket for å håndtere virkningene av koronapandemien.

År	Gj.snittlig antall årsverk per år	Endring i antall årsverk fra forrige år	Endring i % fra forrige år	Gj.snittlig antall ansatte per år	Endring i antall ansatte fra forrige år	Endring i % fra forrige år
2024	14 221	105	0,7 %	14 739	106	0,7 %
2023	14 116	-695	-4,7 %	14 633	-731	-4,8 %
2022	14 811	-92	-0,6 %	15 364	-99	-0,6 %
2021	14 903	860	6,1 %	15 463	842	5,8 %
2020	14 043	197	1,4 %	14 621	180	1,2 %
2019	13 846	-118	-0,8 %	14 441	-138	-0,9 %
2018	13 964	127	0,9 %	14 579	113	0,8 %
2017	13 837	272	2,0 %	14 466	139	1,0 %
2016	13 565	-59	-0,4 %	14 327	-46	-0,3 %
2015	13 624	58	0,4 %	14 373	27	0,2 %
2014	13 565	300	2,3 %	14 347	265	1,9 %
2013	13 266	332	2,6 %	14 081	325	2,4 %
2012	12 934	43	0,3 %	13 756	23	0,2 %
2011	12 890	-612	-4,5 %	13 734	-634	-4,4 %
2010	13 502	-424	-3,0 %	14 368	-460	-3,1 %
2009	13 926	801	6,1 %	14 828	790	5,6 %
2008	13 125	478	3,8 %	14 038	452	3,3 %
2007	12 647			13 586		

Kommentar til dataene:

Gjennomsnittlige antall årsverk; Med forbehold om feilmargin < 0,8%

Gjennomsnittlige antall ansatte; Med forbehold om feilmargin < 0,5%

SPØRSMÅL NR. 393**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 17. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan statsråden fremskaffe en oversikt over hvor mange ansatte og årsverk det er i Forsvaret, samt hvordan dette har endret seg gjennom de siste 20 årene?

Svar:

Forsvaret har bistått departementet med å utarbeide ned-enstående tabell med antall ansatte og antall avtalte årsverk i Forsvaret for perioden 2006-2025. Siden tall per 1. oktober er de nyeste for 2025, har alle årene dette referansetidspunktet. Det understrekes for ordens skyld at vernepliktige ikke inngår i tallene, ettersom det i spørsmålet refereres til ansatte.

Med hensyn til årsverk er avtalte og ikke utførte årsverk benyttet i tabellen. Avtalte årsverk refererer til den planlagte eller kontraktsfestede arbeidsmengden for ansatte, mens utførte årsverk omfatter faktiske timer jobbet, justert for merarbeid, overtid og fravær som sykdom eller permisjon.

Videre må tallene og endringene mellom årene av flere grunner tolkes med varsomhet.

Blant annet kan definisjonen av begrepene og beregningsmetode ha variert noe gjennom perioden. Videre har forsvarssektoren i denne tidsperioden gjennomgått større og mindre organisatoriske endringer, som påvirker tallene for Forsvaret. Av større endringer kan nevnes opprettelsen av Forsvarsmateriell som egen etat i 2016, og overføring av stillinger knyttet til anskaffelser fra Forsvaret (Forsvarets logistikkorganisasjon) til Forsvarsmateriell i oktober 2024.

	Antall ansatte	Avtalte årsverk
2025	19768	18011
2024	18647	16986
2023	18248	16832
2022	17623	16222
2021	17598	16043
2020	17234	15946
2019	16704	15508
2018	16784	15602
2017	16835	15919
2016	16676	15804
2015	17877	16817
2014	17801	17072
2013	17678	16962
2012	17661	16894
2011	17532	16937
2010	17711	16893
2009	17900	17203
2008	17161	16446
2007	16950	16290
2006	16294	15812

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen i statsbudsjettet for 2026 foreslår en økning på 1,3 milliarder kroner til personellopptrapping i etatene i Forsvarssektoren. Det legges til rette for en økning av både fast ansatte, reservister og vernepliktige.

SPØRSMÅL NR. 394**Innlevert 8. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund****Besvart 12. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren bekrefte at regjeringen vil sikre at det fortsatt skal leveres aviser som i dag gjennom distri-

busjonsanbudet, og at det er satt av tilstrekkelige midler i statsbudsjettet for 2026 til å videreføre også lørdagsdistribusjonen på dagens nivå, slik at abonnenter over hele landet fortsatt får lik tilgang til nyheter og samfunnsdebatt?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre et godt tilbud av lokalavis-er i hele landet. Formålet med de statlige avisdistribusjonskontraktene er å sikre særlig eldre og digitalt sårbare i distriktene tilgang til informasjons- og ytringsmuligheter, gjennom lokalavisene. Dagens kontrakter varer til 30. juni 2026. Samferdselsdepartementet planlegger å lyse ut nye kontrakter med oppstart fra 1. juli 2026.

Før Samferdselsdepartementet lyser ut nye kontrakter, gjøres det alltid vurderinger av omfanget på kjøpet sett opp mot utviklingen i bransjen, statens økonomiske rammer og målene for ordningen. De senere årene har antall lokalaviser med lørdagsutgaver gått ned. I da-

gens kontrakter har Samferdselsdepartementet, i samråd med bransjen, i tillegg til lørdag valgt de faste ukedagene tirsdag, torsdag og fredag som distribusjonsdager. De fleste lokalavisene har tre utgaver per uke, og mange av utgavene er sentrert rundt disse tre ukedagene.

I Prop. 1 S (2025–2026) for budsjettåret 2026 under Samferdselsdepartementet er det tatt høyde for en videreføring av dagens ordning med statlig kjøp av avisdistribusjon til geografiske områder uten kommersielle avisbudnett. Midlene som er foreslått satt av er beheftet med betydelig usikkerhet da hverken omfanget av eller kostnadene ved de nye kontraktene foreløpig er kjent.

SPØRSMÅL NR. 395

Innlevert 8. november 2025 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 18. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre forutsigbar og tidsriktig behandling av småkraftkonsesjoner, slik at disse ikke blir liggende i uforholdsmessig lange køer, og hvilke konkrete tiltak vurderes for å styrke kapasitet, prioriteringskriterier og effektivitet i konsesjonssystemet?

BEGRUNNELSE:

Dalane Kraft AS har nå ventet i over 2,5 år på konsesjonsbehandling for Botnafoss kraftverk i Eigersund. Flere aktører rapporterer om lange køer og lav prioritet for småkraftprosjekter hos NVE. Selv om NVE viser til formelle saksbehandlingstider på 1–2 år for mindre prosjekter, blir den reelle ventetiden ofte betydelig lenger fordi sakene blir liggende før behandling starter.

Samtidig opplever bransjen at større prosjekter prioriteres foran mindre. Dette skaper uforutsigbarhet for småkraftutbyggere, som får vanskeligere rammevilkår, økt risiko og mindre forutsigbarhet i planlegging og investeringsbeslutninger. Dette gjelder selv for prosjekter der forhold som nettilknytning og miljøutredninger er avklart og prosjektet er modent for behandling.

Små- og mellomstore vannkraftverk kan gi rask og lokal produksjon av fornybar energi og bidra til økt kraftbalanse og verdiskaping i distriktene. For at denne ressursen skal kunne tas i bruk, er det avgjørende at konsesjonsbehandlingen er effektiv og forutsigbar.

Statsråden bes derfor redegjøre for hvilke konkrete tiltak regjeringen vil iverksette for å styrke kapasiteten, forbedre prioriteringskriteriene og sikre at ferdig utredede småkraftprosjekter ikke blir stående i uforholdsmessig lange køer.

Svar:

Regjeringen legger til rette for å økt kraftproduksjonen med en rekke grep. Vi har foreslått og fått gjennomført en historisk styrking av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) over statsbudsjettet. De økte midlene har blant annet gått til flere saksbehandlere til konsesjonsbehandling og til digitalisering som bidrar til raskere og bedre behandling av søknader. Ytterligere styrking er foreslått for 2026. Disse ressursene kommer også småkraftsaker til gode. Det tar noe tid å bygge opp nye ressurser. Vi har derfor ikke per nå sett den fulle effekten av ressursøkningen.

Satsingen på digitalisering har allerede gitt forbedringer innen behandlingen av nettkonsesjoner, gjennom «Min side» for konsesjonssøknader og Plannett for kraftsystemutredninger. Denne høsten arbeides det med en digital plattform for søknader om småkraft. Småkraftbransjen har kommet med gode innspill i dette arbeidet.

Stortinget har også vedtatt endringer i energiloven, etter forslag fra regjeringen. Det er blant annet innført en plikt for områdekonsesjonærer til å bygge nettanlegg

helt fram til nye produksjonsanlegg som kan knyttes til nett opp til og med 22 kV (såkalt henteplikt). Dette vil framover innebære at mange småkraftaktører vil slippe å søke om egen nettkonsesjon for sine anlegg. NVE har også varslet småkraftbransjen tidligere i år om at prosjekter med avklart tilgang på nettkapasitet prioriteres i konsesjonsbehandlingen. Dette sørger for at de mest realiserbare prosjektene behandles først.

I perioden 2012 til 2017 ble det gitt svært mange småkraftkonsesjoner. Mange av disse konsesjonene ble imidlertid ikke tatt i bruk. Da kraftprisene steg fra 2022, var en rekke av disse konsesjonene nær ved å nå byggefristen. Mange aktører har derfor sendt inn søknader til NVE om forlenget byggefrist. Dette er søknader som NVE prioriterer. NVE har også høy prioritet på å slutføre behandling av detaljplaner for småkraft, slik at prosjektene som har kommet lengst, kan ferdigstilles.

Når det gjelder øvrige småkraftsøknader, er det flere som mangler tilstrekkelig nettavklaring, blant annet dokumentasjon på om nettilknytningen kan skje driftsmessig forsvarlig for alle nettnivå. Søknad om å få bygge Botnafossen kraftverk, som representanten viser til, har vært en av disse sakene. NVE har kommunisert med søker

underveis, og har i løpet av 2025 fulgt opp saken, slik at tilstrekkelig med opplysninger om nettavklaring er på plass. Dermed er saken nå klar for behandling.

NVE opplyser at de har omtrent 40 småkraftsaker til behandling per november. NVE har samtidig ferdigbehandlet i overkant av 40 småkraftsaker så langt i 2025. Blant de småkraftsakene som per i dag ikke er tatt til behandling, er det flere som mangler nettavklaring.

I tildelingsbrevet til NVE for 2025 er et av hovedmålene at NVE skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv produksjon, overføring og bruk av energi. NVE skal prioritere saker som bidrar med betydelig produksjon eller fleksibilitet i kraftsystemet. Jeg mener dette er en riktig prioritering for å sikre nok kraft til konkurransedyktig pris til norsk industri, husholdninger og lokalsamfunn. Dette gjelder blant annet større vannkraftsaker. Selv om prosjekter som kan gi mye kraft eller effekt prioriteres, skal også småkraftsaker behandles innen rimelig tid.

Jeg mener NVE har en god, systematisk og forutsigbar behandling av småkraftsaker. Flere tiltak er allerede gjennomført, men vi vil stadig lete etter muligheter for å effektivisere behandlingen.

SPØRSMÅL NR. 396

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nylig ble det klart at TrønderEnergi AS selger minikraftverkene Nunelva og Simsfossen i Skaun kommune til det tyske selskapet Deutsche Wasserkraft AG (DWK). For små- og minikraftverk gjelder ikke de samme reglene til offentlig eierskap i vannkrafta som for større vannkraftverk.

Kan statsråden gjøre rede for hvor mange små- og minikraftverk som i dag eies av utenlandske interesser, hvor mange som ev. planlegges solgt til utenlandske interesser og hvordan regjeringen ser på slike salg?

BEGRUNNELSE:

Lenke til pressemeldingen fra Trønderenergi: <https://www.tronderenergi.no/nyheter/tronderenergi-as-selger-minikraftverkene-nunelva-og-simsfossen>

Lenke til sak i Avis Sør-Trøndelag: <https://www.avis-st.no/nyheter/n/OoRWgl/selger-lokalt-kraftverk-til-tysk-selskap-hva-i-alle-dager>

Jeg vil gjerne ha svaret både som en liste over de små- og minikraftverkene som eies helt eller delvis av utenlandske interesser, hvor i landet de ligger, og hvor stor andel dette er samla av den totale små- og minikraftproduksjonen i Norge.

Svar:

Det er en viss andel utenlandsk kapital investert i norske småkraftverk. Men dette utgjør ikke et flertall av kraftverkene. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har oversikt over eierskap til utbygde kraftverk per utgangen av 2024. Eierskapsoversikten oppdateres årlig på NVEs nettsider, og er basert på NVEs kraftverksdatabaser og aksjonærregisteret fra Skatteetaten for foregående år. Oversikten ser på eierkjeder seks nivå bakover når det vurderes hvorvidt kraftverk er hel- eller deleid av utenlandske aktører.

Per utgangen av 2024 er 628 av 1464 mindre kraftverk (kraftverk med produksjonskapasitet under 10 MW) helt eller delvis eid av utenlandske aktører, fordelt på 96 minikraftverk (mindre enn 1 MW) og 532 småkraftverk (1-10 MW). 213 av disse er heleid av utenlandske aktører. Mer om informasjon om eierskap i kraftsektoren finnes på NVEs nettsider.

Departementet har ingen oversikt over hvor mange små- og minikraftverk som til enhver tid er i en salgsprosess med utenlandske interesser.

Regjeringen ønsker å legge til rette for ny kraftproduksjon og mer effekt inn i kraftsystemet. Selv om et mini- eller småkraftverk isolert sett bidrar med lite av

dette, representerer småkraft samlet sett et viktig bidrag til norsk kraftforsyning.

Konsolideringsmodellen som følger av vannfallrettighetsloven sikrer norsk offentlig eierskap til større vannkraftanlegg. Da Stortinget behandlet hjemfallssaken i 2008 ble det lagt til grunn at det under modellen fortsatt ville være uforandret adgang for private til å eie vannfall og mindre kraftverk under 4 000 naturhestekrefter. Det ble videre i proposisjonen lagt til grunn at slike vannfall kunne erverves og bygges ut på samme vilkår av offentlige og private (innenlandske eller utenlandske) aktører, og at det også ville være slik i fremtiden. Jeg mener konsolideringsmodellen har tjent oss godt og er opptatt av forutsigbarhet i forvaltningen av vannkraftressursene.

SPØRSMÅL NR. 397

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 13. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange ukrainere søkte norske myndigheter om hjelp med (f.eks. nødvendige papirer eller ulike tilgjengelige ordninger) frivillig retur til Ukraina 2024 og hit til i 2025, og hvor mange av disse søknadene ble ferdigbehandlet av norske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til debatten rundt ukrainere som er kommet til Norge etter Russlands fullskala invasjon i 2022.

Svar:

Utlendingsdirektoratet forvalter to tilskuddsordninger som skal bidra til hhv. tilbakevending og assistert retur.

Tilbakevendingsordningen er for personer med fluktbakgrunn og gyldig oppholdstillatelse i Norge, som ønsker å vende hjem. Ukrainere med midlertidig kollektiv beskyttelse inngår i denne ordningen. Til tross for pågående krigshandlinger i deler av Ukraina, har om lag 4 300 ukrainere mottatt tilbakevendingsstøtte i perioden september 2022 og til og med 10. november 2025. Totalt har 8 178 ukrainere søkt om støtte til tilbakevending siden 2022, hvorav 2 972 i 2024 og 3 787 i 2025. 1 405 har reist hjem i 2024 og 2 185 har reist hjem i 2025. De aller fleste søknadene er ferdigbehandlet av norske myndigheter. En tilbakevending registreres først når personen både har

fått utbetalt støtten og er registrert som utflyttet i Folkeregisteret. Dette fører til at det til enhver tid vil være et avvik mellom antallet innvilgede tilbakevendingsvedtak og registrerte tilbakevendinger.

Den andre ordningen er for personer som ikke har oppholdstillatelse i Norge, eller annet lovlig opphold. De kan søke om støtte til assistert retur i medhold av forskrift om tilskudd til assistert retur og tvangsretur. UDI fattet de første avslagsvedtakene for ukrainere i slutten av 2024, og mange av vedtakene er til behandling i Utlendingsnemnda. Det er derfor få utreisepliktige ukrainere som søker om assistert retur. Verken UDI eller Politiets utlendingsenhet gjennomførte returer til Ukraina i 2024. 11 ukrainere søkte om assistert retur til Ukraina i 2024, og 90 har søkt per 10. november i 2025. Av disse 101 søknadene er 45 ferdig behandlet, og 56 er til behandling. Fire ukrainere har reist hjem med slik støtte. Politiets utlendingsenhet har bistått med å returnere ytterligere åtte personer til Ukraina i 2025, uten støtte.

SPØRSMÅL NR. 398**Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 13. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Jobber norske myndigheter med å opprette “electromagnetic warfare capabilities” over flyplasser eller annen kritisk infrastruktur i Norge, hva er i så fall status og tidslinje for dette arbeidet, og har Norge noen spesiell lederrolle i dette arbeidet eller vi en deltager på linje med andre land?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at Norge tidligere i år ble med i “Coalition for Electromagnetic Warfare” med flere andre land, samt at blant annet både norsk og flere andre europeiske flyplasser de siste månedene har måttet stenge trafikken som følge av droneobservasjoner.

Svar:

I april 2025 signerte Norge en intensjonsavtale for etablering av en kapabilitetskoalisjon for elektronisk krigføring (Electronic Warfare Capability Coalition) sammen med flere andre land der Tyskland leder koalisjonen. Formålet med koalisjonen er å styrke Ukrainas evne innenfor elektronisk krigføring, samt underbygge og koordinere ulike lands bidrag til støtte innenfor dette området. Den norske deltakelsen skal også bidra til vår egen læring og operative utvikling. Forsvaret ivaretar det norske engasjementet i koalisjonen.

I forsvarssektoren pågår det en kontinuerlig utvikling gjennom ulike initiativ, for å styrke evnen til forsvar mot luftbårne droner, og det anskaffes derfor ulike systemer. I tillegg kan flere av Forsvarets eksisterende plat-

tformer brukes til forsvar mot droner. Systemene som anskaffes vil kunne uskadeliggjøres dronene ved fysisk ødeleggelse eller gjennom elektroniske mottiltak. Forsvarssektoren samarbeider også med andre land både mht. kapabilitetsutvikling og tilrettelegging for felles anskaffelser av droner. I nordisk sammenheng er det eksempelvis nylig inngått avtaler som gir mulighet for felles anskaffelser av mindre droner og dronemottiltak.

Forsvarets systemer er særlig innrettet for å ivareta militære behov, i tråd med Forsvarets dimensjonerende oppgaver. Politiet har ansvaret for å ivareta befolkningens grunnleggende trygghet og sikkerhet. I krisespekteret under terskelen for væpnet konflikt er ulovlig bruk av droner å anse som kriminalitet og håndteres av politiet. Forsvaret kan bistå politiet med sine ressurser etter anmodning om bistand. Anmodning om bistand fra Forsvaret til politiet kan innvilges dersom det er nødvendig for forebygging og bekjempelse av anslag av særlig skadevoldende eller omfattende karakter, herunder vakthold og sikring av objekter eller infrastruktur, og politiets ressurser anses for å være uttømt eller utilstrekkelige. I utgangspunktet vil alle Forsvarets ressurser kunne vurderes for bistand til politiet.

Regjeringen tar beskyttelse av nasjonal kritisk infrastruktur på alvor og stiller krav til virksomheter gjennom sikkerhetsloven. Det er respektive departement som er ansvarlige for å utpeke og underlegge virksomheter sikkerhetsloven i egen sektor. For flyplasser generelt, tilligger det derfor Samferdselsdepartementet å vurdere disse opp mot sikkerhetslovens virkeområde. Forsvaret ivaretar sikkerheten ved militært område, herunder Forsvarets flystasjoner, med hjemmel i lov om militær politimyndighet.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 19. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å beskytte eritreere i Norge, inkludert norske statsborgere med eritreisk bakgrunn, mot

press for å betale diasporaskatt til eritreiske myndigheter, og vil utenriksministeren tydeliggjøre overfor ambas-

saden i Stockholm at tvangsinnkreving av denne skatten er ulovlig i Norge?

BEGRUNNELSE:

Mange eritreere i eksil betaler 2 prosent av inntekten til eritreiske myndigheter. Jeg er kjent med at flere eritreere i Norge fortsatt utsettes for press og trusler for å betale denne diasporaskatten. Flere frykter også represalier mot slektninger i Eritrea dersom skatten ikke betales.

Svar:

Spørsmålet var stilet til Utenriksministeren, men er overført til meg for besvarelse.

Press mot diasporagrupper er et internasjonalt fenomen og foregår i mange land, også i Norge. Dette omtales gjerne som transnasjonal undertrykkelse, og kan omfatte aktivitet som er ulovlig. Det kan imidlertid også være aktivitet som er uønsket, men ikke kriminalisert. Dette betyr at det må jobbes bredt med tematikken.

Det er alvorlig når personer i Norge opplever press og trusler fra myndigheter i opprinnelseslandet. Justis-sektorens primære ansvar knyttet til transnasjonal undertrykkelse er tilrettelegging for virksomhetenes rolle i å forebygge, etterforske og eventuelt påtale kriminelle handlinger. PST har ansvaret for å forebygge og etterforske

det som etter straffeloven faller inn under «flyktningspionasje». Politiet har ansvaret for å forebygge og etterforske andre type lovbrudd som diasporamiljøer er utsatt for.

Utenlandske myndigheter kan ikke tvangsinn drive skatt eller utføre annen myndighetsutøvelse eller tvangstiltak i Norge uten godkjennelse fra norske myndigheter. Norge har ikke inngått skatteavtale eller avtale om annen form for administrativ bistand på skatteområdet med Eritrea, og vi bistår derfor ikke med å innkreve den omtalte skatten i Norge.

Personer som mener seg utsatt for ulovlig utpressing i forbindelse med skatteinnkreving oppfordres til å anmelde dette til politiet for etterforskning på vanlig måte. Dette er i tråd med den internasjonale tolkningen av Sikkerhetsrådets resolusjon fra 2023, som krevde at Eritrea skulle avslutte praksisen med å kreve inn skatt av eritreere i utlandet gjennom utpressing, trusler om vold, bedrageri eller andre ulovlige metoder.

Utenriksdepartementet opplyser for øvrig at de følger opp gjennom diplomatiske kanaler ved mistanke om brudd på Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem. I Utenriksdepartementets dialog med eritreiske myndigheter har det vært tatt opp at en skattelegging av norske statsborgere med eritreisk bakgrunn må være frivilling og at det ikke brukes tvangsmidler, verken direkte eller indirekte.

SPØRSMÅL NR. 400

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 21. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I svar på budsjettspørsmål fra Fremskrittspartiet om synsundersøkelse av barn hos optiker, svarer Helse- og omsorgsministeren at “Enkelte kommuner har inngått avtaler med lokale optikere for synsundersøkelser av barn.”

Er statsråden kjent med hvilke kommuner dette angår og kan gi en oversikt over det?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet spør i budsjettspørsmål 427 om anslag for hva kostnaden vil være dersom synsundersøkelse hos optiker for barn, etter henvisning fra eksempelvis helsesykepleier eller fastlege, skal dekkes av det offentlige. Departementet oppgir at de ikke kan gi et slikt anslag,

men at enkelte kommuner har inngått avtaler med lokale optikere. Undertegnede ønsker mer informasjon om hvilke kommuner dette gjelder, i hvilke sammenhenger dette benyttes og hvem som da henviser til optiker.

Svar:

Departementet viser til at det i svar på budsjettspørsmål nr. 427 fra Fremskrittspartiet er oppgitt at enkelte kommuner har inngått avtaler med lokale optikere for synsundersøkelser av barn. Så langt departementet kan se i dag har det ikke vært forelagt slike avtaler.

I gjennomgangen har departementet sporet informasjonen tilbake til et skriftlig spørsmål fra Stortinget i 2016, nr. 15:442 (2016-2017). Her skriver representanten

Ruth Grung i spørsmål til helse- og omsorgsminister Bent Høie at:

«Under høringen til representantforslag om skolehelsetjenesten viste bl.a. Norges Optikerforbund til enkelte kommuner som hadde fått til et samarbeid med optikere for systematisk testing av synet til skoleelever.»

Denne påstanden er ikke imøtegått i departementets svar 02.01.2017 hvor det står:

«Det er gledelig at noen kommuner har gått foran med etablering av samarbeid med optikere for synstesting av barn og unge.»

Denne påstanden er videre blitt tilbakeformidlet til Stortinget ved flere anledninger (svar på spørsmål fra Stortinget nr. 15:464 (2020-2021), 15:179 (2021-2022), 15:1405 (2023-2024)). Det er beklagelig.

SPØRSMÅL NR. 401

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 19. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Alle land i Europa bortsett fra Norge har ifølge Folkehelseinstituttet nå innført forebyggende tiltak mot RS-virus. Direktoratet for medisinske produkter har over lang tid vurdert ny vaksine mot RS-virus. I interpellasjonsdebatt på Stortinget den 4. november, kunne statsråden opplyse at han har fått oversendt anbefaling i saken.

Når vil innholdet i anbefalingen bli allment kjent og når anslår statsråden at vurdering av anbefalingen er klar?

BEGRUNNELSE:

Viser til interpellasjonsdebatt i Stortinget 4. november om RS-virus og mulige metoder for å forebygge sykdom, hvor statsråden opplyste at metodevurdering av ny vak-

sine mot RS-virus er klar fra Direktoratet for medisinske produkter ble oversendt statsråden 31. oktober.

Svar:

Folkehelseinstituttet (FHI) anbefaler forebyggende tiltak mot RS-virus for å beskytte spedbarn. I anbefalingen som nylig er oversendt Helse- og omsorgsdepartementet skriver FHI at både langtidsvirkende antistoff til spedbarn og vaksiner av gravide er gode alternativer til dette formålet.

Det gjøres kontinuerlige vurderinger av innholdet i barnevaksinasjonsprogrammet basert på faglige råd og tilgjengelig kunnskap. Rapporten fra FHI om «Anbefaling om immunisering mot RSV for å beskytte spedbarn» vil være en del av beslutningsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 402

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf

Besvart 14. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan kommunal- og distriktsministeren redegjøre for hvor mye renteutgiftene har økt for den enkelte kommune i Trøndelag de siste 6 årene?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har kommunenes renteutgifter økt betydelig, både fordi kommuner har sett seg nødt til å øke lånegjelden, men også fordi høyere renter har ført til betydelig

økte kostander. Økte rentekostnader legger ytterligere press på kommunenes økonomi og begrenser handlingsrommet.

Svar:

Tabell 1 under viser brutto renteutgifter og renteutgiftenes andel av driftsinntektene for perioden 2019–2024. Tallene er hentet fra innrapporterte bevilgningsregnskap og inkluderer også kommunale foretak (KF) og interkommu-

nale selskaper (IKS). Merk at tallene er oppgitt etter kommunenavn. For kommuner som har vært involvert i sammenslåinger, men hvor kommunenavnet er videreført, vil tallene omfatte både den tidligere og den nye kommunen.

I tabell 2 er tilsvarende tall vist for netto renteutgifter, det vil si renteutgifter etter at renteinntekter er trukket fra. Når rentenivået går opp, vil også renteinntektene øke, og netto renteutgifter gir et bedre bilde på den samlede rentebelastningen for kommunene.

Tabell 1 Brutto renteutgifter i 1 000 kroner og som andel av brutto driftsinntekter

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
5001 Trondheim	Andel av driftsinntekter	2,6	2,3	1,7	2,5	3,9	4,9
	Renteutgifter	409759	386530	315895	463705	774930	1006145
5006 Steinkjer	Andel av driftsinntekter	2,7	2,6	2,3	3,7	6,4	7,4
	Renteutgifter	58381	66879	57471	98286	184372	224669
5007 Namsos	Andel av driftsinntekter	1,9	1,8	1,5	2,1	4,0	4,7
	Renteutgifter	24129	30766	25691	38416	76139	95326
5014 Frøya	Andel av driftsinntekter	4,9	2,5	2,1	4,3	7,7	7,4
	Renteutgifter	24297	16268	14092	33745	62548	80322
5020 Osen	Andel av driftsinntekter	1,8	1,5	1,4	1,9	3,9	4,0
	Renteutgifter	2232	2013	1894	2837	6132	7193
5021 Oppdal	Andel av driftsinntekter	1,3	1,1	0,8	1,1	1,9	2,3
	Renteutgifter	8411	7144	5621	9117	16869	21809
5022 Rennebu	Andel av driftsinntekter	1,7	1,3	1,2	1,6	4,7	4,6
	Renteutgifter	4894	3781	3634	5454	17265	17944
5025 Røros - Rosse	Andel av driftsinntekter	1,8	1,5	1,0	2,3	5,0	6,0
	Renteutgifter	10623	8835	6739	15471	35871	48396
5026 Holtålen	Andel av driftsinntekter	3,2	2,8	2,6	3,5	5,3	6,7
	Renteutgifter	6774	6039	5864	8292	14675	19494
5027 Midtre Gauldal	Andel av driftsinntekter	2,7	2,9	2,7	3,2	5,1	6,3
	Renteutgifter	15936	17663	16911	21608	36274	46656
5028 Melhus	Andel av driftsinntekter	2,7	2,3	2,0	2,8	4,9	6,0
	Renteutgifter	37116	34431	32362	47596	90229	115742
5029 Skaun	Andel av driftsinntekter	2,3	2,1	1,4	2,7	5,8	7,3
	Renteutgifter	15483	14941	10686	21815	48816	64657
5031 Malvik	Andel av driftsinntekter	3,5	2,8	2,6	3,7	6,6	8,1
	Renteutgifter	38106	32766	31632	49969	93125	124694
5032 Selbu	Andel av driftsinntekter	2,0	1,9	1,3	3,2	5,9	6,5
	Renteutgifter	7671	8169	5837	14874	29257	34096
5033 Tydal	Andel av driftsinntekter	1,3	1,1	0,9	0,9	1,3	2,4
	Renteutgifter	1797	1622	1301	1615	2871	5747
5034 Meråker	Andel av driftsinntekter	2,6	2,2	1,4	2,0	3,7	4,8

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Renteutgifter	7234	6632	4639	6365	13459	17923
5035 Stjørdal	Andel av driftsinntekter	2,8	2,1	1,7	2,6	4,6	5,7
	Renteutgifter	58894	50973	44899	69090	134166	176881
5036 Frosta	Andel av driftsinntekter	1,9	1,6	1,3	1,9	2,9	3,3
	Renteutgifter	4694	4192	3436	5160	8890	11015
5037 Levanger	Andel av driftsinntekter	3,5	2,6	1,7	3,0	5,6	6,9
	Renteutgifter	62072	48938	33799	61980	125908	167288
5038 Verdal	Andel av driftsinntekter	3,0	2,7	1,9	2,8	4,4	5,7
	Renteutgifter	37971	36120	26673	39586	69220	98748
5041 Snåase - Snåsa	Andel av driftsinntekter	2,2	2,0	1,6	2,2	3,7	4,0
	Renteutgifter	5192	4744	4161	5740	10816	12461
5042 Lierne	Andel av driftsinntekter	1,6	1,7	1,4	1,9	2,5	2,9
	Renteutgifter	3494	3579	3072	3978	5934	7120
5043 Raarvihke	Andel av driftsinntekter	2,3	1,8	1,2	2,0	3,5	3,1
	Renteutgifter	2367	1889	1346	2212	4206	4598
5044 Namsskogan	Andel av driftsinntekter	1,9	1,6	1,4	1,8	2,8	3,5
	Renteutgifter	2861	2412	2134	2971	5469	7148
5045 Grong	Andel av driftsinntekter	2,1	2,4	2,2	2,5	3,0	4,5
	Renteutgifter	7575	8312	7925	9117	12012	20154
5046 Høylandet	Andel av driftsinntekter	1,3	1,4	1,5	2,0	3,2	3,7
	Renteutgifter	2128	2350	2619	3705	6706	8575
5047 Overhalla	Andel av driftsinntekter	3,1	3,1	2,9	3,6	4,7	5,2
	Renteutgifter	11508	12038	11211	15411	21819	26164
5049 Flatanger	Andel av driftsinntekter		1,5	1,5	1,5	2,6	3,2
	Renteutgifter		2593	2217	2998	5027	7977
5052 Leka	Andel av driftsinntekter	1,2	1,1	0,8	1,3	2,3	2,9
	Renteutgifter	1037	1124	775	1565	2857	4476
5053 Inderøy	Andel av driftsinntekter	2,3	2,0	1,6	2,9	4,9	5,4
	Renteutgifter	14686	13525	11384	21712	40102	47965
5054 Indre Fosen	Andel av driftsinntekter	2,5	2,4	1,6	3,3	7,0	7,6
	Renteutgifter	24441	24943	16711	37779	82885	93575
5055 Heim	Andel av driftsinntekter		1,5	1,3	2,0	3,6	4,3
	Renteutgifter		9648	8386	14555	27373	37562
5056 Hitra	Andel av driftsinntekter	4,1	3,0	2,3	2,8	4,6	6,0
	Renteutgifter	20032	17491	13557	19137	30687	45905
5057 Ørland	Andel av driftsinntekter	4,4	3,8	3,0	4,4	7,3	7,9
	Renteutgifter	23529	38693	33433	50867	90076	105691
5058 Åfjord	Andel av driftsinntekter	2,8	2,2	1,9	3,7	6,4	7,3
	Renteutgifter	10873	12741	11461	24076	42359	56940
5059 Orkland	Andel av driftsinntekter		2,1	1,3	2,4	4,3	5,1
	Renteutgifter		35933	23756	46083	86997	112487
5060 Nærøysund	Andel av driftsinntekter		2,6	2,5	2,8	3,9	4,3
	Renteutgifter		30325	29679	36963	54505	62656
5061 Rindal	Andel av driftsinntekter	1,6	1,2	0,8	1,4	2,8	3,3
	Renteutgifter	3507	2616	1916	3381	7039	9283

Tabell 2 Netto renteutgifter i 1 000 kroner og som andel av brutto driftsinntekter

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
5001 Trondheim	Andel av driftsinntekter	0,87	1,07	0,69	0,88	1,59	2,01
	Netto renteutgifter	13810	17908	12418	16467	31243	41614
5006 Steinkjer	Andel av driftsinntekter	1,05	1,93	1,71	2,78	4,10	5,18
	Netto renteutgifter	22850	48905	43373	73627	11814	156398
5007 Namsos	Andel av driftsinntekter	0,49	1,26	1,04	1,26	2,54	3,29
	Netto renteutgifter	6357	21359	17949	22695	48522	66377
5014 Frøya	Andel av driftsinntekter	2,28	1,49	1,21	2,32	4,67	5,21
	Netto renteutgifter	11303	9897	8200	18394	37867	56249
5020 Osen	Andel av driftsinntekter	-0,23	1,15	1,10	1,09	2,03	2,89
	Netto renteutgifter	-287	1570	1498	1614	3206	5197
5021 Oppdal	Andel av driftsinntekter	-0,61	0,31	0,26	0,20	0,91	1,47
	Netto renteutgifter	-4018	2049	1888	1587	7999	13731
5022 Rennebu	Andel av driftsinntekter	0,75	0,70	0,54	0,06	2,76	3,15
	Netto renteutgifter	2174	2080	1690	191	10119	12200
5025 Røros	Andel av driftsinntekter	1,50	1,31	0,93	1,97	4,39	5,70
	Netto renteutgifter	8653	7762	6009	13507	31740	45856
5026 Holtålen	Andel av driftsinntekter	1,28	2,00	2,22	3,07	2,84	3,69
	Netto renteutgifter	2676	4278	4989	7265	7811	10703
5027 Midtre Gauldal	Andel av driftsinntekter	1,11	2,50	2,46	2,71	3,60	4,25
	Netto renteutgifter	6496	14978	15618	18161	25625	31541
5028 Melhus	Andel av driftsinntekter	0,17	1,23	1,60	2,02	3,70	4,87
	Netto renteutgifter	2346	18178	25622	34407	67667	94014
5029 Skaun	Andel av driftsinntekter	0,75	1,37	0,92	1,67	3,42	5,01
	Netto renteutgifter	5107	9715	6931	13460	28840	44649
5031 Malvik	Andel av driftsinntekter	1,65	1,54	1,58	1,66	3,48	4,36
	Netto renteutgifter	18082	17675	19497	22126	49276	66718
5032 Selbu	Andel av driftsinntekter	-1,73	1,27	0,88	2,57	4,52	5,07
	Netto renteutgifter	-6754	5449	3964	11993	22388	26709
5033 Tydal	Andel av driftsinntekter	0,25	0,53	0,28	-0,31	-0,93	-0,21
	Netto renteutgifter	356	792	424	-572	-1986	-492
5034 Meråker	Andel av driftsinntekter	-0,73	0,91	0,28	0,17	0,51	1,20
	Netto renteutgifter	-2028	2723	905	542	1838	4473
5035 Stjørdal	Andel av driftsinntekter	1,06	1,40	1,05	1,62	3,27	3,77
	Netto renteutgifter	21933	33389	27966	43097	94454	116291
5036 Frosta	Andel av driftsinntekter	0,78	1,38	1,10	1,34	1,66	1,98
	Netto renteutgifter	1893	3526	2896	3669	5073	6653
5037 Levanger	Andel av driftsinntekter	2,00	2,04	1,30	2,11	4,23	5,22
	Netto renteutgifter	35335	38072	25198	43518	94525	127016
5038 Verdal	Andel av driftsinntekter	1,34	1,90	1,22	1,79	2,66	3,15
	Netto renteutgifter	17241	25425	16819	25669	42083	54297
5041 Snåase	Andel av driftsinntekter	0,72	1,64	1,35	1,59	2,81	3,15
	Netto renteutgifter	1704	3902	3398	4152	8124	9733
5042 Lierne	Andel av driftsinntekter	0,08	1,27	1,13	1,16	1,05	1,33
	Netto renteutgifter	171	2704	2436	2482	2481	3230
5043 Raarvihke	Andel av driftsinntekter	-0,57	1,50	1,08	1,58	2,32	2,37

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Netto renteutgifter	-580	1569	1172	1751	2775	3469
5044 Namsskogan	Andel av driftsinntekter	-2,38	1,01	0,92	0,35	0,00	0,18
	Netto renteutgifter	-3503	1518	1405	575	-6	367
5045 Grong	Andel av driftsinntekter	0,37	1,96	1,90	1,83	1,82	3,45
	Netto renteutgifter	1321	6861	6809	6772	7253	15340
5046 Høylandet	Andel av driftsinntekter	-0,18	1,02	1,21	1,50	2,31	2,67
	Netto renteutgifter	-295	1714	2138	2732	4776	6220
5047 Overhalla	Andel av driftsinntekter	1,20	2,57	2,47	2,64	3,08	3,38
	Netto renteutgifter	4436	9868	9609	11207	14364	17042
5049 Flatanger	Andel av driftsinntekter	0,96	0,98	0,79	0,96	1,25	1,60
	Netto renteutgifter	1266	1656	1205	1871	2398	3929
5052 Leka	Andel av driftsinntekter	-0,97	0,63	0,39	0,79	1,03	1,62
	Netto renteutgifter	-852	665	402	974	1267	2505
5053 Inderøy	Andel av driftsinntekter	0,83	1,58	1,18	2,15	3,39	3,84
	Netto renteutgifter	5275	10472	8382	16003	27509	33840
5054 Indre Fosen	Andel av driftsinntekter	-1,32	0,70	0,38	1,96	3,50	5,02
	Netto renteutgifter	13074	7207	4118	22384	41619	61510
5055 Heim	Andel av driftsinntekter		0,61	0,91	1,35	2,13	2,79
	Netto renteutgifter		3839	5861	9868	16271	24438
5056 Hitra	Andel av driftsinntekter	2,15	2,05	1,75	2,04	3,03	4,29
	Netto renteutgifter	10647	11945	10326	13870	20367	32831
5057 Ørland	Andel av driftsinntekter	2,35	2,69	2,19	3,12	5,17	6,09
	Netto renteutgifter	12620	27612	24043	36305	63388	81138
5058 Åfjord	Andel av driftsinntekter	-0,02	0,97	1,27	2,54	4,49	4,80
	Netto renteutgifter	-87	5609	7712	16623	29581	37520
5059 Orkland	Andel av driftsinntekter		0,99	0,80	1,35	2,53	3,14
	Netto renteutgifter		17227	14842	25886	51557	69991
5060 Nærøysund	Andel av driftsinntekter	0,48	2,13	2,19	2,18	2,77	2,93
	Netto renteutgifter	2645	24724	25710	28959	38357	42805
5061 Rindal	Andel av driftsinntekter	0,51	0,80	0,65	1,13	2,12	2,49
	Netto renteutgifter	1127	1808	1505	2664	5318	6960

SPØRSMÅL NR. 403

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 18. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Med bakgrunn i situasjonen ved Rælingen videregående skole: hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle elever og ansatte ved norske videregående skoler kan føle seg tryg-

ge i undervisningssituasjonen, og hvilke nasjonale tiltak vurderes for å forebygge og håndtere økt ungdomsvold og narkotikarelaterte problemer i skolen – særlig i situa-

sjoner hvor enkelt-skoler opplever at trygge rammer raskt brytes ned?

BEGRUNNELSE:

Ved Rælingen videregående skole har det i høst vært en markant og urovekkende endring i skolemiljøet. Det har blitt rapportert om omfattende bruk og omsetning av narkotika ved skolens inngangsparti, og at enkelte elever er knyttet til kriminelle miljøer. Videre har det nylig vært alvorlige voldshendelser på skolen, blant annet der en elev ble fraktet til sykehus etter å ha blitt utsatt for grov vold. Lærere oppgir at de “gruer seg til å gå på jobb”, og både elever og ansatte opplever at skolemiljøet har blitt preget av trusler og utrygghet. Skolen har derfor nå besluttet å sette inn overvåkningskameraer for å dempe situasjonen. Siste uke har skolen måtte ta grep som å leie inn vektere på skolen. Allikevel står man igjen med spørsmålet om hvilke ytterligere systematiske tiltak som må iverksettes for å gjenopprette en trygg skolehverdag.

Svar:

Alle elever og ansatte skal være trygge på skolen. Skolene skal ikke være arenaer for vold, omsetning av narkotika eller annen kriminalitet. Dette er forhold politiet skal rydde opp i, uavhengig av sted og arena.

Det er fylkeskommunen som har det overordnede ansvaret for å sikre et trygt miljø på de videregående skolene i fylket. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold og trakassering, og har også plikt til å jobbe systematisk og forebyggende for å skape et trygt og godt skolemiljø og arbeidsmiljø. Samtidig vet jeg at mange skoler opplever å stå i svært krevende situasjoner. Derfor er jeg opptatt av å sikre at skolen har nødvendige virkemidler for både å forebygge og håndtere utrygge miljø på skolen.

Regjeringen har tatt flere viktige nasjonale grep for å sikre at både ungdommer og voksne skal være trygge på skolene. Jeg har nylig hatt på høring et forslag om å utvide adgangen til å dele informasjon om elever når de starter på en ny skole for å sikre at den nye skolen kjenner til forhold som er relevant for å kunne vareta både elevenes skolemiljø og de ansattes arbeidsmiljø. Jeg har også tydeliggjort i opplæringsloven at ansatte på nærmere vilkår kan gripe inn fysisk blant når det er nødvendig for å avverge skade på personer eller eiendom. Fra og med august 2025 kan ansatte på nærmere vilkår også gripe inn for å avverge psykiske krenkelser og vesentlige forstyrrelser av opplæringen.

Vi har også etablert tilskuddsordninger for skolemiljøteam og beredskapsteam. Skolemiljøteamene retter seg mot grunnskolene mens beredskapsteamene også kan jobbe på tvers av skoleslagene. Det er utarbeidet tydeligere skolemiljøregler og innført et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling som skal bidra til at lærere og andre yrkesgrupper får kompetanse som er i tråd med lokale behov.

Som følge av budsjettenigheten med SV og Sp i revidert budsjett (RNB) for 2025 vil regjeringen utarbeide en holdningskampanje mot narkotika rettet mot elever i ungdomsskolen og videregående. Målet er å styrke det rusmiddelforebyggende arbeidet rettet mot barn og unge.

Våre nasjonale tiltak skal legge til rette for at skolen og lokalmiljøet er i stand til å løse de utfordringene som oppstår. Hvilke tiltak som er best i den konkrete situasjonen er det imidlertid den enkelte fylkeskommune, kommune, lærer og skole som vet best.

Jeg vil til slutt understreke at skolen ikke alltid kan løse utfordringer med utrygge skolemiljø alene. I noen tilfeller er det behov for å samarbeide med barnevern, PPT, politi og andre tjenester. For å bekjempe barne- og ungdomskriminalitet har regjeringen derfor lansert nye tiltak i flere sektorer, for eksempel innen barnevern og politi.

SPØRSMÅL NR. 404

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 14. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan er utviklingen i hatkriminalitet mot jøder siden 2023 med tanke på antall anmeldelser, tiltalebeslutninger og domfellelser, ser statsråden noen effekter av handling-

splanen mot antisemittisme som ble iverksatt tidlig i 2025 og mener statsråden det er behov for å iverksette nye tiltak for å øke tryggheten til norske jøder og få jøder til å forbli bosatt i Norge?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en sterk økning i antisemittisme i tiden etter Hamas sitt terrorangrep på Israel 7. oktober 2023. Flere norske jøder har gitt uttrykk for en følelse av å stå alene og i sommer advarte PST om økt fare for terror mot jødiske mål i Norge. Nylig var det et terrorangrep 2. oktober 2025 mot Heaton Park Hebrew Congregation i Manchester.

For mange norske jøder er hverdagen preget av å forsøke å skjule sin identitet som jøde i stedet for å bære vanlige jødiske symboler i frykt for egen sikkerhet. I tillegg vurderer flere jøder å flytte fra Norge. I et fritt demokrati som Norge bør jøder kunne være åpne om sin jødiske identitet uten at dette skal medføre usikkerhet og utrygghet.

Svar:

Hatefulle ytringer og hatkriminalitet rammer demokratiske verdier og undergraver folks trygghetsfølelse. Dersom noen føler de må begrense seg eller ikke tør å delta i den offentlige debatten av frykt for å bli møtt med hat, utfordrer det fundamentet for vårt demokrati. Det er viktig for regjeringen at alle i Norge kan føle seg trygge – uavhengig av hva de tror på, hvem de elsker eller hvor de kommer fra.

Arbeidet mot hatkriminalitet er et felles ansvar, som regjeringen tar på alvor. Både bekjempelsen og forebyggingen av hatkriminalitet krever innsats fra flere etater. Det er et mål for regjeringen at hatkriminalitet mot jøder og andre grupper får nødvendig prioritet i alle politidistrikter på linje med annen alvorlig kriminalitet.

Politiet publiserer årlig en rapport som viser utviklingen i den anmeldte hatkriminaliteten i Norge. Antisemittisme er en egen kategori i statistikken. Rapporten utarbeides av Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet, som er organisatorisk plassert inn under Oslo politidistrikt. Rapporten for 2024 er tilgjengelig på politiets nettside: Hatkriminalitet i Norge 2024.

Statistikken viser at det har vært flere anmeldelser av lovbrudd med antisemittisk motiv i tiden etter oktober 2023 enn i årene før. I 2023 og 2024 ble det registrert hhv. 50 og 45 anmeldelser merket som antisemittisme, som er mer enn dobbelt så mange som gjennomsnittet for foregående år.

Siden oktober 2023 har det også vært en økning i påtaleavgjorte saker. Med relativt sett få saker vil imidlertid oppklaringsprosenten variere vesentlig fra år til år. I hele perioden 2019 t.o.m. oktober 2025 er om lag én tredjedel av de påtaleavgjorte antisemittismesakene ansett som oppklart. Ikke alle oppklarte saker innebærer en tiltalebeslutning, men det er blitt tatt ut tiltale i noen flere saker enn i tidligere år. Det er kun en liten andel av antisemittismesakene som ender med en straffereaksjon/

domfellelse, og flertallet er avgjort med forelegg, påtaleunnlattelse eller betinget fengsel.

Den jødiske minoriteten i Norge er liten og utsatt – storsamfunnet har ansvar for å motvirke antisemittisme. Regjeringen har en aktiv og styrket innsats på feltet. Vi lanserte Handlingsplan mot antisemittisme 2025–2030 i november 2024. Det er den tredje handlingsplanen i rekken – å motvirke antisemittisme krever langsiktig innsats. Handlingsplanen har 22 målrettede tiltak og tiltakene skal både motvirke antisemittisme i samfunnet og trygge den jødiske minoriteten – regjeringen er godt i gang med tiltakene. To tiltak ligger til politiets ansvarsområde: Tiltak 17 Dialog mellom politiet og jødiske trossamfunn og Tiltak 18 Styrke kompetansen i politiet om hatkriminalitet.

Politiet arbeider med å følge opp tiltakene. Det er etablert rutine for dialog med jødiske trossamfunn i aktuelle politidistrikter. Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet arbeider fortløpende med kompetanseheving av politidistriktene og veiledning i enkeltsaker. Kompetansemiljøet har også i 2025 utgitt et eget hefte med veiledning om nasjonale minoriteter og urfolk, som omhandler bl.a. jøder og antisemittisme. I april 2025 ble det gjennomført en nasjonal konferanse om hatkriminalitet, hvor både politi og representanter fra organisasjoner og sivilsamfunn var tilstede.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 14. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Opplever statsråden at Statens vegvesen opptrer i det norske fellesskapets interesse når de ikke imøtekommer lokale ønsker om reduserte fartsgrenser, og er måten Statens Vegvesen prioriterer fremkommelighet kontra trafikksikkerhet for de myke trafikantene noe de gjør på instruks fra departementet og statsråden?

BEGRUNNELSE:

Det har fremkommet i flere mediasaker i det siste at Statens vegvesen ikke tar ønsker til følge hva gjelder reduserte fartsgrenser gjennom lokalsentrum, langs skoleveger eller generelt i tett befolkede områder (eksempel: <https://www.nrk.no/nordland/derfor-er-det-vanskelig-a-sette-ned-fartsgrensen-selv-pa-veier-i-ditt-eget-nabolag-1.17587649>).

Forskning fra flere Europeiske steder (<https://www.toi.no/forskningsomrader/byutvikling-og-bytransport/30-km-t-fartsgrense-i-europeiske-byer-bidrar-til-en-mer-baerekraftig-byutvikling>) har vist at antall trafikkuulykker og dødsulykker gikk kraftig ned når hastigheten ble redusert.

Svar:

Statens vegvesen fastsetter fartsgrenser på riks- og fylkesveinettet ut fra de lokale trafikkforholdene, med støtte i nasjonalt regelverk. Det er Statens vegvesen som utarbeider kriterier for fartsgrensefastsettelse. Departementet fastsetter de overordnede forskriftene, i dette tilfellet trafikkreglene og skiltforskriften. Nullvisjonen ligger til grunn for alt trafikksikkerhetsarbeid, også for regelverket og for fartsgrensene.

Det ligger grundige vurderinger bak fartsgrensekriteriene. Vurderingene er basert på kunnskap om sammenhengen mellom fart, risiko og ulykker. Kriteriene skal benyttes på riksveier, fylkesveier og private veier, og de er også anbefalt brukt på kommunale veier. Trafikksikkerhet er et overordnet mål, men veisystemet skal samtidig ivareta mobiliteten for næringsliv og persontrafikk. Før fartsgrensen kan settes ned skal det alltid vurderes om fysiske tiltak er et alternativ.

Som representanten peker på, viser erfaringer fra en del europeiske byer at lavere fartsgrenser har ført til at antallet alvorlige trafikkuulykker har gått ned. Suksessen med å sette fartsgrensene til 30 km/t i de store europeiske byene kan ikke på generelt grunnlag overføres direkte

til veinettet i Norge, da flere strekninger på riksvei består av mindre tettbygde strøk og randsoner. Lokalbefolkningen vil kunne oppleve behovet for lavere fartsgrenser som stort, mens regional- og nasjonaltrafikken vil kunne oppleve lavere fartsgrense som unødvendig. Det er disse ytterpunktene som skal balanseres.

Statens vegvesen har utarbeidet forslag til nye kriterier for fartsgrenser i byer og tettbygd. Disse er på høring nå. For å styrke handlingsrommet for bruk av 30 km/t som fartsgrense, foreslås det at 30 km/t skal være utgangspunktet når det skal settes fartsgrenser innenfor tettbygd strøk, og det må begrunnes særskilt dersom det skal settes høyere fartsgrense. Forslaget er nettopp basert på erfaringer fra europeiske og norske byområder, samt målet om at trafikkveksten i norske storbyområder skal tas med sykkel, gange og kollektivtrafikk.

Det er også viktig å understreke at vegtrafikkloven pålegger trafikanten et selvstendig ansvar om å avpasse kjøremåte og fartsnivå etter forholdene, uavhengig av fartsgrensen på stedet. Dette prinsippet står sentralt i vurdering av fartsgrenser, og er viktig å bevare for å oppnå ønsket forståelse og respekt for fartsgrensene.

Jeg opplever generelt at Statens vegvesen ivaretar balansen mellom trafikksikkerhet og fremkommelighet på en god måte når fartsgrensene fastsettes.

SPØRSMÅL NR. 406**Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 17. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hvordan myndighetene følger opp høstens massedød av laks, sjørørret og storørret som følge av Saprolegniose i flere trønderske vassdrag og i Lågen-Mjøsa, og kan statsråden samtidig evaluere om dagens forvaltningsansvarsfordeling for syk fisk fungerer bra nok når alt oppfølgingsansvar overlates til lokal forvaltning og ildsjeler, dels som følge av at Saprolgeniose ikke er listeført i dyrehelseforskriften?

BEGRUNNELSE:

I høst har bl.a. flere nasjonale laksevassdrag, f.eks. Gaulavassdraget, opplevd en dramatisk massedød av fisk som følge av angrep fra eggsporesoppen Saprolegnia. Mattilsynet har som ansvarlig myndighet for syk fisk vist lite engasjement i saken med begrunnelse i at Saprolegniose ikke er en listeført sykdom i dyrehelseforskriften. Utbruddet synliggjør store hull i nasjonal beredskap og i norsk forvaltning av laksefisk. Med klimaendringer kan slike utbrudd bli vanligere, og det haster å få på plass bedre rutiner for oppfølging og forskning.

Svar:

Saprolegniose er en soppsykdom hos fisk, amfibier og rogn i ferskvann. Smittestoffet finnes til vanlig i de fleste ferskvannskilder. Observasjon av enkelte gytefisk med symptomer forekommer regelmessig, og mindre utbrudd i enkelte elver regnes også som normalt. Utvikling av sykdom er vanligvis avhengig av at fiskens immunsystem er nedsatt, for eksempel ved stress. Hos villfisk er saprolegniose spesielt lagt merke til på kjønnsmoden fisk i og rundt gytetid. Det er få muligheter for gjennomføring av tiltak ved utbrudd, ut over å fjerne død fisk.

Det offentlige iverksetter tiltak mot alvorlige smittsomme sykdommer som er listeført i EU eller på nasjonalt grunnlag. Det er meldeplikt for alle listeførte sykdommer. Tiltakene som iverksettes, har som hensikt å bekjempe sykdommen og hindre smittespredning. Hvilke sykdommer dette gjelder for akvatiske dyr, fremkommer i dyrehelseforskriften § 6. Det er klare kriterier for listeføring, som overordnet handler om hvordan sykdommen arter seg, hvilke konsekvenser sykdommen har, og hvilke muligheter som finnes for å kontrollere sykdommen. En sykdom (som saprolegniose) der smittestoffet er vanlig forekommende og det ikke er klare tiltak som kan

settes inn for å forebygge eller bekjempe sykdommen, vil normalt sett ikke oppfylle disse kriteriene.

Det er ikke det offentliges ansvar å håndtere et hvert utbrudd av sykdom hos dyr. Elveeiere har fått en rettighet til å forvalte fiskebestandene i elven, og med dette følger det også et ansvar. Blant annet har rettighetshaver ("eier") ansvar for oppfølging av sykdommer som ikke er listeført. Dette er en parallell til at ansvar for håndtering av ikke-listeførte sykdommer hos oppdrettsfisk også er overlatt til oppdrettselskapene. Elveeierlag og kommuner blir bistått av Veterinærinstituttet, som har det nasjonale ansvaret for diagnostikk og sykdomsutredning hos villfisk, ved utbrudd av ikke-listeførte sykdommer. Veterinærinstituttet vurderer også videre overvåkning av situasjonen. Det stemmer derfor ikke at alt oppfølgingsansvar overlates til lokal forvaltning og ildsjeler.

For å håndtere varsel om sykdomsutbrudd har Veterinærinstituttet i samråd med Mattilsynet opprettet en nettbasert varslingsportal for sykdom og dødelighet hos villfisk (Varsle om sykdom, død og dårlig velferd hos villfisk – Veterinærinstituttet). Ved varsel vurderes den registrerte informasjonen, og det tas stilling til om sykdomstilfeller skal følges opp med forsendelse av prøver for diagnostikk eller ikke.

Veterinærinstituttet ble varslet om syk og død fisk i Gaula 17. september og i Gudbrands-dalslågen/Mjøsa 19. oktober. I begge saker er det gjennomført omfattende diagnostiske undersøkelser, i tillegg til rådgivning av elveeierlag. Det har også vært holdt møter der representanter fra Gaula elveeierlag, Veterinærinstituttet, Mattilsynet, vannområdemyndighetene, Statsforvalter, Norsk institutt for naturforskning og Miljødirektoratet har deltatt.

Status den 13. oktober var at det var plukket opp ca. 100 døde sjørørret og laks i Gaula (flest sjørørret). Oppsamlet fisk utgjorde bare en liten andel av det som ble observert som døde eller døende. Mye nedbør og høy vannføring stanset arbeidet.

Veterinærinstituttet har i 2025 også mottatt varsler om mistanke om saprolegniose i andre elver i Trøndelag og i andre deler av landet, som f.eks. Otra og Sira i Agder og Sandvikselva i Akershus.

Årets utbrudd i Gaula knyttes særlig til spesielle miljøforhold med høye vanntemperaturer og lav vannføring. Utbruddet av saprolegniose har redusert antallet fisk (både laks og sjørørret) som gyter i Gaula i høst. Dette følges opp av miljømyndighetene og vil bli håndtert på vanlig måte.

Fra året 2024 har villfisken fått sin egen fiskehelserapport som skal gi en årlig status for sentrale sykdommer og helsetrusler hos villfisk og edelkreps i Norge. Veterinærinstituttet publiserte den første villfiskrapporten 10. april i år. Rapporten vil bidra til økt kunnskap om sam-

menhengen mellom helse hos ville og oppdrettede dyr. Den vil gi oss kvalitetssikret informasjon, slik at myndighetene kan vurdere risiko, forhindre negative konsekvenser ved bruk av naturens ressurser og forvalte bestandene på en bærekraftig måte.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 15. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kommunene har ansvar for en del selvkostområder.

Hvor stor frihet har de til å beregne grunnlaget for selvkostregimet?

BEGRUNNELSE:

De aller fleste kommunene har gode rutiner ved beregning av selvkost hvor innbyggerne kan få sjekket grunnlaget. Andre er mer fleksible kan det virke som, og man er avhengig av tips eller at det lokale kontrollutvalget, sammen med kommunerevisjonen, gjør en fullgod jobb.

Hovedbakgrunnen for mitt spørsmål er at jeg er informert om at det finnes steder der selvkostområdet blir beregnet ut fra gjennomsnittet i andre deler av landet, hvor man bruker sammenlignbare størrelser som referansepunkt.

Jeg mener dette er en direkte omgåelse av beregningsgrunnlaget og ikke i tråd med de faktorer som skal benyttes. Ser derfor frem til å få statsrådets avklaring.

Svar:

Hjemmelen til å ta gebyrer til selvkost er regulert i særlov eller forskrift med hjemmel i særlov. I de fleste tilfeller setter selvkost en øvre ramme for de samlede gebyrinntektene, og kommunene står fritt til å fastsette gebyrer lavere enn selvkost. Innenfor avfall skal likevel kostnadene etter forurensningsloven § 34 dekkes fullt ut gjennom gebyrene. Det er imidlertid aldri tillatt å sette gebyrer høyere enn selvkost.

Når særlov slår fast at selvkostprinsippet gjelder på et område, regulerer kommuneloven § 15-1 og tilhørende selvkostforskrift hvordan kommunens samlede selvkost for den gebyrpliktige tjenesten skal beregnes. Det omfatter hvilke prinsipper og metoder kostnadsberegningen skal bygge på, og hvordan eventuelle feil i selvkostbereg-

ningen og hvordan overskudd og underskudd i selvkostregnskapet skal håndteres.

Kommunene har ansvar for å beregne selvkost i tråd med gjeldende regelverk. Prinsippene som ligger til grunn for beregningen skal bidra til at kommunene bare skal kunne få tilbake de faktiske utleggene de opprinnelig hadde ved anskaffelsene, samt bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved anskaffelsen. Grunnlaget for beregningen av selvkost er de utgiftene og inntektene som regnskapsføres i kommunens årsregnskap, basert på prisen på anskaffelsestidspunktet (historisk kost), i tråd med prinsippet om at kommunen skal få dekket de faktiske utleggene som har gått med til å yte tjenesten.

Kommunen skal også dokumentere hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort, og dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år, jf. selvkostforskriften § 9.

SPØRSMÅL NR. 408**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Er det sammenheng mellom det en kommune får gjennom inntektssystemet for barnehage og det departementet fastsetter en kommunen uten kommunal barnehage skal betale til private barnehager?

BEGRUNNELSE:

Kommuner som ikke har kommunal barnehager må betale de private etter et sats som er fastsett av departementet. Jeg ønsker å vite om denne satse gjenspeiler det en kommune får gjennom inntektssystemet til barnehage. Gjerne med tabell over de kommunene som ikke har kommunale barnehager hva de får gjennom inntektssystemet og hva de må betale de private barnehagene.

Svar:

Barnehage finansieres i all hovedsak via kommunenes frie inntekter. Midlene til barnehage fordeles etter objektive kriterier som antall barn i alderen 1-5 år og sysselsatte 25-54 år i heltidsstilling med hhv. 83,77 pst. og 16,23 pst. av delkostnadsnøkkelen for barnehage. Det tas altså ikke hensyn til hvor mange barn som faktisk går i barnehage, eller hvor mange som går i kommunal vs. privat barnehage. Dette er også uavhengig av hvor mye kommunen faktisk bruker på barnehage, og skal dermed gi kommunene mulighet til å gi likeverdige tjenester til sine innbyggere.

Beregningen av tilskudd til private barnehager reguleres av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Tilskuddet består av flere komponenter. Driftstilskuddet, som utgjør den største delen av tilskuddet, skal beregnes med utgangspunkt i driftsutgifter i kommunale barnehager. Kommuner uten egne kommunale barnehager har ikke grunnlag for å beregne egne driftstilskuddssatser, og må i stedet bruke nasjonale satser fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Disse satsene beregnes med utgangspunkt i nasjonale gjennomsnittstall, men metoden som benyttes er tilsvarende den som brukes i kommuner som beregner egne satser. I tillegg til driftstilskuddet mottar barnehagene også et kapitaltilskudd og to påslag som skal kompensere for administrasjonsutgifter og pensjonsutgifter.

Det er altså ingen direkte sammenheng mellom hva kommunene får til barnehage gjennom inntektssystemet og hva kommunen gir i tilskudd til private barnehager.

Når det gjelder spørsmålet om tabell over hva kommunene får til barnehage og hva de gir i tilskudd til de private barnehagene, gis ikke kommunenes frie inntekter sektorvis, men som en samlet ramme som kommunene kan prioritere innenfor. Det oppgis derfor ikke tall for hvor mye hver kommune får til barnehage, eller andre sektorer. Når det gjelder regelverksendringer og annet som har økonomiske konsekvenser for kommunene innenfor barnehage skal kommunene i sum være kompensert for dette gjennom de frie inntektene. Dette inkluderer også finansieringsforpliktelsene de har overfor private barnehager.

SPØRSMÅL NR. 409**Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Er det statsrådets syn at Anker STI ikke kvalifiserer for tilskudd til støtte for bygging av studentboliger og lån fra Husbanken?

BEGRUNNELSE:

Anker STI er en stiftelse som bygger studentboliger og leier disse ut på ideell basis. Anker STI driver også kommersiell virksomhet innenfor hotelldrift og noe utleie av

næringslokaler. Alt overskudd i denne delen av virksomheten overføres til studentboligdelen og bidrar til å holde leiekostnadene for studentene nede og finansiere nye studentboliger. I Oslo er Anker en viktig virksomhet med over 2 700 studentboliger, og spiller derfor også en rolle i å løse boligkrisen i byen.

Anker STI har tidligere fått avslag på søknad om tilskudd til studentboliger og husbanklån, med begrunnelsen at Anker driver kommersiell aktivitet. Spørsmålss-tiller legger til grunn at forskriften og retningslinjer er utformet på denne måten for å hindre at kommersielle aktører mottar statsstøtte, i strid med EUs regelverk. Det synes derfor urimelig at en slik begrunnelse skulle ramme Anker, som driver ideelt, og på en slik måte at overskuddet fra den kommersielle virksomheten helt og fullt går til å styrke det ideelle formålet som er å bygge studentboliger og leie disse ut med lav og subsidiert husleie.

Svar:

For å svare på spørsmålet, har jeg hentet inn innspill fra kunnskapsdepartementet.

Husbanken gir lån og tilskudd til studentboliger. Mottakere av lån og tilskudd er primært studentsamskipnader og i særlige tilfeller studentboligstiftelser etter søknad. Det er primært studentsamskipnadene som skal ivareta studentenes behov. Samskipnadene vurderes som best egnet til å forvalte studentboliger, gjennom studentstyring, langsiktig eierskap og studentvennlige priser. Tilskudd og lån til studentboligbygging kan i særlige tilfeller gis til studentboligstiftelser, hvis det er et behov for det overfor studentene, og tilskuddet sikres på en tilfredsstillende måte. Med studentboligstiftelse menes en stiftelse

som i all hovedsak har forvaltning av studentboliger som formål. Dette innebærer at stiftelsen i begrenset grad kan drive annen aktivitet utover forvaltning av studentboliger. For studentboligstiftelser som fyller dette vilkåret, vil det være tilstrekkelig trygghet for at de statlige midlene kommer studentene til gode og at studentene vil få lavere husleie.

Om en ideell stiftelse organiserer virksomheten slik at den tilfredsstiller gjeldende regler for studentboligstiftelser, vil studentboligene kunne finansieres med både lån og tilskudd. Kunnskapsdepartementet har vurdert at stiftelsen Anker ikke kvalifiserer for tilskudd til å bygge studentboliger etter forskrift om tilskudd til studentboliger, fordi stiftelsen driver omfattende næringsvirksomhet i tillegg til studentboliger. Husbanken kan gi lån til oppføring av studentboliger som har fått tilskudd til oppføring, og til oppgradering av studentboliger som har fått tilskudd til oppgradering, jf. §4-2 jf. forskrift om lån fra Husbanken. Anker kvalifiserer dermed heller ikke for lån til studentboliger fra Husbanken.

Regjeringen har i Prop.1 S (2025-2026) gitt status for oppfølgingen av anmodningsvedtak 909, hvor Stortinget ba regjeringen i løpet av 2024 sende på høring endrede retningslinjer for tildeling av Husbanklån til studentboliger, slik at også ideelle stiftelser er berettiget til å få husbanklån til bygging av studentboliger. Dette vedtaket er under oppfølging. Saken ble ikke sendt på høring i 2024. Regjeringen vil vurdere saken på nytt når lov om registrering av ideelle velfredsaktører er vedtatt, jf. Anmodningsvedtak nr. 87(2024-2025), som blir håndtert av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 410

Innlevert 7. november 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 14. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Deler statsråden bekymringen for at den akademiske yringsfriheten stadig er under press, og hvordan vil regjeringen fremover jobbe for å følge opp NOU 2022:2 og styrke og forsvare den akademiske friheten nasjonalt og internasjonalt?

BEGRUNNELSE:

Akademisk frihet er en viktig demokratisk verdi, som dessverre er under press.

Dette ble begrunnet av utvalget bak NOU 2022:2, som knyttet presset til flere faktorer, blant annet den ytre påvirkningen fra politikere og myndighetspersoner. I likhet med all annen maktubalanse, krever denne bevissthet og årvåkenhet, for å hindre at debattklimaet gjør

ytringsrommet smalt eller utrygt for enkeltforskere, eller bidrar til å undergrave tilliten til enkelte fagmiljø spesielt og forskning generelt..

Utvalget viste også til en rapport fra OsloMet, som beskriver hvordan populistiske strømninger kan påvirke den akademiske ytringsfriheten gjennom å bidra til negativ og aggressiv opinion mot forskere og academia, eller utfordre akademisk frihet fra maktposisjoner i det politiske systemet.

Utvalget viste til flere eksempler på disse tendensene i Norge, og beskrev hvordan “usaklig kritikk som uten gode holdepunkter søker å mistenkeliggjøre akademikerens vitenskapelige grunnlag kan undergrave den samfunnstillit academia er avhengig av”.

Vi har denne uken sett et nytt eksempel på politisk utspill mot en enkeltforsker, som har skapt reaksjoner fra blant annet Forskerforbundet.

Svar:

Til det første: Ja, jeg deler bekymringen for at den akademiske ytringsfriheten er under press. Akademisk frihet er en avgjørende rammebetingelse for en fri og uavhengig forskning og utdanning og for et fritt ordskifte. Internasjonalt ser vi økende tendenser til at det utøves utilbørlig press på forskningsinstitusjoner og enkeltforskere. Dette er problemstillinger vi også skal være oppmerksomme på i Norge – blant annet har undersøkelser vist at i en tid preget av økende polarisering ser vi at en del akademikere utsettes for trakassering og hets, særlig når de engasjerer seg i politisk sensitiv forskning eller offentlig debatt.

Det viktig å understreke at det heldigvis står relativt bra til med akademisk frihet i Norge. Europaparlamentets Academic Freedom Monitor, samt en helt ny rapport fra EU-kommisjonen viser at Norge vurderes som et land med høy grad av akademisk frihet. Rapportene viser at det norske systemet er preget av høy akademisk frihet for institusjonene og sterke rettigheter for akademikere til å forske og undervise fritt, finansiell stabilitet og relativ høy tillit til forskning.

I NOU 2022:2 Akademisk ytringsfrihet påpeker Kierulf-utvalget at tilstanden i Norge er relativt god sammenliknet med mange andre land, men også at akademisk frihet i Norge kan være under press. Presset kan komme både fra ytre aktører som politikere og myndigheter, og fra interne mekanismer i academia som hierarkiske strukturer, faglig konformitet og konkurranse om ressurser, noe som samlet kan føre til selvsensur og redusert ytringsrom for forskere. Konklusjonene i NOU 2022:2 ble fulgt opp av regjeringen i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032. Anbefalingene i rapporten ble også fulgt opp med en bestemmelse i universitets- og høyskoleloven som klargjør institusjonenes ansvar for å verne og fremme de vitenskapelig ansatte og studentenes akademiske frihet. I Ytringsberedskap - Nasjonal strate-

gi for eit ope og opplyst offentleg ordskifte fra 2025 har Arbeiderpartiregjeringen også sagt at vi vurderer å undersøke i hvilken grad akademisk ytringsfrihet inngår i forskeropplæringen, og i hvilken grad ledelsen ved UH-institusjonene har egne arenaer for kompetanse- og erfaringsdeling når det gjelder akademisk ytringsfrihet.

Forskningsinstitusjoner skal sikre at forskningen ved institusjonen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer. Universiteter og høyskoler har et lovfestet ansvar for å fremme og verne akademisk frihet. Institusjonene har ansvar for å sikre at undervisning, forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid holder et høyt faglig nivå, og utøves i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper. Dette innebærer også at forskningsinstitusjonene skal verne om den enkelte forskers akademiske frihet. Derfor blir det i saken det vises til feil å be institusjonen om å «rydde opp» i enkeltforskeres akademiske arbeid eller forskningsformidling. Jeg mener også at personkarakteristikker i tillegg er en unødvendig belastning for den enkelte forsker. Den offentlige debatten er tjent med at myndighetspersoner og andre holder seg til saklig og faglig fundert kritikk. Det er fullt mulig å være kritisk til en konkret rapport eller ytring, uten dermed å stille spørsmålstegn ved en hel institusjon eller til forskning i sin helhet.

Norsk politikkutforming skal være kunnskapsbasert. Det er et gode at vi i Norge kan ha en åpen og ærlig debatt om forskningsresultater som har betydning for fremtidig politikkutforming, og jeg oppfordrer alle forskere til å delta i den offentlige debatten og formidle sin forskning bredt ut både til beslutningstakerne og til samfunnet. Når en forsker konkret viser til forskning som grunnlag for politikkutforming, bør også faglig kritikk og spørsmål følges opp med faglige motargumenter. Det skal være debatt og uenighet også om forskningsresultater, det er slik kunnskapen kommer videre.

Som Thue m.fl. (2022:22) presiserer i rapporten Integrasjon og integritet. Tillit til forskning i et kunnskaps-samfunn: ukritisk aksept av forskningsresultater kan svekke forskningens legitimitet, fordi tillit til vitenskap er basert på en kombinasjon av kompetanse og ansvarlighet. Det at samfunnsdebattanter kan stille spørsmål og få faglig begrunnede svar, er også en forutsetning for god forskningsformidling og en kunnskapsbasert offentlig samtale.

Dersom faglig kritikk ikke blir besvart eller stilles i skyggen av prinsipielle diskusjoner, er jeg bekymret for at vi kan ende med en økende polarisering i den offentlige debatten, der motpartene snakker forbi hverandre og ikke drøfter konkrete faglige spørsmål. En slik polarisering synes å være tydelig i enkelte andre land. Jeg mener vi må jobbe aktivt for at ikke en tilsvarende utvikling får utspille seg i Norge. Da er disse to poengene av avgjørende betydning: at myndighetspersoner og andre utøver god

rolleforståelse og holder seg til faglig og konstruktiv kritikk i den offentlige debatten, og samtidig at akademiske

miljøer svarer på den kritikken som kommer med faglige motargumenter.

SPØRSMÅL NR. 411

Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 14. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Pårørende ønsker ikke en fremlegging av rapporten som Statens havarikommisjon legger opp til da det påfører de ytterligere belastninger.

Vil statsråden sørge for at pårørende som allerede har mistet noen kjære slipper ekstrapåkjenninger som Statens havarikommisjon offentliggjøring av rapporten vil medføre?

BEGRUNNELSE:

Statens havarikommisjon (SHK) har varslet å publisere rapporter etter dødsulykker med lett motorsykkel – der flere 16-åringer mistet livet i 2024.

I tillegg til en temarapport om trafikksikkerhet for unge førere, har SHK valgt å offentliggjøre enkeltrapporter for hver ulykke. Foreldre til de omkomne barna har reagert sterkt på dette, da publisering av enkeltrapporter med detaljerte opplysninger gjør ulykken og barnet direkte gjenkjennbart i lokalmiljøet.

De pårørende (Flere fagmiljøer og jurister) stiller nå spørsmål ved om SHKs praksis er i tråd med Instruks for Statens havarikommisjon (2024), Tildelingsbrevet for 2025, NSIA-metoden (3. utgave), samt personvernforordningen (GDPR), forvaltningsloven §13 og EMK artikkel 8 om retten til privatliv.

SHKs arbeid for trafikksikkerhet er viktig, men offentliggjøringen av enkeltrapporter i saker der barn og unge mister livet reiser alvorlige etiske og juridiske spørsmål.

Personvern hensyn og pårørendes rett til privatliv synes ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Rapportene fremstår som individfokuserte og gir begrenset innsikt i systemiske læringspunkter, noe som svekker forebyggingsformålet.

Det bør vurderes tydeligere retningslinjer for håndtering av dødsulykker som involverer barn og unge, inkludert krav til anonymisering, samtykke og forholdsmessighet.

Pårørende har vært i kontakt med SHK for å søke forståelse for sine synspunkter, men SHK har allikevel til hensikt å publisere rapporten i sin helhet selv om dette gir belastninger for pårørende.

Dette åpner for flere spørsmål

- Vil samferdselsministeren be Statens havarikommisjon gjennomgå praksisen for publisering av enkeltrapporter etter dødsulykker, særlig der barn og unge er involvert, for å sikre bedre ivaretagelse av personvern og etiske hensyn?
- Er Havarikommisjonens rapport etter Skjønhaugulykken er i tråd med instruksene, tildelingsbrevet og kravene i NSIA-metoden?
- Hvordan sikrer departementet at Havarikommisjonen ikke offentliggjør opplysninger som kan identifisere avdøde eller pårørende?
- Vil en vurdere å tydeliggjøre krav til metodebruk og personvern i framtidige instruks og tildelingsbrev for SHK?
- Hvordan kan departementet bidra til at læringspunkter fra ulykker formidles på en mer systemorientert og anonymisert måte, i tråd med nullvisjonen?

Svar:

Innledningsvis vil jeg uttrykke min medfølelse til de etterlatte for tapet av deres kjære barn, som ble revet bort så altfor tidlig. Jeg forstår godt at det kan være vanskelig og sårt for dem at en rapport om ulykken, blir publisert.

Statens havarikommisjon (SHK) er den nasjonale undersøkelsesmyndigheten i Norge, med ansvar for å gjennomføre uavhengige sikkerhetsundersøkelser av ulykker og alvorlige hendelser innen alle transportsektorer, samt i forsvarssektoren, på tivoli- og taubaneområdet og innen romvirksomhet. Formålet med undersøkelsene er å styrke sikkerheten ved å identifisere årsaksforhold og risikofaktorer som kan forebygge fremtidige ulykker. SHK skal ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar.

En veitrafikkulykke undersøkes med samme grundighet og kvalitet som eksempelvis en fly-ulykke, og involverte parter, pårørende og etterlatte har samme rettigheter i SHK sine ulike undersøkelser.

SHK undersøker alvorlige trafikkulykker og trafikkuhell innenfor de rammer som er gitt i veg-trafikkloven kap. VII Undersøkelse av trafikkulykker mv., og i forskrift om offentlige undersøkelser og om varsling av trafikkulykker. SHK avgjør selv hvilke trafikkulykker som skal undersøkes og omfanget av undersøkelsene, jf. forskriften § 6. Ulykker det er særlig aktuelt å undersøke, er dødsulykker og ulykker med stort risikopotensial. Når havarikommisjonen har undersøkt en alvorlig trafikkulykke skal det utarbeides en offentlig rapport, jf. forskriften § 12, som skal redegjøre for hendelsesforløp og årsaksforhold.

Rapporten skal videre, så langt det er formålstjenlig, inneholde eventuelle tilrådinger om tiltak som bør treffes eller vurderes med henblikk på å forebygge lignende ulykker i fremtiden. I tillegg formidler rapporten i seg selv viktig sikkerhetslæring gjennom beskrivelse av hendelsesforløp, omstendigheter og årsaksforhold.

Å finne årsakene til at ulykker inntreffer er en forutsetning for å kunne sette inn forebyggende tiltak, og for å videreføre arbeidet med nullvisjonen. Bruk av en uavhengig myndighet til undersøkelse av ulykker i vegtrafikken, er dermed en svært viktig del av trafikksikkerhetsarbeidet.

Bakgrunnen for at SHK iverksatte en temaundersøkelse av ulykker med ungdom på lett motorsykkel, var at det i 2024 inntraff fire slike ulykker med dødelig utgang, samt at ulykkesstatistikken viser at ungdom på lett motorsykkel har et stort risikopotensial.

For de fire ulykkene som inngår i temaundersøkelsen har SHK samlet inn informasjon så bredt og detaljert som mulig for å klarlegge hendelsesforløpene og identifisere de ulike medvirkende faktorene til ulykkene. Rapportene fra de fire enkeltulykkene som inngår i temaundersøkelsen gir et unikt innblikk i risikofaktorene som preger de yngste motorsykkelførerne.

Selv om hver ulykke har sine særtrekk, viser den samlede analysen et tydelig mønster av gjentakende risikoelementer som både handler om trafikantenes atferd, kjøretøyenes tekniske tilstand, veimiljøet og effekten av sikkerhetsutstyr. Dette gir grunnlaget for flere systemiske læringspunkter som fremmes i form av sikkerhetstilrådinger til organisasjoner og myndigheter med formål om å forbedre sikkerheten for unge førere av motorsykkel.

Dette innebærer at opplysningene som involverte og etterlatte selvsagt kan synes er vanskelig at blir offentliggjort, er de samme opplysningene som er helt nødvendige å få fram, for at samfunnet skal lære så mye som mulig av disse tragiske ulykkene, og sette inn tiltak for å redusere ulykkesrisikoen for unge førere av motorsykkel.

Fordi det er viktig å gi samfunnet innsikt i hendelsesforløp og årsaksfaktorer til ulykker med ungdom på lett motorsykkel, samt å fremme sikkerhetstilråding-

er til organisasjoner og myndigheter så langt i temaundersøkelsen, har SHK valgt å offentliggjøre delrapport 1, som inneholder de fire enkeltrapportene, først.

Som følge av innspill fra etterlatte har SHK bedt professor dr. juris Hans Petter Graver om å vurdere rettslige sider ved utarbeiding og publisering av rapporter fra undersøkelser av fire ulykker med ungdom på lett motorsykkel som er forulykket. Graver har vurdert rettmessigheten av publisering av slike rapporter ut fra regler som beskytter respekten for privatlivet, reglene om taushetsplikt og reglene om behandling og publisering av personopplysninger etter GDPR og personopplysningsloven. Han konkluderer med følgende:

«Etter denne gjennomgangen er det min vurdering at staten har en menneskerettslig plikt til å foreta undersøkelse av ulykker med ungdom på lett motorsykkel der utfallet har vært dødelig. Kommisjonens undersøkelse av ulykkene er en måte å oppfylle denne plikten på. Reglene som beskytter opplysninger om personer som er involvert i en trafikkulykke er ikke til hinder for at kommisjonen foretar undersøkelse og skriver rapport om de fire ulykkene med lett motorsykkel der ungdom under 18 år var involvert.»

I begrunnelsen for spørsmålet stilles fire tilleggsspørsmål:

- Spørsmål 1: Vil samferdselsministeren be Statens havarikommisjon gjennomgå praksisen for publisering av enkeltrapporter etter dødsulykker, særlig der barn og unge er involvert, for å sikre bedre ivaretagelse av personvern og etiske hensyn?

Svar:

Jeg vil her vise til at SHK, som nevnt over, alt har iverksatt en ekstern gjennomgang av praksisen for publisering av enkeltrapporter etter dødsulykker med mindreråge. Gjennomgangen, foretatt av professor dr. juris Hans Petter Graver, konkluderer med at SHKs praksis er i tråd med regler som beskytter respekten for privatlivet, reglene om taushetsplikt og reglene om behandling og publisering av personopplysninger etter GDPR og personopplysningsloven.

- Spørsmål 2: Er Havarikommisjonens rapport etter Skjønhaug-ulykken i tråd med instruksen, tildelingsbrevet og kravene i NSIA-metoden?

Svar:

Det følger av instruksen at SHK er et faglig uavhengig organ, som undersøker alvorlige trafikkulykker innenfor rammene som fremgår av vegtrafikkloven kap. VII og forskrift om offentlige undersøkelser og om varsling av trafikkulykker.

Havarikommisjonen avgjør selv hvilke trafikkulykker som skal undersøkes og omfanget av undersøkelsene, jf. forskriftens § 6. Når SHK har undersøkt en alvorlig trafikkulykke skal det utarbeides en rapport, jf. forskriftens § 12. Rapporten skal redegjøre for hendelsesforløp og årsaksforhold, samt eventuelle sikkerhetstilrådinger.

Av tildelingsbrevet fremgår at SHKs hovedmål er å bidra til å øke sikkerheten gjennom uavhengige under-

søkelser. Delmålet er at rapport om undersøkelsene, med eventuelle sikkerhetstilrådinger, skal legges frem senest 12 måneder etter at ulykken fant sted. Hvis denne fristen ikke kan overholdes, skal SHK avgi en foreløpig rapport minst hver 12. måned. SHK har på sine nettsider avgitt statusrapporter for temaundersøkelsen med ulykker med ungdom på lett motorsykkel (5. november 2024 og 29. april 2025), som omfatter Skjønhaugulykken.

Etter min vurdering er SHKs rapport etter Skjønhaug-ulykken i tråd med ovennevnte instruks og regelverk.

NSIA -metoden er et felles sikkerhetsfaglig rammeverk og analyseprosess for gjennomføring av systematiske undersøkelser som SHK selv har utviklet. SHKs analyseprosess er delt inn i syv trinn som tilpasses undersøkelsens omfang og kompleksitet. NSIA-metoden er altså ikke et regelverk eller krav, men et rammeverk som beskriver hvordan SHK samler inn, organiserer, analyserer og tolker informasjon fra ulykker på en systematisk og etterprøvbart måte.

SHK har opplyst at temaundersøkelsen av ulykker med ungdom på lett motorsykkel, som inkluderer Skjønhaug-ulykken, er gjennomført i tråd med NSIA-metoden.

- Spørsmål 3: Hvordan sikrer departementet at Havarikommisjonen ikke offentliggjør opplysninger som kan identifisere avdøde eller pårørende?

Svar:

Av forskriften § 12 følger at SHKs rapporter skal beskrive hendelsesforløp, årsaksforhold og eventuelle sikkerhetstilrådinger, samt at rapportene skal offentliggjøres. Rapporten skal ikke inneholde referanser til enkeltpersoners navn eller adresse.

SHK er som et offentlig organ underlagt reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 flg. For å verne SHKs kilder mot negative konsekvenser av å gi opplysninger til SHK, har vegtrafikkloven i tillegg strengere regler om taushetsplikt som omfatter alle opplysninger som er fremkommet under forklaring for undersøkelsesmyndigheten. Reglene gir adgang til unntak når «tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til trafikkulykken.» Slik blir det mulig å bruke opplysninger i undersøkelsesrapportene, og sikre størst mulig læring.

Opplysninger om kjøretøy, sted og personer som er involvert i en trafikkulykke innhentes av SHK som ledd i oppgaven med å undersøke og beskrive hendelsesforløp og årsaksforhold. Det vil si at personopplysninger, også slike som ellers ville vært taushetsbelagte, innhentes og analyseres med formål å granske og analysere hendelsesforløpet og omstendighetene rundt en ulykke.

Reglene om taushetsplikt vil med andre ord ikke hindre utarbeidelse og publisering av SHKs rapporter, selv om disse inneholder opplysninger om de forulykkedes helseforhold, opplæring, atferd før ulykken med videre.

På den annen side må SHK alltid foreta en avveining, og ikke beskrive personlige forhold i større utstrekning enn nødvendig for å beskrive hendelsesforløp og årsaksforhold.

Personvernregelverket i Norge, herunder GDPR, får ikke anvendelse på personopplysninger om avdøde personer. SHKs behandling av personopplysninger som ledd i sitt arbeid vil uansett være lovlig etter forordningen da den er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt, jf. forordningens art. 6 (e). SHK vil dermed også ha lovlig grunnlag for å samle inn og beskrive opplysninger om de som er involvert i en trafikkulykke uten å være omkommet.

- Spørsmål 4: Vil en vurdere å tydeliggjøre krav til metodebruk og personvern i framtidige instruks og tildelingsbrev for SHK?
- Spørsmål 5: Hvordan kan departementet bidra til at læringspunkter fra ulykker formidles på en mer systemorientert og anonymisert måte, i tråd med nullvisjonen?

Samlet svar:

Det å foreta undersøkelser av dødsulykker i trafikken, og å gjøre offentligheten kjent med faremomentene som undersøkelsene avdekker, er en del av statens forpliktelser etter menneskerettighetenes regel om beskyttelse av liv, jf. EMK art. 2. SHKs undersøkelser er en måte å oppfylle denne plikten på. For at offentligheten skal ha tillitt til funnene i undersøkelsene, er det et viktig prinsipp at vegtrafikkloven og de andre undersøkelseslovene verner SHKs uavhengighet.

SHK må derfor ha stor grad av frihet i oppfyllelse av sitt mandat, herunder ved valg og omfang av undersøkelser, utforming av rapporter og formidling av funn, så lenge dette skjer innenfor rammene av de reglene som er nevnt ovenfor. Den eksterne juridiske gjennomgangen har konkludert med at reglene er fulgt.

SPØRSMÅL NR. 412**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for om Yrkestransportforskriften §8, herunder bestemmelsen om at kravet om faglig kompetanse anses å være oppfylt om man har ledet et transportforetak sammenhengende i perioden på 10 år før 4. desember 2009, også gjelder for søkere om turvognløyve med dokumentert minibussdrift under utvidet drosjeløyve?

Svar:

Det følger av yrkestransportloven at virksomheter som skal drive person- eller godstransport mot vederlag må ha løyve. Et vilkår for å få løyve er at virksomheten har en transportleder som oppfyller krav til faglig kompetanse.

Det fremgår av yrkestransportforskriften § 8 at den som søker om løyve for gods- og turvogntransport skal oppfylle kravene til fagkompetanse som fremgår av forordning (EF) nr. 1071/2009 om yrkesadgang som vei-

transportør. Forordningen åpner for at nasjonale myndigheter kan frita personer som dokumenterer at de vedvarende har ledet et gods- eller persontransportforetak i de siste ti årene før 4. desember 2009, fra eksamenene som skal vise at fagkompetansekravet er oppfylt.

I Norge har vi benyttet handlingsrommet i forordningen til å fastsette at kravet om faglig kompetanse også anses oppfylt dersom søkeren har ledet et transportforetak sammenhengende i perioden på 10 år før 4. desember 2009, jf. yrkestransportforskriften § 8.

Drosjevirkosomhet er ikke omfattet av kravene i forordning (EF) nr. 1071/2009. Drift i henhold til den tidligere ordningen med utvidet drosjeløyve, herunder minibussdrift, gir ikke fritak fra kompetansekravet ved søknad om turvognløyve. Kompetansekravene for utvidet drosjeløyve tilsvarte ikke kompetansekravene som gjaldt for turvognløyver før 4. desember 2009, og tilsier ikke at drift av slik virksomhet kvalifiserer som oppfyllelse av fagkompetansekravet.

SPØRSMÅL NR. 413**Innlevert 5. november 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I oktober 2024 foreslo regjeringen å tildele Vy en midlertidig kontrakt på å kjøre tog på Sørlandsbanen, Jærbanen og Arendalsbanen (trafikkpakke 1) fra desember 2027. Ifølge informasjon fra Jernbanedirektoratet ble dette gjennomført 18. juni 2025. Tilbudet på strekningen driftes i dag av GoAhead, som i sin kontrakt har en opsjon på 1 +1 år utover 2027.

Hva er forventet kostnad for VYs kontrakt sammenlignet med realisering av opsjonene med GoAhead?

Svar:

I mandatet fra Samferdselsdepartementet til Jernbanedirektoratet er det en sentral føring at Jernbanedirektoratet

skal være en krevende kjøper med hensyn til kvalitet og pris, og direktoratet skal utforme rammer og prosesser for tildelinger av avtaler med togselskapene på en måte som understøtter dette, jf. instruks for Jernbanedirektoratet punkt 3.2.1.

Jernbanedirektoratet har bedt om et pristilbud fra Vygruppen AS, men ikke mottatt dette ennå. Etter mottatt tilbud, vil Jernbanedirektoratet inngå forhandlinger om pris og kvalitet i forbindelse med direktetildelingen. Det er altså ikke mulig på det nåværende tidspunkt å svare på representantens spørsmål. Det er imidlertid viktig å nevne at i alle direktetildelte trafikkavtaler med staten, er det inkludert en mekanisme for overskuddsdeling som motvirker at leverandøren blir overkompensert gjennom statlig vederlag.

SPØRSMÅL NR. 414**Innlevert 9. november 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 14. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mange eiendommer er innløst i forbindelse med planlagt bygging av Ringeriksbanen, og stemmer det at mange av disse eiendommene nå er leid ut fremfor at de rives for å gi plass til den planlagte byggingen av banen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med den planlagte byggingen av Ringeriksbanen, er mange eiendommer kjøpt opp – og folk har måttet flytte fra et hjem de var glade i. Så vidt man forstår, er en rekke av disse nå leid ut fordi regjeringen somler med å få på plass en investeringsbeslutning og dermed byggestart for Ringeriksbanen. Folk er kastet ut av egne hjem de har eid - noen steder i flere generasjoner – og skal ha fått laveste markedspris – uten mulighet til et fritt salg gjennom en budrunde.

Dersom regjeringen fortsetter treneringen av bygging av Ringeriksbanen, bør tidligere eiere av disse eiendommene gis mulighet for gjenkjøp av sine tidligere hjem med en betydelig prisreduksjon.

Svar:

Nye veier har fulgt Statens vegvesen sine retningslinjer for innløsning av boliger som er regulert vekk som følge av fremtidig vei og bane. Det er kjøpt 33 boliger totalt, og av disse er 32 leid ut i påvente av at byggeprosjektet skal starte opp.

Samlet sett har Fellesprosjektet kjøpt litt over 50 % av alle berørte boliger, hytter og gårdsbruk. Eiendommene er kjøpt ved frivillig salg og kjøpsprosessen er startet opp etter ønske fra tidligere eier.

SPØRSMÅL NR. 415**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 17. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er politiets hjemmelsgrunnlag for å fjerne droner fra luftrommet, mener statsråden at dette hjemmelsgrunnlaget er tilstrekkelig og gir god nok beskyttelse mot uønsket droneaktivitet, og foreligger det noen konkrete planer om å fremme forslag for Stortinget om å utvide adgangen til å fjerne droner fra luftrommet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til hendelsene med uønsket droneaktivitet rundt Gardermoen i september i år. Det var i samme tidsrom tilsvarende aktivitet rundt Kastrup flyplass i København. Den uønskede droneaktiviteten førte til at luftrommet måtte stenges, noe som påvirket flytrafikken ved flyplassene. Det vises videre til at man på norsk sokkel i Nordsjøen har hatt flere episoder med uønsket droneaktivitet,

med en særlig høy intensitet av slike hendelser høsten 2022.

Det er grunn til å frykte at uønsket og ukjent droneaktivitet er noe som vil øke i omfang. Derfor bør vi ha et klart og godt hjemmelsgrunnlag for å kunne gripe inn og fjerne droner fra luftrommet. Det bes derfor besvart hva som er politiets generelle hjemmelsgrunnlag for å fjerne droner fra luftrommet, om statsråden mener dette hjemmelsgrunnlaget er tilstrekkelig og gir god nok beskyttelse mot uønsket droneaktivitet. Avslutningsvis bes det om en tilbakemelding på om det foreligger noen konkrete planer om å fremme forslag for Stortinget om å utvide hjemmelsadgangen for å fjerne droner fra luftrommet.

Svar:

Politiet har i dag hjemler for å uskadeliggjøre droner som flyr ulovlig. Inngrepshjemmelen i politiloven § 7 andre

ledd anses å hjemle alle former for inngrep mot ulovlig droneflyging, i ytterste konsekvens nedskyting, når det er nødvendig for å ivareta offentlig orden og sikkerhet og avverge eller stanse lovbrudd, jf. § 7 første ledd. Også andre inngrepsmetoder for å nøytralisere droner vil kunne brukes, som for eksempel laser, oppskyting av nett eller andre fremtidige metoder og verktøy, så sant de ikke er forbudt etter annet regelverk. Politiet har videre adgang til å gripe inn på nødrettsgrunnlag, jf. § 17 i straffeloven, blant annet dersom en drone representerer en trussel mot luftfartssikkerhet, liv og helse, infrastruktur eller viktige samfunnsfunksjoner.

Det finnes flere metoder politiet kan benytte for å ta kontroll over og uskadeliggjøre en drone som flyr ulovlig. Politiets adgang til å benytte jamming som metode er regulert i lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven).

Ny ekomlov, som trådte i kraft 1. januar i år, og ekomlovens § 11-13 gir politiet adgang til å benytte frekvenser for å uskadeliggjøre droner og andre gjenstander dersom det er fare for liv, helse eller sikkerhet.

I Meld. St. 15 (2014-2025) om droner og ny luftmobilitet som regjeringen la frem i vår, ble det lagt frem en rekke tiltak både for å tilrettelegge for den ønskede samfunnstjenlige dronevirksomheten, og for å forebygge den ulovlige og uønskede flygingen. Basert på kunnskapsgrunnlaget som da forelå, ble det anbefalt å ikke gjøre ytterligere utredninger knyttet til utvidelse av adgangen til å fjerne droner fra luftrommet. Det gjøres imidlertid løpende vurderinger av både behovet og mulighetene for regulatoriske endringer så vel som andre typer tiltak for å beskytte mot uønsket droneaktivitet, i takt med teknologisk og trusselutviklingen.

SPØRSMÅL NR. 416

Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 14. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er grunnen til at det kun er persontrafikk og ingen godstrafikk på Gjøvikbanen nord for Roa, og hvilke eventuelle utbedringer må gjennomføres for at farlig gods klasse 1 kan transporteres på Gjøvikbanen nord for Roa, i hvor stort omfang kan godstrafikken på Gjøvikbanen sør for Roa økes med dagens infrastruktur, og hvordan mener statsråden disse momentene påvirker vektingen av Gjøvikbanen som bestanddel i vurderingen av om det samlede transportsystemet gir tilstrekkelig robusthet og redundans for Nammo?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 12.10.25 som ble besvart av statsråden den 22.10.25, jf. Dokument 15:84 (2025-2026). Tematikken for spørsmålet var finansiering av utbedring av rv4, som er transportåren mellom Oslo og ammunisjonsproduksjonen hos Nammo på Raufoss, innenfor rammen på 1,5 % av NATO-målet på 5 % av BNP. Det vises særlig til følgende deler av statsrådets besvarelse av spørsmålet:

«I påvente av konkretiseringen som tiltak på rv. 4 vil vurderes opp mot, kan det legges til grunn at Nammo har totalberedskapsverdi, og at ammunisjonsproduksjonen der har behov for robuste og redundante transportløsninger både for råvarer inn

og produkter ut. Bedriften ligger nær rv. 4 og Gjøvikbanen, og det er i dag tilgang til bedriften både sørfra og nordfra. Det er det samlede transportsystemet som skal gi tilstrekkelig robusthet og redundans. Derfor er det viktig å se hele transportsystemet sammenhengende. Vurderinger av tiltak på rv. 4 må dermed bl.a. sees i sammenheng med utvikling av infrastrukturen i Oslo, Gjøvikbanen og E6 som går parallelt med rv. 4 på østsiden av Mjøsa.»

Da Gjøvikbanen fremheves som bestanddel av det totale transportsystemet for Nammo sin ammunisjonsproduksjon på Raufoss, bes det om avklaringer på gjeldende kapasitet for godstransport på Gjøvikbanen. Herunder for transport av farlig gods klasse 1, som det må antas at er klassifiseringen for mesteparten av produktene fra Nammo. Det bes videre om en tilbakemelding på hvordan statsråden mener at disse momentene påvirker hvor mye vekt man kan legge på Gjøvikbanen som bestanddel i vurderingen av om det samlede transportsystemet gir tilstrekkelig robusthet og redundans for Nammo.

Svar:

Godstransport på jernbanen er i hovedsak kommersiell, det vil si at den kjøres med lite offentlig støtte, på samme måte som godstransport på veg og sjø. Dette betyr at godstogoperatørene setter opp godstog der det er tilstrekkelig etterspørsel, slik at de kan få lønnsomhet i transporten.

Grunnen til at det bare er persontrafikk nord for Roa, er i hovedsak at det per nå ikke er markedsmessig interessant å kjøre godstog der. Det er teknisk mulig å kjøre godstog på Gjøvikbanen på dagens infrastruktur mellom Alnabru og Roa (og videre til Bergen) også med farlig gods klasse 1. Det samme er mulig på nordre del av Gjøvikbanen.

Det er begrenset kapasitet på Gjøvikbanen, særlig i perioden det kjøres timesintervall for persontrafikken

til/fra Gjøvik. Det er få og bare korte kryssingsmuligheter mellom Roa og Gjøvik ellers, og det er derfor vanskelig å framføre godstog mellom persontogene i dette tidsrommet.

Jernbanedirektoratet jobber med en ny godsstrategi, der muligheter på Gjøvikbanen er en del av vurderingene. Dette blir en del av grunnlaget for prioriteringer til neste Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 417

Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 17. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil fiskeriministeren legge bedre til rette for oppdrettsforskning ved å vurdere å fjerne kravet til forhøyet risiko for fiskehelse og -velferd, slik at det blir bedre mulighet å drive forskning med nyskaping, forbedring og videreutvikling som skal komme akvakulturnæringen til gode?

BEGRUNNELSE:

Søknader om forskningstillatelser og -prosjekter på laks/ørret blir nå så strengt håndtert av Fiskeridirektoratet og NFD at det utgjør en trussel mot videre utvikling av akvakulturnæringen og forskningsinfrastrukturen man er avhengig av. Flere forskningsmiljøer opplever at avslag på søknader ofte begrunnes i for lav risiko mht. fiskehelse og -velferd sammenlignet med kommersiell produksjon. Kravet hindrer forskning som omfatter forbedringer og videreutvikling, f.eks. slik Havbruksmeldingen oppfordrer til mht. bærekraftig fôr. Kravet er i tillegg problematisk sett opp mot målsettinger om dyrevelferd.

Svar:

Forskningstillatelser er ment å fungere som en risikoavlastning til viktig forskning som vanskelig lar seg gjennomføre i alminnelige kommersielle matfisktillatelser, på grunn av forhøyet risiko for redusert tilvekst, nedsatt helse og velferd hos fisk. For å få tildelt forskningstillatelse må man derfor som et minimum kunne vise til at forsøksfisken utsettes for en biologisk risiko ved forskningen som går ut over det som er vanlig for fisk i kommersielle tillatelser. Hvis ikke, er det heller ikke behov for særskilt risikoavlastning fra staten.

Ingen aktører har rettskrav på å få tildelt forskningstillatelse. Tildeling skjer på bakgrunn av konkrete behovsvurderinger. Det er gode grunner for å opprettholde en streng praksis ved tildeling av forskningstillatelser. For det første tildeles forskningstillatelser vederlagsfritt. Til sammenligning hadde alminnelige matfisktillatelser på 780 tonn MTB en anslått verdi på 239 millioner kroner i 2024. Forskningstillatelser er heller ikke omfattet av grunnrenteskatt, av kapasitetsjusteringene i trafikklyssystemet og er heller ikke begrenset i antall.

I tillegg til risikoaspektet må forskningen utgjøre en merverdi for samfunnet ut over eksisterende forskning for at det skal være grunnlag for tildeling av forskningstillatelse. Søknadene må beskrive løsninger som er tilstrekkelig originale i forhold til forsøk som blir, eller har vært gjennomført tidligere. Dette innebærer at forskning som omhandler optimalisering, videreutvikling og forbedring av eksisterende driftsformer, teknologi og ernæring i utgangspunktet ikke kvalifiserer til en forskningstillatelse. Dette er forsøk som normalt kan gjennomføres i kommersielle tillatelser uten særskilt risikoavlastning fra staten.

Til representantens bemerkning om at dagens praksis forhindrer forskning, vil jeg vise til at det i 2024 var 80 aktive forskningstillatelser, tilsvarende 56 884 tonn MTB tildelt i sjø. Sammenlignet med 2015 er det en økning på 14 tildelte tillatelser og 11 111 tonn MTB. Jeg er derfor ikke enig i at dagens praksis utgjør en trussel mot utviklingen av akvakulturnæringen.

Jeg er heller ikke enig i at kravet om økt biologisk risiko er problematisk sett opp mot målsettinger om dyrevelferd. Innehavere av forskningstillatelser må forholde seg til regelverket for dyrehelse og -velferd på samme måte som andre akvakulturvirksomheter.

Forskningstillatelser er ikke ment å frita næringsaktører for enhver form for risiko knyttet til forskningsprosjekter, og skal heller ikke være en forutsetning for å kunne planlegge og gjennomføre viktig forskning som kommer hele havbruksnæringen til gode. Forskning gir verdifulle bidrag til havbruksnæringen, og jeg mener

næringen bør prioritere å bidra til videreutvikling gjennom å delta i forskningsprosjekter selv om det kan innebære en biologisk og økonomisk risiko.

Hensynet bak særtillatelser skal videreføres i ny reguleringsstruktur, og det skal utredes hvordan disse kan inkluderes i ny innretning.

SPØRSMÅL NR. 418

Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 17. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil fiskeri- og havministeren inkludere lusepåvirkning på sjørret som indikator når produksjonsområdene skal fargelegges for 2026 og 2027?

BEGRUNNELSE:

Trafikklyssystemet ble innført i 2017 for å regulere veksten i norsk lakseoppdrett blant annet gjennom produksjonsområdeforskriften. Kysten ble delt inn i 13 produksjonsområder. Annethvert år får hvert område fargen grønn, gul eller rød, som bestemmer om produksjonen i området kan øke, må forbli uendret eller minke. Fargen skal bestemmes basert på hvordan lakselus påvirker ville laksefisker i området. Snart skal Nærings- og fiskeridepartementet fargelegge områdene for 2026 og 2027.

Hittil har alle fargeleggingene basert seg på hvordan lakselus påvirker villaks, til tross for at også sjørret og sjørøye er ville laksefisker og blir negativt påvirket av lakselus. Det har lenge vært et mål å innføre flere indikatorer for å forbedre Trafikklyssystemet. Næringskomiteen innstilte for eksempel til Stortinget i perioden 2017-2018 at:

«Stortinget ber regjeringen sammen med næringen videreutvikle og forbedre trafikklyssystemet med flere miljøindikatorer».

I forbindelse med behandlingen om grunnrenteskatt på havbruk i 2023 vedtok Stortinget følgende (Vedtak nr. 716-1, 31. mai 2023):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at miljøindikatorer for trafikklyssystemet er på plass fra auksjonsrunden i 2024. Det skal utredes og vurderes indikatorer, som blant annet påvirkning på sjørret, utslipp og dødelighet.»

Nærings- og fiskeridepartementet beskriver at vedtaket anses som fulgt opp i sitt forslag til statsbudsjett for

2026 (side 61). Departementet viser til behandlingen av havbruksmeldingen, og skriver at

“det er naturlig å vurdere eventuelle nye miljøindikatorer i forbindelse med utredning av ulike modeller for fremtidig regulering av havbruksnæringen, og hensynet bak vedtak nr. 716-1 av 31. mai 2023 bør derfor følges opp i den sammenheng.”

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har utredet sjørretindikator for implementering i trafikklyssystemet. Endelig rapport forventes levert i løpet av november, så alt ligger til rette for at sjørreten kan inkluderes som indikator for fargeleggingen av 2026 og 2027.

Stortinget vedtok i behandlingen av havbruksmeldingen et miljømål om en dødelighet på mindre enn 10 % på populasjoner av vill laksefisk grunnet lakselus alene. Næringen må stimuleres til å nå dette målet, også før den nye modellen er på plass.

Svar:

I trafikklyssystemet fargelegges produksjonsområdene annethvert år basert på påvirkningen av vill laksefisk i de to foregående årene. Ekspertenes vurderinger av påvirkningen på villaks i produksjonsområdene (indikator for villaks) for 2025 forventes levert til departementet ganske snart. Nærings- og fiskeridepartementet vil deretter begynne arbeidet med fargeleggingen av produksjonsområdene basert på vurderingene for 2024 og 2025. Som tidligere år vil all tilgjengelig relevant kunnskap bli tatt med i departementets fargelegging, også kunnskap om sjørretens tilstand. Per i dag har vi ikke en operativ indikator for sjørret som kan brukes i den kommende fargeleggingen i 2026.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har utredet en modell for lakseluspåvirkning av sjørret og beregnet påvirkningen for 2021 og 2024 etter denne modellen.

Departementet har bestilt en modellberegning for 2025 som skal være klar sammen med årets ekspertvurdering av lakseluspåvirkningen på villaks. Slik denne modellen foreligger nå, er den ikke en fullverdig indikator, men tilsvarer de modellene som inngår som elementer i indikatoren for lakseluspåvirkning på villaks. Departementet har til vurdering hvordan modellen til NINA kan danne

grunnlag for en fremtidig indikator for sjørret som er sammenliknbar med indikatoren som finnes for villaks.

En fullverdig indikator kan tidligst inntas i vurderingene av lakseluspåvirkning i produksjonsområdene i 2026. Dersom vi har slike vurderinger for 2026 og 2027, vil det tidligst være mulig å inkludere sjørret som indikator i fargeleggingen som gjøres i 2028.

SPØRSMÅL NR. 419

Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 17. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å inkludere krisesenterbygg i Husbankens tilskuddsordninger?

BEGRUNNELSE:

Krisesenter er et lovpålagt kommunalt døgntilbud for personer utsatt for vold i nære relasjoner, og skal sikre trygghet, beskyttelse og akutt hjelp til voksne og barn. Tilbudet krever bygg med høy kvalitet, tilpasset ulike brukergrupper og med gode arbeidsforhold for ansatte. I dag faller slike bygg utenfor Husbankens tilskuddsordninger, som ellers omfatter institusjonsplasser, omsorgsboliger og andre kommunale tilbud til utsatte grupper. Jeg ber derfor statsråden redegjøre for hvorfor krisesenterbygg er utelatt fra ordningen, og om det vil bli vurdert endringer i forskriften slik at også krisesentertilbud kan få tilgang til tilskudd.

Svar:

Alle som blir utsatt for vold i nære relasjoner, skal få et trygt og tilpasset krisesentertilbud, uansett hvem de er og hvilken livssituasjon de er i. Krisesentre skal gi et midlertidig tilbud til denne gruppa.

Samfunnsoppdraget til Husbanken er å forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe og beholde en egnet bolig og støtte kommunene i det boligpolitiske arbeidet deres. Det ligger ikke innenfor Husbankens samfunnsoppdrag å gi støtte til midlertidige botilbud fra sine ordinære virkemidler, slik krisesenter er. Jeg mener derfor at krisesenterbygg ikke skal inkluderes i Husbankens tilskuddsordninger. Imidlertid har regjeringen i 2025 etablert en ny tilskuddsordning til oppgradering av krisesenterbygg for å stimulere

kommunene til å oppgradere, fornye eller utvide krisesentrene. Tilskuddet skal finansiere kostnader ved renovering, tilpasning og utskiftning av uegnede bygninger og krisesenterlokaler. I 2025 er tilskuddsordningen på 20 mill. kroner. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet forvalter ordningen på vegne av Barne- og familiedepartementet. Åtte kommuner har fått støtte over ordningen i 2025. Barne- og familiedepartementet foreslår en bevilgning på 20,7 mill. kroner i 2026 til tilskuddsordningen.

SPØRSMÅL NR. 420**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 14. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil justisministeren gjøre for å stanse og styrke innsatsen mot ulovlig jakt på rovvilt, og hvordan vil regjeringen sikre at politiet og påtalemyndigheten har tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å bekjempe denne formen for alvorlig miljøkriminalitet?

BEGRUNNELSE:

I en ny rapport fra Økokrim som kom i september, slår de fast at ulovlig jakt er utbredt i Norge, Sverige og Finland. På to år er ulvestammen i Norge nesten halvert, og ulovlig jakt får skylden. Rapporten viser at fire av fem rovviltarter i Norge er truet, og at ulovlig jakt er en alvorlig miljøkriminalitet som ofte skjer i det skjulte. Førsteadvokat i Økokrim uttaler at:

«Den ulovlige jakta involverer ofte brutale fellingsmetoder og utsetter dyra for store lidelser.»

I 2 av de nye rapportene til Økokrim pekes det på at ulovlig jakt på rovdyr er en stor samfunnstrussel og ledd i alvorlig, organisert miljøkriminalitet. Ulovlig jakt er den viktigste dødsårsaken for ulv i Norge. Økokrim peker på at høye, politisk vedtatte lisenskvoter er en drivende faktor for ulovlig jakt. I rapporten fastslås det at systemet avler en ukultur av organisert, grenseoverskridende tjuvjakt, som står for avlaving av så mye som 50 % av rovdyprenes tilvekst hvert år.

Svar:

Ulovlig jakt på rovvilt er bekymringsfullt på flere måter. Det er en direkte trussel mot bestandenes overlevelse; det benyttes ofte metoder som medfører lidelse for dyrene; og det gjør det vanskelig for forvaltningen å ha kontroll på bestandsutviklingen. Ulovlig jakt på rovvilt er miljøkriminalitet som rammer naturmangfoldet. Det er viktig å ta saker som gjelder ulovlig felling alvorlig. Å forebygge og avsløre alvorlig miljøkriminalitet er en høyt prioritert oppgave for Økokrim.

Jeg er tilfreds med at Økokrim har fokus på utfordringen med miljøkriminalitet rettet mot truede rovviltarter. Det er vanskelig å forebygge, oppdage og etterforske ulovlig jakt i store utmarksområder, men erfaringer de senere år viser at myndighetene avdekker tilfeller, og at folk blir straffet for ulovlig jakt på rovvilt.

Økokrim-rapportene, «Ulovlig jakt på rovvilt » og «Trusselvurdering 2025 miljøkriminalitet », viser at ulov-

lig jakt er et utbredt problem både i Norge, Sverige og Finland. Bare det siste året har det vært flere store straffesaker i Norden som viser at slik miljøkriminalitet blir prioritert.

Politiet må evne å avdekke og oppklare saker, og samarbeide med andre instanser om å avverge og forebygge denne typen kriminalitet. Ansvaret for å følge opp miljøkriminalitet ligger ikke utelukkende hos politiet, da også forvaltningen spiller en sentral rolle gjennom tilsynsvirksomhet, oppfølging av regelverk og ved å anmelde lovbrudd til politiet. Det har vært god dialog og samarbeid mellom Statens naturoppsyn, politiet og Økokrim. Dette ble ytterligere fulgt opp i 2021, da det ble inngått en avtale mellom Miljødirektoratet og Politidirektoratet om å styrke samarbeidet mot miljøkriminalitet.

Regjeringen legger til grunn at politimestere og særorgan bruker ressursene på de tiltakene som de mener er best for å bekjempe kriminaliteten. Dersom regjeringens forslag til budsjett for 2026 vedtas, vil politiets og påtalemyndighetens driftsbudsjett være økt med totalt 6,5 mrd. kroner siden regjeringen tiltrådte i 2021. Dette har bidratt til både flere ansatte og økt kriminalitetsbekjempelse, inkludert etterforskning.

SPØRSMÅL NR. 421**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 19. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hvor stor andel av forskningen i Norge er finansiert av private stiftelser og fond, sammenlignet med Sverige og Danmark, og hvilke virkemidler vil statsråden bruke for å øke den private forskningsfinansieringen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Store deler av det verdiskapende næringslivet i Norge er avhengig av høykompetanse og forskning. Fremskrittspartiet mener det er viktig med en forutsigbar og betydelig offentlig finansiering av grunnforskning, men mener at et større innslag av privat finansiering både vil gi mer mangfold og mer målrettethet innen viktige forskningsområder. Norge bør ha som mål å være minst like gode som våre naboland når det gjelder privat forskningsfinansiering.

Svar:

Regjeringen har en klar målsetning om å øke den private finansieringen av forskning og utvikling (FoU) i Norge. Det handler først og fremst om å øke næringslivet egne investeringer i FoU, både i form av egenutført og innkjøpt FoU. I tillegg er det et mål å øke FoU-finansieringen fra private fond og stiftelser. Jeg legger til grunn at representantens spørsmål handler om det sistnevnte.

Det er rundt 6 300 stiftelser i Norge. Stiftelsene i Norge er alt fra store næringsdrivende stiftelser til mindre legater, som tilbyr tjenester, har aktiviteter og deler ut penger.

Ideell eller filantropisk finansiering av forskning består av donasjoner fra stiftelser, foreninger, privatpersoner og bedrifter. Omfanget av dette er noe usikkert, men ifølge Statistisk sentralbyrå er de samlede bidragene estimert til omtrent én milliard kroner årlig.

I tillegg kommer inntekter fra utenlandske fond og stiftelser, som også til en viss grad tilfaller norske institusjoner.

Per i dag er filantropisk finansiering av FoU lavere i Norge enn i Danmark og Sverige. Norske stiftelser er også mindre orientert mot å støtte FoU enn stiftelser vi finner i for eksempel Sverige og Danmark.

Det er i underkant av 18 000 stiftelser i Sverige. Blant dem er det flere som finansierer forskning, ikke minst Wallenberg-stiftelsene, som investerer 80 prosent av sitt utbytte i grunnforskning.

I 2023 bidro danske fond til sammen med 10,6 milliarder kroner til forskning og innovasjon. Private fond spiller en sentral rolle som finansieringskilde for forskning i Danmark, og særlig Novo Nordisk-fondene, som alene tildelte 7,6 mrd. danske kroner til forskning og innovasjon i 2023.

Selv om vi ikke har de samme tradisjonene i Norge, mener jeg at det er et potensial og et behov for å øke langsiktig privat finansiering av forskning også i Norge. Ett eksempel er Det Norske Veritas, som nylig opprettet et forskningsfond på 2 mrd. kroner.

Sammen med næringsministeren jobber jeg for å følge opp strategien for å øke næringslivets investering i FoU. Det handler både om å utnytte dagens virkemidler bedre og å innføre nye virkemidler som kan utløse privat medfinansiering. Regjeringens satsing på kvanteteknologi er et eksempel på et initiativ hvor næringslivet kobles på fra starten og forventes å bidra med finansiering.

Sammen med næringsministeren har jeg også gjennomført en møteserie med relevante aktører om hvordan vi kan øke privat finansiering av forskning, inkludert de største norske stiftelsene og deres representanter. Som en oppfølging av dette er jeg i dialog med Norges forskningsråd om hvordan rådet kan bistå private aktører med å identifisere støtteverdige forskningsprosjekter- og formål, slik at private bidrag kan gi mest mulig merverdi for samfunnet og forskningssystemet.

SPØRSMÅL NR. 422**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 18. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

I svar på mitt spørsmål fra 23.10. skriver statsråden at det i budsjettet blant annet foreslås «Å øke tilskuddet til skolebibliotek med 51,3 mill. kroner til totalt 103,2 mill. kroner slik at tilskuddet også kan brukes til innkjøp av bøker.»

Hva har pengene i dette tilskuddet gått til tidligere, siden det nå må presiseres at det «kan brukes til innkjøp av bøker»?

BEGRUNNELSE:

Mye tyder på at det er konsensus om at papirbøker gir bedre leselæring og opplæring i konsentrasjon. Papirbøker har ingen varsler, hyperlenker eller multitasking-muligheter, noe som fører til dypere fokus, og studier (f.eks. Mangen et al., 2019) viser at barn og unge leser mer konsentrert på papir.

PISA 2018 viser at elever med høy papirlesevaner har bedre leseferdigheter, og en studie fra 2021 (Rideout & Robb) fant at skjermbasert lesing ga svakere ordgjenkjenning hos små barn. For barn i førskole- og barneskolealder er papirbøker viktigere for å utvikle fonologisk bevissthet og ordforråd. Folkehelseinstituttet har også trukket frem at lesing på papir gir mindre øyebelastning og søvnforstyrrelser enn skjermlesing, noe som er spesielt viktig for barn og unge i leseopplæring.

Nettopp satsing på innkjøp av papirbøker til skolene må derfor være en hovedprioritet i arbeidet med å øke norske barns leseevner.

Svar:

Jeg er enig med representanten Velle at det er viktig at elever har bøker på papir. Nettopp derfor har regjeringen lagt inn midler i budsjettet til bøker både i barnehager, klasserom og skolebibliotek, for å stimulere til mer lesing og leselyst.

Det er viktig å understreke at det er kommunene som skal sørge for at elevene har tilgang til skolebibliotek i skoletiden, slik at det kan brukes aktivt i opplæringen. Kommunene må også sørge for at skolene har nødvendig utstyr, inventar og læremidler. Det er imidlertid stor variasjon i skolebibliotek – i åpningstider, hvordan de er bemannet og hvordan de brukes. Derfor er skolebibliotek en viktig del av regjeringens satsing på lesing. I Sammen om lesing – Leselyststrategien 2024 – 2030, som kulturministeren og jeg la fram i 2024, er det flere tiltak for skolebibliotek, både i utdanningssektoren og kultursektoren.

Utdanningsdirektoratet forvalter tilskuddet til skolebibliotek, som kommuner kan søke på. Midlene i tilskuddsordningen går til personalressurser og kompetanseutvikling, slik at skolebibliotekene er bemannet med kompetent personale. Parallelt med at tilskuddsordningen har blitt styrket kraftig de siste årene, har det blitt stadig større interesse for tilskuddsordningen, og flere kvalifiserte søkere.

I 2026 skal det også bli mulig å søke om tilskudd til bøker i skolebibliotekene gjennom denne tilskuddsordningen. Derfor vil jeg mer enn doble denne tilskuddsordningen i 2026, fra 50 millioner til 103,2 millioner kroner, slik at enda flere kommuner kan få støtte til personalressurser og kompetanseutvikling – og nå også til bøker. Denne utvidelsen av tilskuddsordningen for skolebibliotek kommer i tillegg til Kulturrådets skolebibliotekordning, hvor skolebibliotekene får bøker fra innkjøpsordningene for ny norsk skjønnlitteratur, ny norsk sakprosa og nye norske tegneserier for barn og unge.

På denne måten skal det ligge til rette for et bedre utvalg av papirbøker i skolebibliotekene. Jeg er glad for at vi er enige om at dette er en viktig del av leseopplæringen til barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 423**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen****Besvart 14. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning 2025 gikk til Fagskolen Vestland for Stordmodellen, der fagarbeidere roterer mellom å være på jobb og å videreutdanne seg.

Vil statsråden legge til rette for at flere fagskoler kan etablere lignende modeller?

Svar:

Som forsknings- og høyere utdanningsminister har jeg ansvar for høyere yrkesfaglig utdanning og svarer derfor på representantens spørsmål. Jeg er glad for at representanten har lagt merke til utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning.

Posisjonen fagskolene har som «arbeidslivets skole», er et resultat av at fagskolene utvikler utdanningstilbud som er rettet mot konkrete kompetansebehov i arbeidslivet, og at utdanningene utvikles i samarbeid med arbeidslivet. Samarbeidet gir fagskolene gode forutsetninger for å kunne drive faglig utvikling i vekslings med arbeidslivet. Stord-modellen er et tydelig eksempel på hvordan Fagskolen Vestland og industrien lokalt har systematisert samarbeidet sitt.

Samarbeidet mellom arbeidsliv og fagskolene skjer på ulike måter. Lokale og regionale arbeidsgivere står fritt til å finne modeller som passer for deres behov og deres ansatte, i samarbeid med fagskolene.

Jeg vil gjerne trekke frem tidligere vinnere av utdanningskvalitetsprisen for å synliggjøre at fagskoleutdanning er relevant for store deler av samfunnet vårt. Fagskolen Vestfold og Telemark har jobbet sammen med avfalls- og gjenvinningsbransjen for å utvikle en fleksibel utdanning for å møte de spesifikke kompetansebehovene for håndtering av farlig avfall og miljøavgifter. Fagskolen Viken har utviklet modulbasert utdanning for observasjons- og vurderingskompetanse i helsetjenesten som retter seg mot kompetanseutvikling for personell i helse- og omsorgstjenester. Fagskolenes stadig mer systematiske samarbeid med arbeidslivet er viktig for å sikre flere muligheten til å få utviklet sin kompetanse.

Høyere yrkesfaglig utdanning legger til rette for at fagarbeidere og andre yrkesaktive kan lære gjennom hele yrkeslivet. I 2024 studerte 74 prosent av fagskolestudentene deltid, og 72 prosent deltok i nett- eller samlingsbaserte utdanningstilbud. Fagskolenes praksisrettete og fleksible utdanningstilbud lar dem kombinere jobb med å videreutdanne seg.

Regjeringen legger til rette for at flere skal ta fagskoleutdanning, slik at arbeidslivet får dekket kompetansebehovene i større grad enn i dag. Vi satser på flere studieplasser for høyere yrkesfaglig utdanning, og styrker fagskolenes handlingsrom til å samarbeide med arbeidslivet for å møte samfunnets kompetansebehov i Meld. St. 11 (2024–2025) Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning.

SPØRSMÅL NR. 424**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen****Besvart 19. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hva er den reelle kostnaden for en skoleplass på fagskole på henholdsvis tekniske fag og maritime fag?

Svar:

Spørsmålet er stilt til kunnskapsministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for høyere utdanning.

Kunnskapsdepartementet vurderte i forbindelse med arbeidet med Meld. St. 11 (2024–2025) Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning å gjennom-

føre en kostnadskartlegging. Departementet besluttet å ikke gjøre dette fordi en slik kartlegging både er kostnadskreven og begrenset til et øyeblikksbilde som fort blir utdatert. Forrige kostnadskartlegging, fra 2014, viste at kostnadene varierer like mye innenfor samme utdanning som mellom ulike utdanninger, med store variasjoner mellom ulike deler av landet.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen å bevilge 1,8 mrd. kroner i driftstilskudd til fagskolene. Dette innebærer en realøkning i tilskuddet på 35 prosent i perioden 2022-2026. Økningen kommer først og fremst av midler til 2 900 nye studieplasser i perioden, inkludert forslaget om 900 nye studieplasser i 2026-budsjettet.

Satsen Kunnskapsdepartementet bruker for å tildele midler til nye studieplasser i 2026 er 92 000 kroner

i grunntilskudd og 23 000 kroner i resultatbasert uttelling på bakgrunn av gjennomførte studiepoeng. Satsen for resultatbasert uttelling er foreslått økt fra 2027-budsjettet, jf. omtale i Prop. 1 S (2025–2026) for Kunnskapsdepartementet. Det er imidlertid opp til fylkeskommunene hvilke satser som brukes i fordelingen av driftsmidlene til fagskolene, noe som gjelder både driftsmidlene som videreføres fra år til år og midler til nye studieplasser. Fylkeskommunene kan differensiere satsene, bl.a. mellom nettbaserte og stedbaserede utdanninger, eller mellom tekniske og maritime fag og andre fag.

Gjennom en søknadsbasert ordning i HK-dir kan fagskolene søke om midler til blant annet utstyr og infrastruktur. En god del av utviklingsmidlene for 2025 har gått til tekniske og maritime fag.

SPØRSMÅL NR. 425

Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 17. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Sørreisa kommune tildeles skjønnsmidler, samt på annen måte avhjelpes, for å håndtere den vanskelige situasjonen for innbyggerne i Sørreisa etter at kommunens nye barneskole ble totalskadd av brann, herunder om nødvendig å instruere Statsforvalteren i Troms og Finnmark om at dette skjer?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Folkebladet er Sørreisa kommune ved kommunalsjefen frustrert over manglende forståelse og hjelp fra staten etter den fatale brannen 26. oktober, da den nye barneskolen ble totalt ødelagt. 400 elever og nærmere 100 ansatte står uten lokaler.

Det vises til Folkebladets omtale:

<https://www.folkebladet.no/nyheter/i/gwX351/frustrert-over-statlige-myndigheter-kan-kalle-det-ansvarsfraskrivelse>

Svar:

Jeg har hatt kontakt med ordføreren i Sørreisa om utfordringene de står i nå, og jeg er imponert over innsatsen til både kommunen og innbyggerne i en krevende situasjon.

En del av rammetilskuddet til kommuner fordeles etter skjønn og i tråd med retningslinjer fastsatt av departementet. Mesteparten av skjønnstilskuddet fordeles av statsforvalterne i de ulike fylkene. Statsforvalteren kjenner kommunene i sitt fylke godt, og i fordelingen av skjønnstilskuddet gjør de en helhetlig vurdering av kommunenes økonomi og behov.

Jeg har også vært i kontakt med Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som har kontakt med Sørreisa kommune. Jeg har tillit til at statsforvalteren gjør grunndige vurderinger basert på sin kunnskap om situasjonen i kommunen, og bidrar med god støtte og veiledning til kommunen i denne krevende situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 426**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 18. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Vil statsråden instruere Statsforvalteren i Troms og Finnmark om å stoppe igangsatt prosess for å etablere et 25 kilometer langt, og mellom 1,5 og 1,7 meter høyt, sperregjerde for rein fra Nordkjosbotn til Oteren langs E6, eller i det minste kreve at et slikt inngripende og omfattende tiltak må konsekvensutredes først?

BEGRUNNELSE:

Det vises til omtale av saken i Nye Troms her:

<https://www.nyetroms.no/reindriffta-vil-sette-opp-sperregjerde-det-moter-lokal-mots-tand/s/5-163-112467>

Det fremstår som uansvarlig og uklokt at en sak med et så stort potensial for konflikt settes i prosess av Statsforvalteren i Troms og Finnmark, uten at saken en gang har vært konsekvensutredet.

Videre har den samme statsforvalteren i andre saker opptrådt svært negativt til naturinngrep og utbygginger, så mye at tidligere statsråder har måtte gripe inn. Det er derfor vanskelig å forstå hvorfor reindriftsnæringen skal å få en særbehandling ingen andre er forunt, da det også indirekte trues med ekspropriering

Spørsmålsstiller ber derfor om en lovlighetsvurdering av om et så inngripende tiltak kan igangsettes uten krav til konsekvensutredning.

Svar:

Jeg legger til grunn at gjerdet det vises til er et reingjerde som er søknadspliktig etter reindrifftsloven § 24. Det er Landbruks- og matdepartementet som etter reindrifftsloven § 24 har kompetanse til å godkjenne reingjerder som skal stå utover en sesong. Slik spørsmålet er lagt opp, finner jeg det riktig å opplyse kort om saksgangen i en sak om godkjenning av reingjerde.

En søknad om godkjenning av reingjerde etter reindrifftsloven § 24 skal sendes til statsforvalteren som den lokale reindrifftsmyndigheten. Statsforvalteren skal da foreta innledende undersøkelser av søknaden og sende søknaden på høring til berørte instanser. Søknaden med statsforvalterens anbefaling sendes til Landbruksdirektoratet for videre behandling. Direktoratet forbereder saken og utarbeider en anbefaling i saken til Reindrifftsstyret som også gir sin anbefaling i saken før den sendes til Landbruks- og matdepartementet for avgjørelse.

Etter Forskrift om konsekvensutredninger er det krav om at reingjerder skal konsekvensutredes dersom det omsøkte gjerdet er over 30 km. Det betyr at det ikke stilles krav etter KU-forskriften om konsekvensutredning for reingjerder under 30 km.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal vurderes både av forberedende instanser og departementet, herunder en konkret vurdering av tiltakets miljømessige konsekvenser uavhengig av om en søknad skal konsekvensutredes etter KU-forskriften. Disse vurderingene, sammen med høring og underinstansenes behandling og anbefaling i saken, skal sikre et bredt beslutningsgrunnlag hvor alle relevante momenter tas med i den helhetsvurderingen som departementet skal gjøre i slike saker. Det er naturlig at det stilles større krav til beslutningsgrunnlaget ved større og mer omfattende tiltak selv om tiltaket ikke omfattes at konsekvensutredningsplikten etter KU-forskriften. Jeg vil forsikre representanten om at departementet er bevisste på kravet til beslutningsgrunnlag i saksbehandlingen av søknader om godkjenning av reingjerder.

Når det gjelder den konkrete saken representanten viser til vil jeg ikke kommentere denne særskilt ettersom den nå forberedes av underinstansene før behandling og avgjørelse i Landbruks- og matdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 427**Innlevert 10. november 2025 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 19. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at personer som har mottatt erstatning for eksempel på grunn av permanent skade etter feilbehandling, som er ment å kompensere for følgefeil for den spesifikke skaden livet ut, blir nektet studiestipend fordi erstatningen regnes som «formue» og vil statsråden gjøre noe for å endre denne praksisen slik at denne gruppen vil kunne søke om stipend på lik linje med andre som ikke har vært så uheldige å bli utsatt for noe som har ført til at de har fått erstatning?

BEGRUNNELSE:

Studenter som har en nettoformue som er større enn frigrensene, får stipendandelen redusert. I 2025 er formuesgrensen 511 220 kroner. Dette er en etablert og fornuftig praksis når det dreier som om «vanlig» formue. Når pengene stammer fra en erstatning for eksempel etter medisinsk feilbehandling, som har resultert i permanente skader eller tap av funksjon, står saken annerledes. Da er pengene ment å støtte opp under behov personen har og får i fremtiden på grunn av skaden eller tapet av funksjon.

Å regne slike erstatningspenger som «vanlig» formue, virker å stride mot intensjonen om at alle skal ha like muligheter, tilgjengelighet og tilgang til utdanning.

I verste fall kan man tape hele stipendet i for eksempel fem år, til sammen over 300 000 kroner. Dette er en betydelig sum, som for noen kan utgjøre hele eller store deler av erstatningssummen.

Svar:

Jeg viser til spørsmålet fra representanten Anne Grethe Hauan om erstatningsutbetaling på grunn av permanent skade etter feilbehandling regnes med i en persons formue når Lånekassen gjør om fra studielån til stipend.

Formue som stammer fra erstatnings- og forsikringsutbetaling som følge av kritisk sykdom eller personskade skal ikke gi redusert stipend fra Lånekassen, jamfør merknaden til forskrift om utdanningsstøtte § 100. Dette gjelder også personer som dokumenterer å ha mottatt erstatning på grunn av permanent skade etter feilbehandling.

SPØRSMÅL NR. 428**Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 18. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre greie for korleis den vidare saksbehandlinga av Stad skipstunnelen vil bli i Stortinget, kva sakstype regjeringa legger opp til at dette prosjektet skal få i sin vidare behandling, og når det er forventa at denne saka kjem til behandling i Stortinget?

GRUNNGJEVING:

Stad skipstunnelen som prosjekt ville regjeringa skrote i sitt statsbudsjett, derimot har eit fleirtal i stortinget bedt regjeringa arbeide vidare med prosjektet og gå igjennom

prosjektet med tanke på kostnadsreduserende tiltak og komme attende til stortinget med prosjektet.

Svar:

I Prop. 1 S (2025-2026) er det vist til at Kystverket vurderer at kostnadsramma for Stad skipstunnel må oppjusterast til 9 430 mill. kroner dersom prosjektet skal vidareførast innanfor realistiske budsjettammer. Regjeringa vurderer på denne bakgrunn at det ikkje lenger er realistisk å gjennomføre prosjektet innanfor den vedtatte kostnadsramma på 5 430 mill. kroner, og kan heller ikkje sjå at nytten av prosjektet kan forsvare dei høge kostnadane. I buds-

jettproposisjonen er det difor foreslått å avslutte arbeida med Stad skipstunnel.

Regjeringa er like fullt opptatt av at Vestlandet skal ha god transportinfrastruktur, og stans av Stad skipstunnel vil kunne gi økt handlingsrom til å igangsette andre prosjekt som i langt større grad vil bidra til tryggleik og framkome.

For å følge opp vedtaket om Stad skipstunnel frå trontaledebatten har eg bedt Kystverket om å gjenoppta

og ferdigstille forhandlingane med tilbydarane, samt arbeide vidare for å finne kostnadsreduserande tiltak.

Eg tar sikte på at resultata av forhandlingane og arbeidet med å finne ytterlegare kostnadsreduserande tiltak kan leggjast fram for Stortinget så snart som mogleg, men tidlegast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 429

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 17. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

EUs sosiale klimafond skal bidra til energieffektivisering, utbygging av kollektivtransport og andre tiltak som gjør det mulig for husholdninger med svak økonomi og små bedrifter å delta i det grønne skiftet.

Hvordan vurderer statsråden den økonomiske og politiske logikken Norge bidrar med 5,5 milliarder kroner til fondet, og vil regjeringen sikre at norske husholdninger og bedrifter får tilgang til midlene?

BEGRUNNELSE:

Norge har sluttet seg til EUs nye klimakvotesystem (ETS2), som vil innebære økte kostnader for både husholdninger og næringsliv. For å dempe byrdene av denne politikken, særlig for sårbare grupper og små bedrifter, har EU etablert et sosialt klimafond – omtalt som avgjørende for en rettferdig klimaomstilling.

Åtte organisasjoner har sendt brev til Klima- og miljødepartementet, der de oppfordrer regjeringen til å sikre norsk deltakelse i fondet fra oppstarten i 2026. I brevet påpekes det at Norge allerede har forpliktet seg til å bidra med klimakvoter tilsvarende om lag 5,5 milliarder kroner i perioden 2025–2032. EU-kommisjonen har dessuten invitert Norge og andre EFTA-land til å delta, selv om fondet formelt sett ikke er EØS-relevant.

Avsenderne av brevet mener det er «økonomisk og politisk ulogisk å bidra til å finansiere 'gulroten' uten selv å ta del i den». Det fremstår vanskelig å forsvare at Norge betaler inn, men ikke benytter seg av fondets muligheter til å støtte viktige tiltak som energieffektivisering og kollektivtransport.

Svar:

Finansieringen av Det sosiale klimafondet reguleres gjennom det forsterkede kvotedirektivet. Norge er gjennom deltakelsen i EUs kvotedirektiv pliktige til å bidra til finansieringen. Spørsmålet om deltakelse i fondet er regulert i en egen forordning, som ikke er regnet som EØS-relevant. EU-kommisjonen har likevel invitert Norge og de andre EFTA-statene til å delta i fondet. Det er ikke endelig avklart om, og eventuelt på hvilke vilkår, Norge skal delta i Det sosiale klimafondet.

Formålet med EUs nye klimakvotesystem (ETS2) er å innføre en felleseuropeisk minstepris på utslipp fra omfattede sektorer, som skal bidra til å redusere lands utslipp under innsatsfordelingsforordningen. Karbonprisen som følge av ETS2 er ment å bidra til at det etableres markedsinsentiver for investeringer i oppgraderinger av bygg- og transportsektoren, og redusere utslippene fra disse sektorene.

Opprettelsen av EUs sosiale klimafond er begrunnet med at det kan være behov for å avbøte negative konsekvenser av kvotehandelssystemet ETS2 for bygninger, veitransport og andre sektorer. I forordningen er det tydelig definert at målgruppen for støtte av fondet skal være sårbare husholdninger, sårbare småskala foretak og sårbare transportbrukere, som blir negativt påvirket av en prisstigning som følge av ETS2. Fondets midler skal primært gå til tiltak for å omstille disse målgruppene fra fossile til fornybare løsninger, men i en begrenset periode kan også direkte støtte gis til husholdninger. Eksempler på tiltak som er nevnt i forordningen er støtte til å bytte fra fossil til fornybar oppvarming av bolig og støtte til å bytte fra fossil til elektrisk transport.

Ved deltagelse i fondet er det krav om å utarbeide en nasjonal sosial klimaplan. Hvert land plikter å selv finansiere 25 pst. av beløpet i den innleverte sosiale klimaplanen. Basert på denne planen kan hvert medlemsland få utbetalt midler etter at tiltakene er gjennomført i henhold til det som er levert og godkjent av Kommisjonen. Det er ikke slik at sårbare husholdninger, småskalaforetak og transportbrukere direkte kan søke om støtte fra fondet. Størrelsen på allokeringen av midler til hvert land avhenger av en rekke variabler, blant annet tallet på lavinntektsusholdninger i grisgrendte strøk, kjøpekraftsjustert BNI per innbygger og andel auksjonsinntekter fra ETS2, og vil derfor variere mellom statene. På grunn

av fondets fordelingskriterier vil det være stor variasjon i hvor stor andel av sitt finansielle bidrag hvert land vil få igjen.

I Norge har vi allerede en relativt høy karbonpris gjennom CO₂-avgiften og det er usikkert om vi kommer til å få den store økningen i utslippspris på grunn av ETS2. Regjeringen er uansett opptatt av at kvotesystemet ikke skal slå uheldig ut for aktørene som blir omfattet. Vi har flere verktøy for å begrense eventuelle uønskede konsekvenser for aktører som blir berørt. Vi kan søke om midlertidig unntak, og vi kan kompensere gjennom andre ordninger dersom det blir behov for det.

SPØRSMÅL NR. 430

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 18. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren redegjøre for om Finansdepartementet foretok en skriftlig og journalført vurdering etter utredningsinstruksen før vedtaket 4. november 2025. om de midlertidige etiske retningslinjene og endringen av mandatet for Statens pensjonsfond utland, hva begrunnelsen for eventuelt unntak fra høring var dersom en slik vurdering foreligger, og hvorfor en slik vurdering eventuelt ikke ble gjort?

BEGRUNNELSE:

Utredningsinstruksen fastsetter at forslag som har vesentlige virkninger normalt skal sendes på høring, og at berørte aktører skal involveres så tidlig som mulig. Høring kan bare unnlates dersom det ikke er praktisk gjennomførbart, kan vanskeliggjøre gjennomføringen av tiltaket, eller må anses som åpenbart unødvendig. I slike tilfeller skal beslutningen være skriftlig begrunnet og journalført.

Den 4. november 2025 vedtok Stortinget midlertidige endringer i de etiske retningslinjene og i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, blant annet ved å sette Etikkrådets arbeid midlertidig på vent. Dette er omfattende endringer med betydning for fondets styring og for rammeverket for ansvarlig forvaltning. Så langt har det ikke vært mulig å finne dokumentasjon på at det har blitt gjort en vurdering av høringsplikt eller unntak fra høring før vedtaket ble fattet. Det er heller ikke kjent om hurtighøring ble vurdert som et alternativ.

Jeg ber derfor statsråden opplyse om en vurdering etter utredningsinstruksen ble foretatt og journalført, hva begrunnelsen for eventuelt unntak fra høring var dersom en slik vurdering foreligger, og hvorfor en slik vurdering eventuelt ikke ble gjort.

Svar:

Stortinget fattet 4. november 2025 følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå det etiske rammeverket og andre deler av den ansvarlige forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Etikkrådet stiller i bero tilrådingen om observasjon og utelukkelse og at Norges Bank ikke tar beslutninger etter «Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland», inntil et nytt etisk rammeverk er besluttet. Oppfølging av selskaper vil skje gjennom Norges Banks ordinære eierskapsutøvelse, innenfor mandatet fra Finansdepartementet. I påvente av nytt rammeverk bes regjeringen sørge for styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for fondets investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig.

Stortinget ber regjeringen fortsatt sikre at Norge gjennom investeringene i Statens pensjonsfond ut-

land ikke bryter med sine folkerettslige forpliktelser.»

Vedtaket representanten Hermstad viser til er truffet av Stortinget på grunnlag av et forslag der. Utredningsinstruksen er fastsatt av regjeringen for forvaltningens arbeid med statlige tiltak og omfatter ikke Stortingets arbeid og vedtak.

Som en oppfølging av vedtaket der regjeringen bes om å gjennomgå det etiske rammeverket, nedsatte regjeringen 7. november et offentlig utvalg. Det fremgår av utvalgets mandat at utredningsinstruksen skal følges. Videre følger det av mandatet at utvalget skal involvere sivilsamfunnet underveis i arbeidet, for eksempel i form av workshop. I tråd med instruksen legges det opp til at utredningen sendes på høring til berørte parter slik at sak-

en blir tilstrekkelig opplyst før departementet fremmer forslag for Stortinget i tråd med vedtaket.

For vedtaket om å stille i bero arbeidet med tilrådinger og beslutninger etter de nå opphevede retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU, vurderte departementet at vedtaket tydelig anga hva departementet skulle gjøre.

Departementet vurderte det også slik at det måtte effektueres raskt for å ivareta stortingsvedtakets angivelse av at Etikkrådets tilrådinger skulle stilles i bero, og at Norges Bank «ikke [skulle ta] beslutninger etter “retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland”, inntil et nytt etisk rammeverk er besluttet».

SPØRSMÅL NR. 431

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Aina Stenersen

Besvart 18. november 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Mener statsråden det er rettferdig at Oslo sitt barnevern ikke blir økonomisk likebehandlet med barnevernet i resten av landet, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at barnevernet i Oslo blir finansiert på en likeverdig måte med de andre barneverntjenestene i landet?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet mener at alle barn har like mye rett til trygghet, omsorg og et godt tjenestetilbud uansett hvor de bor i landet. Fremskrittspartiet og byrådet i Oslo har flere ganger ropt varsku om underfinansieringen av barnevernet i Oslo. Oslo kommune mener blant annet at økningen til Bufetat tidligere år burde ha ført til en økning i tilskuddet Oslo kommune får til å finansiere barnevernet, og at Oslo heller ikke er kompensert for veksten i barnepopulasjonen frem til 2016.

Barnevernet i Oslo får omtrent halvparten per barn fra staten sammenlignet med andre steder i landet. Det vil si en underfinansiering av barn i Oslo på 454 millioner kroner i 2025. Før sommeren bestemte regjeringen å gi en halv milliard kroner til det statlige barnevernet. Dette er positivt, men en ingen av disse midlene gikk til Oslo sitt barnevern.

Ekspertutvalget, som ble oppnevnt av regjeringen, gir det norske barnevernet sterk kritikk. Utvalget peker på

flere utfordringer ved dagens system. Blant annet dårlig utnyttelse av institusjonsplasser, og store geografiske forskjeller i tilbud. Utvalget anbefaler også å avvikle særordningen i Oslo.

Erik Stene, leder av Ekspertutvalget, som la frem rapporten om barnevernets organisering og styring på vegne av ekspertutvalget, uttaler til VG onsdag 1. oktober 2025 følgende:

«Her har egentlig begge partene tapt. Oslo er overlatt for mye til seg selv, staten har ikke vært tilstrekkelig interessert i det som skjer i Oslo».

Dette er kritikkverdig.

Frp har videre også advart Arbeiderpartiet mot å prøve å fase ut kommersielle leverandører. Mye av den ekstreme kostnadsveksten i barnevernet skyldes dette. Uten rammeavtaler med private aktører, må dyre plasser kjøpes. Dette er ikke bærekraftig av regjeringen.

Svar:

Alle barn som trenger omsorg og støtte fra barnevernet skal få den hjelpen de trenger, når de trenger den, uansett hvor de bor. Det er kommunene som har ansvaret for førstelinjen i barnevernet i Norge. Andrelinjen i barnevernet, som inkluderer barnevernsinstitusjoner og spesialiserte

fosterhjem, har Oslo som eneste kommune ansvaret for selv.

Oslo kommune står i noen av de samme utfordringene som barnevernet i resten av landet. Kostnadene har gått opp, og jeg har stor forståelse for at det er krevende. Derfor har regjeringen prioritert flere tiltak for et bedre barnevern i Oslo, blant annet én-til-én oppfølging av unge som begår eller har risiko for å begå alvorlig eller gjentakende kriminalitet, og et nytt MST-team i Oslo, som er et behandlingstiltak for familier med ungdom som har alvorlige relasjonsutfordringer. Vi har også prioritert midler til forebyggende arbeid mot barn og unge, som for eksempel beredskapsteam på skoler og kriminalitetsforebyggende arbeid, og vi har prioritert å styrke kommuneøkonomien.

Da staten i 2004 overtok ansvaret for alle barnevernsoppgaver som tidligere lå hos fylkeskommunen, ble det vurdert at Oslo hadde en godt etablert barneverntjeneste med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Kommunen ønsket også selv å fortsette å ha denne oppgaven. Oslo bestemmer selv hvordan de organiserer sitt barnevern innenfor lovens rammer, og står fritt til å prioritere budsjettet sitt som de selv ønsker. Det gjelder også til barnevern. På samme måte må staten prioritere bevilgningen til Bufetat opp mot andre statlige oppgaver. En av fordelene Oslo har, er at kommunen kan se hele tiltakskjeden i barnevernet i sammenheng. Det kan ikke Bufetat på samme måte. Bufetat må levere på bistandsplikten overfor kommunene når et barn trenger institusjonsplass.

Fylkeskommunen sitt ansvar blir finansiert gjennom rammetilskuddet over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett. Dette gjelder også andrelinjebarnevernet i Oslo, som blir

finansiert med et fylkeskommunalt rammetilskudd. I 2026 foreslår regjeringen å gi 895,4 mill. kroner i tilskudd til andrelinjebarnevernet i Oslo. Tilskuddet justeres årlig med den anslåtte pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren, og siden 2015 blir tilskuddet også justert med anslått vekst i 1-18-åringer i Oslo.

Bevilgningen til Bufetat og særskilt tilskudd til barnevern for Oslo er ikke direkte sammenlignbare. Bufetat har heller ikke helt likeverdige oppgaver med Oslos. Bufetats ansvar for andrelinjebarnevernet for alle landets kommuner innebærer bl.a. at etaten også må støtte kommuner med ulike forutsetninger for sin dialog og samhandling med Bufetat når de har behov for tiltak i andrelinjebarnevernet.

Nylig mottok jeg rapporten Omsorg og ansvar – Styring og organisering til barnas beste, som i hovedsak omhandler organiseringen av det statlige barnevernet. Rapporten har også kommet med anbefalinger om tiltak som skal bidra til bedre samarbeid mellom Oslo kommune, Bufdir og Bufetat og om organiseringen av barnevernet i Oslo. Det er viktig at anbefalingene i rapporten gjennomgås og vurderes grundig, og derfor er rapporten sendt på bred og åpen høring, med frist i slutten av januar. For det som omhandler Oslo direkte vil særlig høringssvaret fra Oslo kommune være sentralt i regjeringens arbeid videre. Jeg er opptatt av å ha en god dialog med Oslo kommune og har allerede gjennomført et møte med byråd for sosiale tjenester i Oslo kommune. Her diskuterte vi blant annet Oslos foreløpige vurderinger av selve rapporten og anbefalingene som er relevante for Oslo. Jeg vil fortsette dialogen med Oslo kommune etter høringen av rapporten.

SPØRSMÅL NR. 432

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 17. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er provenyvirkingen av å øke registreringsgrensene for merverdiavgift til 200 000 kroner, og hvor mye ville det redusert antallet registreringspliktige virksomheter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til forslag i Prop. 1 LS (2014-2015), der grensene ble foreslått hevet til 150 000 kroner. Justert for prisvekst utgjør dette om lag 200 000 kroner i dag.

Svar:

For å besvare spørsmålet vil det være nødvendig å gjøre et uttrekk fra Merverdiavgifts-registeret over betalt merverdiavgift og merverdiavgift til gode for små virksomheter. Deretter må disse dataene analyseres nærmere. Arbeidet med et slikt uttrekk og bearbeiding av dataene er en omfattende oppgave som går ut over det som lar seg gjøre i forbindelse med besvarelse av slike spørsmål.

Departementet viser til at det i Solberg-regjeringens budsjettforslag for 2015 ble fremmet forslag om å øke registreringsgrensen fra 50 000 kroner til 150 000 kroner, jf. kap. 6.2 i Prop. 1 LS (2014–2015) Skatter, av-

gifter og toll 2015. Anslagsvis 25 000 virksomheter kunne bli fjernet fra Merverdiavgiftsregisteret som følge av den foreslåtte økningen i registreringsgrensen. Videre ble det anslått at endringen ville gi et merproveny på om lag 125 mill. kroner påløpt og 100 mill. kroner bokført. Årsaken til at en heving av grensen da ble anslått å øke provenyet var at mange små virksomheter leverer negative merverdiavgiftsoppgaver til staten. Det skyldtes at de hadde mer inngående merverdiavgift til fradrag enn utgående avgift. Slike virksomheter mottar dermed en utbetaling av merverdiavgift fra statskassen.

SPØRSMÅL NR. 433

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 18. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvorfor støttegruppen for 25. juni er den eneste av støttegruppene blant de tre store terrorangrepene i Norge i nyere tid (22. juli og 10. august) som ikke får øremerket støtte til kunnskapsbygging og undervisning?

BEGRUNNELSE:

Vi vet at kunnskap er det viktigste middelet for å forhindre den type ekstremisme vi så et fryktelig utslag av den 25. juni 2022. Dette er bakgrunnen for andre viktige støtteordninger som de nærmere 60 millionene som går til 22. juli senteret, samt stiftelsen 10. august som får 5,5 millioner. Men støttegruppen for 25. juni har to år på rad fått avslått sin søknad om 2 millioner kroner til det samme viktige kunnskapsarbeidet.

I den tid vi vet at mange unge radikaliseres på nett mener vi det er viktigere enn noensinne med et kunnskapsprosjekt om 25. juni, og kan ikke se hvorfor dette skal prioriteres lavere enn noen av de andre tragiske terrorangrepene.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å ha et samfunn som står opp imot hat og vold. Det er viktig at vi som samfunn opparbeider demokratisk motstandskraft, og trekker lærdom av de tragiske terrorangrepene som har funnet sted i nyere

tid, herunder 25. juni 2022. Derfor varslet regjeringen 25. juni 2025 at Kunst i offentlige rom (KORO) vil få i oppdrag å igangsette en prosess for å etablere et minnesteid etter 25. juni. Jeg håper at et levende minnesteid skal bidra til at samtalene om 25. juni fortsetter, også i fremtiden.

Regjeringen understreker videre at Støttegruppa 25. juni gjør et viktig arbeid i kampen for mer toleranse i samfunnet vårt. Regjeringen opprettet i 2025 et fast driftstilskudd til Støttegruppa 25. juni over Kultur- og likestillingsdepartementets budsjett, og foreslår at tilskuddet i 2026 økes til 3,6 millioner kroner. Dette tilskuddet kan benyttes til undervisningsformål, men jeg er klar over at det også dekker utgifter til drift og andre formål i støttegruppen.

SPØRSMÅL NR. 434**Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 18. november 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at flytting av HV-staben fra Terningmoen, Elverum til Værnes ikke finner sted?

BEGRUNNELSE:

Ifølge blant annet Forsvarets Forum har tidligere forsvarsminister Bjørn Arild Gram fra Senterpartiet jobbet for at sjefen for Heimevernet og resten av staben skal flyttes til Værnes.

Svar:

Den vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren legger opp til en helhetlig videreutvikling av Norges forsvarsevne og av forsvarssektoren. Forsvaret har i gjennomførin-

gen av planen utredet enkelte satsinger og tiltak særskilt med hensyn til lokalisering, inkludert hvor sjef HV med sin stab bør være lokalisert i framtiden.

I slike lokaliseringssaker må flere hensyn veies opp mot hverandre og utredes tilstrekkelig før en beslutning kan fattes. For eksempel må konsekvenser for økonomi, personell og operativ evne hensyntas i vurderingene, og ses i sammenheng med øvrige prioriteringer i planen. Jeg ønsker å vurdere forsvarssjefens anbefalinger helhetlig, for å kunne se konsekvensene av eventuelle flyttinger av avdelinger i sammenheng. Jeg vil orientere Stortinget på egnet måte når forslagene til tiltak er ferdig utredet i Forsvaret, og jeg har fått mulighet til å vurdere forsvarssjefens endelige anbefaling. Dette inkluderer framtidig lokalisering av HV-staben.

SPØRSMÅL NR. 435**Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag****Besvart 17. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden mene at Instruks AI – 3/2024 ikke har medført negative utilsiktede konsekvenser for palestinske statsløse i Norge, og vil statsråden vurdere hensiktsmessige tiltak for å sikre at Norge følger folkeretten og FNs konvensjon om statsløses stilling?

BEGRUNNELSE:

I etterkant av Norges viktige anerkjennelse av Palestina som selvstendig stat kom Arbeids- og inkluderingsdepartementet med en instruks til UDI som slår fast at palstinere i Norge ikke lenger er å regne som statsløse etter norsk lov. Dette har fratatt palestinske flyktninger i Norge en rekke rettigheter de har hatt i kraft av å være anerkjente som statsløse, noe de fremdeles skal regnes som etter folkeretten. Instruksen har medført en rekke negative konsekvenser for palstinere som bor i Norge. Flere inter-

nasjonale medier har omtalt instruksene, og her hjemme har Utrop også skrevet om det.

NOAS har poengtert at det ikke er instruksene fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet som definerer hvem som er statsløs, det er det FN konvensjonen om statsløses stilling som gjør. Et vesentlig moment i denne er hvorvidt et land har en lov som definerer hvem som er statsborger, noe Palestina mangler. Det vises også til at Palestina ikke har en uavhengig og suveren myndighet til å utstede identitets- og reisedokumenter, tillate personer å gå inn på landets territorium eller tilby full diplomatisk beskyttelse til palstinere. Staten Israel opprettholder fremdeles full kontroll over innreise til Vestbredden og Gaza.

Anerkjennelsen av det palestinske folkets selvranerett var et viktig ledd i det videre arbeidet for å gi palstinerne muligheten til å danne sin egen stat. Norges anerkjennelse innebærer imidlertid ikke at en fullverdig, suveren stat etter FNs kriterier allerede foreligger, eller

at vilkårene for at personer derfra skal anses som statsborgere er oppfylt. Palestinere er fremdeles å anse som statsløse etter FNs konvensjon om statsløses stilling, og bør dermed ha de rettighetene som statsløse har i Norge.

Svar:

Som konsekvens av at noen palestinere ikke lenger regnes som statsløse, men som palestinske statsborgere, omfattes de ikke lengre av de lempeligere kravene som gjelder for statsløse i statsborgerloven. Anerkjennelsen har imidlertid ikke betydning for palestinernes oppholdsstatus i Norge. Noen palestinske borgere møter praktiske utfordringer, for eksempel når det gjelder utstedelse av identitetsdokumentasjon på grunn av reiserestriksjoner. Blant annet vil palestinske barn født i Norge regnes som statsløse, dersom de aldri har vært i Palestina og ikke har et nisifret ID-nummer. Norske myndigheter krever ikke at palestinere reiser til Palestina for å skaffe identitetsdokumentasjon.

Instruks AI-3/2024 fastsetter utgangspunktet for vurderingen av hvem som kan anses for å være palestinske statsborgere. Utlendingsdirektoratet gjør imidlertid konkrete vurderinger i enkeltsaker av hvorvidt en palestiner faktisk har et palestinsk statsborgerskap eller er statsløs. Utlendingsdirektoratets vurdering av hvem som anses for å være statsløse etter statsborgerloven gjøres i tråd med

definisjonen av statsløshet i artikkel 1 i FNs konvensjon om statsløses stilling av 1954.

Instruks AI-3/2024 bygger på en vurdering av at en manglende fullverdig statsborgerlov og begrenset suverenitet alene ikke nødvendigvis medfører statsløshet, så lenge staten i praksis anser personene som borgere. Videre er det lagt til grunn at palestinske myndigheter har kriterier for å avgjøre om personer er palestinske borgere, og at denne praksisen kan omfattes av den brede forståelsen av «law» i 1954-konvensjonen. I UNHCRs retningslinjer vises det til at lovgivningsbegrepet skal tolkes vidt, se Handbook on Protection of Stateless Persons, 2014 s. 12. «Law» skal ifølge retningslinjene ikke bare omfatte formelle lover, men også “ministerial decrees, regulations, orders, judicial case law (in countries with a tradition of precedent) and, where appropriate, customary practice”. I Europeisk konvensjon om statsborgerskap (1997) artikkel 2(d) gis en tilnærmet lik definisjon av hva som inngår i begrepet nasjonal lovgivning; alle typer bestemmelser i det nasjonale rettssystem, herunder forfatningen, formelle lover, forskrifter, dekreter, rettspraksis, regler og praksis basert på sedvane samt regler avledet av bindende internasjonale instrumenter. Jeg viser også til at Sverige har en tilsvarende praksis, der palestinske borgere på visse vilkår ikke anerkjennes som statsløse.

Dersom grunnlaget for instruks AI-3/2024 endres, vil det være nødvendig å vurdere instruksen på nytt.

SPØRSMÅL NR. 436

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 20. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helseministeren instruere Helsedirektoratet til å endre praksis umiddelbart samt be Helsedirektoratet og Helsetilsynet vurdere om det kan gjelde flere leger og vil helseministeren ta initiativ til felles retningslinjer for godkjenning av leger i EU-land?

BEGRUNNELSE:

I VG 9. november kunne vi lese om en svensk lege som satt fengslet for voldtekt i Sverige, men fikk godkjent autorisasjon til å praktisere som lege i Norge. Saken er alvorlig og rokker ved tilliten til godkjenning av leger fra andre land. Norge er avhengig av import av helsepersonell og et godt system for godkjenning av leger er derfor viktig for tillit-

en til helsetjenesten og for at pasienter skal føle seg trygg. Gjennom EØS-avtalen er Norge med i EUs indre marked om fri flyt av arbeidskraft. Det er nærliggende å tenke at felles retningslinjer og deling av informasjon om helsepersonell på tvers av EU-land vil styrke pasientsikkerheten over hele EU.

Svar:

Legeutdanningen er harmonisert i EU. Det vil si at Norge er forpliktet til å godkjenne leger utdannet i andre EU/EØS-land dersom visse minimumskrav til utdanningens lengde, omfang og innhold er oppfylt. Dette følger av EØS-forskriften for helsepersonell som implementerer Yrkeskvalifikasjonsdirektivet (YKD) i norsk rett.

EØS-forskriften § 26 regulerer hvilken dokumentasjon Helsedirektoratet kan kreve i behandling av søknad om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning.

I tillegg til dokumentasjon på fullført utdanning, kan Helsedirektoratet kreve opplysninger om følgende: suspensjon, begrensninger i eller tilbakekall av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning på grunn av alvorlig yrkesmessig feilbehandling, strafferettslig reaksjon eller andre forhold. Videre følger det av bestemmelsen at nevnte dokumentasjon ikke skal være eldre enn tre måneder. Dette er informasjon som Helsedirektoratet aktivt henter fra utdanningslandene. Innhenting av dokumentasjon må ses i sammenheng med at det etter helsepersonelloven blant annet er et vilkår for rett til autorisasjon at søkeren ikke er uegnet for yrket. Dette er et generelt krav som gjelder både for søkere fra land i og utenfor EU/EØS.

Helsedirektoratet opplyser at de ber leger fra EU/EØS-land om en såkalt bekreftelse på current profesional status (CCPS), også kalt good standing. Dette må vedlegges søknaden som sendes inn via Altinn. Kravet om at en CCPS ikke skal være eldre enn tre måneder, regner Helsedirektoratet fra den dagen mottatt søknad er registrert i Altinn.

Da legen i den aktuelle VG-saken fikk norsk spesialistgodkjenning var han siktet for straffbare forhold og varetektsfengslet i Sverige. Han hadde imidlertid fortsatt full yrkesrett i Sverige som lege da Helsedirektoratet innvilget spesialistgodkjenning i Norge. Helsedirektoratet opplyser at de var i direkte kontakt med Sosialstyrelsen i Sverige, og fikk tilbakemelding fra svenske helsemyndigheter at alt var i orden med autorisasjon og spesialistgodkjenning, at det ikke forelå noen yrkesbegrensninger og heller ingen varsler på legen.

Helsedirektoratet fikk altså ikke informasjon som ga grunnlag for å mistenke potensielle straffbare forhold av betydning for spesialistgodkjenningen.

I etterkant av oppslaget i VG den 9. november har Helsedirektoratet innført flere strakstiltak. De har blant annet innført strengere krav til dokumentasjon fra søkeren om arbeidsforhold. Søker må også krysse av på om hen er siktet, tiltalt eller straffedømt. Videre gis det informasjon om at mulig dokumentfalsk kan politianmeldes. Helsedirektoratet har også bedt om utvidet tilgang til varselmodulen i IMI (Internal Market Information System), og hatt møter med nordiske kollegaer om bedre samarbeid om varslingsordningen.

Representanten Bøe spør om jeg vil be Helsedirektoratet og Helsetilsynet vurdere om saken VG har avdekket kan gjelde flere leger. Helsetilsynet har i sin gjennomgang undersøkt alle varsler de har mottatt gjennom varselordningen IMI om autorisasjonstap i utlandet fra 2019 og frem til i dag. Dette vil jeg redegjøre nærmere for i interpellasjonen fra representanten Toppe den 25. november.

I tillegg har jeg varslet Helsedirektoratet om at jeg ønsker en grundig gjennomgang av hele saken. Helsedirektoratet har meldt at de umiddelbart vil igangsette en ekstern gjennomgang av området autorisasjon og spesialistgodkjenning med formål å avdekke risiko og som grunnlag for å vurdere ytterligere tiltak.

Fremover vil jeg følge nøye med på både Helsedirektoratets og Helsetilsynets oppfølging av denne saken gjennom styringsdialogen.

Prosjektet «Bad Practice» som VG har gjennomført i samarbeid med andre europeiske medier, har avdekket behov for bedre samarbeid og felles tiltak for å ivareta pasientsikkerheten på tvers av landegrensene. Departementet jobber langs flere spor internasjonalt. Vi støtter opp om pågående tiltak som er initiert av EU-kommisjonen for å forbedre bruken av varslingsordningen i IMI, og vi har spilt inn forslag til ytterligere tiltak via Kunnskapsdepartementet som koordinerer dette arbeidet. Helsetilsynet har også spilt inn forbedringsforslag knyttet til IMI via Kunnskapsdepartementet, og deltar sammen med Helsedirektoratet i en nordisk arbeidsgruppe under Nordisk Ministerråd som følger opp det nordiske samarbeidet på området.

Jeg følger også opp saken på politisk nivå, og har sammen med forsknings- og høyere utdanningsministeren tatt initiativ overfor EU-kommissærene innenfor både helse og sysselsetting, samt at jeg har tatt initiativ til dialog med kollegaer i Norden og EU/EØS. Jeg mener det er viktig å drøfte temaer som behov for europeisk helsepersonellregister og mer åpenhet om autorisasjoner og tilbakekall på tvers av landegrensene i EU/EØS.

Spørsmål om tilbakekall av autorisasjon og spesialistgodkjenning beror på det enkelte lands nasjonale lovgivning. Det vil derfor neppe være realistisk med en ordning der tilbakekall av autorisasjon og spesialistgodkjenning i ett land, automatisk medfører bortfall av innvilget autorisasjon og godkjenning i et annet land. Det er heller ikke gitt at det er ønskelig, da andre land kan ha en annen vurdering av hvor terskelen for tap av myndighetsgodkjenning bør ligge enn oss. Jeg mener likevel at vi bør tilstrebe en mer lik tilnærming til dette spørsmålet innad i EU/EØS. Det bør ikke være slik at helsepersonell som er vurdert som en fare for pasienter i ett land, kan fortsette å praktisere i et annet. Jeg vil som sagt ta opp dette med våre nordiske naboer og inn mot EU.

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Hilde Grande

Besvart 18. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil finansministeren ta initiativ til å undersøke om bankene faktisk oppfyller lovverket og sitt beredskapsansvar når det gjelder å sikre rimelig tilgang til kontantttjenester, og hvordan vil regjeringen følge opp dersom det viser seg at banker bryter lovens intensjon?

BEGRUNNELSE:

Flere banker har fjernet sine innskuddsautomater, og henviser både privatpersoner og frivillige organisasjoner til dyre tredjepartsløsninger som Loomis for å sette inn kontanter. Dette innebærer etableringsgebyr, hentegebyr og tellekostnader som i praksis kan beløpe seg til flere tusen kroner for et enkelt innskudd. For eksempel har Hamarregionen Demensforening blitt møtt med kostnader på rundt 3 000 kroner for å sette inn 30 000 kroner som ble samlet inn til demensforskning. Finansforetaksloven § 1-7 tredje ledd pålegger bankene å sørge for at kundene har tilgang til nødvendige kontantttjenester, og Norges Banks retningslinjer understreker bankenes ansvar for et landsdekkende og rimelig tilbud for både innskudd og uttak av kontanter.

Svar:

Banker skal etter finansforetaksloven § 16-4 motta kontanter fra kundene og gjøre innskudd tilgjengelige for kundene i samsvar med kundenes forventninger og behov. Finansdepartementet har fastsatt regler i finansforetaksforskriften § 16-8 som presiserer at denne plikten gjelder enhver bank, og at bankene kan velge å oppfylle plikten i egen regi eller gjennom avtale med andre tilbydere av kontantttjenester. Finansdepartementet har også fastsatt regler i finansforetaksforskriften § 16-7 som sier at bankene må tilpasse sine kontantløsninger til risikoen for økt etterspørsel etter kontanter. Samtidig kan bankene ta hensyn til elektronisk beredskap i dimensjoneringen av kontantløsningene.

Fellesløsningen «Kontantttjenester i butikk» (KiB) har blitt en vesentlig del av bankenes kontanttilbud, og er tilgjengelig i rundt 1 450 av NorgesGruppens butikker. KiB gir privat- og bedriftskunder mulighet til å sette inn og ta ut kontanter ved bruk av BankAxept-kort, og over 90 banker har knyttet seg til løsningen. Næringsdrivende som har behov for kontantttjenester, kan i tillegg bruke innskuddsautomater og nattsafe for å sette inn kontan-

ter, samt inngå egne avtaler med kontanthåndteringsselskaper, som Nokas og Loomis.

Finanstilsynet mottok i 2023 henvendelser fra aktører som ga uttrykk for at kontanttilbudet var utilstrekkelig, særlig i distriktskommuner i Nord-Norge. Finanstilsynet innhentet derfor informasjon fra to banker, som mente at kontanttilbudet i det aktuelle området i all hovedsak var tilstrekkelig, selv om det var enkelte utfordringer knyttet til dekningsgrad, særlig i Finnmark. Til sistnevnte påpekte bankene at en mulig løsning kunne være å innlemme flere dagligvarekjeder i KiB. Bankene opplyste at de overordnet var fornøyd med KiB, og at de opplevde tjenesten som god, pålitelig og trygg, og med få kundeklager. Finanstilsynet har understreket overfor de to bankene at KiB må evalueres fortløpende, og at nødvendige tilpasninger ev. må gjennomføres for å imøtekomme kravene etter finansforetaksloven og finansforetaksforskriften. Videre forventer Finanstilsynet mer generelt at bankene vurderer tiltak for å forbedre kontantdekningen i områder hvor KiB har lav dekning og bankene ikke har etablert alternative kontantordninger.

Betalingsutvalget pekte i NOU 2024: 21 bl.a. på at behovet for kontantttjenester bør dekkes med lavest mulige kostnader for samfunnet, og at hensynet til effektive og rasjonelle løsninger tilsier at kontantttjenestene i stor grad bør baseres på fellesløsninger, som KiB. Samtidig er det viktig at tjenesten har tilstrekkelig geografisk utbredelse.

Selv om kontanter har en viss beredskapsfunksjon, gjøres de aller fleste betalinger i dag digitalt. En arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet og bestående av relevante myndigheter og representanter fra finansnæringen, har kartlagt beredskapen i det digitale betalingssystemet og foreslått en rekke tiltak som nå følges opp. Blant tiltakene som følges opp, er en mulig utvidelse av BankAxepts reserveløsning for kortbetalinger i betalingsterminaler. I dag muliggjør denne reserveløsningen at kundene kan betale med kort i inntil en uke når betalingssystemet er nede. Det en nå ser på, er om dette kan utvides til inntil fire uker. Finansdepartementet har også satt ned et prosjekt som innen 30. januar 2026 skal overlevere et høringsnotat med forslag til løsninger for uavhengig bankberedskap.

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 20. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at Beslutningsforum for nye metoder og spesialisthelsetjenesten følger de politiske føringene som er gitt av Stortinget gjennom prioriteringsmeldingen, samt relevante rundskriv og tolkningsavklaringer fra Helsedirektoratet, i behandlingen av saker som gjelder tilgang til legemidler for pasienter med Pompes sykdom som gis blant annet i Sverige, Danmark og andre EU-land?

BEGRUNNELSE:

Det har nylig kommet signaler om at både Beslutningsforum for nye metoder og enkelte helseforetak, blant annet AHUS, gjør vurderinger knyttet til bruk av Enzymerstat-termedisin i forbindelse med behandling for Pompes sykdom.

Samtidig er det reist spørsmål om hvorvidt beslutningene som fattes på både gruppe- og individnivå faktisk er i tråd med de politiske føringene som er gitt gjennom Stortingets behandling av prioriteringsmeldingen, samt gjeldende rundskriv og tolkningsavklaringer fra Helsedirektoratet.

Statsråden sa også i NRK Debatten 14. oktober i møte med Torkil Brødholt, som har Pompes sykdom og ikke har fått tilgang til medisin, at «denne saken er ikke endelig avgjort».

Fremskrittspartiet mener det er avgjørende at pasienter med sjeldne sykdommer sikres en rettferdig og korrekt behandling i tråd med lovverk, forskrifter og Stortingets vedtak.

Svar:

Jeg har forståelse for at saker som dette oppleves som vanskelige. Det vil alltid være et gap mellom tilgjengelige ressurser og behovet for behandling, og derfor må helsetjenesten prioritere innenfor rammene som Stortinget har vedtatt. Stortinget har sluttet seg til de grunnleggende prinsippene for prioritering i helse- og omsorgstjenesten, senest ved behandlingen av Meld. St. 21 (2024–2025) Helse for alle – rettferdig prioritering i vår felles helsetjeneste. Dette innebærer at nye metoder, inkludert legemidler, vurderes etter kriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. Kriteriene skal anvendes likt på tvers av sykdommer og pasientgrupper for å sikre rettferdig og likeverdig tilgang til helsetjenester.

Pompes sykdom er en sjelden, arvelig nevromuskulær tilstand som kan gi betydelig funksjonsnedsettelse. Tilstanden forekommer i to former: hos nyfødte og små barn, og ved debut tidlig i voksenlivet. De to formene skiller seg vesentlig fra hverandre når det gjelder tapte leveår og forventet behandlingsnytte, noe som er sentrale faktorer i prioriteringssystemet.

Legemidlene Myozyme, Nexviadyme og Pombiliti brukes i behandling av Pompes sykdom. Myozyme har vært tilgjengelig i Norge siden 2006 og ble opprinnelig finansiert gjennom blåreseptordningen. I 2019 ble finansieringsansvaret overført til de regionale helseforetakene, og bruk i spesialisthelsetjenesten skal derfor vurderes gjennom systemet for Nye metoder. Dette systemet sikrer at prinsippene Stortinget har vedtatt, legges til grunn. Metoden har vært til vurdering siden 2022, men ble ikke innført i 2024 fordi leverandøren ikke har levert nødvendig dokumentasjon for metodevurdering. Det er fortsatt mulig å innvilge enkeltpasientunntak for den infantile formen av sykdommen.

Nexviadyme, fra samme leverandør som Myozyme, ble vurdert av Beslutningsforum i mars 2024. Konklusjonen var at metoden ikke skulle innføres, blant annet fordi prisen er svært høy og ikke står i rimelig forhold til forventet nytte. Også her mangler dokumentasjon som gjør det mulig å beregne kostnad-nytteverdien. For Pombiliti, som leveres av en annen aktør, ble oppdraget om vurdering først avbestilt i april 2025, begrunnet i at leverandøren ikke leverte dokumentasjon i henhold til oppdraget. Leverandøren sendte senere en ny anmodning om vurdering og 17. november 2025 ble det bestilt en metodevurdering, med en helseøkonomisk analyse (kostnad-nytte-analyse), basert på innsendt dokumentasjon fra leverandør.

Systemet for Nye metoder skal sikre kunnskapsbaserte og rettferdige beslutninger. I helsetjenesten gjelder prinsippet om at påbegynt behandling ikke avsluttes dersom det fortsatt foreligger medisinsk indikasjon. Det betyr at enkelte pasienter kan fortsette behandling som ble startet før en metode ble vurdert og ikke innført. Jeg forstår at dette kan oppleves som urimelig, men det understreker samtidig hvor viktig det er at leverandørene leverer nødvendig dokumentasjon slik at metodevurderinger kan gjennomføres raskt og i tråd med prioriteringskriteriene.

SPØRSMÅL NR. 439**Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 20. november 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en egen redegjørelse til Stortinget om avsløringene og funnene som ble presentert i NOU-en «Nederlaget – Norge i Afghanistan 2015 – 2021»?

BEGRUNNELSE:

6. november ble NOU 2025:9 Nederlaget – Norge i Afghanistan 2015 – 2021 lagt frem. I forbindelse med fremleggingen skrev utvalgets leder, Bjørn Tore Godal, en kronikk i Aftenposten. Om utviklingen mellom 2015 – 2025 skriver han:

«Utviklingen gikk fra vondt til verre og det internasjonale samfunnet, herunder Norge, mislyktes i å hjelpe afghanere med å bygge en stabil, demokratisk stat. Det var det store nederlaget». 7. november fulgte Aftenposten opp med en leder der de tar til orde for høring og debatt i Stortinget, noe undertegnede støtter fullt ut. Norges engasjement i Afghanistan har kostet liv og den norske stat mange milliarder kroner.

Svar:

Spørsmålet er stilt til forsvarsministeren. Siden NOU 2025:9 omfatter en rekke sektorer utover forsvarssektoren, svarer jeg på vegne av regjeringen.

Afghanistan-utvalget la fram sin rapport 6. november. Utvalget har levert en grundig gjennomgang av helheten i det norske engasjementet i Afghanistan i perioden 2015–2021 og drøfter en rekke læringspunkter som berører flere departementer. Vi går nå systematisk gjennom rapporten. Om det skulle være ønskelig fra Stortingets side, er jeg åpen for å redegjøre for Stortinget om regjeringens vurderinger og videre oppfølging av Afghanistan-utvalgets rapport.

For ordens skyld vil jeg også minne om at Afghanistans-utvalgets utredning dekker tidsperioden 2015–2021, da en annen regjering som kjent hadde ansvaret for Norges engasjement i Afghanistan.

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 19. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener helse- og omsorgsministeren at det er rimelig å legge til grunn et ulikt beregningsgrunnlag ved beregning av medlemskontingent for bruk av Norsk Helsenett for kjeder som tar i bruk en filialstruktur og kjeder som benytter en grossiststruktur eller en franchisestruktur, og vil helse- og omsorgsministeren ta initiativ til at dagens forskjellsbehandling opphører?

BEGRUNNELSE:

For å levere varer og utstyr til helse-Norge må virksomheter være medlem av Norsk Helsenett. Dette medlemskapet er derfor avgjørende for store og små bedrifter i hele landet, og gir tilgang til de viktigste aktørene i helsesektoren.

Tidligere ble medlemskontingenten beregnet til et fast beløp på 1 633 kroner per virksomhet per måned. Fra 1. januar 2025 ble forskriften endret slik at kontingenten nå beregnes ut fra virksomhetens totale omsetning. Endringen har særlig to uheldige virkninger.

For det første fastsettes kostnaden for bruk av helsenetten etter virksomhetens totale omsetning, uavhengig av hvor liten andel som faktisk gjelder helsematerieell. Dette rammer totalsortimentsaktører som Norengros, som nå må betale uforholdsmessig høy medlemskontingent for bruk av helsenetten.

For det andre skaper endringen forskjellsbehandling mellom selskaper med ulike organisasjonsmodeller. For «kjeder» med ti eller flere lokasjoner skal kontingenten være 1 888 kroner per lokasjon, jf. forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger § 13 fjerde ledd bokstav d. Ordlyden «kjede» er vid og omfatter enhver

form for kjedeorganisering – enten den er basert på filial-, franchise- eller grossiststruktur.

I praksis har bestemmelsen imidlertid blitt tolket slik at bare kjeder med filialstruktur omfattes. Dette innebærer at virksomheter organisert som franchise eller grossist må betale langt høyere kontingenter enn filialbaserte kjeder, selv om begge har tilsvarende struktur og størrelse. Prisen beregnes kun ut fra antall lokasjoner, ikke etter omsetning knyttet til leveranser til helse-Norge.

Denne tolkningen har fått store konsekvenser for selskaper som Norengros, som består av lokale grossister. Den skaper en konkurransevridning uten rettslig eller faktisk begrunnelse, der norskeide selskaper taper konkurransekraft mot utenlandske aktører.

Forskjellsbehandlingen springer ut av en snever forståelse av begrepet «kjede». Verken forskriftens ordlyd eller høringsnotatet gir grunnlag for å begrense dette til virksomheter med filialstruktur. Hensynene bak beregningsmåten for kjeder med ti eller flere lokasjoner gjør seg i like stor grad gjeldende for franchise- og grossistbaserte kjeder, som derfor også bør omfattes av § 13 fjerde ledd bokstav d.

Svar:

Bakgrunnen for å plassere en virksomhet i en av priskategoriene basert på omsetning, er at virksomheten er registrert som selvstendig enhet i enhetsregisteret. Virksomheter i en grossist- og franchisestruktur er selvstendige

virksomheter som har fullt ansvar og risiko for egen virksomhet. I motsetning til filialmodellen der underenhene er fullt eid og styrt av hovedselskapet. I tilfeller hvor selvstendige virksomheter samarbeider, for eksempel om en felles merkevare eller et fagsystem, må hver enkelt virksomhet være medlem i helsenettet på selvstendig vilkår. Norsk helsenett SF viser til at det er mulig å selvdeklare antall filialer, men at disse da må inngå i samme konsern. Det er dette som er grunnlaget for Norsk helsenett SFs vurdering av hva som anses som «kjeder» jf. forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger § 13 fjerde ledd bokstav d.

Virksomheter i de høyeste omsetningskategoriene vil basert på forslaget til forskriftsendring som nå er på høring, få en betydelig reduksjon i den månedlige betalingen for helsenettet i 2026 sammenlignet med 2025. Prisen per måned for virksomheter med omsetning over 80 mill. kroner foreslås redusert fra 17 167 kroner til 12 850 kroner. Det tilsvarer prisen som fylkeskommunene vil betale for helsenettet. Prisene er oppgitt uten ordinær prisjustering. Høringsfristen er 28. november.

Jeg vil samtidig orientere om at Norsk helsenett SF har som fast oppdrag å evaluere og foreslå justeringer i prismodellene for nasjonale e-helseløsninger årlig. Dette som grunnlag for forskriftsfestede endringer i betalingen. Norsk helsenett SF bruker tilbakemeldinger fra medlemmene i arbeidet med å vurdere ytterligere forbedringer og justeringer i modellene.

SPØRSMÅL NR. 441

Innlevert 11. november 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 20. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har leger behandlet pasienter med diagnosen ACNES med små doser Botox siden 2008, med gode resultater. Sykehussledelsen har nå lagt ned tilbudet, til tross for at mange pasienter, blant dem barn, har fått betydelig bedring og i flere tilfeller blitt smertefrie.

Støtter statsråden denne beslutningen, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at pasienter som har hatt god effekt av denne behandlingen fortsatt får tilgang til et faglig forsvarlig og dokumentert tilbud?

BEGRUNNELSE:

Ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har to overleger i en årrekke behandlet pasienter med diagnosen ACNES (Abdominal Cutaneous Nerve Entrapment Syndrome) med små doser Botox. Mange pasienter, blant dem barn og ungdommer med sterke kroniske smerter, har opplevd betydelig bedring og i flere tilfeller blitt helt smertefrie.

Tilbudet er nå avviklet av ledelsen i helseforetaket, med begrunnelse i manglende dokumentasjon på effekt. Legene bak behandlingen hevder derimot at både kliniske resultater og internasjonal forskning viser god effekt,

og at behandlingen har vært både trygg, rimelig og livsenedrende for mange.

I en sak omtalt av NRK 9. november fortelles historien om 15 år gamle Petter Kjesbu Sperstad fra Lom, som ble kvitt ekstreme magesmerter etter tre behandlinger. Familien frykter nå at sønnen vil få tilbake smerter uten mulighet for videre behandling.

Det er derfor grunn til å stille spørsmål om hva statsråden vil gjøre for å sikre at pasienter med alvorlige smerter som har hatt god effekt av denne typen behandling, fortsatt får tilgang til et faglig forsvarlig og dokumentert behandlingstilbud enten ved UNN eller andre helseforetak i landet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at medisinske vurderinger skal gjøres av medisinsk ansvarlig helsepersonell og ikke i departementet.

For å besvare representantens spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet bedt Helse Nord RHF om å redegjøre for beslutningen om å legge ned tilbud om behandling med botulinumtoksin til pasienter med diagnosen ACNES (Anterior/ Abdominal Cutaneous Nerve Entrapment Syndrome).

I sitt svar sier Helse Nord at Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) vurderer at bruk av botulinumtoksin ved ACNES må kategoriseres som utprøvende behandling.

Slik behandling skal som en hovedregel foregå innenfor rammene av en klinisk studie, slik det er omtalt i Meld St. 10 (2012-2013). På denne måten sikrer man at behandlingen også bidrar til å fremskaffe ny kunnskap. Så langt har dette behandlingstilbudet ved UNN ikke blitt gjennomført som en klinisk studie.

Helse Nord viser videre til Helsedirektoratets Nasjonal veileder for utprøvende behandling som åpner for muligheten til utprøvende behandling for enkeltpasienter, noe UNN har etablerte rutiner for.

Det er utarbeidet et rammeverk for legemiddelbehandling utenfor godkjent indikasjon i spesialisthelsetjenesten som blant annet skal bidra til likebehandling på tvers av regioner og helseforetak/sykehus. Helse Nord sier at UNN ikke har informasjon som tilsier at botulinumtoksin ved ACNES er å anse som et etablert behandlingstilbud nasjonalt.

Helse Nord viser også til Nye metoder, som er et felles system for å beslutte hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten, med utgangspunkt i de tre prioriteringskriteriene-nytte, ressurs og alvorlighet. Nye metoder (dvs. nye legemidler eller nye bruksområder, nye pasientgrupper) skal metodevurderes før de tas i bruk i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Botulinumtoksin ved ACNES er ikke vurdert av Nye metoder.

Helse Nord sier at UNNs vurdering er at pasienter med langvarige og sammensatte smerter skal vurderes i smerteklinikker, og at pasienter som har behov for det vil kunne få et slikt tilbud ved UNN.

Helse Nord fremholder at det er positivt at det nå etableres nasjonale pasientforløp for langvarige og sammensatte smertetilstander, samt at det etableres et nasjonalt kvalitetsregister (NorPain).

Botulinumtoksin ved ACNES er ikke et etablert behandlingstilbud nasjonalt. Helse- og omsorgsdepartementet kan ikke vurdere det faglige grunnlaget for å tilby slik behandling.

Kompetansen til å vurdere og beslutte innføring av nye behandlingsformer er lagt til Nye metoder.

I svaret Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt, viser Helse Nord til UNN, som sier at pasienter med alvorlig smerte kan bli vurdert ved Smerteklinikken på sykehuset. Når det gjelder smertetilstander hos barn, vil Barne- og ungdomsavdelingen ved UNN ha kompetanse til å vurdere barn med smerter og sammensatte utfordringer. Behandlende leger ved Barne- og ungdomsavdelingen vil ved særlig alvorlige smertetilstander kunne ha et tverrfaglig samarbeid med Smerteklinikken.

Etter Helse Nord sin vurdering, vil Smerteklinikken og Barne- og ungdomsavdelingen ved UNN kunne gi en faglig forsvarlig behandling av barn og unge med alvorlige smerter, som representanten Eilertsen tar opp i sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 442**Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 19. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener regjeringen at det er riktig at Norge gir kollektiv beskyttelse og blir et fristed for ukrainske menn i vernepliktig alder, og hvilke vurderinger har regjeringen gjort ovenfor ukrainske myndigheter for å drøfte mulig retur av menn i vernepliktig alder som i dag har kollektiv beskyttelse i Norge?

BEGRUNNELSE:

Siden 2022 har et stort antall ukrainske borgere fått kollektiv beskyttelse i Norge. Blant disse er mange menn i alderen der ukrainske myndigheter nå mobiliserer tungt til forsvaret av landet. Samtidig gir frontsoldater og offiserer i media uttrykk for frustrasjon over at menn i stridsdyktig alder forlater Ukraina i stedet for å bidra i forsvaret av eget land. Norge risikerer å fremstå som et fristed for menn som burde stå skulder ved skulder med sine landsmenn ved fronten.

Fremskrittspartiet støtter Ukrainas kamp for frihet og selvstendighet. Da er det et legitimt spørsmål om det er riktig at Norge skal gi varig opphold og fulle velferdsytelser til friske, unge menn i vernepliktig alder, mens Ukraina mangler soldater. Det er også relevant om regjeringen

i det hele tatt har tatt opp denne problemstillingen med ukrainske myndigheter, eller om man passivt gjemmer seg bak at Kyiv ikke har kommet med en formell anmodning.

Svar:

Norges støtte til Ukraina ligger fast. Samtidig er det viktig for denne regjeringen at innvandringen til Norge, også fra Ukraina, skal være kontrollert og bærekraftig. Vi har derfor i flere omganger strammet inn regelverket for midlertidig kollektiv beskyttelse og andre ordninger. I tråd med regjeringens målsetting har Norge over lengre tid hatt stabile og lave ankomsttall. Som følge av at Ukraina i slutten av august 2025 lettet på utreiserestriksjonene for menn i alderen 18 til 22, har vi imidlertid sett en økning i ankomsttallene, hovedsakelig i denne gruppen. Regjeringen følger nøye med på denne utviklingen og har beredskap for å iverksette ytterligere innstramminger i møte med det høye ankomstnivået. Å returnere ukrainere som i dag har kollektiv beskyttelse i Norge, er ikke noe regjeringen vurderer på kort sikt. Jeg vil imidlertid understreke at regjeringens politikk er at oppholdet i Norge er midlertidig.

SPØRSMÅL NR. 443**Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 20. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I regjeringens forslag til statsbudsjett signaliseres det at det skal jobbes for ytterligere forenklinger for næringslivet, men hva som skal være målet for denne stortingsperioden er ikke konkretisert.

Hvilke tiltak skal iverksettes og hvilken effekt kan vi forvente?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens mål har vært å redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 mrd. kroner innen 2025. Tiltak i stortingsperioden 2021–2025 gir forenklinger for næringslivet på rundt 7 mrd. kroner årlig. Videre vet vi at næringslivet, og en rekke andre aktører som er i kontakt med det offentlige opplever regler, skjemavelde og byråkrati som kostnadskrevende og ressurskrevende.

Svar:

Forenklinger for næringslivet er høyt prioritert av regjeringen. Vi er opptatt av at norske bedrifter skal bruke mindre tid på unødvendig rapportering og byråkrati, og mer tid på å skape verdier, arbeidsplasser og innovasjon. Regjeringen har siden 2021 satt i gang en rekke målrettede tiltak for å forenkle hverdagen for næringslivet. Det er en viktig start. Men vi skal videre og innsatsen skal forsterkes i innværende stortingsperiode.

Et viktig mål fremover er å sikre en mer effektiv informasjonsflyt - mellom offentlige etater, mellom forvaltningen og næringslivet, og bedrifter imellom. Her mener regjeringen at det ligger et betydelig uutnyttet potensial, særlig gjennom bedre samarbeid mellom offentlige og private aktører. Videre er forenkling av regelverk innen bærekraftsområdet sentralt, og vi ser at digitale virksomhetslommebøker kan gi betydelige tidsbesparelser og

gjøre informasjonsutvekslingen enklere og mer effektiv for bedriftene. Regjeringen har også sendt på høring et forslag om gjennomgående bruk av elektronisk faktura (EHF). Forslaget kan gi betydelige forenklingsgevinster for næringslivet og legge til rette for utvikling av nye digitale løsninger.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder å gjennomføre reelle forenklinger for næringslivet. Jeg mener imidlertid at et nytt, konkret mål for forenkling må være kunnskapsbasert og realistisk. Før vi eventuelt fastsetter et nytt mål, vil vi derfor først kartlegge potensialet for ytterligere forenklinger og invitere næringslivet til dialog. Vi vil be om innspill fra bransjeorganisasjonene i det videre arbeidet. Innsatsen skal rettes mot konkrete tiltak, både regulerings- og digitaliseringstiltak, og som gir reelle forenklingsgevinster for næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 444

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 18. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren gripe inn og stoppe Ruter sitt videre arbeid med rushtids prising på kollektivtransport?

BEGRUNNELSE:

12.11 kom nyheten om at Ruter nå jobber med et forslag om å innføre rushtidsprising på kollektiv transport.

Det har vært en uttalt politikk nå i mange år og gjøre det så vondt og vanskelige som mulig for folk å kjøre bil, særlig i Oslo. Høye avgifter, få og dyre parkeringsplasser, bompenger og rushtidsbommer. Dette har ført til at flere velger kollektivt. Mange er helt avhengige av kollektivtransport for å hente i barnehagen og for å få livet til å gå rundt.

Oslo har et stort arbeidsmarked. Det er ikke alle som har mulighet eller tid til å sykle, da må de kjøre kollektivt.

Svar:

Byvekstavtalene er statens viktigste virkemiddel for å nå målet om nullvekst i persontransport med bil i de største byområdene. Samferdselsdepartementet har gitt Statens

vegvesen i oppdrag å lede arbeidet med byutredninger for Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren. Hovedformålet med byutredningene er å gi et faglig grunnlag for reforhandlingene av byvekstavtalene.

Byutredningene viser hvordan ulike virkemidler – innen arealutvikling, mobilitet og bilregulering – kan kombineres for å oppnå nullvekstmålet, men det er viktig å understreke at resultatene fra byutredningene ikke er anbefalinger.

Arbeidet har vært gjennomført i tett samarbeid med lokale myndigheter, Jernbanedirektoratet og de aktuelle statsforvalterne. Byutredningene er nå sendt på høring til de lokale partene med frist 15. mars 2025.

Lokal kollektivtransport er et fylkeskommunalt ansvar. Rushtidsprising er ett av mange tiltak som kan bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og mindre trengsel i kollektivtransporten. Statens vegvesen opplyser at Ruters rapport Rushtidsprising i kollektivtransport - prinsipper og effekter er et kunnskapsgrunnlag til byutredningene. Jeg antar at det er denne rapporten stortingsrepresentanten viser til i spørsmålet.

Dette er ikke et forslag fra Ruter, men en faglig vurdering av et virkemiddel som allerede brukes i byer som

eksempelvis London og Tromsø. Erfaringene tyder på at differensierte priser kan redusere trengsel og gi lavere kostnader, men det må også vurderes hvordan ordningen kan innføres uten å forsterke sosiale og økonomiske ulikheter.

Jeg mener det er positivt at byutredningene vurderer effekten av ulike tiltak og virkemidler, og dermed gir et bredt kunnskapsgrunnlag som viser mulige strategier for å nå nullvekstmålet. Valg av strategi og virkemiddelbruk skal vurderes av partene i reforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 445

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 20. november 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvor ofte har kunstnere og forlag fått bruke norske ambassader, ambassadeboliger og andre utenriksstasjoner gratis de seneste tre årene til å fremme egne prosjekter, inkludert overnatting?

BEGRUNNELSE:

Den norske forfatteren Jens Stoltenberg lanserte i oktober sin nye bok "På min vakt". Hans lanseringsturne gikk blant annet til København, hvor han lånte den norske ambassadeboligen gratis til både lansering, møter og overnatting.

Vedkommende forfatter er for øyeblikket også finansminister i Norge. I flere medier er det presisert at reisen var av privat karakter. Likevel ble turen også brukt til møter med det offisielle Danmark og til overnatting.

Svar:

Norske ambassader, ambassadeboliger og andre utenriksstasjoner er blitt brukt gratis rundt 280 ganger de seneste tre årene til fremme av kulturprosjekter. Tre av ambassadene melder om overnattinger, herunder Berlin, Reykjavik og Praha, med hhv. 16, 10 og én person(er) på overnatting.

Tallet for Berlin omhandler ambassadens residenprogram, som rettet seg mot kuratorer, kunstnere og andre kulturutøvere. Dette er tatt med fordi tjenesteboligen, som har vært tilbudt norske kulturutøvere, ligger i hagen til ambassadørboligen.

Reykjavik melder om at det ikke tilbys overnatting i ambassadørboligen, men i en tjenestebolig. Overnattningene har her typisk funnet sted i forbindelse med arrangementer knyttet til kultur eller norsk-islandsk historie der norske aktører har vært invitert.

SPØRSMÅL NR. 446

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 19. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringa har forslått et såkalt effektiviseringskrav på 106 millioner i helsedepartementets underliggende etater.

Kan helseministeren forsikre om at særlig Helse- direktoratets og FHIs samfunnsoppdrag og utredning-

skapasitet kan ivaretas innenfor de rammene de vil få dersom dette gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

Ifølge departementet vil kuttet innebære blant annet kutt i Helsedirektoratets driftsutgifter (Kap. 740, post 01) med 47,7 mill. kroner. Folkehelseinstituttets driftsutgifter (Kap. 745, post 01) foreslås redusert med 40,1 mill. kroner.

FHI skal “produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester”, og er i mange tilfelle den viktigste kilden til kvalitetssikret kunnskap for både den bredere offentligheten og for helsetjenesten. Helsedirektoratet ivaretar en rekke avgjørende funksjoner som fagmyndighet (nasjonale faglige retningslinjer blant annet) og har svært viktige utredningsoppdrag, blant annet knyttet til viktige velferdsreformer. Det er avgjørende for stortingets arbeid at denne kapasiteten ikke svekkes.

Svar:

Det er ikke forutsatt at effektiviseringskravene skal få konsekvenser for bredden i etatenes samfunnsoppdrag. Helsedirektoratet utfører en rekke utredninger og ivaretar en

viktige funksjoner som fagmyndighet, som bl.a. å utarbeide nasjonale faglige retningslinjer. Det er ikke lagt opp til kutt i etatens rolle som fagorgan. Folkehelseinstituttets evne til å levere på samfunnsoppdraget om å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester, skal ikke påvirkes av kuttet i grunnbevilgningen. Departementet legger imidlertid til grunn at både Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet i større grad enn før må gjøre tydeligere interne prioriteringer og forenkle interne arbeidsprosesser for å kunne levere på samfunnsoppdraget med tilsvarende kvalitet som i dag.

Departementet har dialog med etatene om hvorledes de gjennomfører effektiviseringskravene. En konsekvens av effektiviseringskravet for Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet er at departementet vil bli tydeligere i sine prioriteringer av oppdrag til etatene, slik at samlet oppdragsmengde blir redusert. Hovedmålet er at etatene jobber med de viktige og riktige oppgavene, og leverer med god kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 447

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 19. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan jeg be om at statsråden innhenter opplysninger om antall ansatte med “direktør” i stillingstittelen fra følgende selskaper, Avinor AS, Bane Nor SF, Entur AS, Norske tog AS, Nye Veier AS og Vygruppen AS, hvor jeg ber om å få oversikten per selskap?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål Dokument nr. 15:358 (2025-2026) der statsråden opplyser om at: Selskaper/foretak der staten v/Samferdselsdepartementet forvalter statens aksjer er ikke en del av staten som rettssubjekt. Departementet har derfor ikke oversikt over antall ansatte i selskapene med «direktør» i stillingstittelen.

Som det opplyses om på regjeringens egne nettsider eier staten v/ Samferdselsdepartementet 100 % av følgende selskaper: Avinor AS, Bane Nor SF, Entur AS, Norske tog AS, Nye Veier AS og Vygruppen AS. Som stortingsrepresentant mener jeg det er viktig å ha informasjon

om hvordan viktige selskaper eid av staten er organisert, og ber derfor om at den nevnte oversikten blir innhentet.

Svar:

Etter selskapslovgivningen er det styret og daglig ledelse som er ansvarlig for forvaltningen og driften av selskapet, herunder at virksomheten organiseres på forsvarlig vis. Staten som eier stiller forventninger til styrene i selskapene. Staten har blant annet en forventning til at organiseringen er effektiv og fremmer oppnåelse av selskapets mål og støtter selskapets strategier. I rollen som eier er jeg opptatt av at styret jevnlig vurderer om selskapets organisering fremmer selskapets mål og støtter opp om selskapets strategier, samt om ressursene benyttes effektivt. Styrets vurderinger av selskapets organisering følges opp som en del av eierdialogen mellom eier og styret i tråd med eierpolitikken. Etter selskapslovgivningen og statens eierpolitikk er det imidlertid styret og daglig ledelse som er ansvarlig for å beslutte hensiktsmessig organisering og

ledelse av selskapene, og det er derfor ikke naturlig at jeg

innhenter de opplysninger som spørsmålsstilleren etter-spør.

SPØRSMÅL NR. 448

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 19. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er prisen for et pass i 2025 og hva vil prisen for et pass være i 2026, med regjeringens forslag til statsbudsjett?

Svar:

I dag er gebyret på 800 kroner for pass og nasjonalt ID-kort for voksne, 480 kroner for pass og nasjonalt ID-kort for barn og 1 250 kroner for nødpass. I Regjeringens forslag til statsbudsjett blir det foreslått å øke gebyret for pass og

nasjonalt ID-kort for å sikre bedre samsvar mellom inntekter og utgifter. Dette skyldes bl.a. den generelle prissigneringen i samfunnet. Nytt nivå tilsvarer 840 kroner for pass og nasjonalt ID-kort for voksne, 510 kroner for pass og nasjonalt ID-kort for barn og 1 320 kroner for nødpass. Dette er om lag 20 kroner lavere enn det ellers ville vært dersom vi ikke hadde foreslått å legge ned 14 av de 15 nye passkontorene, jf. svar på spørsmål og oppfølgingsspørsmål til spørsmål 28 fra representant Grøthe av onsdag 12. november 2025.

SPØRSMÅL NR. 449

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 20. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange avtaler er inngått med private og ideelle aktører for å ta ned helsekøene innen kvinnehelse, f.eks. behandling av fødselsskader, fremfall av underlivsorganer og urinlekkasjer?

Svar:

I mai 2024 ble Ventetidsløftet lansert sammen med partene i arbeidslivet – arbeidsgiverne både i offentlig og i privat sektor og de største arbeidstakerorganisasjonene – og de regionale helseforetakene. Målet var å snu trenden med økende ventetider og sørge for en markant nedgang. Dette arbeidet har gitt effekter. Fra juni i år har de regionale helseforetakene samlet oppnådd målet om ventetider som er på samme nivå eller under nivået i 2019, altså før

pandemien. Jeg har allerede varslet at vi vil stille styringsmål om å redusere gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp hvert eneste år i denne stortingsperioden, og vi skal også ha ventetidene for videre utredning og behandling markant ned. Dette vil også komme kvinner som venter lenge på behandling til gode.

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra regionale helseforetak. Informasjonen følger her:

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har historisk sett ikke hatt offentlige avtaler med private eller ideelle aktører innen kvinnehelse, og det har heller ikke vært inngått noen offentlige avtaler de siste fire årene.

Helse Nord RHF har seks avtalespesialister innen fødselshjelp og kvinnesykdommer i regionen. Disse har et

godt samarbeid med tilhørende helseforetak og bidrar til å redusere ventetider der dette er mulig.

Helse Midt-Norge RHF

I Helse Midt-Norge tilbys behandling innen kvinnehelse/gynekologi ved sykehusene i Namsos og Levanger i Helse Nord-Trøndelag HF, ved St. Olavs hospital HF, og ved sykehusene Nordmøre og Romsdal, Ålesund og Volda i Helse Møre og Romsdal HF. Helse Midt-Norge RHF har avtale med 6 avtalespesialister innen kvinnesykdommer.

Helse Midt-Norge RHF har en rammeavtale med Evidia for brystdiagnostikk til en verdi av 15 millioner kroner for 1500 undersøkelser hvert år. Utover dette har ikke Helse Midt-Norge RHF inngått avtaler med private leverandører innen kvinnehelse.

Helse Vest RHF

I Helse Vest sin region er det ett privat/ideelt sykehus som har avtale med Helse Vest RHF om å utføre gynekologiske inngrep. Avtalen spesifiserer ikke hvilke gynekologiske inngrep som omfattes. Det arbeides målrettet sammen med dette sykehuset og avtalespesialister for å redusere ventetidene på gynekologiske konsultasjoner og inngrep. Tilsvarende arbeid pågår i helseforetakene. I Helse Vest har det vært en økning på 18% i antall operasjoner på fagområdet gynekologi i 2025, sammenlignet med 2019.

Som en del av Ventetidsløftet har Helse Vest RHF bedt de tre ideelle aktørene i regionen om å identifisere fagområder hvor de kan bidra til å redusere ventetidene ytterligere. Dette inkluderer også fagområdet gynekologi. Frist for tilbakemelding er satt til 26.11.2025.

Videre har Helse Vest RHF hatt tett og jevn dialog med helseforetakene om behovet for å kjøpe behandlingstjenester fra private aktører. Slike kjøp vurderes ut fra

behov som meldes inn av helseforetakene. For de nevnte inngrepene har det ikke vært meldt inn slike behov, og det er derfor ikke inngått avtaler med andre private aktører om disse behandlingene.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF tilbyr hovedsakelig behandlingstilbud gjennom helseforetakene i regionen, men private leverandører er viktige samarbeidspartnere. Helse Sør-Øst RHF har ikke avtaler innenfor fagområdet fødselshjelp og kvinnesykdommer. Helse Sør-Øst RHF følger kontinuerlig med på ventetider og kapasitetsutfordringer, og har mulighet til å gjennomføre anskaffelser av helsetjenester fra private leverandører når det er hensiktsmessig.

I Helse Sør-Øst er det 62 avtalespesialister innen fødselshjelp og kvinnesykdommer. Som ledd i det systematiske arbeidet med å redusere ventetider, har Helse Sør-Øst RHF frem til utgangen av 2025 tilbudt avtalespesialistene ekstra kompensasjon for å ta imot pasienter fra helseforetakenes ventelister.

Helse Sør-Øst RHF har en rammeavtale om levering av polikliniske radiologiske tjenester med tre private leverandører. På denne avtalen gjøres også utredning av tilstander som spesielt rammer kvinner, for eksempel er det økende bruk av MR bekken for utredning av endometriose.

Avslutningsvis vil jeg gjenta at ventetidene skal markant ned og vi følger nøye med på om ventetidene fortsetter å gå nedover. Så er det de regionale helseforetakene i samarbeid med sine helseforetak som må vurdere de mest effektive tiltakene. Dette må gjerne skje gjennom kjøp fra private dersom det vurderes som et effektivt tiltak for å få ventetidene ytterligere ned.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 12. november 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 20. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Deler statsråden hans forgjengers betraktninger vedrørende thoriumbaserte kraftverk, eller mener statsråden at det er riktig å vurdere regjeringens syn på thorium på nytt, i lys av Kinas fremskritt med thoriumreaktoren i Wuwei?

BEGRUNNELSE:

Nylig skrev World Nuclear News at Kina har lyktes med en thoriumreaktor. Norge har store mengder thorium eksempelvis er dette antatt for Fensfeltet i Telemark og en lønnsom realisering kan trolig bidra til stabil produksjon av utslippsfri kraft.

Ved en effektiv og lønnsom utvinning kan thorium tenkes å bidra til betydelige mengder energi dersom

en lykkes med thoriumreaktorer. I et svar fra daværende olje- og energiminister, Marte Mjøs Pedersen, fra 2021 svarte hun at hun mente at det ikke burde bli prioritert en satsing på thorium i Norge under henvisning til at det heller burde satses på blant annet havvind, CO₂-håndtering og hydrogen.

Svar:

Regjeringen oppnevnte 21. juni 2024 et offentlig utvalg som skal utrede ulike sider ved en eventuell fremtidig etablering av kjernekraft i Norge. Formålet med utredningen er å skaffe til veie et oppdatert kunnskapsgrunnlag om kjernekraft. Kjernekraftutvalget startet sitt arbeid i september 2024, og skal levere sin utredning innen 1. april 2026. Jeg ser frem til å motta utredningen og vil legge den til grunn for videre diskusjoner om kjernekraft.

